

INSTITUTO PRO INTERLINGUA - FONDATORE ET DIRECTORE: NICOLA MASTROPAOLO

Opusc. PA-I-1295¹

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

ANNO I :: :: AUGUSTO 1926 :: :: N. 1

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - (Italia)

ARRETRAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad 3 fascicolo de 1926: Periodico misso in Italia
L. it. 20 a missio extra L. it. 25 - SUBSCRIPTIONE DE PROPAGANDA: L. it. 80, ad minimo

REDACTORES ET COLLABORATORES

Ing. Henk Bijlma, Utrecht; Ing. G. Canesi, Direttore de Apl. Torino; Prof.
Dr. A. P. Coleman, Battle Creek College, Mich; Prof. W. de Jezierski, Lycée
de Lida (Polonia); Prof. A. Guérard, Stanford University, California; Prof.
Dr. Alojz Hartl, Linz (Austria); Prof. G. Kolovrat, Dr. es-lettres, Paris;
Prof. N. Mastro Paolo, Milano; adv. T. Nanni, S. Sofia (Italia); Prof. R. Pa-
nebianco, Università de Padova; Prof. G. Peano, Università de Torino,
Presidente de Academia pro Interlingua; Prof. G. Rossello-Ordines, Palma
de Mallorca (Hispania); Prof. G. Semprini, Lycée scientifique, Genova;
Prof. S. Timpanato, Università de Parma.

INDICE: - AD LECTORES - DE LINGUA INTERNATIONALE - AD INTERLINGUISTAS
OMNES - DE THEMA LATINO - QAESTIONES DE GRAMMATICA - VOCABULOS
GRAMMATICALE DE LATINO - PRONOMINES - ESEMPOS DE INTERLINGUA - BI-
BLIOGRAPHIA - ACADEMIA PRO INTERLINGUA - AD COLLABORATORES

SANTA SOFIA DI ROMAGNA
PREM. STAB. TIPOGRAFICO DEI COMUNI
(ITALIA)

INTERLINGUISTAS!

Adjuva omnes nostro iniciativa pro triumpho de Interlingua, cum:

Non solo subscribe aut abbona vos, et procura, inter amicos, alio subscriptores aut abonatos;

Sed etiam, et praecipue, cum diffunde Schola et Vita inter maximo numero de persona.

Subscription de propaganda: L. it. 80 ad minimo.

I.º SEMI-DONO

Ad abonatos aut subscriptores, que adde L. it. 27 ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Peano, Vocabulario Commune ad Latino — Italiano — Français — English — Deutsch, Editione II, anno 1915, Fr. 8 in auro.

Isto libro contine circa 14000 vocabulo internationale, scripto in orthographia de 5 lingua citato, derivatione et synonymos.

II.º SEMI-DONO

Ad abonatos aut subscriptores, que adde L. it. 6 ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Canesi - VOCABULARIO INTERLINGUA - ITALIANO (INGLESE) et ITALIANO - INTERLINGUA - 1921. L. 10.

Libro contine circa 10000 vocabulo internationale, sub triplice forma: thema latino, italiano, anglo; et vocabulos italiano, cum versione in Interlingua. Illo contine etiam expositione amplo super historia de Interlingua, et quaestiones de grammatica.

Italianos que posside isto vocabulario, et si ignora latino, pote lege et scribe Interlingua sine ullo difficultate.

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

REDACCIONE ET ADMINISTRATIONE

Via Washington N. 12 - Milano, 25 - (Italia)

ABBONAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad

5 fasciculo de 1926: Italia L. it. 20 - extra L. it. 25

Subscription de propaganda: L. it. 80, ad minimo

AD LECTORES.

Interlingua (IL), *que nos adopta in Publicationes de Instituto, es lingua auxillare internationale (l. i.), quale resulta ex labores de Academia pro interlingua (A. p. I.).* (1)

Interlingua es definitio per regulas sequente.

1. **Vocabulario.** IL adopta omne vocabulo commune ad A. D. F. H. I. P. et R. (2), et omne vocabulo latino cum derivato in anglo.

2. **Orthographia.** — Omne vocabulo internationale derivato ex latino habe forma de thema latino.

3. **Grammatica.** — Suffixo -s indica plurale. Suffiso ipso pote es omisso post numerale et quando plurale resulta ab contextu.

***

Interlingua de Academia pote es vocato, et juste, Latino Vivente aut Moderno aut Internationale; quia vocabulos adoptato deriva, per plus quam $\frac{9}{10}$, ex latino, in sensu lato, et es vivo in moderno linguas de Europa, et commune ad plure, cum orthographia paucio differente.

Interlingua — propter internationalitate maximo de suo

(1) Academia pro Interlingua es societate inter fautores de l. i. Qui mitte ad thesaurario Fr. 10 per anno es socio, et habe jure de voto tres mense post inscriptione.

Presidente: prof. G. Peano, de Universitate de Torino. Cavoretto - Torino.

Thesaurario: ing. G. Canesi. Via Costigliole, 1 - Torino, 5.

Vice-thesaurario: W. de Jezierski, prof. Lyceo de Lida (Polonia).

V. L. Lowe, c.o Bureau of Standards, Washington D. C.

Tuma D. re J., Charvatce p. Mseno u Budyne n.o (Checoslovakia).

Corio E., 2, Pemberton Row, Gough Square, London. C. 4.

(2) Linguas principale es citato per abbreviationes: A., Anglo; D. Deutsch; F., Franco; G., Graeco; H., Hispano; I., Italo; L., Latino; P., Portuguez; R., Russo.

vocabulos, forma invariabile de omne, et grammatica minimo — es intelligibile, sine studio, ad primo visu aut quasi, et facile ad scribe cum auxilio de solo vocabulario, ab omne homine culto, et si ignora latino : Interlingua, ergo, es de usu immediato pro omne relatione et pro cooperatione intellectuale inter vario populos.

Sed, usque hodie, solo pauco studiosos ute IL, pro comunica inter se.

Publico, contra, ignora existentia ipso de illo, et immo, ne crede quidem ad possibilitate de lingua auxiliare, facile et de usu practico, constituto cum elementos tracto ex linguas naturale ; quia ignora et existentia de magno vocabulario internationale, et mirabile resultatus ad que jam perveni studiosos de problema de I. I.

***

Moderno civilitate industriale transcende confines de nationes singulo, et mare ipso, cum crea relationes et interferentias semper plus frequente, et cum colliga in modo firmo fortuna et futuro de populos.

Homine, per medio de vapore electricitate aviatione, transi rapido ultra confine de patria, ad tracta negotios, vel pro instructione et delectatione, aut, sine move se ex domo, loque ad longinquos, cum telephono, et audi, per radiophonia, musica et orationes ab immenso distantia.

Nunquam, sicut in hoc tempore, plus vivo es in omnes desiderio de cognosce ideas arte litteratura de diverso populos ; et nunquam, sicut hodie, majore es difficultates.

In tempore praeterito omne opera scientifico es scripto in latino — lingua internationale de scientia usque ad ultimo seculo, et bene cognito ab studiosos — et per medio de latino es possibile et facile relationes et collaboratione inter studioso de diverso nationes.

Hodie auctores scribe, quasi omnes, in proprio lingua nationale, et per quaecumque disciplina es publicato libros in omne lingua, et si pauco noto et pauco diffuso ; numero de que ultimos, in publicationes vario, auge post bello mundiale, nam parvo nationes que conquiere independentia ute nunc pro-

prio lingua, etiam in labores scientifico, dum ad tale scopo
ute prius lingua plus diffuso de imperio dominatore.

Studiosos inde es obligato ad disce duo aut tres lingua
extraneo, pro lege, in originale aut in versione, toto publica-
tiones que tracta quaestiones de que illo se occupa.

Et studiosos de parvo populos debe multo bene disce uno
ex linguas plus diffuso, pro ute illo cum securo dominio, et in
illo publica proprio labores, si vol quod istos non remane igno-
rato, ut eveni si ute lingua materno, pauco noto ultra confine.

Sine continua in demonstrationes — omne lectore pote
trahe plure alio exemplo ex proprio experientia — resulta evi-
dente necessitate magno de lingua auxiliare pro relationes in-
ternationale, maxime de scientia.

Solo usu de lingua auxiliare non difficile ad disce, pro
publicationes scientifico et de divulgatione, pote destrue novo
et magno obstaculo que diversitate de linguas nationale oppone
ad facilitate et rapiditate de communicationes — de ordine
scientifico, sociale, æconomico, etc. — inter vario populos.

Adoptione de tale lingua redde etiam in futuro plus rapido
breve et efficace congressus et conferentias internationale —
ubi es impossibile nunc discussione immediato directo, et oc-
curre longo tempore pro verte in plure lingua omne oratione,
propositione et objectione — et evita multo incomprehensione
irritante et damnoso.

Nam hodie, deficientia de medio simplice et sicuro de in-
ercommunicatione directo redde minus stricto et intimo relatio-
nes ipso ab populo ad populo, etiam inter homines et classes
que habe idem fide, sociale aut religioso, que persequere idem
scopo, ideale aut practico. « Linguarum diversitas hominem alie-
nat ab homine.... Quando enim quae sentiunt, inter se com-
municare non possunt, propter solam linguae diversitatem,
nihil prodest ad consociandos homines tanta similitudo natu-
rae. » (S. Augustino — De Civitate Dei)

***

Tempore es, ergo, quod Interlingua plus non remane igno-
rato et medio de communicatione solo inter paucos; sed fi

noto ad omnes et veni adoptato quale lingua auxiliare inter toto publico culto.

***

Philosopho graeco move se, et proba existentia de motu. Et nos — cum scribe in Interlingua et tracta, in nostro Periodico, omne quaestione que pertine ad educatione et schola, refer articulos plus interessante ex Revistas de toto mundo, et da notitias, mentiones bibliographico, etc. — nos, ad publico que ignora aut dubita, vol proba quod lingua auxiliare internationale, rapido ad disce et facile ad ute, jam existe, prompto ad usu practico, et es Latino Vivente, Moderno, Internationale, aut Interlingua de A. p. I.

Sed ante de initia — cum proximo numero — publicatione de articulos que tracta quaestiones educativo-sociale, ut in programma de Revista, nos crede maxime opportuno adhibe praesente fasciculo pro expone ad Lectores, in summario, problema de lingua internationale, vario solutione proposito, labores de A. p. I., resultatus consecuto, cum plure exemplo in IL ab scriptores de diverso nationes.

***

Nos affirma: « Ex latino, et cum orthographia pauco differente, linguas de Europa habe magno numero de vocabulo commune, plus quam sufficiente ad constitue lingua auxiliare naturale de intelligibilitate quasi immediato. »

Et nos proba quod ita es, cum publica, in uno ex proximo fasciculos, Vocabulario ad usu de Interlinguistas, tracto ex Vocabulario commune ad Latino - Italiano - Français - English - Deutsch, de illustre Praesidente de A. p. I., prof. G. Peano, de Universitate de Torino.

Vocabulario contine circa 14 000 vocabulo in orthographia de quinque lingua indicato; et Lectores, cum percurrere paginas, vide, et mira, quod vocabulos ipso in quasi totalitate es simile aut differ non multo in orthographia. Es, ergo, vocabulos internationale. Nullo alio proba plus apto es ad persuade.

Nos etiam affirma: «Interlingua es facile et practico ad ute pro quicumque de omne natione.»

Et articulos de scriptores de vario populo de Europa et de America, que nos hic refer ad exemplo, et articulos que nos publica in subsequente fasciculos de Revista, demonstra, cum evidentia insuperabile, facilitate et practicitate isto, et simul ut IL es apto in modo perfecto ad tracta quaecumque argumento.

***

Nullo dubio in nos. Interlingua, non inventione de quaerentes novitates, sed re vere existente, et si ignorato, cum solido fundamento in matre lingua latino, commune ad principale linguas de Eurapa, i es in breve tempore, ut primum fi noto, lingua auxiliare pro omne relatione internationale, medio effiace de mutuo intercomprehensione, valido instrumento de progressu et de pace.

INTERLINGUISTAS!

Adjuva omnes nostro iniciativa pro triumpho de Interlingua, cum:

Non solo; subscribe aut abbona vos, et procura, inter amico, alio subscriptores aut abbonatos.

Sed etiam, et praecipue, cum diffunde Schola et Vita inter maximo numero de persona.

Subscription de propaganda: L. it. 80 ad minimo.

DE LINGUA INTERNATIONALE

PRO RELATIONE ET COOPERATIONE INTEL-
LECTUALE INTER VARIO POPULOS

Descartes, Leibniz et plure alio philosopho jam stude problema de lingua internationale ; sed tracta de lingua rationale respondente ad philosophia, et non pro intercommunicationes, ad que in illo tempore bene servi latino.

Problema de lingua auxiliare pro omne relatione internationale fi urgente, et objecto de studio numeroso, in ultimo seculo — característica evidente de que es extraordinario incremento de medios de communicatione et de relationes scientifico et oeconomico inter vario populos.

LINGUA NATURALE VIVENTE ?

Aliquos propone, pro usu internationale, adoptione de uno lingua nationale : franco, anglo, aut alio.

Sed ad tale solutione, simul cum evidente difficultates de ordine politico, obsta difficultates grave de ordine practico.

Omne lingua naturale extraneo praesenta, pro qui vol disce illo, magno numero de exceptione in grammatica vocabulario phonetica, cum multitudine de complicatione inutile (1), et exige studio longo et applicatione continuo, pro posside et ute illo in modo fluente, claro et exacto. Isto longo tempore solo paucos studiosos — pro satisfactione personale aut pro occurrentias professionale — pote dá ad disce uno lingua ex-

---

(1) « Lingua franco habe 110 verbo irregulare : verbo *esse* habe 56 forma ; conjugatione praesenta 2265 forma differente. Lingua anglo habe orthographia et phonetica chaotico. »
L. H. Dyer.

traneo ; ab toto alios, tempore ipso pote et debe es adhibito, cum plus utilitate, in studios et occupationes de majore interesse pro scientia aut de producto plus immediato et fructuoso.

LINGUA ARTIFICIALE ?

Plure tenta resolve problema per medio de linguas artificiale, id es, composito de vocabulos radicale non numeroso et de affixos vario pro forma cetero vocabulos necessario.

Omne de tale linguas exige studio et cognitione de regulas super que illo es fundato, et perfecto et prompto distinctione de elementos et de formas grammaticale speciale, pro construe cum securitate vocabulos necessario ad scribe et loque, et lingua ipso pote es scripto et intellecto solo ab qui cognosce clave de illo.

Et, quod plus es, lingua artificiale cum elementos arbitrario — ut doce historia de illos — redde fatale divisiones et schismas ; nam ad elementos arbitrario proposito ab auctores, adhaerentes, cum idem jure, pote propone substitutione de elementos arbitrario diverso. Et publico remane sceptico, nullo solutione accepta, et puta problema insolubile.

Volapük (Vp), primo systema de 1. i. de uso practico, publicato in 1879 ab J. M. Schleyer, parcho in Konstanz, es compositò de vocabulos radicale (1400 in editione de 1884), tracto ex latino, anglo et plure alio lingua, et de numeroso affixo grammaticale — pro declinatione, conjugatione et derivatione — cum orthographia speciale et grammatica artificiale de mirabile regularitate.

Multo plus facile quam omne lingua naturale, Vp obtine enorme diffusionem (in 1889 habe 25 periodico publicato in Europa, Asia, America), et per plure anno es utile instrumento pro communicationes internationale.

Sed plure adhaerente propone simplificationes, aut modificationes plus grave, aut novo systema. Surge schismas, et Vp, que in 1888-89 sta pro conquire mundo, in 1890-91 es moribundo, causa dissensione inter fautores.

Inter novo systemas de lingua artificiale, plus noto es *Esperanto* (*Espo*) de D.r Zamenhof, de Warszawa, publicato in 1887. Illo habe, ut *Vp*, vocabulos radicale, tracto sine regula ex linguas naturale, et affixos speciale, grammatica artificiale plus simplice et breve, sed sufficiente.

Espo es multo plus facile quam *Vp*; propaganda de fautores es activo et continuo, et tamen suo diffusionem — post 40 anno circa et 14 congressu internationale — non supera forsan, aut de pauco, diffusionem maximo de *Vp*. Numero de adhaerente augé multo lento, etiam quia plure relinque *Espo* pro formas plus simplice, ut *Ido* et *Esperantido*, modificationes de *Espo* ipso.

LATINO ?

Academia pro Interlingua seque, contra, via diverso; et cum labores de proprio socios perveni ad solutionem plus simplice et naturale, scientifico et practico in idem tempore.

Iudicio de *Academia* es quod in nullo modo necesse recurre ad formas artificiale, quia lingua internationale jam existe, commune ad linguas de Europa. Suffice detege et collige omne elemento jam internationale, et lingua auxiliare es.

Et solutione isto revertit nos ad origines: ad latino.

***

Studiosos et Institutos vario, de Europa et de America, jam propone plure vice de reversionem ad latino, quale l. i. de scientia.

Latino — ut plure jam observa — es lingua neutrale, que majoritate de studente de omne natione disce in schola, et lingua officiale de ecclesia catholico; habe alphabeto phonetico et nullo signo diacritico; vive in linguas neo-latino, constitue tres quarto de vocabulario anglo (de 80.000 vocabulo in Vocabulario de Webster, ed. 1861, es de origine graeco-latino 55.500); abunda in germanico et russo, et graeco-latino es quasi toto vocabulario de scientia, industria, politica.

Sed es notando factum sequente.

Studiosos que propone reditu ad latino, et adhaerentes,

cognosce omnes multo bene lingua de Cicerone; et tamen nemo adhuc fac seque exemplo, cum scribe aut verte in latino operas scientifico proprio aut de alio auctores.

Time illos forsan de habe pauco lectores et minus imitatores; quia sci quod, et si multos stude latino, es paucos — ultra ambitu de docentes — qui lege illo ad primo visu, et minus qui pote scribe sine continuo auxilio de vocabulario et de grammatica?

Facto es symptomatico, et auge forte dubio quod numquam latino pote revive toto in moderno usu scientifico.

Et ceterum, difficultate magno ad ute latino es notato etiam ab fautores ipso, qui omnes fac mentione de aliquo simplificatione.

Sed difficultates evanesce forsan si, ut plure propone, nos elige non latino classico, sed de medio aevo?

Etiam pro lege ad primo visu et scribe currente latino naturale, et si simplicitate in constructione ut in *Chronicas* de medio aevo necesse recorda multo bene, et, sine consulta grammatica, sci applica regulas et exceptiones in declinationes et conjugationes, in syntaxi, etc.

Quantos de illos que jam disce latino in schola posside lingua cum tale dominio?

« Post octo anno de studio, non uno juvene super decem pote lege latino ad primo visu, non uno super centum pote loque illo in modo fluente. *Octo anno de nostro vita pote es pretio-aequo de cultura, es pretio exorbitante et prohibitivo pro uno instrumento de intercommunicatione* » : bene observa prof. A Guérard, in *A short history of the International Language movement*.

***

Hodie unico solutione pro l. i. es in latino, sed in latino que vive, non in partes mortuo de illo.

Grammatica latino, nimis difficile ad disce, es mortuo; vocabulario, contra, minus parvo parte, vive in vocabulos derivato de linguas moderno.

Si nos elige tale parte vivente de latino, que jam es in-

ternationale; adde vocabulos, item internationale, de scientia, sport, musica, etc.; adopta forma plus simplice et certo, et in idem tempore plus noto ad vario linguas, de scriptura et pronuntia; abole aut reduc grammatica ad minimo necessario; trahere ex moderno linguas naturale, et secundo principio de maximo internationalitate, cetero vocabulos necessario, que non existe in latino: *nos habere, prompto ad usu practico, lingua auxiliare internationale.*

Tale es *Interlingua* de *Academia*.

HISTORIA DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Volapükistas in Congressu de München, 1887, funda *Kadem Volapüka*, nunc *Academia pro Interlingua*, pro dirige evolutione de lingua.

Academia habet sede successive in Paris (1887-92), S. Petersbourg (1893-98), New York (1899-1908), et Torino, post 1908. Primo praesidente es Schleyer, inventore de *Vp*, et *Vp* es in illo tempore lingua de *Academia*.

Sub directione de Kerkhoffs, docto professore de linguas in Paris, *Academia* incipit ad simplifica grammatica de *Vp*, et ad elimina elementos artificiale, causa de dissensione. Sed omne modificatione producit discordia.

Circa anno 1890, J. Lott, constructore de ferrovias in Wien, Liptay, medico in Chile, et plure alio studioso demonstra quod linguas de Europa habet numeroso vocabulo commune — vero vocabulos internationale — et es inutile inde et damnosum de substitue vocabulos artificiale ad vocabulos iam internationale (1).

Academia, que sequit et promove progressu de l. i, sub directione de ing. Rosenberger (S. Petersbourg, 1893-98), in 1893 declarat impossibile modificationem gradualem de *Vp*; colligit in proprio Circulares vocabulos internationale, pro omne

(1) Lott in 1888 incipit collectionem de vocabulis internationale — quale *vino novo*, etc. — aut que habet derivatum in omni lingua — *sol anno*, in *A. solar annals*, etc. — et in 1889 publica suo *Mundolinguë* « lingue international pro le cultivat nations de tot mund ». Liptay in 1890 publica *La lengua catolica*, ubi describit vocabulario internationale, et obtine laudem ab celebre glottologo Max Müller.

de que indica si existe in septem lingua A. F. D. H. I. R. L.; in 1895 adopta principio de internationalitate maximo in vocabulario, et construe forma de lingua, vocato *Idiom Neutral*, composito, in generale, ex elementos latino vivo in 4 et saepe in 6 lingua, cum orthographia artificialè sed regulare, que resulta intelligibile ad primo visu ab omne Europaeo culto.

Sub directione de rev. Holmes (New York, 1899-1908), *Academia* continua collectione de vocabulos internationale et in 1902 muta regulas de orthographia. (1)

In 1902, Rosenberger publica vocabulario Neutral in lingua Germanico, de 4500 voce; in 1903, Holmes publica idem vocabulario in Anglo, et Bonto in Nederlandense. Versione in I. et F. es nuntiatio et non publicatio. Plure propone variantes; *Academia* in 1904 fixa periodo de stabilitate per 5 anno, et quiesce.

Surge multitudo de linguas, semper cum vocabulario internationale, differente in orthographia et in elementos secundario. Sed vocabulario internationale es posito in luce, et resulta quod illo es quasi toto latino.

Socios de *Academia*, concorde omnes in principio de maximo internationalitate in vocabulario, dissente plus aut minus in quaestiones de orthographia et de grammatica.

In 1903, illustre prof. G. Peano, docente de analysi in Universitate de Torino, resolve in modo geniale, in idem tempore scientifico et practico, ambo quaestione, cum adopta orthographia latino et reduc grammatica ad minimo: et nos habe ita *Latino sine flexione*, que prof. Peano, ab illo anno, ute in proprio libros de mathematica et in omne relatione internationale.

In die 26 XII 1908, *Academia*, per voto unanime, nomina directore prof. Peano; in 1909 redde ingressu libero ad fautores de omne forma de I. I., et initia publicatione de pe-

(1) Exemplo de lingua de *Academia* in 1895 et in 1902.

« Publikasion de labors sientik in ist lingu es multe preferabl ka publikasion in kelkun lingu nasional: no es necesik tradukar tal artikles in otr lingus, kause omnikon komprend origin skribed per vo aut. »

« Libri e broshuri sientifik publiked in ist idiom potes esar lekted per omnihom in original: traduksion no plus es necesar, ili avero sirki multe plu grand de lektatori. »

riodico *Discussiones*, que stude problema scientifico de l. i. in theoria et in practica de omne systema.

Rev. J. B. Pinth, in 1912, publica « Vocabulario Interlingua-deutsch » ; prof. U. Basso, in 1913, « Vocabulario Interlingua - italiano - français - english » ; prof. Peano, in 1915, editione II (editione I es de 1909) de « Vocabulario commune ad latino-italiano-français-english-deutsch », que contine 14.000 vocabulo, scripto in orthographia de quinque lingua indicato, et alio explicationes interessante.

INTERLINGUA

Ex longo et patiente labore de A. P. I. resulta quanto segue.

1. *Linguas de Europa habe numeroso vocabulo commune;*
2. — *Vocabulos hodie internationale, es, in generale, vocabulos latino que habe derivatos in anglo;*
3. — *Latino non es internationale in grammatica et in parte de vocabulario;*
4. — *Magno vocabulario commune ad linguas de Europa suffice pro scribe in l. i. (Interlingua), que omne homine de medio cultura pote intellige, sine studio, ad primo visu aut quasi.*
5. — *Grammatica de l. i. pote es breve aut nullo;*
6. — *Cetero vocabulos non latino, et necessario pro comple vocabulario, pote es tracto, semper per regula de internationalitate maximo, ex moderno linguas naturale.*

Et, per consequentia, Academia approba regulas seguente pro IL:

1. — *IL adopta omne vocabulo commune ad A. D. F. H. I. P. et R.;*
2. — *Et omne vocabulo latino-anglo;*
3. — *Omne vocabulo internationale que existe in latino habe forma de thema latino,*
4. — *Suffixo -s indica plurale logico*

Sed regulas es solo consilio que Academia da ad interlinguistas, et es obligatorio pro nullo.

« Regula 1, approbato ab unanimitate de socios in 1909

fixa vocabulario de *IL*, que es in quasi totalitate latino, et es documento pro historia de nostro civilizatione.

Sed consultatione de vocabulario etymologico de 7 lingua citato es nimis laborioso; ergo *Academia* adopta regula 2 plus simplice, circa aequivalente ad regula 1. Latino et anglo es duo extremo in tempore et in spatio de lingua internationale.

Exemplo de vocabulos internationale.

H. I. P. R. *geometria*, F. *géometrie*, A. *geometry* D. *Geometrie*, deriva in tempore moderno, ab graeco-latino *geometria*.

H. I. P. *rosa*, A. D. F. *rose*, R. *roza*, deriva, in tempore de imperio romano, ab latino *rosa*.

A. *school* D. *Schule*, F. *école*, H. *escuela*, I. *scuola*, P. *escola*, R. *shkola*, deriva ab graeco-latino *schola*.

Vocabulos graeco-latino *delta*, *panorama*, et latino *villa* es commune, cum identico orthographia, ad 7 lingua A. D. F. H. I. P. et R.

Latino *sol* vive in H. P. *sol*, I. *sole*, F. *soleil*, et in derivato *solare*, *solstitio*, *insolatione*, que se extendit ad A. D. R.

Ergo L. *geometria*, *rosa*, *schola*, *delta*, *panorama*, *villa*, *sol* es commune ad vocabularios etymologico A. D. F. H. I. P. R. Numero de vocabulo A. D. F. H. I. P. R. es circa 2000.

Academia approba regula 3, de orthographia latino, in 1912, posto longo discussione. Ratione es: vocabulo cum orthographia latino es noto sine ambiguitate ad omne que cognosce latino; pote es invento in vocabulario latino; es scripto in vocabulario etymologico de omne lingua; ex orthographia latino deriva orthographia de linguas moderno, sed non viceversa; linguas A. D. F. conserva y th ph originale. » (Peano).

Post 1910 omne collaboratore de *Discussiones* adopta quod vide bono in alios, formas de *IL* converge, et scriptores de Europa, Asia, America intelligit inter se.

Hodie majoritate de socio adopta thema latino, et *IL* sume forma de latino sine grammatica (non contra grammatica). Sed semper scriptores conserva libertate de adopta forma que illo praefert. Libertate es conditione necessario pro omne progressu.

Necesse forsitan adverte quod *IL* non es deformatione de latino classico? Isto remane in libros, monumento de arte et de sapientia antiquo, nutrimento et gaudio de qui gusta pul-

chritudine suo. *IL* non tange illo; re diverso es: vocabulos internationale invento veni adoptato in forma de thema aut radice de vocabulos latino ex que illos proveni, que es forma plus proximo ad illo que, cum vario orthographia, vocabulos ipso habe in linguas de Europa, et que es quasi denominatio-re commune de vario formas moderno.

Et electione de thema latino offer etiam magno utilitate practico. Non pro toto linguas naturale es jam publicato vocabulario speciale de *IL*, nec es proximo publicatione ipso. Adoptato, pro vocabulos latino internationale, forma de thema latino, vocabulario speciale, semper utile, non es necessario in modo absoluto, quia ad scopo pote servi vocabulario latino ad usu de schola, que es in omne bibliotheca.

***

Et *IL* jam fac, in modo optimo, suo probas practico.

Prof. Peano, ab 1903, adopta *latino sine flexione* in proprio libros; *La Rivista tecnica di elettricità*, publicato in Milano ante bello, habe in omne fasciculo plure pagina in *IL* de bibliographia et notitias de interesse internationale; proff. Panbianco, de Universitate de Padova, Hartl, rev. Pinth et alio publica plure scripto in *IL*; *Circulare et Annuario de Observatorio astronomico de Krakow* es redacto in *IL*, et in *IL* scribe et corresponde inter se studiosos de Europa et de America.

Prof. Peano, in augusto 1924, particpa ad Congressu mathematico internationale in Toronto (Canada), et ibi lege suo studio « de aequalitate » in interlingua *latino sine flexione*, ante congressistas de vario linguas (majoritate es de Americanos loquente anglo), et toto publico, que in generale ignora existentia de omne interlingua, declara de intellige illo.

***

Nos pote nunc responde ad qui jam quaere: « Sed latino de formatione novo es forsán plus facile quam latino naturale? Etiam pro latino novo occurre desinentias, regulas et formas

proprio, que nos debe stude et disce pro scribe et loque l. i. Et non es melius, tunc, et plus facile, stude loque et scribe latino de *Chronicas*, que es facile et plano, sed latino vero? »

Interlingua de *Academia* es latino sine flexione: et nomine explica bene re — lingua ad vocabulos invariabile. *IL.*, in facto, adopta in omne casu vocabulos latino sub forma de thema, et nullo declinatione aut conjugatione es necessario. Grammatica sta toto in pauco líneas. Qui sci latino, jam cognosce thema de vocabulos; qui ignora illo, inveni thema in vocabulario latino per regulas facile. Et regulas ipso fi superfluo in futuro, quando pro omne lingua veni publicato vocabulario correspondente de themas latino.

Pauco minutos — illos que occurre ad lectura — suffice pro disce regulas de *IL*: isto, ergo, es plus facile, sine comparatione, quam latino naturale, que, etiam post longo studio, es semper difficile ad lege et scribe, et si simplicato ad maximo in constructione.

Causa forsán que fac relucta quasi semper studioso ad scribe proprio labores in lingua extraneo que jam disce in schola, latino incluso, es timore de committe errores. In *IL* tale timore non existe; quia, cum invariabilitate de vocabulos et reductione de grammatica ad minimo, *IL* abole in effectu omne causa de errore, et, per consequentia, da ad omnes illo securitate que nunquam homo habe in usu de lingua diverso.

Et *IL* pote es accepto etiam ab latinistas que manifesta repugnantia contro simplificationes de latino, que, pro redde flexiones et conjugationes toto regulare, altera naturale structura de vocabulos; quia, ut thema es forma particulare non deformatione de vocabulos, usu de thema non es minime deformatione de lingua ex que thema es tracto.

L. i. — et si in primo tempore veni adoptato solo pro relationes scientifico — debe es apto ad omne alio relatione et de usu facile pro omne persona de medio cultura. Ergo, si multo difficile es quod latino pote rivive ut lingua pro doctos, es sine ullo dubio impossibile quod pote fi de usu internationale generale. *IL*, contra — simplice, rapido ad disce,

facile ad scribe sine errores, elastico in constructione, intelligibile ad primo visu ab omne persona de medio cultura de Europa America Asia — es lingua vere universale de usu practico immediato.

VARIANTES DE INTERLINGUA

Existe variantes de *IL*: in nomine et in orthographia. Variante consiste in suppressione de vocale finale de thema latino; in mutatione orthographico in thema ipso: *t, f, e*, in loco de *th, ph, æ oe*, etc.; in usu de vocales euphonico aut de litteras proprio ad distingue genere et numero de nomine et pronomine, modo et tempore de verbo, etc.

Sed variante non diminue minime intelligibilitate de *IL* (vario forma de que es ut dialectos de unica lingua); nam intelligibilitate ipso es effectu de maximo internationalitate de vocabulos adoptato, commune ad 4 et saepe ad 6 aut 7 lingua moderno.

Ergo pro introduc *IL* in practica non occurre consequente ante consensu unanime super uno forma. Libertate de præferre uno aut alio forma es, immo, utile ad perfectione de l. i. Omne forma es intelligibile ad primo visu aut quasi, et servi bene pro communica directe cum gente de lingua diverso. Hoc nunc suffice.

Pro scriptos scientifico, *IL* sine grammatica de prof. Peano responde ad scopo in modo mirabile. Sed plure interlinguista puta non sufficiente in omne casu lingua sine flexione, et propone aliquo suffixo.

Usu et experientia fac evidente si et quale mutationes orthographico et phonetico et quale elementos lexicales et grammaticales es necessario et utile ad redde *IL* plus intelligibile ad omnes, et plus facile ad disce et ad ute; et illos veni in futuro sponte adoptato ab omne, dum veni relicto illos inutile aut superfluo.

PRO SCRIBE INTERLINGUA

Sed *IL*, que es maximo intelligibile, es satis facile ad scribe?

Pro scribe *IL* es necessario cognosce vocabulos internationale et forma orthographico (thema latino) de omne. Pro

hoc, occurre, et suffice, vocabulario Interlingua-lingua nationale.

Existe: Deutsch-neulateinisches Wörterbuch, de J. B. Pinth; Vocabulaire Français-anglolatin, de A. Michaux; et, pro Italia, Vocabulario Interlingua-Italiano-Inglese et Italiano-Interlingua, de ing. Canesi (Paravia, L. 10), que contine 10.000 vocabulo internationale.

In deficientia et in expectatione de vocabulario simile pro omne lingua, pote servi vocabulario latino ad usu de schola.

Sed vocabulario latino non indica vocabulos internationale. Pote es adoptato toto vocabulario latino, ut fac plure interlinguista. Si scriptore non adde elementos artificiale, es intellecto, sine studio, ab lectore que cognosce latino, et cum auxilio de solo vocabulario, ab qui ignora illo. Scriptore pote obtine intelligibilitate plus immediato, si inter synonymos latino elige illos vivo in proprio lingua et illos que sci vivo in alio lingua naturale (1).

Pote servi etiam vocabulario anglo de dimensione medio, cum circa 25.000 vocabulo, de que es quasi semper internationale illos simile in anglo et in francais.

Thema latino es, in generale, ablativo de nomine et imperativo de verbo in grammatica elementare. Qui ignora latino, inveni thema per regulas facile. (V. *De thema latino*, que seque).

Post breve tempore et pauco exercitio, nos disce vocabulos latino invariabile — praepositiones, adverbios, conjunctiones — non transito in lingua nationale, et vocabulos de usu plus frequente, et habe necessitate de consulta vocabulario solo pro vocabulos minus commune et in casus dubio. Et si nos debe plus frequente consulta vocabulario, tempore necessario es minimo in comparatione de illo que occurre pro scribe in uno ex linguas naturale extraneo aut artificiale.

---

(1) Es quasi semper internationale vocabulos que termina in *-ate* (acerbitate activitate), *-ale* (capitale originale), *-ano* (romano italiano), *-bile* (stabile flexibile), *-lone* (abrasione subscriptione), *-ismo* (aphorismo, atheismo), *-ore* (actore auctore), *-nte*, ex participio latino, (adjuvante agente assistente). Et es internationale etiam toto nomenclatura de scientia.

ULTIMO OBJECTIONE

« *IL*, derivato ex latino, es solo pro doctos ; pro cetero publico systema artificiale es plus apto ».

Contrario es vero.

Pro omne systema artificiale occurre magno practica ad ute radices, praefixos, suffixos, desinentias, etc., pro compone vocabulos necessario ad loque et scribe, pro multos de que occurre uni ad radice uno praefixo aut duo, et uno aut duo suffixo, plus desinentia.

Pro *IL*, contra, suffice inveni vocabulos in vocabulario de *IL* aut latino : operatione nihil difficile nec complicato.

« Vocabulario de uno lingua culto — nota prof. Peano — contine circa 1000 vocabulo popolare, noto etiam ad analphabetas, et ultra 50.000 vocabulo docto, derivato ex græco-latino, et internationale. Qui cognosce solo lingua popolare non cognosce vocabulario internationale. »

Et, per consequentia, non intellige *IL* ad primo visu ; sed ne habe quidem præparatione grammaticale et logica pro ute uno lingua artificiale ; nam minino de cultura necesse pro omne systema.

***

Aliquos puta quod *IL* es facile forsan pro populos neolatino et anglo, nam in *IL* derivatione et formatione de vocabulos es traditionale, sicut in linguas neolatino et anglo ; dum populos diverso perveni, contra, plus cito et expedite, ad posside et ute lingua artificiale toto regulare.

Si experientia demonstra quod ita es, etiam in *IL* derivatione et formatione ipso pote es facto regulare et systematico, ut aliquo interlinguistas jam propone et ute.

Sed praeoccupatione pare nunc excessivo,

Pro qui es hodie *IL* ?

In Europa et America existe numeroso classe de persona de cultura superiore aut medio, ad que nos pote adde classes culto de Asia, inter que relationes — de scientia, politico, œconomico, de labore — fi omne die plus frequente et ne-

cessario. Pro illos es hodie *IL*, et pro illos *IL* non praesenta minime difficultates insuperabile.

Pro populos neolatino et anglo hoc es evidente. Existe dubio pro alios.

In effectu linguas D. R., et alios minore locuto in Europa non habe, ut linguas neolatino et anglo, maiore de vocabulo que proveni ex L.; sed linguas ipso continue vocabulos derivato ex L. in numero sufficiente pro redde noto derivatione et formatione traditionale, et fac intellige toto cetero que ex L. revivisce in *IL*. Adde que Germanos, Russos et alios stude L. in proprio scholas classico, et F. aut A. in scholas technico et professionale. Nullo difficultate inde praesenta *IL* pro isto populos. Classes culto de Asia disce aut L. aut uno lingua culto de Europa, et hoc suffice pro redde etiam ad illos *IL* de usu non difficile.

***

In toto mundo existe, ergo, plus quam centum millione de persona, que, sine studio speciale, pote intellige *IL*, et etiam scribe, cum auxilio de solo vocabulario, et operas redacto in *IL* es intellecto ab universale sine verte illos in linguas nationale.

Problema de l. i. es ita resolutio in modo optimo: et obstaculo, que usque hodie impedi rapido et facile intercomprehensiones directo inter vario populos, es suppresso.

AD INTERLINGUISTAS OMNES.

Interlinguistas, jam ab longo tempore, da studio, opera et pecunia, pro elabora ed perfectiona lingua internationale; sed si illos continua ad ute IL quasi solo inter se, pro discute de l. i., et scriptos habe diffusionem minimo, IL permanet ignorato, et frustrato es studio, opera et pecunia.

Nemo ex nos pote vol id; omnes desidera, contra, quod IL es noto et adoptato: omnes, ergo, debe adjuva iniciativas vario pro diffunde IL.

Medio magis efficace ad scopo es publicatione periodico, in IL, de character internationale, si publicatione ipso veni diffuso inter publico culto de toto mundo.

Nos, cum Schola et Vita, tenta experimento simile, et nos spera quod Interlinguistas da maximo auxilio ad iniciativa. — Auxilio es praecipue necessario in primo annos de publicatione.

Impossibile es, in facto, quod publico acquire fasciculos de Revista aut subscribe per toto serie, usque ad quando ignora existentia, facilitate et practicitate de IL. Occurre, ergo, quod in primo tempore es Interlinguistas ad fac opera de propaganda.

Si singulo socio de Apl diffunde 8-10 exemplare ad minimo per fasciculo — id es, circiter 100-120 fasciculo in anno — notitia, exemplo et

practica de IL, cum propaganda vere efficace, perveni ad plus quam 20-30000 persona de omne regione

Et expensa necessario non es profuso.

Suffice quod omne mitte L. it. 100, ad minimo (pretio de subscriptione de propaganda, per 5-6 exemplare), et adresse de personas, institutos academias, associationes, ad que debe es misso fasciculos: Administratione de Revista i cura diffusionem.

Nulla Interlinguista i vol recusa, nos spera, de contribue ad triumpho de IL.

DE THEMA LATINO

Academia pro Interlingua adopta omne vocabulo internationale, existente in latino, sub forma de thema latino.

Thema resulta ex vocabulo, suppresso suffixo de flexione.

Ergo :

1. — *Interlingua* reproduc sine alteratione vocabulos que in latino non habe flexione.

Exemplo : *ab, ad, in, de, ne, pro, heri, hodie, inter, nunc, etc.*

Nomine et verbo latino habe declinatione et conjugatione : ex definitione de thema non resulta claro si vocabulos *L. rosam, amare* debe es decomposito in thema *ros-*, *am-*, et suffixo *-am, -are*, aut si in thema *rosa, ama*, et suffixo *-m, -re*.

In aliquo grammatica elementare de latino, es dato ut *thema*, aut *radice*, aut *radicale*, formas breve : *ros, am* ; sed in omne grammatica superiore, et etymologico, es dato ut thema *rosa* et *ama*, que resulta ex comparatione de declinationes et conjugationes.

Ex serie de accusativos : *rosam, pedem, sensum, diem*, resulta que *-m* es suffixo commune de accusativo ; illo suppresso, resulta thema : *rosa, pede, sensu, die*, simile ad ablativo.

Ex accusativos plurale : *rosas, annos, dentes, sensus, dies, novos, illos*, suppresso suffixo commune *-s*, resulta thema - ablativo : *rosa, anno, dente, sensu, die, novo, illo*.

Ex serie de infinitos : *amare, timere, legere, audire*, resulta que *-re* es suffixo commune de infinito ; illo suppresso, resulta thema : *ama, time, lege, audi*, simile ad imperativo.

Ex persona tertio : *amat, habet, audit, est, it, fit, fert*, suppresso finale *t*, que indica persona, resulta thema - imperativo : *ama, habe, audi, es, i, fi, fer*.

Ex participio præsente : *amante, habente, scribente*, suppresso finale *-nte*, resulta thema-imperativo : *ama, habe, scribe*.

Tunc thema es forma plus simplice que sume vocabulo.

Resulta regulas seguente.

2. — In generale, thema de nomine es *ablativo* singulare :

rosa, anno, dente, cornu, die, novo, me, te, se, illo, uno.

Nomenclatura que nos adopta, *thema* = *ablativo*, es concorde cum unanimitate de grammaticas moderno in declinatione 1, 2, 4, 5 ; sed es discorde in declinatione 3, genitivo in *-is*. Grammaticos in isto casu, voca *thema*, quod resulta ex genitivo plurale, suppresso *-um* :

nom. *pes*, abl. *pede*, gen. plur. *ped-um*, *thema pede*,

„ *pars*, „ *parte*, „ „ *parti-um*, „ *parti*.

Sed electione de *ablativo*, vocabulo existente in latino, es plus commodo, nam plure homine cognosce latino in praxi et ignora *thema*.

Ablativo de declinat. 3 in majoritate de casu, es in *-e* ; sed existe *ablativos* in *-i*, et etiam cum duplice desinentia, in *-e* et in *-i*.

Interlingua es facto pro latinistas, que cognosce vario forma isto de *ablativo*, et pro non latinistas, que ignora nominativo et *ablativo*, et ab que nos non pote exige que stude grammatica de latino.

Sed ad abl. *mari*, etc., responde nom. et accus. *mare* ; ad abl. *forti*, etc., responde nom. neutro *forte* et accus. *forte-m*, *thema forte* ; ad abl. *inerti*, etc., responde accus. *inerte-m*, *thema inerte*. Ergo :

3. — Lice substitue desinentia *-e* ad desinentia *-i* de *ablativo* latino.

Et ita, nos elimina omne difficultate.

Aliquo auctore jam adopta in I. i. forma de nominativo.

Sed in linguas moderno vive *thema* latino, non nominativo.

Pede, non *pes*, vive in I. *pie*, F. *pied* ; in derivato *pedale* (L. I.), *pedal* (F. A. D. H. P. R.) ; in G. *pod.*, *anti-pode* ; in A. *foot*.

Exemplo de *thema* latino, que es vocabulo italiano-hispano-portuguez : *arbitro argento astro campo fisco arte carne classe dote lite monte parte plebe princepe vertice veste*.

Derivatos internationale, in orthographia anglo : *arbitrary argentine astronomy campestral fiscal artist carnivorous classify dotal litigate mountain partial plebeian principal vertical vestuary*.

4. *Nominativo*, solo si non habe suffixo, es *thema* : *rosa, cornu, nos, vos, duo, qui* ; aut es alio forma de *thema* : nom.

sol abl. *sole*, *homo* *homine*, *omne omni*, *mare mari*, *prisma prisma*, *pus pure*.

Inter duo thema, nos elige forma plus internationale et que impedi homonymos.

5. — In generale thema de verbo es *imperativo*: *ama*, *habe*, *scribe*, *audi*, *es*, *i*, *fi*, *fac*, *fer*; et, pro verbo deponente *imperativo*, suppresso suffixo *-re*: *imita*, *seque*, *ori*, vivo in derivatos *imitatione*, *seque*, *oriente* (A. D. F. H. I. P.)

Non semper thema latino es evidente.

EXPLICATIONE AD PUBLICO QUE IGNORA LATINO

Pro usu de interlinguistas, plure socio de Academia, Peano in 1909 et 1915, Pinth 1912 et 1917, Basso 1914, Canesi 1921, publica voces internationale sub forma de thema latino, in ordine alphabetico. Qui posside uno ex istos vocabulario, pote lege et scribe Interlingua, sine alio studio.

Qui ignora latino, et non habe vocabulario præcedente de thema latino, sed habe solo vocabulario latino ad usu de schola, libro que existe in omne bibliotheca, cum versione in omne lingua, inveni thema per regulas sequente, ex grammatica latino.

1. — Vocabulario latino da duo forma de nomine substantivo: « *rosa rosæ* », « *dens dentis* », vocato nominativo et genitivo.

Si genitivo termina in *-ae*, *-i*, *-is*, *-us*, *-ei*,
thema (ablativo) termina in *-a*, *-o*, *-e*, *-u*, *-e*.

Exemplo: *rosa rosæ*, thema *rosa*; *annus anni*, *anno*; *liber libri*, *libro*; *vinum vini*, *vino*; *fames famis*, *fame*; *pax pacis*, *pace*; *rex regis*, *rege*; *dens dentis*, *dente*; *pes pedis*, *pede*; *mater matris*, *matre*; *nomen nominis*, *nomine*; *leo leonis*, *leone*; *genus generis*, *genere*; *corpus corporis*, *corpore*; *casus casus*, *casu*; *cornu cornus*, *cornu*; *dies diei*, *die*.

2. — De adjectivo, vocabulario da:

a) nominativo de tres genere:

« *novus nova novum* », « *niger nigra nigrum* », thema-ablativo *novo*, *nigro*;

b) nominativo de duo forma aut de tres:

« *fortis forte* », « *celeber celebris celebre* », thema (nominativo

neutro, et de accusativo) *forte, celebre*, (thema-ablativo *forti, celebri*);

c) nominativo de uno forma, cum genitivo:

« *audax audacis* » « *sapiens sapientis* », thema (de accusativo) *audace, sapiente*, ut pro *nominescum* genitivo in *-is*.

3. Pronomines:

ego *me*, tu *te*, *se*, *nos*, *vos*, ille *illo*, iste *isto*, *qui*, *que* (ex *quem*).

4. — De verbo, vocabulario da paradigma: « *amo amas amavi amatum amare* », « *scribo scribis scripsi scriptum scribere* », « *eo is ivi itum ire* ». Ultimo voce es *infinitivo*, suppresso *-re*, resulta thema de verbo *ama, scribe, i*; pænultimo voce es *supino*, ex que es tracto thema de participio passivo *amato, scripto*.

5. — Verbos deponente cum infinitivo in *-ri*: « *imitor... imitari* », « *medeor... mederi* », « *orior... oriri* », etc., suppresso *-ri* resulta thema *imita mede ori*.

6. — Thema de aliquo verbo irregulare:

« *sum... esse* », *es*; « *fio... fieri* », *fi*; « *fero... ferre* », *fer*; « *dico... dicere* », *dic* aut *dice*; « *facio... facere* », *fac*; « *volo... velle* » *vol* (ex *volo*); « *possum... posse* » *pote* (ex *potente*); « *nascor... nasci* » *nasce*; « *mori... mori* », *mori*.

7. — Existe plure vocabulo internationale non scripto in vocabulario latino: *logarithmo, oxigenio, telegrapho, radiophonia, aeroplano, interlinguista*, ex græco-latino; *algebra, cifra, cofea, thea*, latino scientifico; *A. club, F. buffet, H. albino, l. allegro*. Lectore cognosce isto vocabulos, et non consulta vocabulario.

Omne Interlinguista, qui vol eccelera triumpho de Interlingua, debe mitte cito, ad Administratione de SCHOLA ET VITA, subscriptione de propaganda (L. it. 80, ad minimo), et addresses de personas et Institutos vario, ad que fac perveni Revista.

QUÆSTIONES DE GRAMMATICA

(ex «Interlingua» et «Vocabulario pro Interlinguistas»
de prof. G. PEANO, Praesidente de A. p. I.)

Grammatica quando indica solo concordantia, es inutile.
Scriptore in Interlingua pote supprime omne elemento
grammaticale non necessario. Lingua resulta plus intelligibile
ad primo visu, et semper de interpretatione plus facile cum
auxilio de solo vocabulario.

1. — Artículo non existe in Interlingua.

Artículo non existe in latino, es vario de forma in linguas moderno
(A. *the sun*, D. *die Sonne*, F. *le soleil*, H. *et sol*, I. *il sole*, P. *o sol*), es
posposito in Dano (*sol-en*) et defice in Russo.

Habe usu vario in linguas moderno: A. «time is money» = I. «*il*
tempo è moneta», et F. «mon livre» = I. «*il* mio libro».

Ergo scriptore, que vol es intellecto ad primo visu, debe
supprime articulo inutile, sine forma internationale, et de
usu vario in linguas differente. Tale es consilio de auctore de
Volapük, confirmato ab Academia in 1893, 1904, 1911, post
longo examine.

Articulo, quando es necessario, vale *illo* aut *uno*.

«Da ad me libro, illo libro, meo libro, illo meo libro, uno meo libro».

2. — Casu non existe in Interlingua

Suffixo de casu non existe in F. H. I. P., et ita in IL.
Casu latino resulta ex positione, aut per præpositiones *de*,
ad, *ab*,....

L. «Vox populi, vox Dei» = IL. «Voce de populo, voce de Deo»;

L. «Hodie mihi, cras tibi» = IL. «Hodie ad me, cras ad te»;

L. «Gratia generat gratiam, lis generat litem» = IL. «Gratia gene-
ra gratia, lite genera lite»;

L. «In medio stat virtus» = IL. «Virtute sta in medio».

3. — Plurale logico es indicato per suffixo -s.

Plurale es repetitione inutile post numero, et si exprime solo concordantia.

« Homine habe uno lingua, duo aure, decem digito, plure dente, et numeroso capillo ».

L. « Verba volant, scripta manent » = IL. « Verbo vola, scripto mane (remane) ».

L. « Verba movent, exempla trahunt » = IL. « Verbo move, exemplo trahe ».

Lingua Magyar non indica plurale post numero.

Suffixo de plurale non existe in I. « una serie, due serie; un album, tre album »; in A. « one fish, two fish », in D. « tausend Mann, drei Fuss ».

Academia, in 1887 et hodie, consilia suffixo -s pro plurale.

Isto -s es internationale: latino *matre-s*, franco *mère-s*, hispano et portuguez *madre-s*, anglo *mother-s*, nederlandense *moeder-s*, græco *mêtere-s*, sanscrito *mâtara-s*, volapük *mot-s*.

Diffusione de -s pro plurale in linguas A. F. H. P. redde illo intelligibile ad lectores, sine explicatione.

Qui adopta suffixo -s cum valore logico de *omne*, *plure*, et non per concordantia grammaticale, scribe in lingua sine grammatica.

« Patre habe filios » = « Patre habe plure filio ».

4. — Genere.

Genere naturale pote es indicato, si necessario, per « *mas*, *femina* », ut in L. « canis mas, canis femina », I. « l'aquila maschio, l'aquila femmina ». F. « la souris mâle, la souris femelle ».

Vocabulos « patre matre, fratre sorore, actore actrice, propheta prophetissa, etc. » jam es internationale.

Genere grammaticale artificiale et concordantia de adjectivo cum substantivo, que non existe in Anglo, es complicatione inutile in lingua internationale.

Genere grammaticale es vario in linguas diverso: « dente cornu errore mari planeta studio, etc. » masculino in I., es feminino in F.; « arte calma cifra, etc. » f. in I., es m. in F.; « sol », m. in L. I. F. H. P., es f. in D., et « luna » es viceversa. Phrasi « arte es longo », et similes, es contra I. « l'arte è lunga », sed concorda cum F. « l'art est long »; viceversa es « longo studio », et similes.

Studiante de lyceo vide in IL discordantia totale: illo crede, superfide de grammaticas elementare, que *arte* es ablativo de *ars*, es persona

2 de ind. præs. de *sum*, et *longo* masculino et neutro de *longus*. Discordantia evanesce, quando in omne vocabulò nos vide thema, et non forma grammaticale.

Aliquo nota dissonantia de desinentia *o a* in *IL* « bono filia, parvo planta », et similes. Sed Italiano judica harmonico discordantia de finales *o a* in « massimo poeta, poema istruttivo, ottimo tema, splendido pianeta, distinto geometra, nostro papa, bella mano, eco sonora ». Et discordantia simile es in latino abl. « fero homicida, humo gelida, parva domo, mespilo germanica, pruno persica, parva atomo, bona methodo, longa paragrapho », et nominativo « caro cocta, fractio propria, origo bona, cupido mala ».

5. — Gradu de adjectivo.

Gradu de adjectivo que *L.* indica per suffixo « *audax audacior audacissimus* » — in *IL*, ut in linguas vivente, es indicato per voce disjuncto: *plus, minus, ultra, trans* (*F. très*), *vere* (*A. very*).

« Fluvio es veloce. Vento es plus veloce. Sono es multo veloce. Luce es trans veloce. »

« Turre es plus alto quam domo, et minus alto quam monte ».

« Quadrato es tam longo quam alto ».

L. « Motus in fine velocior » = *IL.* « Motu in fine es plus veloce ».

Vocabulos « *maiore maximo, minore minimo, meliore optimo, pejore pessimo* », es internationale.

6. — Adverbio ex adjectivo.

Latino, ex adjectivos « *vero, forte* » deduce adverbios « *vere, fortiter* », mortuo in linguas moderno.

Ex *L.* « *vera mente* », ubi *mente* indica « *intelligentia, voluntate* », deriva *I.* (et *F. H. P.*) *veramente*, que grammaticos voca « *adverbio* ». Populo que loque *I.* aut *F. H. P.*, vide in *-mente -ment*, solo suffixo grammaticale.

Adverbio ex adjectivo pote es indicato per perifrasi aut per adjectivo.

« Discipulo stude cum diligente mente, scribe in modo claro, in forma elegante. Illo lege veloce, canta forte et per longo tempore ».

7. — Numeros.

Numeros latino « *uno duo tres quatuor quinque sex septem octo novem decem centum mille* » es internationale.

11 = decem et uno, 15 = decem et quinque, 20 = duo decem, 1926 = mille novem centum duo decem sex.

0 = zero (ex Arabo).

1 000 000 = millione (ex I.)

1 000 000 000 = miliardo (ex F.).

Numeros ordinale « primo secundo tertio... decimo centesimo » es internationale. Et pote es substituto per numero cardinale.

8. — Verbo non habe suffixo de persona.

Academia delibera tale simplificatione in 1897.

IL. « Me habe, te habe, illo habe, nos habe, vos habe, illos habe », simile ad A. « I have, we have, you have, they have », et ad Suedo « Jag har, du har, han har, vi har, i har, de har ».

9. — Tempore de verbo.

Tempore de verbo es inutile si habe solo valore grammaticale.

Latino habe plure suffixo de tempore. Ex: ind. præs. *ama-t*, imperf. *ama-ba-t*; perf. *ama-vi-t*, p. q. p. *ama-ve-ra-t*, futuro *ama-bi-t*; ubi suffixo *-t* indica persona.

Italiano conserva præs. *ama*, imperf. *ama-va*, perf. *amò*, construe novo futuro *amerà* ex *amare habet*, et formas composito *ha amato*, *ebbe amato*, *aveva amato*, *avrà amato*. Idem F. *aime*, *aimait*, *aima*, *aimera*, *a aimé*, *eut aimé*, *avait aimé*, *aura aimé*. Idem pro H.

Anglo habe duo tempore simplice, præs. *love*, imperf. et perf. *loved*, et compositos *have loved*, *had loved*, fut. *will love*, *will have loved*. Idem pro D. (*ich*) *liebe*, *liebte*, *habe geliebt*, *hatte geliebt*, *werde lieben*, *werde geliebt haben*.

In tale varietate de forma et de valore pro tempores, consilio optimo es suppressione de omne suffixo de tempore, quando es possibile.

In propositiones:

L. *Gutta cavat lapidem* = IL. *gutta cava lapide*,

A. *Time is money* = IL. *tempore es moneta*,

F. *Qui s'excuse, s'accuse* = IL. *qui se excusa, se accusa*,
non existe idea de tempore.

Si phrasi jam indica tempore, suffixo es inutile.

L. *heri scribebamur cras legemus* = IL. *heri nos scribe, cras nos lege*; voces *heri*, *cras* jam indica tempore. nos scribe heri
nos lege cras

In phrasi I. *domani io vado a Roma*, F. *demain je vais à Rome*, A. *to-morrow I go to Rome*, D. *morgen ich gehe nach Rom*, quod grammaticos voca « præsente » es « futuro ». IL. *cras me i ad Roma*.

Ovidio: « qui bene latuit, bene vixit, = IL. qui bene late, bene vive. Propositione es vero in omne tempore.

F. : « rira bien qui rira le dernier » contine futuro, que non existe in correspondente proverbio italiano « ride bene chi ride l'ultimo » = IL. « ride bene qui ride ultimo ».

Horatio : « non sum qualis eram » = IL. « me non es quale *jam* es ».

Tacito : « omnia quæ nunc vetustissima creduntur, nova *fuere* » = IL. « omni re, que nunc nos crede ultra vetere, *jam* es novo ».

Futuro latino *ama-bi-t* consta de thema *ama*, de *-bi* identico ad *fi*, et de suffixo *-t* de persona; et es mortuo.

Nos pote indica futuro per:

« I stude » = F. « va étudier », I. « va a studiare », A. « go to study »;

« Vol stude » = A. will study;

« Debe stude » = A. shall study.

L. « Qui amat periculum, peribit in illo » (Ecclesiaste III, 27) = IL. « Qui ama periculo, i peri in illo ».

Forma de futuro *i stude*, *i peri*, es notabile pro simplicitate.

Isto *i* es noto per grammatica latino, quale thema-imperativo de verbo « eo ire »; vive in infinitivo I. *ire*, F. *ira*, H. P. *ir*, et in compositos internationale *ad-i-tu*, *ex-i-tu*, *trans-i-tu*, etc.

Futuro I. *amerà*, F. *aimera*, H. P. *amarà* deriva ex L. « amare habet ».

Futuro D. « ich werde schreiben » responde ad « me verte ad scribe ».

Nos pote indica *præterito* ut in linguas moderno: IL. « habe scripto » = I. « ha scritto », F. « a écrit », H. « ha escrito », A. « has written », D. « hat geschrieben »; aut per adverbio latino *jam* (I. già, F. déjà, H. ya, P. já).

L. « Multa renascentur que jam cecidere » (Horatio) = H. « Multo re, que jam cade, i renasce » = « Multo re, que in præterito cade, in futuro renasce ».

Etiam indo-europæo *e* indica *præterito*.

Isto *e* es augmento in Græco; Sanscrito muta *e* in *a*:

Græco *e-pher-on* = Sanscrito *a-bhar-am* = IL. « me e fer ».

Græco *e-dô* = Sanscrito *a-dâ-t* = IL. « illo e da ».

L. ipse dixit = IL. « ipso e dice ».

Latino *e* = ex; ex-præsidente = præsidente in præterito.

Volapiük indica tempore per augmento, sicut in græco: Vp. « e-fug » = IL. « e fuge ».

Sed publico non intellige elemento *e* sine explicatione.

Plure interlinguista indica *præterito* per suffixo *-ba* de imperfecto latino *habe-ba-t*, vivente in I. *aveva*, F. *avait*, H. *habia*, P. *havia*. Sed imperfecto de es vale *era*, de *fuge fugieba*, etc.

10. — Modo de verbo.

Conjunctivo latino es expresso per ut, quod.

L. « Do ut des » = IL. « Me da ut te da ».

L. « Edimus ut vivamus » = IL. « Nos ede pro vive ».

L. (S. Paulo) « Qui non laborat, non manducet » = IL. « Qui non labora, non debe manduca ».

Imperativo latino es IL.

« Divide et impera », « in dubio abstine », « ab uno disce omnes », « ne projice margaritas ante porcos ».

Latino de Luca IV, 23: « Medice, cura te ipsum » = IL. « O medico, cura te ipso ».

Latino ex Genesi I, 28: « Crescite et multiplicamini » = IL. « Quod vos cresce et multiplica ».

Infinitivo habe in L. suffixo -re: « amare habere scribere audire », vivo in F. H. I. P. quem Academia adopta in 1896.

Sed in Latino existe exceptiones: *es esse, fi fieri, vol velle.*

Indicatione de infinitivo es inutile post « vol, pote, debe, ad, pro,... »: « Me stude, me vol stude » = A. « I study, I will study ».

« Me habe libro ad stude » = A. « I have book to study ».

Academia consilia de supprime omne elemento grammaticale non necessario; ergo, nos pote imita A., que non habe suffixo de infinitivo.

Infinitivo, quando es nomine abstracto ex verbo, in lingua A. F. H. I. habe articulo, que nos hic sume sub forma *to*.

To es articulo græco, ex indo-europæo, L. *is-to*, I. *ques-to* H. *es-to*, P. *is-to*, F. *ce-t*; es articulo A. *the*, D. *das*; et pronomine Russo *to*, Sanscrito *ta*.

Pro correspondentia de consonante, vide:

L. *tres*, Græco *tri*, A. *three*, D. *drei*, R. *tri*, Sanscrito *tri*.

L. *tu*, A. *thou*, D. *du*, R. *ty*, Sanscrito *tva*.

Concordantia de europæo *to* cum Anglo *to* = L. *ad*, que indica infinitivo, es casuale.

Ex.: IL. « To pote » = F. le pouvoir, la puissance = I. il potere, la potenza.

IL. « To cura » = I. il curare, la cura = A. to cure, the cure.

Pubblico non intellige *to*, sine explicatione. Nos pote elimina illo, pro obtine lingua intelligibile ad primo visu:

L. « Errare humanum est » = IL. « To erra es humano » = « Errore es humano » = « Homo erra ».

L. « Beneficium accipere libertatem vendere est » (Publio Syro) =

IL. « To accipe beneficio es to vende libertate » = « Acceptione de beneficio es venditione de libertate » = « Qui recipere beneficio, vende libertate ».

L. « Accipere quam facere præstat injuriam » (Cicerone) = IL. « Es melius to recipere quam to fac injuria » = « Es melius de recipere quam de fac injuria ».

L. « Volere è potere » = F. « Vouloir c'est pouvoir » = IL. « To vol es to pote » = « Qui vol, pote ».

L. « Laborare est orare » = « To labora es to ora » = « Qui labora ora » = L. « Qui laborat orat ».

L. « Designatio unius est exclusio alterius » = IL. To designa uno es to exclude altero » = « Qui designa uno exclude altero ».

Participio latino in -nte vive in numeroso vocabulo A. D. F. H. I. P. R. « adjutante, agente, assistente ». Et pote es expresso per que, qui, quod.

Que, thema de latino *quem*, ablativo *quo*, I. *che*, F. H. P. *que*, A. *who*.

« Vacante = que vaca. Tangente = que tange. Studente = qui stude ».

L. « Ducunt volentem fata, nolentem trahunt » (Seneca) = IL. « Fato duc qui vol, trahe qui ne vol ».

L. « Plures adorant solem orientem quam occidentem » = IL. Plures adora sol que (dum) ori, quam dum cade ».

Gerundio. L. « Docendo discitur » = IL. « Homo dum doce, disce » = « Qui doce, disce ».

L. « Fama crescit eundo » = IL. « Fama cresce dum i ».

L. « De gustibus non est disputandum » = IL. « Nos ne debe disputa de gustus ».

L. « Alitur vitium tegendo » (Virgilio) = IL. « Homo ale vitio, dum tege illo » = « Qui tege vitio, ale illo ».

Passivo latino « amor amaris amatur » es mortuo.

Linguas moderno A. D. F. H. I. P. indica passivo per participio cum suffixo *-to*: « amato, completo, audito ».

Additione de suffixo *-to* ad thema de verbo in latino satisfac regulas complicato: *scribe scripto, rumpe rupto, fer lato* etc.

Academia, in 1890, regulariza participio passivo, et obtine vocabulos artificiale.

Solutione plus naturale es adoptione de participio passivo latino, sine modificatione.

Vocabulario latino ad usu de schola cita verbo sub forma « amo amas amavi amatum amare »; ex « amatum », vocato « supino », resulta participio *amato*.

Participio passivo latino es quasi semper internationale.

Anglo: « allude allusion, deride derision, describe description, evident vision, indulge indult, frangible fracture,.... ». Verbos latino, que habe duplice forma internationale, de præsente et de supino, es in numero de circa 100.

Nos pote elimina passivo per conversione de propositione.

« Filio es amato ab matre » = « Matre ama filio ».

L. « Fortes fortibus creantur » = « Homine forte es creato, ab forte » = « Homine forte crea forte ».

L. « Avarus nullo satiatur lucro » (Seneca) = « Avaro es satiatio ab nullo lucro » = « Nullo lucro satia avaro ».

Si propositione cum passivo non habe subjecto explicito, suffice de scribe *nos, homo, et se.*

Nos distingue: homo = F. on, D. man, et homine = F. homme, D. Mann.

L. « Amici probantur rebus adversis » (Cicerone) = « Amico es probato in adversitate » = « Nos proba amico in adversitate ».

L. « Similia similibus curantur » = « Nos cura simile per simile ».

L. « Quod gratis asseritur, gratis negatur » = « Quod uno, gratis asserere alio gratis nega ».

L. « Frangar non flectar » = « Me pote es fracto, non flexo ».

L. « Qui lugent consolabuntur » (Matthaeo V. 5) = « Qui luge si consolato » = « Homo i consola qui luge (fle, plora) ».

Quem accusativo latino de que, pote indica participio passivo: « quem ama = amato », « quem rumpe = rupto ».

Quem, vive in H. quien, P. quem, F. que (opposho ad qui); habe origine commune cum A. whom, D. wen; sed in F. H. P. A. non es semper accusativo.

« Qui es amato ab deos, mori juvene » = « Quem deos ama, mori juvene » = L. « Quem di diligunt, adolescens moritur » (Plauto) = A. « He whom the gods love, dies yung ».

VOCABULOS GRAMMATICALE DE LATINO

(ADVERBIOS, PRAEPOSITIONES, CONJUNCTIONES)

Qui — et si ignora latino — cognosce, de proprio lingua nationale, vocabulos popolare non solo, sed etiam vocabulos docto, que es internationale, pote lege IL quasi ad primo visu, sine praecedente studio speciale, si disce vocabulos grammaticale de latino (adverbios, praepositiones, conjunctiones), uso in IL sine ullo modificatione.

Nos, pro commoditate de Lectores que ignora latino, da hic vocabulos isto, et vocabulos correspondente I. F. A. D., et saepe H. P., — ex Vocabulario commune ad linguas de Europa, de prof. Peano.

Nos adopta ordine: Latino (que es etiam Interlingua); Italiano; Français; Anglo; Deutsch.

Nos indica per caractere ordinario vocabulos latino de que da aequivalente plus noto. Ex. abs: ab.

Plure vocabulo grammaticale de latino es mortuo ut voce disjuncto, sed saepe vive, in compositione, in numero derivato internationale, de que nos da aliquos in parenthesi.

a: ab

ab; da, via; de, par, loin; from, by, far; ab, von, weg.: de, ex, distante, absente.

(abaliena abdica abduce aberrabjecto abjura ablatione ablu-tione aborigine abortu abrogaabscinde absente absolve absorbeabusu abscessu absconde ab-strahere abstine)

abhinc: ab ce loco, ab ce tempore, jam, jam es.

abs: ab

absque: sine

ac: et

ad; a, ad; à; at, to; zu, an; H. P. a.

(accentu accepta accidente adepto adjuncto administra advocato affixio appellante appetite applaude approba aspecta assessore assiste attesta)

adhuc: etiam nunc

adversum, adversus: contra, verso ad

alias: alio vice, in alio tempore, in alio loco.

alibi: in alio loco

alicubi: in ullo loco.

alicunde: ex ullo loco.

aliquando: ullo vice.

aliunde: ex alio loco.

an, indica interrogatione, dubio, conditione

ante; davanti, avanti; avant, devant; before; vor; H. P. antes. (antiquo antemeridiano antecede antepone anteriore)

antea; avanti, innanzi, prima; avant, auparavant; before; vorher.: ante, ante id.

anti: contra

(antagonista antarctico antichristo antidoto antinomia antipode antithesi antimonarchico antisociale antifebrile antiseptico)

apud: presso, appo; près de; near; bei.: prope, proximo, ad

at: sed

atque: et

atqui: sed

aut; o od; ou; or; oder; H. o; P. ou

autem: nunc, sed

bene; bene; bien; well; gut.: in modo bono. (beneficio benevolo benigno benedic)

ceterum: pro cetero, de alio parte, sed

circa; circa; environ; about; ungefähr, circa.: circum

circiter; circa; à peu près.

circum; attorno; autour de; around; umher.

(circa, circo, circumcide, circumstantia, circumferentia)

cis: de isto parte.

cito; presto; vite; quick; schnell.: subito

(citigrado sollicito)

citra: de ce parte, cis (citeriore)

clam: celato, in occulto.

Contra; contro; contre; against, counter; gegen.

(contrario contradic contrafac)

coram: in praesentia, ante, prae.

cras; domani; demain; to-morrow; morgen.

(pro [cras] tina)

cum; con; avec; with; mit.

(co-, col-, com-, con-, cor-).

: ne sine, habente, simul.

cur: quare.

De; di, da; de; of, from; von.

(deduce deporta deriva detrahe)

deinde: post

demum: in fine

denique: in fine

denuo: de novo

deorsum: ab alto ad imo, de

diu: per longo tempore, de die

donec: usque ad

dudum: ab pauco tempore

dum; mentre; pendant que; while; während.

: in idem tempore, quando, durante.

: usque quando

dummodo: si, ut, et si, dum

e (ex Europaeo antiquo): in praeterito

e: ex.

ecce; ecco; voilà, voici; there is, here is; siehe da, siehe hier.

eminus: de longe.

eadem: per idem loco

en: ecce.

enim: nam

eo: ad ipso loco.

eodem: ad idem loco

erga: ad, in facie, verso, contra

ergo; dunque, ergo; donc, ergo; therefore, ergo; daher, ergo.

: seque, unde, tunc.

et; e, ed; et; and; und; H. y; P. e; R. i.

et: etiam.

etenim: nam

etiam; eziandio, anche, pure; aus-

si, même; also, even; auch, selbst. : et.	igitur: ergo
etiāsi: etiam si.	illac: per illo parte
etsi; anche se; quoique, bien que, même si; though, although, even if; auch wenn, obschon. : et si	illic: in illo loco
ex; fuori di; hors de; out of; aus. : ne in	illico: subito
(examen expelle exponent extra-cto e-)	illinc: ex illo loco
extemplo: subito	illuc: ad illo loco
extra; extra, fuori di, al di fuori; extra, hors de, au dehors; extra, out of, outwards; extra, ausserhalb.	immo, imo: et, sed, de plus, ante que
: ex, exero (extraordinario)	in; in; en; in; in; H. en; P. em.
fere: quasi	inde; indi, quindi, ne; en, de là, ensuite; thence; daher.
foras: foris	: ab illo loco, ab isto tempore, ab isto re.
foris; fuori; dehors, fors; outside; draussen.	indidem: ex ipso loco
: ex fores, ex	infra; sotto, giù; sous, en bas; under, below; unter.
forsan; forse; peut-être; perhaps; zufällig, vielleicht	: sub, inferiore
forsitan: forsan	Inter; fra, entro; entre, parmi among, between; zwischen; H. P. entre. : in, in medio.
fortasse: forsan	(intercala intermedio interpola intervallo intellige)
forte: per casu, forsan (fortuito)	interdum: ullo vice
frustra: in vano	interea: tunc, in illo tempore
furtim: clam	interim; -im, intanto; -im, cependant; -im; meantime, mean while; -im, inzwischen. : in isto tempore
hac: de isto parte	intra: inter
hactenus: usque hic	intro: inter, in
haud: non	intus: in interno
Heri; ieri; hier; yesterday; gestern; H. ayer.	invicem: reciproco
hic; qui, ci; ici; here; hier; H. P. aqui. : in isto loco	invito: ne volente
hinc: ex ce loco, de hic.	istac: per isto loco
Hodie; oggi; aujourd' hui; to-day; heute; H. hoy; P. hoje. (hodierno)	istic: in isto loco
huc: ad ce loco	istinc: ex isto loco
ibi; ivi; là; there; da, dort. : in idem loco, ibidem.	ita; così; ainsi; so; so.: sic, in isto modo
ibidem: ibi	itaque: ergo
idcirco: ergo	item: et, etiam
ideo: ergo	iterum: de novo, uno novo vice
	jam; già; déjà; already; schon; H. ya; P. ja
	juxta; giusta. : apud, prope, proximo, contra, ad, secundo

longe; lungi; loin; far; fern; H. luene; P. longe.

: ad longo intervallo, distante, procul

male; male, malamente; mal; ill; schlecht.: in modo male

melius; meglio; mieux.: in modo meliore

minus: meno; moins; minus, less; minus;

modo: nunc, ab paucio tempore

mox: subito, cito, paulo post, in breve tempore

nam; poichè, giacchè; car; for, because; denn.

: in vero, in facto

ne; nè, non; ne pas; no, not, none, nought, un-; nein, nicht, un-

nec; nè; ni.: ne, et ne

nequaquam: in nullo modo

neque: nec, et non

nequidquam: in vano, frustra

nimis; troppo; trop; too much; allzuviel.: ad excessu

nisi: si ne

non; non; non; no, not; nein.: ne

nondum: non jam, nec non

num: an, forsan

nunc; ora; maintenant; now; nun.: in isto tempore, in praesente.

nunquam; non... mai; ne... jamais; never; niemals.

: nullo vice, in nullo tempore

nuper; testé.: ab paucio tempore

nuspam, nusquam: in nullo loco ob: pro causa de, contra.

(objecta oblatione obsta occasione occlude occurre offer officio opponere opprime ostende)

obviam: ad contra, ad verso

olim: jam, uno vice

parum: paucio

parumper: per paucio tempore

passim: in vario loco

paucio; poco; peu; little, few; wenig; H. poco; P. pouco.: ne multo

paulisper: per parvo tempore

pejus; peggio; pis.: in modo peggiore

pene: quasi

penes: apud

per; per; par; for; für; H. P. por

plus; più; plus; more, plus; mehr, plus

pone: post

porro: ad ante, ultra

post; dopo, poi; après, puis; after; hinten; H. pues; P. pos.: retro, sequente, anti prae.

(postscripto postero postumo)

postea; poscia.: post

postquam: post quam

prae: ante

praeter: ultra

praeterea: praeter id

pridem: ab multo tempore

prius: ante

pro; per, pro; pour; for, pro; für; H. P. pro.

: in favore de, anti contra

procul: longe, distante

proinde: propter hoc, pro ce, ergo

prope: propinquo. proximo, apud, vicino, ne longe

propter: per causa de

propterea: ergo

prorsum: in omne modo

protenus: ante, ultra, sine mora

qua: per ubi

quam: che; què; than, as; wie, als; H. cuan; P. cuão

quamquam: et si

quamvis: et si

quando; I. P. quando; quand; when; wann; H. cuando.

: in quale tempore

quanto; I. P. quanto; combien,

quant; how much, quantum; wieviel, Quantum; H. cuanto. : in que numero (pondere, men- sura)	(I. sera, F. soir: vespere)
quare ; perchè; pourquoi; why; warum.: pro que causa, in qua- le modo	Si ; se; si; if; wenn; H. si; P. se; Sic ; così, sì; ainsi, sic; so, sic; so, sic.: ita, in ce modo
quasi ; I. P. quasi, H. cuasi; pre- sque, à peu près, quasi; as if, quasi; wie wenn, quasi	sicut: ut simul ; insieme; ensemble; toge- ther, ensemble; zusammen. : cum. (simultaneo, -itate)
quatenus: usque ad	sine ; senza; sans; without; ohne; H. sin; P. sem. : ne cum. (sinecura)
quia ; perchè; parce que; because; dass.: per causa, nam	sive: aut statim: subito, sine mora
quidem: in vero	sub ; sotto; sous; under, below; unter; H. so, soto; P. sob
quin: ut ne	subito ; subito; tout de suite, subit, subito; sudden; plötzlich. : subitaneo, mox, sine mora
quippe: nam	super ; sopra, su; sur, dessus; on, upon, above, over; über.
quominus: ut ne	supra: super
quomodo: in que modo, ut	sursum: verso ab sub ad super, in alto.
quondam: jam, uno vice, olim	tam ; tanto; aussi; as, so; so.: tanto
quoque: et, etiam	tamen ; nondimeno, tuttavia; tou- tefois, cependant; however, ne- verhelles; doch, dennoch.
quoniam: quia, nam	tametsi: etsi, ergo
quum: quando	tamquam, tanquam: quasi, ut
retro ; retro, indietro, dietro; par derrière, en arrière; behind, backwards; rückwärts; H. retro	tandem: in fine
russo, rursus et rursus: de novo, iterum	tanto ; I. H. P. tanto; tant de, autant de; so much, as much; so, so gross, so sehr.: tam ma- gno, ita magno
saepe ; spesso, sovente; souvent; often; oft.	tenu: usque ad
: plure vice, frequente	trans: ab uno ad altero parte, ultra
saltem: ad minus, ad minimo	tum: tunc
sat: satis	tunc ; allora; alors; then; dann.: in illo tempore
Satis ; abbastanza, assai; assez; enough; genug.	ubi ; dove, ove; où; where; wo.: in loco que, in quale loco
: in modo sufficiente, sat	ubicumque ; ovunque: in omne loco
secundum ; secondo; suivant, se- lon; according to; zufolge.	
sed ; ma; mais; but; aber.	
semel: uno solo vice	
semper ; sempre; toujours; always, ever; immer; P. sempre; H. siempre.: in omne tempore.	
sero: tardo, de vespere	

ubique : in omne loco
 ultra ; oltre, ultra ; outre, ultra ;
 beyond, ultra ; jenseits, ultra
 unde ; onde, donde ; d'où, dont ;
 whence ; woher ; H. donde ; P.
 onde.
 undecunque : ex omne loco
 undique : ex omne loco
 unquam : ullo vice
 usquam : in ullo loco
 usque ; fino a ; jusque ; till ; bis.
 ut : in fine que, in forma de, in
 modo que, quando, pro, quod

vae ; guai ; ouais ; woe ; weh. : in-
 terjectione de dolore, de ira
 valde : multo, in modo valido
 vel : aut
 velut : ut
 vere : in modo vero, in veritate
 verso, versum, versus ; verso ; vers ;
 towards ; gegen hin, (vor) wärts
 : in directione de, contra
 vix ; appena, a mala pena, a sten-
 to ; à peine, avec difficulté, dès
 que ; hardly, scarcely ; kaum,
 schwerlich

SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde
 L. it. 27 ad pretio de abbonamento, nos mitte :

**G. Peano, Vocabulario Commune ad Lati-
 no — Italiano — Français — English — Deutsch,**
 Editione II, anno 1915, Fr. 8 in auro.

Isto libro contiene circa 14000 vocabulo interna-
 tionale, scripto in orthographia da 5 lingua citato, de-
 rivazione et synonymos.

vac; knai; onais; woe; weh; in-
 terfectione de dolore, de ira
 valde; multo, in modo valido

vel; aut
 velut; ut

vere; in modo vero, in veritate
 verso, versum; versus; vers; wirts

in directione de, contra

(Pro, qui ignora latino, nos da hic etiam pronomines interlingua, cum
 correspondente I. E. A. D.
 Ordine: IL; I.; F.; A.; D.)

alieno; alieno; d'autrui, étranger;
 alien; alienus

alio, altero; altro; autre; other,
 else; ander; H. otro; P. outro

Alloquo; qualche, alcuno; quelque,
 aucun; some, any; irgend ein;

H. algo, alguno; P. algo, algun.
 aliquot: aliquos

ce, thema de (hi)c (hae)c (ho)c;
 questo, ciò; ce; this, that; die-
 ser.; isto

ego (nominativo); io; je; I; ich;
 H. yo; P. eu; me

eo (is, ea id): illo, isto, idem, ipso;
 eodem.: idem

hic (nominativo): ce, isto, hoc
 hoc: ce re; F. ce, I. ciò

id (nominativo neutro de is ea id);
 ciò; cela, ce; it, that; es.: ce re

idem (nominativo masculino et neu-
 tro, ablativo eodem); idem, stes-
 so, medesimo; idem, même; i-
 dem, same; idem, derselbe.: i-
 dentico.

ille (nominativo), v. illo

illo; egli, ella, il, lo, la, quello,
 lui, colui; il, le, la, elle, lui, ce-
 lui, celle; he, him, that; jener,
 jenes; H. él, el, ello, la; P. o, a.

ipso; esso, H. ese, P. esse; même;
 self; selbst; I. desso [ad ipso],
 stesso [isto ipso]

que; in omne loco
 ultra; ultra; ultra; ultra;
 beyond, ultra; jenseis, ultra

unde; unde; donde; d'on, d'ont;
 whence; weher; H. donde; P.

unde; in omne loco
 undecunque; ex omne loco

undique; ex omne loco
 undum; nullo vice

undique; in omne loco
 undum; nullo vice

isto; questo; H. P. este, esta, esto;
 cet; this; dieser

me; io, me; je, me, moi; I, me;
 Ich, mich, mir; H. yo, me; P.

eu, me; R. ja, menja; S. ma;
 E. me

meo; mio; mon, mien; my, mine;
 meu; H. mio; P. meu.: de me

nemine, ablativo de classico nemo
 nemo (thema nominativo); niuno,
 nessuno; ne... persone; no bo-
 dy, no one; niemand.: nullo homo

nilhil; nulla, niente; néant, rien;
 nothing, nihil; nichts.: nullo re

nonnullum: aliquo

nos; noi, H. nosotros, P. nos;
 nous; we, us; wir, uns.: me et

te, me et vos, me et illo

nostro; nostro; otre, nôtre; our,
 ours; unser.: de nos

nullo; nullo, nessuno; nul, aucun;
 nul, not any; Null

omne, omni; ogni, tutti; chaque,
 tous; all, every; jeder

plure; più, parecchi; plusieurs;
 several; mehrere

plurimo; maximo numero, molto
 plus

quale; quale. H. cual, P. qual;
 quel; what, such as; welcher.: de
 que specie, ut es facto

qualecumque: omni, singulo, uno,

ad arbitrio, quale que es
que (*thema* de quem qui quod
 quam); che chi, H. P. que; que,
 qui; that, who, which, what;
 wer, was
quem, accusativo de que; H. quien,
 P. quem. Pote indica participio
 passivo
qui; chi; qui; who; wer.: homo
 que
quicumque; chiunque.; quiconque.:
 omne que
quisque (*nominativo*); ciascuno;
 chacun; everyone, everybody
quo *ablativo* de qui, *thema* que
quod, nominativo neutro de qui,
thema que; ciò che; ce que;
 that, what; wass, dass.: id que,
 re que, que
quot: quantos
se; sè, si, H. se, P. si; se; self;
 sich, sein

sui: de se
 suo; suo; son; his; sein.: pro-
 prio, de se, de illo
 te; te, tu, H. P. te, tu; toi, te,
 tu; thee, thou; du, dir, dich,
 dein
 tot: tantos
 toto; tutto, H. P. todo; tout; who-
 le; ganz
 tu, *nominativo*: te
 tuo; tuo; ton, ta, tes; thy;
 dein.: de te
 ullo; qualche; quelque; some, any;
 irgend einer.: aliquo, uno
 uno; I. H. uno, P. um; un; a, an,
 one; ein
 vestro; vostro; votre, vôtre; your;
 euer
 vos; voi; vous; you; ihr, euer;
 R. vy vas, S. vas
 vostro: vestro

DE VOCABULARIO

EXEMPLOS DE INTERLINGUA

(EX DISCUSSIONES ET CIRCULARES
DE ACADEMIA PRO INTERLINGUA)

*Exemplos es de scriptores de nationes diverso, et tracta quaestiones de
1. i., et varios.*

Nullo scriptore e posside Vocabulario Lingua nationale-Interlingua, nec Grammatica de IL, que non existe, nec ullo Manuale; sed omne — cum seque consilio de Academia, id es: 1. adopta vocabulos internationale, 2. abole elementos grammaticale non necessario — habe libertate de elige forma que illo praefer, et construe, per via independente, lingua quem ute, secundo suo gustu et necessitate, cum auxilio de solo vocabulario latino, aut, forsan, latino-anglo.

Tamen — ut Lectores vide. — 1. vario formas differ minime inter se, 2. omne scriptore loque plano et expedito de re quem tracta, et exprime suo opinione in modo claro et exacto; 3. formas es omnes intelligibile ad primo visu, et si in plure existe aliquo variantes: e in loco de æ œ; suffixo -ba pro praeterito, -rà pro futuro, -rè pro conditionale, -re pro infinitivo, etc.

Facto isto, que es novo proba de existentia ae vocabulario internationale, redde evidente que IL — lingua auxiliare vere universale, pro suo intelligibilitate immediato — es, simul, lingua maximo facile et practico ad ute, pro studiosos de omne natione.

DE VOCABULARIO

Qui pote ex historia discere, pote ex historia de idea cosmoglottico facilmente concludere, que praecipue per difficultate de vocabulario omne lingua artificiale usque hodie perire debeba. Nullo systema usque nunc produceba alios lexicons quam totalmente rudimentarios.

Iuxta persuasione meo intimo ades solum via ad solvere quaestiones de vocabulario. Lexicon nempe de Interlingua in totalitate debe es desumpto ex uno lingua naturale, in que re tamen un lingua moderno minime es apto (propter necessario respectu ad sensu nationale de extrasueos). Superes ergo in praxi lingua solo latino (latino atem in senu-

strictiore, que scilicet non se extendit usque ad hodierno neoromanismo) cum suo amplissimo vocabulario. Et profecto! Ce lexicon latino in modo eminentissimo es commune ad omnes cultos nationes! Addere solum nos debet aptos voces exóticos, pro necessitate scilicet *peculiare* moderno.

Sonntagsberg (Austria)

P. WILFRIDO MOESER

DE VOCABULARIO

Principio capitale de *Academia* in questione de vocabulario es: « *Academia* adopta omne vocabulo *Anglo* que deriva ex Latino in sensu lato ».

Vocabulario Anglo-Latino es, certe, internationale ad maximo. Sed me opina que non es bono definire vocabulario internationale per uno lingua nationale. Adoptare lingua de uno populo ut criterio de internationalitate es ingrato et incommodo pro cetero populos.

Ceterum, mentione de Anglo es toto inutile; nam vocabulario latino de Anglo es identico, aut quasi, ad vocabulario latino de Français, ad illo de Italiano, de Hispano, etc. Ergo, resultatu mane idem, si nos adopta omne vocabulos latino que vive in linguas moderno. Et, cum isto definitione, nostro lingua appare plus neutrale, plus impartiale. Et suo practica fie plus commodo pro omne populo: singulo populo pote querere vocabulos latino in suo proprio lingua.

Pro isto motivos me propone regulas seguente.

A. *Latino internationale* es lingua internationale fundato super latino.

Illo ute vocabulos latino que es commune ad plurimo linguas moderno. Ergo, illo es intelligibile, ad primo visu, pro omne persona instructo de mundo.

Illo habe grammatica nullo aut quasi. Ergo, illo pote essere *scripto*, sine studio anteriore, ab omne homine de medio instructione.

B. *Latino Internationale* adopta omne vocabulos latino (in sensu lato) que vive in linguas moderno.

Es latino, in sensu lato, non solo vocabulo de latino scholastico (latino antiquo et greco latinizato), sed omne vocabulo constructo cum elementis (non deformato) de latino scholastico.

Per ex.: *trans-substantia-tione*, *prae-existe-ntia*, *torre-factione*, *floresce-ntia*, *personal-itate*, *re-ale*, *re-al-itate*, *univers-al-itate*, *anterior-itate*, *an-archia*, *bio-graphia*, etc.

Omne isto vocabulos non sta in dictionarios latino de scholas, sed illos es de usu constante in *Latino Scientifico*, ex que illos evade in linguas moderno.

C. Pauco vocabulos necessario que non existe in latino vivente, es extracto ex latino antiquo. In casus raro ubi latino defice, es adoptato vocabulo non latino commune ad maximo possibile numero de linguas moderno.

Quoniam vocabulario internationale es jam toto latino, es naturale que pauco vocabulos deficiente in illo es tracto etiam ex latino. Sic, lingua mane homogeneo et es bene definitio pro omnes. Et nos evita discussiones infinito que resulta ex adoptione de vocabulos in isto aut in illo lingua moderno. Latino antiquo es fonte neutrale que omne populo pote acceptare.

Bru.xelles.

I. MEYSMANS.

DE TERTIO DECLINATIONE LATINO

Si nos debe accipe voce de tertio declinatione latino nos pote seque tres principio.

1. Sume semper thema de nominativo, ex: *pes dens os lex nomen homo leo sol caput nox pater cor systema*.

Me puta isto medio inconveniente, nam thema de nominativo es conservato in A. D. P. F. H. I. R. quasi nunque et illo que non cognosce L. non intellige, ex. voce *dens* aut *nox*.

2. Sume in uno casu thema de nominativo, in alio casu thema de ablativo, ex: *nomen homo sol*, sed *pede dente lege*.

Es vero que in ullo casu nos obtine voce plus breve, ex. *nomen* pro *nomine*, sed tale æconomia (cætero raro) de litera es minimo commoditate, dum duplicitate de regula produc difficultate practico et complica mechanismo de lingua, nam discipulo hæsitā an debe dic *leo* aut *leone*, *sol* aut *sole*, etc.

3. Sume semper thema de ablativo, ex: *pede dente ore lege nomine homine leone sole capite nocte patre corde systemate*.

Me præfer isto solutione ad cætero, nam thema de ablativo es cognito ad lingua moderno non solo per voce simplice (ex: I. *dente*, F. *pied*, H. *leon*), sed et per omni derivato, ex: *pedale nominale capitale nocturno systematico*.

Cum isto principio nos habe regula simplice et voce plus naturale.

Paris.

G. KOLOVRAT.

DE ORTOGRAPHIA

Principio de *Academia* in isto quæstione es que vocabulos internationale es reproducto sub forma de *thema latino*. Me crede que Comitatu vole conservare isto eccellente principio. Sed es necessario que nos adopta definitione de *thema latino*. Multo personas, etiam docto, non sci in modo exacto quid es *thema latino*.

Me propone definire *thema latino* per regulas sequente, que es con-

forme ad bono consilios dato in publicationes de Seniores Peano, Hartl, Basso et Bernhaupt.

1. Thema latino de nomines (substantivos, adiectivos et pronomines) es identico ad suo *ablativo singulare latino*, excepto que desinentia *i* de ablativo es mutato in *e*. Ex: *rosa templo amore tribu die isto bono paupere se breve mare*.

2. Thema de verbo corresponde ad suo *imperativo latino* (2. persona singulare), suppresso desinentia *re* de imperativo deponente. Ex: *ama time lege audi imita menti*.

3. Vocabulos invariabile de latino es reproducto sine alteratione: *in ex ab de*.

4. Vocabulos terminato per suffixo *ma* es citato sub forma de nominativo latino: *thema drama*.

5. Forma de nominativo latino es etiam adoptato pro pauco vocabulos sequente: *duo tres nos vos id idem nihil nemo quis quid*. Thema de latino *qui quae quod es que*.

6. Lice conservare desinentia *i* de ablativo latino in vocabulos que habe isto desinentia (aut *is*) in linguas moderno: *oasi analysi*.

Esserè possibile adoptare ullo vocabulos sub duo formas: *nomine* et *nomen*, *homine* et *homo*, etc. Sed es meliore evitare omne exceptione non necessario.

I. MEYSMANS.

DE ACCENTU TONICO

Lingua scripto, intelligibile ad primo visu, per omni homo culto, et per magno numero de ceteros, es possibile. Vario forma de interlingua, publicato in Discussiones de Academia, proba hoc in modo evidente. Lingua locuto et intelligibile sine studio praecedente, es, me puta, utopia. In omni lingua nationale es difficile de intellige dialectos ad primo auditu. Ergo non existe utilitate practico, in pronuntiatione de uno lingua internationale ad sacrificia regularitate ad supposito internationalitate orale. Et es facile de habitua se ad interlingua cum pronuntiatione regulare. Congressus de antiquo Volapük, et de Esperanto, ad que me assiste, proba id.

Sub puncto scientifico, es inutile et periculoso de retine, sive pronuntiatione originale, difficile ad fixa, sine uno pronuntiatione nationale, sive uno pronuntiatione de internationalitate dubio. Linguas vivente non procede in isto modo. Pro omni vocabulo assimilato, linguas vivente, concorda, grosso modo, aut orthographia ad pronuntiatione nationale (p. ex: A. *beefsteak*, F. *bifteq*, I. *bistecca*; A. *packet-boat*, F. *paquebot*; A. *baby*, F. *bébé*), aut pronuntiatione ad orthographia (*tunnel*, *rail*, *sport*, etc.). Existe plure vocabulo non assimilato; sed regula generale es vero.

Me desidera de applica ce principio in modo particolare ad quæstione de accentu tonico. Accentu tonico irregulare es magno difficultate in anglo crale. Lingua franco demonstra possibilitate de accentu tonico semper regulare. Id es ergo deplorabile, si pro scrupolo exaggerato, nos intrica nostro lingua per accentu non uniforme et variabile. Omni lingua modifica plus aut minus accentu de voces, que sume in mutuo. In franco, voces dicto scientifico (savants), es fidele in graphia ad etymologia, e non respecta accentu latino.

Unde rësulta propositione sequente.

« Positione de accentu tonico debe es definito per minimo numero possibile de regulas, sine consideratione de accentu etymologico, aut de quantitate de vocales. Solo exceptione possibile es in vocabulos non assimilato. »

A. L. GUERARD
STANDFORD UNIVERSITY, CAL.

DE ACCENTU TONICO

Interlinguistas nunc esse quasi concordēs pro vocabulario anglo-latino cum orthographia latina et pronuntiatione italiana. Ideo esserà forse utile proponere regulas paucas, simplices et claras pro accentu tonico que darà ad nostra lingua harmonioso rhythmo. Seque regulas que me propone hodie ad examen de nostros consocios academicos.

a) Ordinariomodo vocabulos monosyllabicos, prepositiones, conjunctiones et pronomines-subiectos es omnes sine accentu; sed pronomines post verbo aut prepositiones habe naturalmente accentu.

b) Vocabulos bisyllabicos semper habe accentu tonico super prima syllaba.

Ex.: cane, patre, tuo, die, nostro.

c) In vocabulos polysyllabicos accentu tonico cade super vocale que precede consonante ultimo.

Ex.: animale, natione, illio, meridie, vacua.

N. B. 1. Vocale u in compositione « qu gu au eu » nunquam habe accentu tonico.

2. Omne vocabulo conserva in numero plurale accentu de numero singulare — patres filios illos bonos — quia s) non muta accentu tonico de thema.

3. Quando se presentarà un exceptione ad regulas precedente, vocale super que cade accentu tonico essarà indicata per un signo typographicum ut in H. I. Ex.: magnifico, crèdere, venirà, cantarè.

Sorens, (Suisse)

A CREUX

FORMA DE INFINITIVO

Es opinione generale de interlinguistas, quod si infinitivo debe esse indicato per suffixo, isto suffixo es latino *-re*, vivente in linguas neo-latino.

Thema de verbo, plus *-re*, vale, in generale, infinitivo latino. Resulta que infinitivo de Interlingua coincide in generale cum infinitivo latino; sed exsiste exceptio.

Me explica regula et exceptio.

Exemplo.

Thema: 1. *ama*, 2. *habe*, 3. *lege*, 4. *audi*, 5. *horta, 6. *plue, 7. *fer*, 8. *fac*, 9. *es* 10. *vol, 11. *pote, 12. *fi*.

Infinitivo de Interlingua: 1. *amare*, 2. *habere*, 3. *legere*, 4. *audire*, 5. *hortare, 6. *pluere*, 7. *ferre*, 8. *facere*, 9. *esse*, 10. *velle*, 11. *posse*, 12. *fiere.

Thema es imperativo, excepto in voces cum asterisco*.

Infinitivo de Interlingua es infinitivo latino, excepto in voces cum*.

Explicationes.

Exemplos 1. 2. 3. 4. repræsenta quatuor conjugatio, que contine 1000, 150, 300, 100 verbo. Thema et infinitivo de Interlingua coincide exacto cum latino.

5. repræsenta verbo que in latino es deponente; isto exemplo æquivalere ad affirmatio: « interlingua fac activo verbo deponente », id es, supprime suffixo de deponente. Verbos deponentes in latino es 220.

6. *pluere* es infinitivo latino de verbo, de que imperativo non es uso; nos construe ex illo *plue*, per analogia. Verbos de isto classe, dicto verbo impersonale, es in numero de 20.

7. contine solo exemplo citato et composito *confer*, *refer*, etc.

8. *fac* es imperativo, *facere* es infinitivo latino. Ergo aut nos assume forma latino *fac facere*, et nos produce irregularitate in regula pro interlingua; aut nos adopta formas *face facere, et thema de Interlingua non es imperativo latino. Verbos de isto specie es 3: *dic*, *duc*, *fac*.

9. Thema et imperativo latino de isto verbo indo-græco-latino-germanico-slavo vale *es*, et infinitivo latino *esse*, que resulta ex thema *es* plus suffixo antiquo de infinitivo *-se*. Antiquo infinitivo *amase fi *amare*, per lege que in latino, s inter duo vocale muta se in *r*; exemplo: *ausculta aure*, *gestu gerente*, *masculo marito*, *onusto onerato*, etc. Italiano *essere* contine thema *es*, plus antiquo suffixo de infinitivo *-se*, plus suffixo moderno *-re*.

10. Infinitivo latino es *velle*, imperativo defice; participio es *volente*, unde nos trahe thema *vole* (aut *vol-o*, vul-t, *vol-umus*) et infinitivo italiano *volere*.

11. Infinitivo latino es *posse*; non existe imperativo; participio *potente* da thema *pote*. Italiano habe infinito *potere*.

12. Imperativo es *fi*, infinitivo es *fieri*; nos fa isto activo, per regula de n. 5.

In conclusio, exsiste coincidentia de latino et interlingua in classēs 1. 2. 3. 4. id es in 1600 verbo; classes 5. 6. 7. habe minimo interesse, nam nos poie construere formas non uso in latino. Exsiste divergentia in 7 verbo cum numeros 8. 9. 10. 11. 12. Nos pote conservare regula «thema plus *-re* indica infinitivo», per modificare aut thema aut infinitivo latino, excepto verbo *es*, ubi es preferibile infinitivo latino *esse*.

Torino.

C. BOGGERO

DE INFINITIVO

Ego approba cordiale articulo «Forma de Infinitivo» de socio Boggero. Illo tracta speciale de exceptiones latino, et in generale admitte illas in Interlingua. Sed «suffixo *-re* indica infinitivo de verbo» et «suffixo *-to* indica participio passivo», es propositiones universale, et consequente exclude omni exceptione. Si adoptato, illas recommenda que suffixo *-re* debe esse uso in omni casu indicare infinitivo, et que suffixo *-to* debe esse uso in omni casu indicare participio passivo, et que nos ne debe uti infinitivos *esse posse uti*, etc., et participios *clauso scripto*, etc. Illas propositiones recommenda que nos debe deviare ab Latino, et distorquere vocabulos exceptionale. Si systema admirabile de Latino sine flexione fi ita Latino cum flexione minimo, illud degenera præterea ad Latino distorto et arbitrario, nam es arbitrario, simile ad Esperanto, Ido, etc. imponere super systema congruente in se et sine flexione, regulas grammaticale universale quæ rejice omni exceptiones latino. Consequente ego fac propositione contrario sequente:

Suffixo *-re* indica infinitivo et suffixo *-to* indica participio passivo, solo in conformitate de Latino et in verbos novo: e. g. *amare, amato; boycottare, boycottato*. (Nos ne debe uti *essere* pro *esse* et *scribeto* pro *scripto*).

Corstorphine (Scotland)

THOMAS COMMON.

FORMA DE PRAETERITO ET FUTURO

Me præfer suffixos *-va* et *-ri* in loco de præpositiones, nam illos non produce ambiguitate, et fac Interlingua plus liquido et musicale. Pronuntiatio de consonante *b* in Hispania et parte de Germania es mutato in *v*, ergo me adopta italo suffixo *-va* pro præterito, nam *-va* es plus liquido quam *-ba*.

Suffixo *-rā* es difficile in typographia de Anglia et America, ergo me adopta suffixo *-ri* que es un combinatione de infinitivo *-r* cum verbo *i*. Suffixo *-ri* elimina excessivo finale *a* de Interlingua.

Infinitivo pro imperativo de tertio persona es bono solutione pro illos qui non ama præpositiones. Verbo *era* es præterito de *es*.

Battle Creek (U. S. America)

CARL AUTSCHBACH.

FORMA PLUS PROPRIO PRO PRAETERITO ET FUTURO

Me habe lecto cum gaudio, in Apl. de junio, pulchro versione, in Interlingua, de *Sermone super monte*, scripto ab Dom. Autschbach. Me es concorde cum illo, cod (1) es præferibile suffixos verbale in loco de præpositiones, nam illos non produc ambiguitate, et fac Interlingua plus liquido et musicale. Me, tamen, lamenta ne esse toto conforme cum illo in quæstione de desinentias præferibile, et etiam debe correc (2) ullo errore super que Dom. A. fundamenta suo decisione. Illo dic cod pronuntiatione de consonante *b* in Hispania et parte de Germania es mutato in *v*. Illo primo ne es exacto.

Pro discussione claro, nos debe distinc, conforme cum scientia phonetico, saltem tres sono affine existente in plure linguas neolatino que corresponde ad duo graphia *b*, *v*; id es:

1. Sono bilabiale *explosivo* sonoro, transcripto in systemas phonetico per [b], et in scriptura currente et etymologico per *b* et ullo vice per *v*. Ce sono es in vocabulo seguente: H. biombo, vaso; P. bico, rombo; F. bribe; I. babbo. Pro loquente de ullo dialectale territorio germano ce sono es tantulo difficile; illos pronuntia sono proximo ad *p*; sed in H. et in F., P., I. etc. illo es normale et facile pronuntiabile.

2. Sono bilabiale *fricativo* sonoro.

Ce sono distinc-se ab anteriore, nam isto ne es explosivo, et de *v*, nam isto es labiodentale. « Association Phonétique Internationale » habe signo speciale pro transcrip sono dicto; ullo phonetista us signo *b* scisso per linea.

Corresponde in scriptura ad *b*, *v*. *w*. (dialect.), secundum situatione. Franco, Italo, Nordgermano ne posside ce sono. Sudgermano ne habe difficultate pro tale pronuntiatione. Compara *lieber*, *Wein* de Sudgermano, cum Nordgermano que fac [b] aut [v] respectivo. H., P., Catalano, etc. fac constante ce sono: H. cubo, chivo; P. cabo, abrir; C. libre, servir.

3. Sono labiodentale *fricativo* sonoro.

(1) Cod. conj.; quod, pron. relativo.

(2) Corrige. Me us (ute) un solo thema verbale (correc, correcto; us, uso... vic corrige, correcto; ute. uso).

Ce sono es idem cum v. de F. vin, I. P. vino, Nordgerm. Wasser, sed illo es diferente, per ex., de H. vino, *haba*. Suo transcriptione phonetico es etiam [v], sed, etsi littera v es frequente in orthographia, hispanos ne sci pronuntia id. Solum, in ullo angulo de Catalonia et insula Mallorca (Majorica) homo pronuntia id correcto.

Ne es nimio adverte, cod, pro personas que habe auditu paucio delicto, aut ne cognosce moderno phonetica, distinctiones quem nos stude, ne semper es notando.

Resulta cod littera b apud Hispanos ne fi mutato in v, secundum Dom. A. dic, sed contrario, v scripto in pronuntiatione in [b] 1° aut 2°. Ergo ratione invocato ab Dom. A. pro adopta desinentia -va pro präterito es valido solum in parte, et opposito in altero.

Sed existe plus motivos pro ne adopta id. Vere desinentia -va fac constante barbarismo in relatione cum latino, que possede -ba(m) in präterito imperfecto de omne paradigma, et -vi in präterito in duo conjugatione verbale; et ne corresponde toto in significatu ad desinentia -va aut -ba de ullo linguas neolatino que solum express präterito imperfecto. Si nos adopta -va pro präterito simplice absoluto, nos debe rejec usu de präterito imperfecto, nam -va es nimis proximo ad -ba que es indiscussibile desinentia pro imperfecto, tempore quem multo interlinguista, et me cum illos, considera vere utile.

Pro me solutione plus simplice et naturale essere conserva desinentia -ba pro imperfecto (*amaba; timeba; L. amabam, timebam*), et pro distinc präterito absoluto solum redder oxytono tema verbale, signando id per accentu graphico in ultimo syllaba (*canta' audi' : L. cantavi, audivi*).

Pro futuro me præfer desinentia -ra (cum accentu aut sine illo), que si illo ne es in L. classico, saltem es commune ad I. F. H. P. C., et in fundo es abbreviatione de uno forma puro latino : amar(e h)a(bet).

In fines, si nos adopta pro präterito forma breve oxytono, multo finale a, quem Dom. A. considera excessivo, mane ita eliminato.

Palma de Mallorca, (Hispania)

JOSEPH ROSSELLO-ORDINES.

EVOLUTIONE DE LINGUA INTERNATIONALE

1. — Supra nostro terra existe quasi duo mille linguas et 53 de illos in Europa. In antiquitate, quando populos vive plus solitario in suo pagos et urbes, homines ordinario non habe necessitate de auxiliare lingua internationale. In nostro epocha de ferrovias, de vapornaves et de telegraphia, etiam populo ordinario non pote viver sine auxilio de tale lingua. In tempore maxim antiquo, solo doctos et mercatores sentieba necessitate de lingua internationale. Tabulas de « El Amarna », detecto 1887 in Ægypto, demonstra, quod jam in sæculo 1500 ante

Christo, lingua scripto babylonico regna in terras jacente ad ripa orientale de mare mediterraneo, Ægypto incluso. Lingua internationale non mane semper idem. Quando imperio mundiale transiebat de uno populo ad alio natione, tunc lingua de ce populo fie internationale. Post lingua babylonico seque lingua persico, postea lingua græco, et plus tardo, in occidente, lingua latino.

2. — Il latino conserva suo imperio per toto ævo mediò, et, per circa duo mille annos, illo es portatore de cultura europæo. In tempore moderno, linguas nationale fie semper magis exulto, et incipe extender suo dominatione. Il latino fie neglecto et ultimo lingua internationale mox evanesce, excepto in ecclesia catholico. Sed linguas novo exporta magno patrimonio de vocabulos ex domo paterno. Plures judica quod anno 1648 es ultimo anno de dominatione mundiale de latino, nam es in ce anno quod ultimo pacto de pace fi composito adhuc in lingua latino. Sed, etiam post anno memorato, il doctos continua usque ad fine de sæculo 1800, componer in latino suo dissertationes scientifico. Sæculo 1900 es il primo de historia universale, in que homines culto plus non habe lingua commune. Quanto retrogressu! Jam in ævo medio, doctos stude ad crear lingua internationale plus facile pro usu de homines minus culto. Historico Wydrinski in Berlin affirma, quod inveniebat circa 400 tale conatus, facto ab ævo medio husque hodie.

3. — Post interitu de latino, suo imperio transiebat ad linguas italiano et hispano. Sub regno de Ludovico XIV et Napoleon I, lingua francico obtine magno influentia, non obstante suo orthographia horrendo. Mox lingua anglo et germanico seque in occupatione de mundo. In loco de uno lingua internationale, nos nunc habe quinque, et tamen illos non suffice. Si aliquo itinera de Francia ad Russia, Hungaria, etc., illo inveni ibi inter 20 homines non un solo, cum que illo pote conversar per uno de quinque linguas dicto. In schola discipulo debe discer, extra lingua materno, adhuc 3-4 linguas alieno. Quanto perditione de tempore et de energia, qui poterè fier consecrato ad studio de res plus necessario.

4. — Parocho Schleyer in Baden (Germania) es primo, qui per suo volapük, invento in anno 1879, obtine grande successu. Vp. es bono, sed nimis difficile propter numero enorme de elementos arbitrario, que illo contine, et propter deformatione de vocabulos naturale. Systemas publicato post Vp. labora ad eliminar elementos artificiale.

Idistas proclama regula: lingua internationale debe fier detecto, sed non lice excogitar illo. Sed Idistas ipso non seque ce regula bono. Suo suffixos de conjugatione es nec detecto nec scientifico, sed es excogitato ab arbitrato de un solo persona. Lingua internationale debe haber grammatica minimo et vocabulario composito ex voces internationale non deformato. Lingua sinico (F. chinoise), locuto per 350 millione de homines, habe nec declinatione nec conjugatione, et tamen, es lin-

gua claro. Illo fac omne casus de conjugatione, etiam participios, per usu de adverbios, et in plure casus me ipso seque exemplo de lingua sinico, quia sic barbarismos non nasce. Isto, qui cognosce historia de lingua internationale ab Vp. usque hodie, sci, quod evolutione de illo fie secundum duo lege sequente, jam indicato in meo libro « Deutsch-neulatein-Wörterbuch, » pag. 75 :

a) Elimina nationalismos, voces arbitrario et deformatione de voces naturale ;

b) Elimina ex grammatica elementos arbitrario.

5. — Ce duo leges duc ad adoptione de base unico et historico, tam pro vocabulario, quam pro grammatica. Ex base unico nos pote evolver quasi in modo automatico il formas de grammatica et voces de vocabulario. Lingua fundato supra tale base non prabe ansa ad novatores et mane invariabile. Dic ad centum personas, habitante in diverso terras, nostro pauco regulas pro formatione de vocabulario, manda ad illos componer vocabulario, et resultato es, quod omne centum editiones de tale libro concorda inter se. Nullo alio systema pote dicer id tale de se. Illos debe haber oligarchia pro eliger voces et deformar illos.

6. — Base multiplice et arbitrario vale nihil, nam duc ad bello interminabile circa electione de formas grammaticale et de voces pro vocabulario. Historia de omne systemas, ab tempore de Schleyer usque hodie, confirma veritate de ce affirmatione. Et si hodie omne fautores de lingua internationale concordare pro adoptar certo formas arbitrario, jam cras alios surgerè pro impugnare in nomine de scientia isto formas. Pecunia, grande diffusionem momentaneo de ullo systema et obstinatione in ideas fixo non vale resister ad scientia. Istos, qui proclama regula, quod vocabulario debe fier constructo ante grammatica, non seque ce regula, grammatica de Esperanto, Ido et Esperantida jam existe ante vocabulario, et oligarchia debe deformar voces naturalè pro adaptar illos ad systema præconcepto de grammatica. Sed in Interlingua vocabulario vive jam duo mille annos ante natu de suo grammatica. Esperanto et Ido es melicre quam Volapük, sed non es solutione definitivo de quæstione. Illos es puncto transitorio in evolutione de lingua internationale, et si illo non transforma se secundum duo leges supra memorato, fine de illos fie interitu.

Casinostr (Luxemburg)

PINTH J. B.

INTERLINGUA

« *Latino sine flexione* », secundo schema de Prof. Peano, es ideale lingua internationale. Solum desinentias et syntaxi complicato de Latino classico es causa de suo decadentia ab positione indisputato que olim

occupa ut lingua. franco de Europa; ergo, nullo actione es necessario pro restaurare illo ad statu superbo que tene in medio ævo, quam delere terminales et retinere stemma puro de vocabulos sine ullo mutatione grammaticale.

Objectione popolare, que Latino non posside expressiones pro vario significationes moderno, non vale. Es facile derivare nomines acceptabile ab radices classico; porro, vocabulos ilaliano, hispaniolo, francico et immo anglico pote esse converso in forma latino. Romano ipsos pote semper exprimere nomines extraneo per vocabulos romano, aut immo adoptare illos sine mutatione; etiam linguas neo-latino habe assimilato multo radices ab idiomates teutonico, celtico et slavico, ergo isto accretiones es legitimato in Interlingua.

Interlingua es solo medio usque nunc advocato que es scientifico, serio, et logico, sine ullo ingrediente comico aut buffonesco, fundato super antiquo lingua imperiale et universale, sine arbitrio, aut præjudicio personale aut nationale.

Et es lingua internationale sine concurrentia. Nam, 1: Vocabulos es jam noto per omne homine erudito. 2: Omne linguas europæo es pro majore aut minore parte, composito de vocabulos latino, immo Italiano et Hispaniolo quasi toto, Portoguese, Rumano, et Francico in gradu minore et in forma minus puro, Anglo in proportionem de 70 procentum, et cetero linguas ad minus pro expressiones scientifico et de cultu. 3: Es neutro, tunc non pote læde ad amore proprio de ullo natione. 4: Es omnino phonetico et sine difficultate de pronuntiatione (non ut linguas moderno), sed singulo litera habe semper eodem sono.

Croydon, Anglia.

Evacustes A. PHIPSON.

GRAMMATICALE PASIGRAPHIA (IDEOGRAPHIA) ET NEOSINOGRAPHIA

Pasigraphia (ideographia) es modo de scribere per signos optico. Grammaticale pasigraphia es ideographia partiale, modo de scribere solum formas grammaticale per signos (cifras). Vocabulos es scripto in forma fundamentale, que es impresso in vocabulario. Electione de vocabulario es indifferente. Nos pote adopta vocabulario français aut russo aut deutsch aut alio.

Regulas de grammaticale pasigraphia es:

Cifra romano I indica substantivo. Secundo cifra, arabico, 1, 2, 3 indica genere masculino (1), feminino (2) aut neutro (3). 0 in loco secundo indica: « genere non es indicato ». Tertio cifra, 1 aut 2, indica numero: singulare (1) et plurale (2). 0 in loco tertio indica: « numero non es indicato ». Quarto cifra 1, 2, 3, 4, 5, 6 indica casu. 0 in loco quarto

indica: « casu non es indicato ». Exemplo (ex latino): I 211 filius = filia, I 022 mensa = mensarum.

II indica adjectivo. Cifras arabico, ut pro substantivo. Cifra 1, 2 in quinto loco indica gradu. Ex. II 2112 bonus = optima.

III indica pronomen. Cifras arabico, ut pro substantivo. Ex. III 023 ego = nobis.

IV indica verbo. Genere et numero, ut pro substantivo. Cifras 1, 2, 3 in quarto loco indica persona; in quinto loco indica tempore. Cifra 1, 2 in sexto loco indica modo conjunctivo aut conditionale (1) et imperativo (2). Ex. (francais): IV 01212 taire = tais-toi.

V indica participio. Cifras arabico, ut pro adjectivo et verbo. Ex. V 2133 amare = amatur.

VI indica adverbio. Cifra 1, 2 indica comparativo aut superlativo.

VII indica gerundio. Cifras 1, 2, 3 indica tempore.

Præpositio (VIII), conjunctio (IX) et interjectio (X) habe solum cifra romano. XI indica numerale cardinale; XII, numerale ordinale.

Solo regula de syntaxi*: indica que es necesse accordare II aut III aut V in genere numero et casu cum substantivo.

Vocabulo pote es substituto per hieroglypho de scriptura sinense. Systema de hieroglypho sinense cum signo de grammaticale ideographia pro europæos (lingua sinense non habe grammatica, et stylo sinense es nimis elementare pro europæo) es « Neosinographia » aut applicatio de scriptura sinense pro interlingua pasigraphico.

Riga (Russia).

ADVOCATO WSSWOLOD TSCHESCHICHIN

ELECTRIFICAZIONE DE FERRO-VIA

Officio pro electrificatione de ferro-vias austriacas fac in ultimo tempore novo progressu per installatione de primo locomotiva electrica pro traginos rapidos in Alpes. Primo tale locomotiva vehe per proba jam in mense novembre de anno 1922 in spatio commodo Schwechat-Hainburg prope Vienna, et vehe nunc in spatio alpino difficile de ferro-via Mittenwald prope Innsbruck. Isto locomotiva es prima de septem, de que constructione fi mandato ad fabrica Brown-Boveri, Vienna. Ad tale locomotiva es proposito de trahe trenos de 380 tonna supra monte Arl in spatio Landeck-Bludenz. Evidente commoditate de tale locomotiva es, quod non molesta per fumo viatores in diverso tunnas de isto spatio, in speciale modo, in tunna de monte Arl, 12 kilometro longo. Motu de locomotiva fi per quatuor majore et septem minore motore de in summa 2400 HP. Omne motore majore es composito ex plus quam 20.000 elemento de constructione, es ergo maxime complicato et exige maximo exactitudine in fabricatione et montura. Isto elementos es fa-

bricatos ex 30 diverso materiale de provenientia non solo ex Austria, sed et Germania, Anglia, Helvetia et America. Isto machina et omne singulo apparatu pote fi directo ab uno solo homine ex suo positura per activatione de nonnullo vecte distincto.

Celeritate de tragino es de 65 km. pro hora. Pondere de toto locomotiva es 114.3 tonna. Comparato cum simile machinas de alio status politicos, austriaco Brown-Boveri-locomotiva pro tragino rapido es uno notabile progressu technico. Helvetia pro exemplo habe locomotivas electricas de majore pondere (127 tonna) cum minore præstatione (2320 HP).

Linz (Austria).

A. HARTL.

IN QUALE MODO ANIMALES IN DESERTO BIBE.

Es noto, quod animales mori plus rapido ob siti quam ob fame, et tamen desertos habe proprio animales; specie es non multo.

« In quale modo ergo istos inveni aqua, necesse ad vita? ». Isto quæstione stude M. V. Bailey.

Animales in deserto vive dum nocte, que es frigido, et dum die dormi in cavernas. Præterea habe forte pelle que non multo transpira; in fine sci ubi inveni aqua.

Multo animales vive in regiones, ubi es tamen pauco aqua, sed non bibe eo. « *Lepus alleni* » in Sonora et Arizona inveni sæpe palude de aqua, sed non bibe, nam deserto es abundante de plantas succulento, que non vapore in aëre, sed collige sub suo forte cortice omne aqua, que pote absorbe et istos plantas succulento, inter que plus noto es cacto, nutri lepore. Cacto es spinoso, sed medulla habe 78% aqua puro. Idem lepore sci etiam alio fonte de aqua. Viatore vide sæpe multitudine de parvo fovea in terra: istos es opere de lepore que per aliquo modo cognosce, quod es sub terra bulbo de plantas, que habe multitudine de aqua (70%) et conserva eo, si es necesse, nonnullo annos.

Rattos (mus rattus) in deserto inveni sæpe istos bulbos excavante suo cavernas et sic disce inveni plantas sub terra. Isto rattos es etiam de nonnullo animales, que habente aqua, non pote ute eo; non sci bibe, time aqua et si immerge se, per casu, in aqua, statim se terge.

« Uno die » narra M. V. Bailey in « The Scientific Monthly »: « me dona pauco nive et rattos statim ede et postula eo. Post pauco dies incipe de es crasso et habe levigato et micante pelle ». Ut doce istos ad bibe aqua, Bailey antepone ad istos vase cum panno pleno de aqua et omne die pote vide rattos que suge panno. Postea istos disce bibe ex vase, sed in mirando modo: immerge in aqua suo pede et tunc linge eo, repetente quinquies, decies, vicies.

Omne vide, quod isto animales non sci usuale modo de bibe, sed in suo semihumido caverna, ubi ros appare, in æstate consume ros, in hieme nive. Cetero animales sci bibe, sed non habe occasione, nam aqua defice. Et sic vive sine bibe. Vegetatione in deserto es paupere, sed habe aqua in abundantia et sic animales vive de aqua in plantas.

Charvatce (Cecoslovakia).

Dr. JINDRICH TUMA.

FINALES LATINOS.

Euphonia — id esse bellitudine et harmonia esse qualitates de absoluta necessitate pro futura lingua commune de genere humano. Ut vita sine harmonia esseré insupportabile, pariter Interlingua sine euphonia esseré insupportabile. Ergo euphonia esse plus importante et plus necessario quam brevitare que nunquam augmenta comprehensibilitate et nunquam produce plus claritate de ulla phrase in discurso. Bellitudine et euphonia in nostro Interlingua esse productas per finales latinos; in consequentia illos seniores esse in grande errore qui sacrificia euphonia ad brevitare.

Volere imponere lingua ne bella ad genere humano esse in mea opinione pugna de Don Quixotte contra mulino ad vento.

Beyrouth (Syria)

JOSEF BERNHAUPT

SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde L. it. 6 ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Canesi - VOCABULARIO INTERLINGUA - ITALIANO (INGLESE) et ITALIANO - INTERLINGUA - 1921. L. 10.

Libro contine circa 10000 vocabulo internationale, sub triplice forma: thema latino, italiano, anglo; et vocabulos italiano, cum versione in Interlingua. Illo contine etiam expositione amplo super historia de Interlingua, et quæstiones de grammatica.

Italianos que posside isto vocabulario, et si ignora latino, pote lege et scribe Interlingua sine ullo difficultate.

BIBLIOGRAPHIA

PRO ISTORIA DE LINGUA INTERNATIONALE - 1907-1913

L. Bastien - *Naulingua etimologia leksikono* - Paris, 1907, pag. 248.

Isto vocabulario determina extensione de omne vocabulo esperanto in linguas L. A. D. F. H. I. P. R.

Friedman — *Pan-Arisch* — Altona, 1908, pag. 72.

Expone necessitate de l. i., que non pote es artificiale; critica de projectos præcedente; novo lingua ex elementos internationale.

A. Hartl — *Auf zur Spracheinheit, oder Lehrbuch der Perfektsprache* — Linz, 1909.

Libro explica lingua intelligibile sine studio, aut quasi, ad omne homine que cognosce uno lingua de Europa: vocabulos latino, reducto ad thema; orthographia originale, mutato *ph th ti* in *f t zi*; grammatica minimo.

Seidel — *Katechismus für Weltsprachler aller Systeme* - 1910.

K. espone principios de l. i.; grammatica es multo simplice, et lingua satis intelligibile.

Ch. Lemaire — *Leçons sur la Internaciona Linguo (ILO)* — Bruges 1909, pag. LV + 207.

Libro expone in modo elegante et interessante problema de l. i., regulas, et fac interessante observationes.

Austriacus — *Semilatin, Ein neues Weltsprache-projekt* — Wien, 1910, pag. 35.

Auctore adopta vocabulario latino, sine distinctione de vivo et mortuo, et grammatica cum plure elemento artificiale.

Antido — *La construction logique des mots en Esperanto*. Genève, 1910, pag. 84.

Dr. Ernst — *La novi latine debei esse la future lingua internationalis*. Pag. 37.

Adopta vocabulario latino, nomine sub forma de nominativo, thema in -o mutato in -e, articulo declinabile, conjugatione artificiale.

P. Lusana — *Necessità e possibilità d'una lingua internazionale*. Biel-la, pag. 16

Auf den Wege zur Europæischen Sprache? Berlin, 1910, pag. 331.

Studio scientifico et profundo de problema de I. i. Historia, quaestiones de grammatica, alphabeto, accentu. Capitulo VI, de vocabulario, multo interessante. Cap. VII tracta de formatione de vocabulos per compositione et derivatione. Consilio optimo de auctore es: «in dubio contra suffixum.»

Victor Hély — *El interprete international.*

Lingua intelligibile sine studio, et facile ad scribe, nam suo grammatica es minimo.

Prof. V. Esperema — *L'Adiuvilo, langue auxiliaire internationale basée sur le maximum d'internationalité, de simplicité, et d'harmonie.* Paris, 1920.

Adiuvilo non es novo lingua: es Ido in puncto, de que applica principios usque ad fine.

Antido — *Theoria ekzameno de la lingvo Esperanto.* Genève, 1910, pag. 125.

Antido elimina defectus plus evidente de Esperanto: litteras cum accentu, plurale in -j, casu de nomine; et fac aliquo modificatione in vocabulario.

E. Cefec — *La elementoj kaj la vortfarado en Esperanto.* Paris, pag. 64.

Novo theoria de finales, contra theoria de Ido, et differente ab illo de Antido.

Max Wald — *Pan-keel.* 1910, pag. 90.

Es tentativo de lingua anglo-deutsch.

Meriggi. — *A tutti i signori interlinguisti.* Pag. 35.

Ing. Filopanton — *Simplo, Internatione lingo.* Roma, 1911.

Libro consta ex 27 pag. de introductione, in 4 lingua (Simplo, I. F. A.), 5 pag. de grammatica, 108 de vocabulario, 30 de vocabulario italiano-simplo. Vocabulario contine circa 2800 voce internationale, cum versione in I. F. A. Simplo habe orthographia multo simplice, nullo digramma, nullo sono difficile et non internationale, et non deforma ad excessu vocabulos internationale, que mane cognoscibile.

R. de Saussure — *Principes logiques de la formation des mots.* Genève, 1911.

U. Basso — *Grammatica de latino internationale « Interlingua ».* Ventimiglia.

Toto libro es scripto in IL facile, fluido, elegante.

J. B. Pinth — *Die internationale Hilfsprache Interlingua.* Luxemburg, 1911.

Reproduc et explica deliberationes de A p I, reproduc « 100 exemplo de Interlingua », et adde vocabulario Interlingua-deutsch relativo ad exemplos citato.

Die Anfänge der Perfect-Literatur, Linz, 1911, pag. 128.

Contine articulos interessante de A. Hartl, H. Krenn, J. Berhaupt, relativo ad Interlingua.

A. Michaux — *Étude des projets soumis à l'« Academia pro Interlingua » sur la langue universelle*. Boulogne-sur-mer, 1912, pag. 44.

Auctore expone plure projecto de latino simplicato; utiliza omne studio præcedente, et construe interlingua *Romanal*, intelligibile ad primo visu.

W. Rosenberger — 1. *Lehrbuch der praktischen Weltsprache Reform-Neutral* — 2. *Cours de la langue universelle pratique Reform-Neutral* — 3. *Manual of the practical Universal Language Reform-Neutral*, co vocabular de 10000 vocabuli. Zürich et Leipzig, 1912.

Dr. Ernst — *De li costruende interlingua*, pag. 16.

Adopta vocabulario internationale, cum grammatica artificiale.

Sidni Rond — *Omnez*, 1912, pag. 20.

Omnez supprime elementos inutile, habe omne litera cum sono constante, alphabeto latino et nullo accentu.

J. Weisbart — *Europal, Kurze Grammatik und Begründung*. Hamburg. Europal es facile et intelligibile quasi semper ad primo visu.

Pinth. *Grammatik der Interlingua (Semilatino)*. Luxemburg, 1912.

Auctore da regula pro thema latino, muta in -e finale -o de ablativo latino de adjectivo, typo *bonus a um*, et propone conjugatione de verbo cum 7 suffixo.

Lusana — *Nuova grammatica della lingua Ido*. Biella, 1912.

J. B. Pinth — *Athalia*, tragœdia de J. Racine, converse ex francico in semilatino. Luxemburg, 1913.

Autschbach — *Psalmi C III., Prima epistola catholica de Sancto Johanne Apostolo*. Versio in Interlingua.

W. Tscheschichin. *Nepo*.

Nepo es progressu super Esperanto et Ido.

B. Kotzin — *Historio kai teorio de Ido Moskvo*, 1913, pag. 144.

A. Kircheri. *Polygraphia nova et universalis*. Romæ, 1663.

Auctore, physico illustre, in isto libro de 148 pagina de textu, 23 de appendice, in folio, cm. 23x32, tracta de « Polygraphia, ex combinatione arte detecta, qua quavis etiam linguarum quantumvis imperitus, triplici methodo.... scribere et respondere posse docetur ».

In nullo historia de lingua internationale me vide citato isto antiquo libro; ergo me puta utile de da breve informationes.

Auctore construe vocabulario latino, in ordine alphabetico; de omne voce da versione in I. F. H. et D. (de suo tempore), et indica omne

vocabulo per uno numero. Per exemplo: numeros 205, 2308, 2810, 3020 significa L. « amicus, venire, ad, nos », et voces æquivalente in vocabularios de cetero linguas.

Casus es indicato per symbolos C1 C2 C3 C4 C5 C6, et ad plurale Cp1 Cp2....

Tempore præsentē, præterito, futuro per T1 T2 T3.

Persona de verbo per P1 P2 P3 Pp1 Pp2 Pp3.

Etc.

Tunc textu « 205 C1, 2308 T2 P3, 2810, 3020 » significa « Amicos nominativo, venire præterito persona 3, ad, nos » id es « Amicus venit ad nos ».

Es notabile coincidentia de idea de nostro antiquo auctore cum multo projecto plus recente. (V. in *Exemplos de IL: Grammaticale Pasigraphia*).

G. P.

AD COLLABORATORES

Schola et Vita publica articulos super omne quaestione que pertine ad educatione in sensu lato, et ad scholas de vario ordine et gradu.

Ergo, Collaboratores pote tracta de omne problema biologico-sociale-paedagogico: pro ex.: educatione in familia, in scholas publico et privato, in collegios; organizatione de scholas in omne natione, praecipue in novo republicas constituto post bello mundiale; disciplinas vario, programmas, methodos, examines, libros scholastico; scholas speciale pro caecos, surdos, aphasicos, tardos, etc.; vita scholastico et salute de discen-tes et de docentes; relationes inter organizatione scholastico, disciplinas vario, methodos et praeparatione ad vita sociale et professionale; novo institutiones et methodos pro inveni et explora propensiones et aptitudi-nes de pueros; relationes inter scholas et omne forma de activitate sociale; sport, turismo, itineres et educa-tione; relationes inter studios scientifico in universitates et progressu de industrias, agricultura, etc.; institutos libero de cultura; etc. etc.

Collaboratores pote da notitia, mentione bibliogra-phico et critica de novo libros; refer, in summario, articulos de interesse internationale, ex Revistas de toto mundo; et refer de Conferentias et Congressus, natio-

nale et internationale, que tracta quaestiones educativo-sociale.

Schola et Vita — in deficientia de alio Revistas in Interlingua, et usque ad quando deficientia isto permane — publica etiam scriptos, in Interlingua, de quaestiones scientifico vario, de arte et de vita sociale.

Ergo, in amplo territorio de educatione et schola, de scientia, arte et vita, omne Interlinguista pote, sine difficultate, inveni et tracta quaestione de proprio gusto et interessante pro publico; et omne debe collabora — cum uno articulo, ad minimo — pro contribue ad demonstra facilitate de Interlingua pro scriptores de natione diverso, et aptitudine et practicitate de illo pro tracta quaecumque argumento.

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

(*Volapük* — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — *Interlingua*)

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1, Torino 5.

Vice Thesaurario: W. de JEZIERSKI, Prof. Lyceo de Lida (Polonia).

» V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washington D. C.

» TUMA Dr. J. Charvatce Mseno u Budyne n. o (Checoslovakia).

» CORIO S., Pemberton Row, London E. C. 4

Consilio Directivo:

Prof. Banachiewicz, Prof. Boggio, Prof. Ciamberlini, Prof. Dickstein,
Prof. Gerbaldi, Prof. Guérard, Prof. Hartl, Prof. Levi-Civita, Prof. Mey-
smans, Adv. Michaux, Prof. Panebianco, Dr. Vanghetti.

Fautores de lingua internationale, in congressu de München, 1887,
funda « Academia pro Interlingua ». Primo præsidente es Schleyer
in 1876 publica *Volapük*. Congressu de Paris, 1889, approba Statuto.
Sub directore Rosenberger in Petroburgo, et Holmes in New York,
1833-1908, Academia applica principio de internationalitate maximo ad
vocabulario, et resulta lingua que omne homine culto intellige sine stu-
dio, aut quasi.

Academia in 23-XII-1908 nomina prof. Peano suo socio et directore.
Et in 1 maio 1909 approba: « Omne Academicus, in periodico de Aca-
demia, pote adopta forma de lingua internationale, que illo præfer ».
Problema de interlingua es scientifico, et libertate produc concordia.

In illo tempore, Academicos nomina socios novo per votatione. In
19-IX-1910, Academicos, per voto unanime, decide: « Qui mitte ad
thesaurario fr. 10 per anno, es socio de Academia ». Et approba Sta-
tuto sequente, que remane usque hodie.

Statuto

§ 1. - Academia cura progressu de Interlingua, in theoria et in practica.

§ 2. - Omne homo, que solve fr. 10 aut plus per anno, es socio de Academia.

§ 3. - Novo socio habe jure de voto, tres mense post inscriptione.

§ 4. - Omne socio de Academia, post 25 anno de associatione, es proclamato socio emerito, et non es obligato ad contributione pecuniario.

§ 5. - Contributione de socio debe es misso, in generale, ante 15 januario. Socio que post 65 die non mitte ad thesaurario contributione annuo, aut non justifica se, es dimissionario.

Dimissione de socio es accepto, sine discussione.

§ 6. - Directione de Academia consta de presidente, direttore, tres vicedirettore.

§ 7. - Directione administra Accademia.

§ 8. - Socios nomina membros de directione, per duo anno, et pote confirma illos uno solo vice in idem officio.

§ 9. - Majoritate absoluto de votantes resolve.

§ 10. - Presidente repræsenta societate. Illo debe pone in votatione, omni propositione, que sex socio subscribe.

§ 11. - Socios nomina 15 membro de consilio directivo.

§ 12. - Consilio directivo judica divergentias inter directione et socios.

§ 13. - Presidente mitte scheda de votatione ad omne socio, que vota per membros de directione, et de consilio directivo, et retromitte scheda clauso. Post 30 die, Praesidente, praesente omne socio que vol interveni, aperi schedas, et proclama resultatu de votatione.

§ 14. - Membros de consilio directivo mane in functione duo anno, et pote es reelecto.

§ 15. - Consilio directivo pote nomina, per cooptatione, plure novo membro, sine limite de numero.

§ 16. - Majoritate de 3/4 de votantes pote modifica Statuto.

Regulamento

Socio que mitte uno suo publicatione ad omne alio socio non debe quota. Qui mitte quota ad thesaurario, pote publica gratis uno pagina in periodico de Academia, et plure ad pretio de 10 fr. auro per pagina.

Omne socio pote adopta forma de lingua que illo prafer.

Directore supprime scriptos contra leges et personas.

In 2-IV-1915, Academia suspende § 8 super electiones, per causa de bello Europæo.

In 1921, Apl reprehende suo labore, et numero de socios cresce in modo continuo.

STABILIMENTO TIPOGRAFICO DEI COMUNI - S. SOFIA (Italia)

DIRECTORE RESPONSABILE: NICOLA MASTROPAOLO

P. C. C. P. **(Propagandista Cum Chartas Postale)**

Socios et fautores cum diffusionem de ch-post. pote in modo utile collabora ad victoria de practico et facile Interlingua.

Ch-post es apto ad illustrationem et descriptionem de operas artistico, de panoramas, ad reclame de productos industriale, ad recensione de libros, ad commemorationem de eventus...

Ad socio que mitte ad Directionem de Academia pro Interlingua lira italiano 100 aut moneta aequivalente, P. C. C. P. offer 1000 ch-post cum speciale cliché (extracto ab photographia, aut ab incisione nitido, aut ab delineatione...), et cum speciale descriptione.

Si ch-post habe numero progressivo in serie cum numero de ch-post jam edito et fac citationem de Sede de Academia, P. C. C. P. pote acquire 500 ch-post speciale impresso ut supra; inde socio cum minimo expensa (solum lira italiano 50) habe 500 ch-post speciale.

P. C. C. P. non permittit inclusionem in serie de ch-post cum dictione contra religionem et auctoritates aut contra dispositionem legislativo de vario nationes.

Chartas-postale pro propaganda, jam edito ab socios:

1. Programma de Academia. — 2. Lingua auxillare internationale INTERLINGUA. — 3. Annuntiatione de victoria: 4 novembre 1918. — 4. Codice-cifario internationale. — 5. Palatio Madama in Torino (cum illustratione et descriptione). — 6. Palatio Carignano (idem). — 7. Basilica de Superga (idem). — 8. Castello de Valentino (idem). — 9. E utile, necessaria, possibile una lingua auxiliaria internazionale? — 10. Identico propositione in 5 lingua internationale. — 11. Monumentale Viaducto de Paderno d'Adda. — 12. RR. Grotte di Postumia jam Adelsberg. — 13. Sacro Campana de Rovereto. — 14. Monumento a Frant Palacki in Praha. — 15. Volata de intrepido comandante De Pinedo. — 16. Cantico de Sole de S. Francisco de Assisi. — 17. SASCLETEM. — 18. Monumento ad poeta Dante, in Trento.

Es proximo publicatione de novo Chartas postale.

10 exemplare vario L. 1 —; 100 L. 8 —; 1000 L. 70.

Dirige ordinationes ad thesaurario ing. CANESI, via Cortigiolle, 1, Torino.

Omne Interlinguista, qui vol accelera triumpho de Interlingua, debe mitte cito, ad Administratione de SCHOLA ET VITA, subscriptione de propaganda (L. it. 80, ad minimo), et addresses de personas et Institutos vario, ad que fac perveni Revista.

INSTITUTO PRO INTERLINGUA - FUNDATORE ET DIRECTORE: NICOLA MASTROPAOLO

Opusc. PA-I-1295²

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

ANNO I. :: :: SEPTEMBRE 1926 :: :: N. 2

REDACTIONE ET ADMINISTRATIO: Via Washington, 12 - Milano, 125 - (Italia)

ABBONAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad 5 fasciculo de 1926: Periodico misso in Italia L. it. 20 - misso extra L. it. 25 - SUBSCRIPTIONE DE PROPAGANDA: L. it. 80, ad minime

REDACTORES ET COLLABORATORES

Ing. Henk Bijlsma, Utrecht; Ing. G. Canesi, Direttore de Apl, Torino; Prof. Dr. A. P. Coleman, Battle Creek College, Mich; Prof. W. de Jezierski, Borszczów (Polonia); Prof. A. Guérard, Stanford University, California; Prof. Dr. Alojsio Hartl, Linz (Austria); Prof. G. Kolovrat, Dr. es-lettres, Paris; Prof. N. Mastropaolo, Milano; adv. T. Nanni, S. Sofia (Italia); Prof. R. Panebianco, Universitate de Padova; Prof. G. Peano, Universitate de Torino, Praesidente de Academia pro Interlingua; Prof. G. Rossello-Ordines, Palma de Mallorca (Hispania); Prof. G. Semprini, Lyceo scientifico, Genova; Dr. S. Timpanaro, Universitate de Parma.

*Difficultates de vario ordine habe ritardato publicatione de praesente fasciculo.
Directione cura ut in decembre appare simul n. 3 et 4, et in jannario n. 5.*

SANTA SOFIA DI ROMAGNA
PREM. STAB. TIPOGRAFICO DEI COMUNI
(ITALIA)

INDICE

- G. Canesi*: Virtutes de Interlingua. — Regulas pro Interlingua.
- Scholas, Institutos pro educatione, Educatores.** — « Istituto Pedagogico Forense ». — Uno Educatore: Josepho Soglia.
- Organizatione et Actione internationale.** — *M. Butts*: Officio Internationale de Educatione. — Appello de O. I. E. — Protectione de Infantia. — *Ju- res de Puero*.
- Pædagogia, Didactica et Scientias analogo.** — *G. Peano*: Quadrato Magico. — *R. Panebianco*: Regula de Cornaro de longo et sano vita.
- Arte, Scientia, Vita.** — *Rossello' Ordines*: Poeta Joanne Alcover. — *Tuma*: Censu de Populo in Palestina. — *Dickstein*: N. H. Abel in Italia. — *Stamm*: Pessimismo in cifras. — *Pedrazzoli*: De cyclonopathia. — *Vercelli*: Exploratione thalassographico. — *Timpanaro*: Majorana et gravitatione. — *Bijlsma*: An lingua fi paupere?
- De lingua internationale.** — *V. Cheshikhin*: Schola et lingua internationale. — *N. Masurapaolo*: Adnotatione.
- Ex Diurnales et Revistas.** — Præparatione de Magistros in Hispania — Scholas pro Magistros in Polonia — Schola pro Magistros in Germania. — Instructione medio in United-States. — Educatione de Adultos in America. — Præparatione ad negotios aut ad vita? — « Child Guidance Clinics ». — Schola in aliquo regiones post mutamentos politico-sociale.
- Bibliographia.** — *G. Loria*: Pagine di storia della scienza (*Natucci*). — Periodicos pædagogico-didactico in lingua germano (*Jezierski*). — Periodicos pædagogico-didactico in lingua italiano. — Pro historia de Interlingua.

**Triumpho de Interlingua eveni solo quando Interlingua fi noto
ad Publico Internationale.**

**Medio optimo pro fac cognosce Interlingua es diffusione de
SCHOLA ET VITA**

**Interlinguistas, ergo, pro coopera ad scopo isto, debe mitte
omnes subscriptione de propaganda aut oblationes.**

**Ita Illos recipe, et pote diffunde, plure exemplare de Revista.
(6 aut plus, pro subscriptione de propaganda)**

**Administration cura diffusione, si, simul cum subscriptione aut
oblatione, recipe adresse de personas et Institutos ad que fac
perveni Revista.**

*Ad primo 100 abbonato, non socios de A p I, nos mitte in dono periodico
Academia pro Interlingua, fasc. de anno 1926.*

opus PA-I-1295-2

Anno I.

SEPTEMBRE 1926

N. 2

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

REDACZIONE ET ADMINISTRATIONE

Via Washington N. 12 - Milano, 125 - (Italia)

ABBONAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad

5 fasciculo de 1926 : Italia L. it. 20 - extra L. it. 25

Subscription de propaganda : L. it. 80, ad minimo

48119/1295-2

VIRTUTES DE INTERLINGUA.

Academia pro Interlingua consilia pro Interlingua (IL):
« Vocabulario internationale, orthographia latino, sine grammatica ».

Orthographia latino redde Interlingua intelligibile sine studio ad lectore que habe cognitione, et superficiale, de latino, id es ad omne sacerdote, avvocato, medico, professore, in toto mundo. Suppressione de grammatica permette ad lectore, que ignora latino, de lege et scribe in IL cum auxilio de solo vocabulario latino.

Usu de vocabulario internationale redde lingua intelligibile, quasi sine studio, ad lectore que cognosce uno lingua culto de Europa. Toto vocabulario internationale es latino; exceptiones es transcurabile.

Saepe aliquo lectore, que ignora latino, puta quod IL es suo proprio lingua paucio deformato; aut mixto ex vocabulos italiano et hispano; et dubita quod IL es apto solo ad populo neolatino. Sed vocabulario anglo de Webster, ed. de 1861, contine 55.000 vocabulo anglo derivato ex latino; illos decomposito in elementos, suffice pro exprime omne idea. Etiam vocabularios germanico et russo es pleno de vocabulos latino; nam latino es lingua de scientistas in toto mundo, usque ad tempore proximo ad nos.

Post Volapuk, anno 1879, surge multitudo de constructores de linguas in parte artificiale; plure lingua es scripto ab solo auctore. Volapuk que obtine maximo diffusione in 1889,

cum 25 periodico non es in illo tempore plus noto quam dialecto de uno parvo tribu.

Plure persona, quando vide uno scripto in Interlingua, dice: « me intellige illo, nam me es docto; sed me dubita quod etiam alios intellige ». Nos responde: fac experimento.

G. CANESI

REGULAS PRO INTERLINGUA.

IL es lingua auxiliare internationale, quale resulta ex labores de Academia pro Interlingua (A p I).

Vocabulario. — *IL adopta omne vocabulo commune ad Anglo, Deutsch, Franco, Hispano, Italo, Portuguez et Russo, et omne vocabulo latino que habe derivato in Anglo.*

Orthographia. — *Omne vocabulo internationale derivato ex latino habe forma de thema latino.*

IL — ergo — non habe suffixo de casus, pro substantivo, nec de persona et numero, pro verbo.

Grammatica. — *Suffixo -s indica plurale logico, et pote es omisso post numerale et quando plurale resulta ab contextu.*

IL — in usu de quasi unanimitate de interlinguistas — non habe articulo, non genere grammaticale artificiale, nec concordantia de adjectivo cum substantivo.

Tempore de verbo, quando non resulta ab contextu, veni indicato ut segue:

Futuro: *i stude, vol stude, debe stude.* — Forma cum *i*, thema de verbo *ire*, es notabile pro simplicitate.

Praeterito: *habe scripto, jam stude.* Etiam indo-europaeo *e* pote indica praeterito: *e dice, e lege.*

“ Istituto Pedagogico Forense „ de Milano.

« Non pœna, sed educatione et operas »

Statistica — dolendo es ! — signa ubicumque, per singulo annos, augmento de delinquentia juvenile.

Problema de defensione de societate, adverso periculo isto, occupa studiosos de quæstiones sociale, educatores, iudices, homines politico, philanthropos, etc., que omnes quære causa de tanto malo et remedio magis efficace.

Præveni aut reprime ?

— Præveni ! — responde omnes, que jam stude quæstione cum sensu de charitate pro miseros.

Sed — ubi adolescente jam devia, propter deficientia aut defectu de præventionem — quid nos age ?

Quod attine ad Gubernos, problema, in generale, es præcipue de politia. Unico remedio : *carcere aut reformatorio*. Sed, et carcere et reformatorio redde postea ad societate individuos pejore, et magis damnosus ad societate ipso.

Et tunc ?

Qui nos voca *perditos*, que, relicto in vias, fi delinquentes in futuro, pro $\frac{9}{10}$ pote es emendato, si nos cura illos in tempore et ut conveni. Ecce responso que « *Istituto Pedagogico Forense* » de Milano da cum proprio experientia dum viginti anno.

***

In anno 1897, ad initiativa de iudice adv. Camillo Cavanari, veni constituto in Milano, apud Curia, *Commissione*

Paedagogico Forense, pro examina adolescentes sub iudicio, et explora discernimento de illos.

Sed nunquam Auctoritate iudiciario quære ad Commissionem officio isto.

Commissione, tunc, incipe ad occupa se de adolescentes vagabundo, derelicto: require illos in vias, in tribunale, in familia ipso; et voca ad se, et interroga, et exhorta, et da auxilio opportuno. Et Commissione vide quanto misero et deserto es illos, subjecto ad instigationes maligno, malo exemplis que trahe, suggestionem de libertate rebellem et vagabundo que seduc, obscuro et vago delectatione de move se inter periculos et vigilantia, in lucta cum societate, ab que paucis aut nullo bonitate illos jam habe, cum spe de exitu et voluptate de rebellionem. Et si omnes promitte de emenda se, redi ad suo mores, ut primum es de novo in familia, in vias, ubi es causa de malo.

Nullo spe de redemptione, sine tolle adolescentes isto ex ambiente infecto, ubi illos jam inveni occasione aut impulsu ad malo. Tale es iudicio de Commissione, que vide necessario funda institutum ad scopum, et omne suo opera da pro actione de tale proposito.

Sed, et jam non existe *reformatorios*?

Segregationem ab societate; disciplina rigido, coercitivo; poenas duro, usque ad clausura in cella; compressionem aut repressionem de omni manifestatione de voluntate, de spontaneitate — fac de reformatorio uno institutum de poena, non de educatione et redemptione, quale es in desiderio et in spe de Commissione.

***

Ætate ab 9 ad 15-16 anno es ætate magis periculoso, in que germines de delinquentia incipe ad manifesta ed evolve se.

« Parentes que plus non existe, aut que nullo cura habe pro pueros; corruptionem in familia ipso; expulsionem ab schola; exemplo et sæpe instigationem de socios jam corrupto; impulsu, interdum indomito, de tendentias hereditario abnorme et de organismo sine æquilibrio; fascino que, in mentes

inconsiderato et vano, exerce idea de aggregatione ad juvenes de ætate majore, que habe malo fama, et que es objecto de publico vigilantia: es istos causa principale que auge delinquentia de adolescentēs.

« Sed, quando habe rupto freno et subtracto se ab actione salutare de educatione domestico, quid remane ad puero deviato, et quid habe nos pro vigila parvo rebello isto, que i ad malo, pro frena et retrahe illo in via ad primo passus, admone post primo errore, assiste et excita in tentativo de redi ad labore, ad familiā, ad schola? — Nihil ».

« Causa nostro systemas et mores, nos redde impossibile ad adolescente que incipe ad fac malo de redi ad bono; in practica defice ad nos vero educatione pro emenda; nihil nos jam fac aut tenta pro retrahe ex via malo tanto adolescentēs que, inconscio, move primo passus in illo. »

« Et quantos, inter istos, non es delinquente, sed vero et proprio orphanos morale! Prope ad qui es surdo ad consilios et ad admonitiones, quantos ad qui consilios et admonitiones nunquam non perveni! Quantos committe primo culpa, nam suo conscientia nunquam educato es ad considera facto ut culpa! »

« Pueros istos es, in generale, de animo clauso aut arefacto, nam nimis sæpe illos jam inveni circum se solo indifferentia, frigore, minacias, hostilitate, persecutiones. Que nos porrige manu ad illos, loque benigno, fac senti de ama illos et desidera que veni ad nos, ubi i inveni sincero auxilio, et nos vide subito miraculo: illos veni ad nos, que pote serva miseros ab malo. Sed miraculo sublime de animas que renasce, de spiritus que aperi et evolve se pro vive de suo vita naturale, que es vita de amore et de bonitate, non pote es que opera de animas, nam solo animas pote genera animas, solo spiritu pote da vita ad spiritu. »

Hoc vide et senti Commissione, et vol uno Instituto, ubi adolescente — ad qui defice assistentia de familia — inveni securo asylo et benigno assistentia; Instituto de educatione libero, ubi omne intra de proprio voluntate, et spontaneo remane aut i; Instituto ubi — abolito omne coercitione, omne pœ-

na — adolescente inveni respectu ad proprio libertate, que excita et vivifica in illo sensu de dignitate et responsabilitate personale. Sine tale respectu, nos non pote loque de educatione humano.

Et Instituto surge in anno 1906.

***

Ecce in quale modo « *Istituto Pedagogico Forense* » explica proprio functione educativo.

Interrogatorio.

Omne puero — praesentato ab familia, ab auctoritate, aut egresso ab carcere — veni interrogato, pro cognosce: a) conditiones suo et de familia; b) animo et aptitudines suo, si possibile.

Ab resultatus de interrogatorio — ad que debe assiste parentes aut suo repraesentante — veni deciso pro refugio in Instituto, aut pro reditu in familia, post admonitione.

Ingressu voluntario, et voluntario permanentia aut egressu.

In Istituto puero debe intra et permane suo sponte: libero et bono voluntate de puero es primo et magis necessario fundamento de omne vero educatione. Nemo, ergo, es constricto ad intra, nemo veni retento.

Nutritioe sano et sufficiente.

Es isto conditione necessario pro vita normale de corpore et de spiritu, praecipue in aetate aut periodo de formatione. Permitte que adolescente cresce debile in corpore et in spiritu, aut minus forte de quanto pote et debe, causa deficiente nutritioe in qualitate et in quantitate, es delicto, forsan maximo grave que societate pote committe verso filios suo et in damno de se ipso.

Examine physio-psychico pro explora aptitudines de pueros, et colloca omne ad labore plus conveniente.

Pro examine isto, Instituto habe proprio Officio Anthro-

pologico. Pro omne puero receptato veni redacto scheda biographico, cum notitias anamnestico familiare et individuale, mentiones de morbos, de vita scholastico, de mores in familia et ad labore, et principale mensuras anthropologico. Cura speciale pone Officio in examine pro aptitudines ad labore (spirometria, dynamometria, ergographia, conditiones sensoriale, præcisione de motus, attentione, memoria, facultate de disce, emotivitate, etc.). Directione, in elige labore pro pueros, stude de secunda propensiones naturale, et, in idem tempore, que labore ipso non es debilitante, sed respondente ad constitutione physio-psychico individuale, et habe efficacia pro emenda.

Officio age ab 1917; sed etiam in annos præcedente, ab fundatione, Instituto stude — cum interrogatorio, examines vario, etc. — de cognosce aptitudines de pueros, ante de colloca illos ad labore. *Istituto *Pedagogico Forense* es, forsan, primo in Italia que vide necessitate — et stude — de explora propensiones et aptitudines pro labore.

Adolescentes ad labore extra Instituto.

Instituto non habe officinas interno: *es isto suo nota characteristico.*

« Instituto vide — subito et in modo claro — non possibile provide ad redemptione de pueros deviato, cum excludere illos ex consortio de suo simile, ubi solo move, remisce et renova se cursus sano de vita et de labore, magno fortias que pote da novo vigore et purifica spiritus nondum mortuo ad appellos de bono.

« Instituto vol que societate resume, quam primum, suo misero filios perditio; recollige illos in officina, inter operarios honesto; applica illos de novo ad materia sano et obœdiente et ad instrumentos bono de operas humano; redime illos cum labore et cum remuneratione de omne die, et remove inter se ipso et illos omne umbra de indignatione diffidente, pro revide illos in vultu omne die, cum serenitate et confidentia. »

Post aliquo dies de vita in Instituto — pro tene puero longe ab ambiente externo, separa illo ab socios, stude et ex-

plora aptitudines suo — puero veni collocato ad labore, sed extra Instituto, in officinas, stabilimentos, officios de urbe ; ut non solo illo disce arte aut professione et lucra mercede que — minus parvo parte pro contribue ad proprio alimento — veni servato ad suo nomine ; sed etiam habe loco et occupatione securo, cum possibilitate de sustenta se, quando, post breve aut longo tempore, relinque asylo. Et — alio beneficio magno — Instituto pote cognosce, in modo certo et humano, si adolescente emenda se. Non avulso ex societate, ubi, contra, pote move se in libertate, opera et se gere bene aut male ; si, in menses et annos, i ad labore et redi ut filio bono et sano ; nos pote es tranquillo et læto pro suo res futuro, nam illo es converso ad bono ex proprio voluntate et ex conscientia de quanto vale, in consortio humano, age honesto et cum dignitate.

Instructione complementare.

Ad vespere et in dies festivo, exercitios de gymnastica, canto, delineatione (designo), calligraphia ; lectiones de historia, geographia, physica, etc. ; lecturas vario, musica, religione... comple actione educativo de Instituto.

***

Resultatu ? — Optimo.

Adolescentes de que Instituto jam se occupa es plus quam 3000.

Duo mille circa veni admonito et remisso ad familias : redi ad schola aut ad labore, vigilato per aliquo tempore ab Instituto (que sæpe procura ipso labore aut readmissione ad schola), et, in generale, majoritate gere se bene.

De 1000 circa, receptato in Instituto per tempores plus aut minus longo, jam veni restituto, redempto, ad familia et ad societate, plus quam 90%, in gradu, et cum bono voluntate, de labora et vive honesto. Omnes recorda Instituto cum amore, et juvenes, inter illos, que vive in Milano, habe constituto *Circulo fraterno*, pro mutuo assistentia morale et oeconomico, et, in dies festivo, et sæpe de vespere, conveni in

Instituto, pro exercitiis gymnastico, conversationes et lecturas.

Solo cetero 9 aut 10% se demonstra refractario, et relinque Instituto ut intra in illo. Sed — notando es — etiam inter istos, plures serba memoria de Instituto, et aliquando scribe, pro age gratias, pro manifesta resipiscentia, aut solo pro da suo notitias. Educatione fundato in libertate, amore, persuasione, etiam quando non attinge subito scopo, pone semper in animos aliquo bono germine, que, primum aut post, da fructu.

Alio facto demonstra excellentia de systema: nunquam, ab quando Instituto existe, eveni rebelliones de pueros hospitato.

***

Præsidente de Instituto, ab fundatione, es prof. Antonio Martinazzoli, que, vero apostolo de amore et bonitate, da toto se ipso ad opera benefico.

UNO EDUCATORE

JOSEPHO SOGLIA

Familia de schola italiano perde uno ex suo meliores, Josepho Soglia, direttore de scholas de Reggio Emilia, jam Praesidente de « Unione Magistrale Nazionale », mortuo in Bononia ad 25 junio.

G. Zibordi commemora Illo, in « Cultura Popolare ».

« Nato ad Imola, in humile familia, abhinc 53 anno; constructo cum singulare harmonia de elementos, pro studio et pro actione, pro idealitate et pro practica; corde ardente, prompto, accessibile ad omne entusiasmo, et mente quadrato, reflexivo, prudente, Illo porta ubicumque — in schola, in vita politico, in officios publico multiplice, ut praesidente de maximo organizatione de magistros — qualitates isto tanto difficile ad existe simul, fervore conscio et temperato, operositate semper illuminato ab luces ideale, solido et sano judicio positivo, que procede indefesso ad summitates, dum aspice ubi pone pede, et tende ad alto sine impetus inconsiderato.

In Illo es vero passione de magistro, passione que es unione de sensu paterno pro pueros cum amore pro arte: arte toto sui generis — que nemo doce — de i ad pueros, de atrahe illos, de fac move et canta parvo animas ad sono de nostro voce.

Et es in Illo mente agile et activo, que semper persegue re novo et meliore; limpido, claro, ut verbo pro exprime illo; accenso, communicativo, pleno de « sympathia humano » — ita in schola, ut in reuniones parvo aut in maximo congressus.

Et etiam (aut primum) in Illo es corde bono, benevolo et

amore vivo pro gente de labore, filios de que stipa in magno parte scholas inferiore.

Pro humile gente, Illo vol, suspira schola pulchro, digno et completo. Et Illo lucta pro, in arena parvo et in maximo, ut eventus exige, Magistro, functionario, deputato, cum idem animo et idem amore.

Et pro eleva schola, da opera pro eleva Magistros, et forma de illos gente que non lucta pro suo pane, cum sensu de egoismo et de privilegio, sed que vol suo dignitate, pro dignitate de proprio functione, et colloca proprio jures in magno summa de universale ascensione de Labore ut factore de civilitate.

Magistro pro schola, schola pro populo, pro patria, pro futuro meliore. Isto suo idealitate, que, cum recto unitate de conscientia, profite in schola, in congressus, in comitios de multitudines, ex tribuna de deputato: oratore felice, potente, ratiocinante et ardente, ut conveni: nunquam demagogo, educatore semper.

Strenuo milite de schola, continua, et si aegro, ad frequentia officio, et non pro forma, pro habitudine: trahe mem-bros aegro per via, ascende gradus cum vero martyrio; sed, ut perveni ad suo cathedra — concesso ad corde anxio tempore pro quiesce — Illo immerge se in suo labore — miraculo de voluntate et de amore — cum conscientia firmo et lucido, cum activitate indefesso.

Mori firmo in suo opiniones, declarando suo fide et si victo, suo spe et si obscurato ab tempestates. Ad suo officio ad magistros, ad causa de educatione italiano Illo jam da toto se ipso, et mori paupere, post longo labore, cum suo fide, suo honore, suo somnio, et cum conscientia de habe bene operato, cum puro corde, et de es creditore, non debitore de suo similes.»

Officio Internationale de Educatione in Genève.

Nunquam, sine dubio, ab quando mundo existe, quaestiones de educatione habe praeoccupato, ut ad nostro dies, tanto numero de personas. India, Sina et Japonia, Ægypto et Africa meridionale, United States et Nationes de Europa mitte ad extero professores et studentes cum officio de examina uno aut alio systema aut methodo, de refer de organizatione de scholas publico in uno natione, aut de visita omne schola de aliquo regione. Psychologia experimentale modifica, per gradus, notione que nos jam habe de puero, et genera transformatione de methodos educativo, que adapta se ad novo resultatus de scientia.

Magno bello, autem, habe producto tale confusione in omne animo, habe tanto turbato nostro civilizatione, accumulato ruinas et producto dolores tanto crudele, que omnes, cum angore, quaere medio pro praeveni reditu de simile catastrophes.

Et quale medio inveni, si non educatione?

Que nos eleva juvenes in modo que generatione novo es magis instructo, magis sapiente et magis nobile quam generatione nostro! Que nos libera energia ad crea, existente in omne puero! Tunc juvenes sci reconstrue aedificio, que nos habe permissio de destrue, nos que non e sci discerne mutuo dependentia inter populos omnes.

Uno meliore educatione que forma uno humanitate meliore, non es, forsan, spe unico pro nostro misero terra, immerso in disordine et inquietudine?

Ex persuasione isto, nato es desiderio de crea organismo pro adjuva causa de educatione, cum centraliza informatione pertinente ad psychologia de puero et ad paedagogia, quod i

permitte ad educatores de obtine sine difficultate notitias et documentos, et i redde facile, ad associationes, coordinatione de proprio conatus. Numeroso collectivitates jam quaere, plure vice, creatione de officio internationale de educatione. In Julio 1922, domino F. Zollinger, secretario de Instructione publico de Canton de Zürich, praesenta ad Congressu internationale de educatione morale, in Genève, uno proposito pro isto scopo, que Congressu unanime approba.

Pro actua voto isto, Instituto J. J. Rousseau — magis adaptato ad scopo, propter suo relationes internationale in ambitu de psychologia et paedagogia — decide, in decembre 1925, de aperi in Genève uno Officio Internationale de Educatione.

Officio (directore domino Pierre Bovet, professore in Universitate de Genève; directores-adjuncto, domino Adolphe Ferrière, auctore de operas paedagogico cognito ab universale, et domina Elisabeth Rotten, redactrice de Revista « Das Wandende Zeitalter ») agè ab mense aprile.

Educatores de omne continente jam da ad officio auxilio pretioso, et illustre psychologos et paedagogos adjuva cum suo consilios. Causa isto benevolo collaboratores, Officio es in gradu de da informationes super quasi omne notione, et in quasi omne disciplina educativo.

Ambitione de Officio es de approxima inter se educatores de toto mundo, cum fac cognosce ad unos iniciativas et experimentos interessante de alios.

Officio centraliza toto documentatione pertinente ad educatione publico et privato de omne gradu, excepto gradu universitario, et exsequ investigationes statistico aut experimentale. Ad praesente es in cursu duo, commendato ad Officio ab Congressu internationale de educatione morale: uno super correspondentia interscholastico, alio super methodo de doce historia.

Officio labora cum methodos toto scientifico, id es objectivo et imparziale, in spiritu de Societate de Nationes et de suo diverso organos. Non stude de age directo supra juvenes: habe solo scopo de servi ut centro et inspiratore pro educatores. Officio non tende ad redde uniforme methodos, vol,

contra, auxilia libero evolutione de omne genio nationale peculiare.

Officio habe certitudine de pote redde se utile. Jam studiosos de omne regione quaere informationes super objectos multo vario. Ecce aliquo exemplos. Quale institutos existe in Helvetia, et alicubi, pro excita in pueros de rure amore pro terra, et initia illos ad labores agricolos? — Quale disciplinas artistico es in scholas medio de Helvetia? — Quid es Systema Dalton (Dalton Laboratory Plan)? — Existe in Helvetia schola unico, et in quale modo es organizato? — In quale modo homo doce de morale in schola laico de France? — Nos i construe schola medio pro puellas. Pote vos mitte ad nos typo de aliquo aedificio moderno? — In quale modo age in U. S. A. institutione de « visiting teachers »?

Officio, que exordi in forma modesto, i evolve ut proprio medios i permette. Pleno realizatione de suo ambitiones non es possibile, sine concursu benevolo de homines ad que educatione es ad corde. Officio convita omnes ad adjuva educatione, simul cum illo, pro crea, inter juvenes, atmosphaera de bono voluntate, de fiducia et de fraternitate, ut opinione publico de futuro es unanime propitio ad Societate de Nationes, et permette ad isto de triumpho de omne egoismo.

Post aliquo haesitatione, Officio habe constituto se in Associatione. Illo admitte, ut socios, personas et institutiones. Primo consilio de administratione habe 15 membro, residente in Genève, sed repraesentante 9 natione diverso.

In expectatione de publica proprio organo, Officio es grato de hospitalitate que ad suo chronicas da plure Revista in diverso linguas: « Pour l'Ere Nouvelles », « Das Werdende Zeitalter », « Esperanto », « The New Era », « Revue Internationale de l'Enfant », organo isto de Associatione que habe promulgato Declaratione de Genève, ubi es affirmato: « Puero debe es educato in sentimento que suo meliore qualitates debe es posito ad servitio de fratres suo ».

MARIE BUTTS

Secretaria Generale de O. I. E.

APPELLO DE OFFICIO INTERNATIONALE DE EDUCATIONE

Activitate de Officio es de tres ordine.

1. **Informationes.** — O. i collige et centraliza documentatione pertinente ad educatione publico et privato, praecipue de infantia et adolescentia; ad psychologia paedagogico; ad orientatione professionale.

Medios de informatione es notitias et documentos misso ab alio centros educativo, publicationes vario, correspondentia personale, colloquios cum personas competente, investigationes speciale per suo agentes.

2. **Investigationes scientifico.** — Cum assume ipso iniciativa de investigationes experimentale aut statistico, O. vol contribue ad solutione de problemas pertinente ad psychologia de puero, paedagogia, methodos de examine, etc.

Quando factos, comprobato in modo scientifico, demonstra virtute aut incommodos de aliquo methodo educativo, O. pote redde noto tale resultatu ad educatores.

3. **Coordinatione.** — O. i servi ut centro de coordinatione, inter institutiones aut societates que stude identico quaestiones aut que explica activitate consimile. O. organiza aut auxilia Congressus internationale et itineres de instructione pro magistros et professores.

***

O. labora cum spiritu stricto scientifico, debe gaude de toto independentia, et remane extra omne influentia de parte et omne quaestione confessionale.

Pro attinge scopo, O. i tene se in relatione cum Officio de secretario de societate de Nationes, cum Instituto internationale de Cooperatione intellectuale, cum Officio internationale pro labore, cum Ministerios de Instructione Publico, cum Associationes, nationale et internationale, que se occupa de educatione.

***

« Realizatione de amplo projecto que nos expone, non es possibile, sine concursu activo de omnes ad qui educatione es ad corde.

Ad Ministros de Instructione Publico, ad Auctoritates scholastico nos quaere que vol communica ad nos documentos de suo scholas, praecipue illos pertinente ad reformationes in projecto aut in actuazione ab tempore recente.

Ad Associationes profesionales de docente, ad omne alio Associatione pro educatione, nos quaere de pone se in relatione cum nos, de refer de suo activitate, de adjuva nos pro reperi, in regione de omne, informationes et correspondentes benevolo.

Ad redactores de revistas paedagogico, ad auctores et editores de operas de paedagogia aut psycologia nos quaere servitio gratuito de suo publicationes, pro es in gradu de da informationes super publicationes ipso.

Ad omnes nos quaere auxilio pro obtine donos et subsidios, et collige ita pecunia necessario ad nostro labore.

Et nos, quid offer nos?

Notitia de fontes de informationes, et, ubi possibile, responsos ad quaestiones que nos i veni posito; mentiones bibliographico; resultatus de nostro investigationes; publicationes de Officio, ut primum nos es in gradu de initia ipsos; nostro iniciativa aut auxilio pro organizatione de Congressus.

Activitate de Officio depende ex echo que nostro appello i habe, ex auxilio et ex subsidios que nos i veni concesso.

Servitio de documentatione age ab 1 aprile 1926. Nos preca de uni ad quaestiones 1 fr. auro, in ateles internationale. »

Scheda pro adhaesione.

Me subscripto declara de consenti in principios de Officio Internationale de Educatione, fundato in Genève apud Instituto « J. J. Rousseau », et inscribo me ut socio subscripore

Nomine et Cognomine:

Professione aut titulo:

Adresse:

(Mitte Scheda et pretio de subscriptione — minimo: 5 fr. auro per anno — ad domina Marie Butts, Secretaria Generale de O. I. E — Rue Charle - Bonnet, 4 — Genève).

PROTECTIONE DE INFANTIA

Commissione de Societate de Nationes, pro protectione de infantia et de juventute, tene in Geneva suo IV sessione ordinario, sub praesidentia de don Pedro Sangro y Rios de Olano, delegato de Hispania.

Comitatu I de Commissione — *protectione de juvenes* — examina relationes de Gubernos, pro anno 1926, relatione generale de Secretariatu et relationes de Organizationes de beneficentia, que attesta cordiale collaboratione, in plure natione, inter Auctoritates officiale et Organizationes privato. Invita Secretariatu de praepara, pro sessione proximo, resumpto de relationes supra prostitutione; de communica ad Auctoritates et Organizationes privato catalogo de Associationes de charitate propenso ad succurre prostitutas extraneo que veni expulso; de quaere, ad omne Gubernu, notitias completo supra adhibitione de mulieres in politia, et supra publicationes obsceno; de prosequere in studio de relationes que pote existe inter usu de alcohol et prostitutione. Remitte ad proximo sessione quaestione de propaganda.

Comitatu II — *protectione de infantia* — causa magno numero de quaestione subjecto ad suo examine et difficultates de ordine juridico pro aliquos, delibera de crea uno Sub-Comitatu juridico — membros de que es comite Carton de Wiart, dominos Harris, Rollet, Miss Whifton, et uno repraesentante de officio internationale de Labore — cum officio de examina quaestiones sequente:

1) assistentia et reditu in patria de pueros, de natione alieno, relicto, neglecto aut delinquent (quaestione es jam objecto de projecto de conventionne, misso ad Comitatu de Associatione internationale pro protectione de infantia);

2) projecto de conventionne internationale pro executione de sententias in protectione de infantia.

Aliquo quaestiones ad *ordine de die* es de competentia, in idem tempore, etiam de alio Comitatus et Organizationes de S. d. N.: Comitatu de Hygiene, Officio internationale de Labore, Commissione pro Cooperatione intellectuale. Comitatu, ergo, crea uno Sub-Comitatu de con-

nexione, membros de que es uno repraesentante de Officio internationale de Labore et uno de Comitatu pro protectione de infantia (c. te Carton de Wiart et dr. Estrid Hein), et alio de Commissione pro Cooperatione intellectuale.

Sub-Comitatu isto i examina:

1) si et in quale mensura es possibile investigatione supra instructione pro adolescentes et supra relationes cum vita de adulto in familia et in societate;

2) argumentos proposito ab Miss Whitton: de mortalitate apud nigros; instructione pro praeceptores ambulante; emigratione juvenile, etc.

Ad comitatu veni communicato plure relatione de Secretariatu: normas pro da executione ad conclusiones approbato ab Comitatu in I sessione; legislatione circa aetate de matrimonio et aetate pro consensu; protectione de pueros in tenero aetate.

Comitatu stude effectus de cinematographo supra mente et mores de pueros. Illo fac voto que in omne natione veni instituto officio de inspectione et de censura, et que omne Statu praescribe normas de hygiene et de securitate necessario.

In exitu ad relatione praesentato ab domina Katharine Furse, supra importantia de recreatione pro incremento physico et morale de adolescentes, Comitatu exprime voto que in omne projecto de constructione aut transformatione de centros urbano veni curato areas pro jocos in aëre aperto aut in locos cooperto, et piscina pro nata.

Comitatu examina relatione, de Officio internationale contra alcoholismo, supra periculos pro infantia in usu de alcohol, et remitte ad alio sessione quaestiones de educatione biologico de pueros, et de infantia derelicto et delinquente.

JURES DE PUERO

V. REUNIONE DE SOCIETATE DE NATIONE
(29 IX 1924)

DECLARATIONE DE GENEVA PRO INFANTIA

Cum praesente Declaratione de Jures de Puero, homines et mulieres de omne natione recognosce que humanitate debe da ad puero parte meliore de se, et affirma suo officio, supra omne consideratione de stirpe, de nationalitate, de fide.

1. — Puero debe es posito in gradu de evolve corpore et spiritu cum perfecto normalitate.

2. — Puero que habe fame debe es nutritio; puero aegro, curato; puero tardo, animato; puero deviato aut corrupto, redempto; puero orphano et derelicto, receptato et succurso.

3. — Puero debe es succurso ante omnes, in tempore de calamitate.

4. — Puero debe es praeparato ad sustenta se, et protecto ut non veni subejcto ad labore debilitante aut defraudato de mercede.

5. — Puero debe es educato in sensu que suo meliore qualitates debe es posito ad servitio de fratres suo.

Quadrato magico.

Jocos de Arithmetica es multo utile pro redde plus grato ad pueros studio de scientia de numeros. Conforme ad desiderio de Directore de isto periodico, me expone aliquo joco, et me incipe per quadratos magico.

6	7	2
1	5	9
8	3	4

Fig. 1.

Figura indica quadrato, diviso in 9 quadrato minore, que contine numeros 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. Summa de numeros supra uno horizontale vale 15: $6 + 7 + 2 = 15$, $1 + 5 + 9 = 15$, $8 + 3 + 4 = 15$.

Summa de numeros supra uno verticale es 15:

$$6 + 1 + 8 = 15,$$

$$7 + 5 + 3 = 15, \quad 2 + 9 + 4 = 15.$$

Et summa de numeros supra uno diagonale vale 15:

$$6 + 5 + 4 = 15, \quad 8 + 5 + 2 = 15.$$

Proprietates de isto figura excita admiratione de antiquos sapiente de Sina, de Persia, de Arabia, que voca illos « quadrato magico ». Magos, que es medicos, philosophos, sacerdotes, etc., in casu de morbo, pone isto quadrato super parte que dole, et dolore cessa. Es phaenomeno de suggestione, multo importante in medicina: nam pro es sano, nos debe vol es sano. Ita dice Seneca « pars sanitatis velle sanari fuit ». In omne casu, seque principio de medicina, et de didactica « primum non nocere ».

Hodie quadrato magico servi in schola, quale exercitio de additione. Pueros fac additiones indicato, et cum stupore admira resultatu semper identico.

Quale exercitio de subtractione, nos figura quadrato diviso in 9 quadrato minore; in quadrato medio nos pone numero 5, medio

inter numeros 1,..., 9; in uno vertice numero 6, et in quadrato proximo numero 7. Resulta figura 2.

6	7	
	5	

Fig. 2.

pote completa quadrato. Fig. 3.

Si pueros jam cognosce multiplicatione et divisione, nos pote fac exercitio sequente.

Ab numeros de figura 1 subtrae 1; resulta quadrato fig. 4, composito ex numeros 0, 1 ... 8; summa de numeros super uno horizontale, aut verticale, aut diagonale, vale 12.

Divide omne numero de isto quadrato per

5	6	1
0	4	9
7	2	3

Fig. 4.

1	2	0
0	1	2
2	0	1

Fig. 5.

numero, quoto de a per b , que nos indica per $a \text{ Q } b$,

et resto de a per b , » » » » $a \text{ R } b$.

Nos voca verticale 0, verticale 1, verticale 2, tres linea ver-

Tunc nos pote scribe omne numero super cetero quadrato, cum proprietate quod summa de numeros super uno horizontale, aut uno verticale, aut uno diagonale, vale semper 15,

Nos pote scribe 5 in quadrato medio, et numeros pari 2 et 4 in duo vertice adiacente ad idem latere, et cum isto elementos, nos

		2
	5	
		4

Fig. 5.

3, et forma quadrato fig. 5, cum quotos (quotientes), et figura 6, cum restos (residuos).

Isto duo quadrato es composito ex numeros 0, 1, 2; summa de numeros super uno horizontale, aut verticale, aut diagonale vale 3.

Nunc, si nos multiplica numeros de fig. 5 per 3 et adde numeros de fig. 6, resulta fig. 4; et si nos adde 1, resulta quadrato magico de fig. 1.

Si discipulo cognosce notationes de algebra elementare, nos pote fac exercitio sequente.

Dato duo numero a et b , operatione divisione produce duo

2	0	1
0	1	2
1	2	0

Fig. 6.

ticale de fig. 1 ; et horizontale 0, horizontale 1, horizontale 2, tres horizontale.

Si x et y es numeros 0, 1, 2, (dicto coordinatas, abscissa et ordinata de quadrato), tunc in figura 5 in verticale x et horizontale y , es scripto numero $(x + 2y + 1) R 3$. Et in figura 6 es scripto numero $(x + y + 2) R 3$.

Nunc, si nos multiplica primo de isto numero per 3, et adde secundo, resulta figura 4; et si nos adde 1, resulta quadrato magico de figura 1. Ergo, in quadrato magico considerato, in verticale x , et horizontale y , es scripto numero z :

$$z = [(x + 2y + 1) R 3] \times 3 + (x + y + 2) R 3. + 1.$$

Isto formula de algebra es aequivalente ad figura.

Viceversa, dato numero z , nos pote inveni suo coordinatas x et y .

Ab z subtrahe 1; divide $z-1$ per 3; resulta

$$(z-1) Q 3 = (x + 2y + 1) R 3.$$

$$(z-1) R 3 = (x + y + 2) R 3.$$

Unde, lectore que cognosce algebra, trahe:

$$x = [2 \times [(z-1) Q 3] + 2 [(z-1) R 3] J R 3.$$

$$y = [[(z-1) Q 3] + 2 [(z-1) R 3] + 1] R 3.$$

Nos obtine alio forma de quadrato magico, si nos fac symmetrico pro verticale, id es, nos commuta primo et ultimo verticale; aut si nos commuta primo et ultimo horizontale; aut si nos fac symmetrico pro uno aut alio diagonale. Ita resulta 8 forma de quadrato magico de latere 3.

***

Si quadrato de latere 3 non suffice pro cura morbo, magos applica quadrato magico de latere 4.

Nos assume 16 quadrato, que simul forma quadrato magno. Nos dispone numero 1, 2,... 16 in quadratos minores, ut seque.

Nos scribe numeros 1, 2,... per ordine, solo in quadratos que sta super diagonales. Resulta fig. 7.

1			4
	6	7	
	10	11	
13			16

Fig. 7.

Tunc nos procede in ordine inverso, ab dextera ad sinistra, de sub ad supra, et scribe per ordine numeros 1, 2,... solo in quadratos vacuo-

Resulta quadrato magico de figura 8, ubi summa de numeros que sta super uno horizontale, aut verticale, aut diagonale, semper vale 34.

Academia pro Interlingua, anno 1924 N. 2 pag. 11-15, publica articulo de Dr. T. Migliari, que da expressione analytico de octo quadrato de latere 3, de quadratos de latere 4 et 5, et plure indicatione interessante.

1	15	14	4
12	6	7	9
8	10	11	5
13	3	2	16

Fig. 8.

Torino, Universitate.

G. PEANO

I.

INTRODUCTIONE

EVOLUTIONE DE SUBSTANTIA ET ENERGIA DE ORGANISMO

Organismo — et es subaudito: vegetale et animale — es constituto ab unitates, in generale microscopico: suo cellulas, formato ab protoplasma. Elementos chemico, constituyente protoplasma, es magis paucos numerosos et maximo commune. Me da suo per cento (p. c.), in crusta terrestre et circumdante aëre atmosphaerico.

Azoto (N): 0,01 p.c. — N_2 de aëre constitue $\frac{1}{5}$ de isto mixtione homogeneo.

Carbonio (C): suo p.c. es 20 tanto de illo N. Magno momento de C pate ab bipartitione de chemica, in inorganico et organico, et nam isto ultimo tracta de composito de C. De maximo momento es, in oeconomia de mundo, CO_2 , anhydride carbonico aut byoxido de carbonio. Homines paucos cultos crede, isto summo factore in mundo organico, es venenosus, dum illos ingere isto in spuma de birra, de aqua de seltz, in pane et plures alio alimento. Illo es tam venenosus quam aqua, nam homine immerso in aqua more asphyxiato ut si illo es immerso in bioxydo de carbonio. Veneno, et potente, es, in vice, CO: oxydo de carbonio, que es contento in mixtione de plures gas, que forma gas illuminante, et emana ab magno carbonibus incandescentibus, nam istos reduc parte de CO_2 formato, in CO, per perdita de O. CO emana etiam ab combustionibus ne completo de carbone. CO_2 es uno constituyente de aëre, que es

0,04 p.c. in volumine, et ergo circa (c.) 0,06 p.c. in pondere.

Oxygenio (O): 50 p.c. — O_2 in aëre es $\frac{1}{5}$ et O es $\frac{1}{10}$ in composito chemico: H_2O (aqua).

Hydrogenio (H): 0,1 p.c. Isto relativo quantitate es considerabile, nam H es illo plus leve inter elementos, sed aqua, que contine illo, es in quantitate enorme. Aqua es de magno momento in organismos, nam, dum made cellulas, es etiam contento in protoplasma, in quantitate ab 7 ad 9 decimo. Isto universalitate de aqua, fac cogita que, formatione de protoplasma, eveni, paulatim, in magis longo tempore, ab alio substantias, in aqua.

Protoplasma si, per essicatione, aut calefactione, non perde omne, aut parte, de suo aqua, aut sublato ab organismo, fi, post ullo tempore, putrefacto aut sicco, es admissio que monstra sequente quinque phaenomeno, que nullo alio substantia monstra, saltem omnes quinque: motu ab loco ad alio aut de crescentia, respiratione (id es absorptione de O_2 et emissionem de CO_2), crescentia, reproductione, et irritabilitate.

Isto phaenomenos de protoplasma, uno seculo et dimidio ante hodie, es credito de es debito ad causa mysterioso: *spiritu vitale* in generale, et *anima*, relativo ad illo de organismos animale. Hodie, non es facile inveni homine culto, in vero modo (ergo, qui non ignora fundamentos de scientias physico, chemico et naturale), qui non attribue ad actione physico-chemico isto 5 phaenomeno, usque hodie non explicato in claro modo.

Maximo parte de homine, inter qui plure vocato culto, irride ad scientistas qui, per experimento, tenta produc protoplasma, per synthesi, id es, ab elementos chemico. Ante 1828 homines de mentalitate ut illo de nostro progenitores silvestre, et coacto, per disciplina in aetate juvenile de assume tale mentalitate, irride ad scientistas, qui, per experimento, tenta reproduc, per synthesi, compositos producto ab organismos, et que chemico extrahe ab istos. Sed, in ipso anno, chemico Wöhler, per synthesi, reproduc urea, contento in urina de homines et plure alio animale. Hodie cultura de rubia de tinctorum es quasi relicto, nam alizarina, que ante es extracto ab

radice de isto planta, es hodie obtento per synthesi, et es multo minus impenso. Chemica, in laboratorios et officinas, produc, hodie, plure mille compositos organico synthetico, praeter illos que, etiam, organismos produc. *Fortia vitale* es invocato ab irrisores de scientia, nam, secundum illos, isto mysterioso re es causa de compositos chemico de organismos. Sed hodie, *fortia vitale* es jacto in cumulo de medioaevale scruta, ubi progressu humano i jacta omne re mysterioso, que vol catena cogitatione humano.

Alio elementos chemico, que forma protoplasma, es sequente, pauco numeroso et magis commune, de quod me da per centum, contento in crusta terrestre simul ad circumdante aëre atmosphaerico. Potassio (K): c. 2 p.c.; sulphure (S): < 0.01 p. c.; phosphoro (P): ut S.; sodio (Na): ut K; chloro (Cl): 0.15 p.c.; magnesio (M): $2\frac{1}{2}$ p.c.; ferro (Fe): 5 p.c.; et calcio (Ca): $3\frac{1}{2}$ p.c.

Quantitate de isto elementos in protoplasma vivido (musculo humano, sublato ab uno suicida) es simul, in 1 kg.: c. gr. $10\frac{1}{4}$; 3 gr. c. es K, et in quantitate descendente, in ordine de elementos in elencho de supra, usque ad gr. 0.07 de Ca. Momento de isto elementos, in protoplasma, es magno. Suo sales (chloruros, sulphatos, phosphatos etc.), soluto in protoplasma redde isto conducibile ad corrente electrico (nam protoplasma, in generale, es gelatinoso, et, ullo vice, liquido); et ad isto suo conducibilitate, es attributo causa de quinque phaenomeno speciale de illo. Concentratione opportuno de ullo de isto sales in acqua, ubi es ovos de ullo animale, fac, ab istos, nasce animales, sine que ovos fi fecundato. Ferro et magnesio es elementos de chlorophylla, et praesentia de isto pigmento viride es necessario in synthesi de amylo, facto per energia luminoso de sole, que ab CO_2 et H_2O produc amylo in organismo vegetale. Isto saccharide producto, es base pro obtine synthesi de protoplasma in organismo vegetale. Nam per illo et sales de ammonio aut nitratos (ambo continente N), que organismo vegetale absorbe, simul ab alio sales, ab humo, es obtento protoplasma. Organismos animale,

in generale, alimenta se per illos vegetale, et protoplasma ab istos ini in illos. Sed etiam in organismo animale es synthetizato, saltem in parte, suo protoplasma. Protoplasma de animale dum habe uno parte de suo C et H, que oxyda se, alio parte forma urea, que es composito de C, H, O et toto N de protoplasma. Urea ini soluto in urina, ubi N de urea es invento. Sed parte de dicto N, sub forma de ammoniaca, pote, simul ad glycogene (uno saccharide ut amylo, in quod isto ultimo, eso ab animale, converte se), synthetiza protoplasma.

In organismo animale, non solum oxyda se C et H de protoplasma, sed etiam C et H de adipe et de glycogene que ambo es in cellulas, aut es lato ibi ab sanguine. Oxydatione de C et H de isto duo alimento in cellulas de animale parce magno parte de C et H de protoplasma ab oxydatione, quod es verificato per diminuto N in urina, quando animale ede uno, alio, aut ambo illo.

In isto oxydatione de C et H, et formatione de CO_2 et H_2O , expulso ab organismo, consiste respiratione. In organismo vegetale, parte de C et H que oxyda se, non es de glycogene, que non existe in plantas, sed de amylo. Respiratione de organismo es, continuo, tanto de die quanto de nocte, et es errore crede que plantas emitte de die O_2 et de nocte CO_2 . Isto errore deriva ab emissione de O_2 , in relativo magno quantitate, ab partes viride de organismo vegetale, sub actione de luce solare, nam in reactione de synthesi de amylo, es liberato O_2 , ab CO_2 absorpto, que absconde emissione de CO_2 de respiratione.

Quanto es perdita in 24 hora de elementos chemico de homine? Quanto de isto perdita es debito ad oxydatione de C et H de protoplasma, quanto ad illo de adipe et quanto ad illo de glycogene?

Es bene incipe inveni responso ad isto interrogatione dum homine jejuna.

Nullo animale pote fac jejuno de aqua. In effectu cane vive bene alimentato tam per carne vivido solum, quam per solo carne, in modo perfecto sicco, si es ad illo permissio bibe

aqua. Sine isto permissione, cane more de *fame*, post ullo tempore, magis minore quam in jejuno usuale, in quod, non es impedito bibe aqua. Site ut frigore accelera morte per fame. Cane ante dicto in 2° aut 3° die de jejuno de aqua vome suo cibo et ergo more, post, per fame. Notitias magis commune, dato ab diurnales, praecipue in hieme, de homines mortuo per frigore es, in generale, inexacto, nam isto homines es mortuo per fame, saepe, accelerato ab frigore. Isto morte per fame eveni in nostro tam providente et rationale systema sociale, ut es proclamato ab illos que non pote more de fame.

Post uno aut duo die de jejuno, non es plus mensurable C et H de glycogene que oxyda se, quanquam glycogene, in minimo quantitate, es diffuso in organismo animale, usque ad ultimo die de jejuno, que in uno cane jam attinge 117 die.

Ante responde ad interrogatione ante facto, es necessario affirma, illo que lectore jam induce, que simul ad oxydatione de C et H de organismo, isto evolve energia, nam oxydatione produc energia thermico, id es, calore. Protoplasma ut adipe et saccharide (amylo, glycogene, saccharos etc.) habe energia potentiale que illo evolve in energia thermico in oxydatione de parte de suo C et H (protoplasma) aut es evoluto ab omne suo C et H, ergo etiam de illos de adipe et saccharide), et es evidente, que isto energia evoluto ab cellulas, es illo ipso de organismo, que manifesta se per energia dynamico, thermico, luminoso, electrico etc. Manifestationes intellectuale, es vocato: energia intellectuale aut psychico, sed, usque hodie, nullo phaenomeno experimentale concorda cum isto hypothesis, ceterum magis rationale.

Homine de 70 kg. in primo dies (excluso primo duo) de jejuno perde 10 gr. de N, que es illo invento in 24 hora in suo urina, et pauco in suo faeces, et, in idem tempore, homine de 70 kg. posito in calorimetro, et dum sta in quiete, evolve in medio c. 2000 cal. (Es bene cognito que caloria (cal.) es unitate de quantitate de calore, et es: illo quantitate de calore, capace de eleva ab 15° centesimale ad 16°, uno kilogramma de aqua.)

Experimento demonstra que 1 gr. de N in urina deriva

ab tanto protoplasma que evolve, per oxydatione, parte de suo C et H, in 24 hora: cal. 25 (errore < 1). Protoplasma es computato ut privo de suo sales solubile in aqua tepido, et, in modo perfecto sicco, que es vocato proteina, et es subaudito: de carne de bove.

Analisi chemico inveni que 1 gr. de N es contento in 6 gr. de proteina, dum, in textos es dato gr. 6.25, Sed'analysis de Loewy da 16.65 de N p. c. in proteina. et ergo $100/16.65 = 6.00$; et si es considerato solo N de urina: $100/16.28 = 6.14$ et nunquam 6.25.

Isto valore de 25 cal. respondente ad 1 gr. de N in proteina es obtento ab energia de 1 gr. de proteina, que, quando oxyda se in parte (ut es ante dicto de protoplasma) evolve cal. 4.10 (errore < 0.01). Si isto 1 gr. de proteina, invice de oxyda se in parte, in organismo animale, oxyda se in calorimetro, suo oxydatione es completo et evolve c. $1\frac{1}{2}$ cal. in plus. Isto energia in plus remane ut energia potenziale in urina.

Etiam adipe et glycogene oxyda se in cellulas et 1 gr. de primo evolve cal. 9.30 (errore < 0.01), dum 1 gr. de secundo (ut de omne saccharide) evolve cal. 4.10 (errore < 0.01). Idem energia es evoluto ab isto duo substantia in calorimetro ut in organismo animale. Ambo isto composito es formato ab C, H, et O, sed pate, ab differentia de energia evoluto, in oxydatione de suo C et H, que isto C et H debe es, in modo relativo ad O, in quantitate majore in adipe que in glycogene, ut confirma anlysi chemico.

Nunc es facile calcula que parte de energia, evoluto ab homine jejunante, debito ad oxydatione de parte de C et H de proteina de organismo, es, in 24 hora, cal. $10 \times 25 =$ cal. 250 (errore < 10), et, ergo, illo debito ad oxydatione de adipe de organismo es: cal. $(2000 - 250) =$ cal. 1750. Seque es adipe consumpto gr. 190 (errore < 10), et proteina consumpto gr. 60 (err. < 1) et ergo pondere humano consumpto in jejuno de 24 hora: gr $(190 + 60) =$ gr. 250 (err. < 10), Homine que in tempore recente, jejuna 31 die, sub directione de physiologos, perde per die, de 24 hora, in medio, pauco plus de $\frac{1}{3}$ Kg. de suo pondere.

Isto pondere, in pridie de jejuno, es circa 60 kg. et ergo, homine jejunante, in 31 die, perde circa 20 p. c. de suo pondere. Uno cane, que jejuna 98 die, perde 65 p. c. de suo pondere, sine perde, usque ad ultimo die de jejuno, suo jucunditate.

Sed es de magno momento experimento de alio parvo cane, que jejuna usque ad maximo limite tollerabile: 15 die, et post, in ullo menses de alimentacione, restituto ad suo pondere et valetudine de ante jejuno, isto heroico parvo belua es submisso ad secundo jejuno, usque ad maximo limite tollerabile, que es de 30 die, et perde quasi ipso pondere de primo jejuno.

Sed isto heroico virtute non es solum de cane, es generale, es magno virtute humano. Jove immortale, prodigo de suo cornucopia versus magis parvo numero de delecto suo creaturas mortale, es sordido avaro versus enorme multitudine de suo humile adoratore; sed illo recompensa suo infelice creaturas per munifico dono de habitudine ad jejuno, habitudine que, ceterum, decurta ad circa dimidio, vita de suo infelice creaturas relativo ad illo de felice: magis pauco numeroso, in actuale societate humano.

Padova, Universitate.

R. PANEBIANCO.

POETA JOANNE ALCOVER*

In Palma de Mallorca ha morto egregio poeta et oratore Joanne Alcover. Illo habeba culto, in juvene annos, lingua castellano, sed suo principale gloria de poeta fi obtento scribendo in lingua materno. Es notando cod in juventute et in tempore de prosperitate Poeta scribe in lingua ufficiale, sed — ipse dic — « adveni pro me horas tragico que praecipita maturitate de vita et da super illo sensu plus alto et serio. Cum crisi de homine coincide crisi de artista et tunc omne vocabulo que ne esseta materno, fieba repulso ab labio febrile, ut contactu de aliquid inexpressivo, frigido et metallico. » Ita quando dolore veni oscular Poeta, et annos imple suo corde de plus complexo sentimento, Alcover linque transitorio amoretos et reveni ad primo amore, lingua patrio, et de ce epocha es suo plus inspirato cantos.

« Car' lingua, toto odoroso,
forsan, per raro virtute,
sicut un pluvia novello
redde ad me juventute.
Illo solum, meo corde
profunde pote tanger... »

Paucos poeta catalano et baleare ha consecuto, ut Alcover, impres-
ser in stilo aristocratico et classico, tale profunditate de sentimento.
Voces max vulgare, sub suo influxu, preni inesperto fortia et transfi-
gura se; ideas acquisi novo vigore. Ce vetere lingua de Ramon Lull,
que sonaba balbutiente, mixto de archaismo et barbarismo in primo

---

* Auctore adopta aliquo suffixos: - *ba*, - *eba*, pro imperfecto (et *esseba*, *ieba*, pro *era*, *iba*); - *r*, pro infinitivo; - *re*, pro conditionale; redde oxytono thema verbale, signando ac-
centu, *coincidè perdè implè*, pro indica praeterito absoluto; et *ute*, uno solo thema verbale
(*impres*, *impresso*; *elec*, *electo*,... vice *imprime*, *impresso*; *elige*, *electo*; et ita *preni*, *acquisi*,
pro *prende*, *acquire*). Aliquo variantes: *cod*, conjunctione; *quod*, pronomine; *ha* pro *habe*
(*ha* morto, *es* mortuo).

poetas de Renascimento, in Alcover preni securitate et magnificentia insuspicato, speciale quando illo canta suo vita doloroso.

Chordas principale de lyra de A. es: suo mirabile insula Majorca, texto biblico et speciale suo Domino Doloro.

Illo « senti vento de nostalgia de scenario rustico impregnato de recordationes personale, que exori emine super angustia de urbe », et illo tunc extrahe ex suo lyra ce « *Cantos de la Serra* », inter que es « La Balanguera » et « La Serra », que suffice pro dar ad un auctore titulo de poeta excelso. « La Serra » (nomine de Montes septentrionale de Majorca) es, secundum magno Maragall, poesi de maximo aequilibrio, que fi scripto in Catalano: illo es modello de emotione sereno... Hom ha dicto cod, plusquam un poesi, illo es conglomerato de poeses, ubi singulo verso contine in embryone toto un poesi intenso majoricense.

Ex Sancto Scriptura, fonte inexhausto de pœsi, Alcover extrahe sublime themas de inspiratione ad quales illo da alto sensu religioso et sociale. Cum difficultate nos potere elecer optimo ex suo « *Poemes biblies* ».

Illud principale de A. es in suo elegias. Per terribile laceratione de dolore omne fibra de suo esse vibra, et suo extremo sensibilitate, augmentato ob infortunio, transforma in rhythmo, proprio dolore, effundente in delicato urna de suo perpolito forma, resultando ce poesi que es lacrimas et sanguine et vita de Poeta. Pro illo appare fier dicto ce phrase: Vive et esse magno et infelice. Nam si A. es magno cantore de natura de ce mirabile terra majoricense et de sublimitate de poemas biblico, tamen dolore adhuc magnifica illo plus, et redde illo maximo elegiaco de Catalonia et Baleares. A. ne pertine ad stirpe de poetas que canta mendace et ficticio dolore. Illo scribe suo elegias cum sanguine, oculos adhuc lacrimoso, et suo cantos emotivo es reflexo de animo tenero et vibrante.

A. perdé in parvo intervallo quatuor filios, ullos jam adulto, duo ex illos mori in idem nocte. In infausto nocte de martio 1919, dum in Barcelona morieba suo-filio majore, morieba etiam in suo domo de Palma suo filia unico. « Infelice patre — refer Riber — insano de dolore, cum oculos exsucco et lucente et cum corde disrupto, ieba, in mente inflammato, ex uno lecto ad altro lecto sicut illo Resfa, cantato ab ipso, ex uno furca ad altero furca; illo peteba notitias de filio moriente et ne poteba linquer latere de filia moribundo ».

« Tunc, per sacco vestita, Resfa, triste sin par',
juxta furcas defende duo filietos car'.

Per debil ramo armata contra inimico occulto
protege contra feras corpores insepulto. »

In tanto dolore, animo sensibile ut A. succumbere si illo ne invenire spirituale refugio.

« Umbra divino, protectrice

« de fœdere de ce du' mundos,

« me reveni ad te... »

Morte de egregio Poeta implé de luctu anima de Catalonia et Majorca.

Palma de Mallorca (Hispania)

JOSEPH ROSSELLÒ-ORDINES

CENSU DE POPULO IN PALESTINA

Secundum resultatu de censu in Palestina, facto per Anglos dum 3 octobře 1922 — primo censu secundum vere novo postulato statistico, quem nos ex ce terra habe — Palestina habe 757.182 habitante, ex que es 598.339 muslim (musulman), 83.957 judaeo, 73.024 christiano et 1862 hindu et sikh. Muslims se divide in quattuor confessione, ex que sunnito habe 590.890 persona et habe magno majoritate. Christianos habe 15 confessione, de que graeco-orthodox numera 33.369, graeco-catholico. 11.191,, romano-catholico 14.245. Secundum id, habe sunnito 78 pro 100, judaeo 11 pro 100, christiano non toto 10 pro 100; residuo de 1 pro 100 es cetero confessiones muslim et hind. Vere magno urbe es tres: Jerusalem cum 62.578, Jaffa cum 47.079 et Haifa cum 24.634 de habitante. In Jerusalem es judaeo 35.971, christiano 14.699 et muslim 13.411 (Vide periodico « S'irym svetem » II. 6-7).

Dr. JNDRICK TUMA

Charvatce (Checoslovaquia)

N. H. ABEL IN ITALIA IN ANNO 1826.

N. H. Abel, magno mathematico norvegense, (nato 5. VIII. 1802, mortuo 6. IV. 1829) es in Italia in anno 1826 cum tres suo compatriota; visita Trieste, Venetia, Padova, Vicenza, Verona et Bolzano. In libro de hospites de hostello in Bolzano es scripto: « Keilkau, professore de Mineralogia; Boeck, professore del arte veterinaria; Abel, professore della geometria ».

Suo impressiones Abel describe in uno epistola dato ab Bolzano 15 junio 1826 ad suo amico Holmboe. Me da extracto de illo epistola.

« In Trieste me e vide primo comoedia italiano: « Il dottore e la morte ». Extra theatro es picto multo scenas mirabile cum titulos in literas de altitudine de duo pede.

Vespere 7 junio nos abi in pyroscapho ad Venetia. Ad 8 hora nos conspice turres et post breve tempore perveni ad urbe mirifico. Nos es juxta glorioso platea S. Marco et ubicumque circunda nos innumerabile gondolas. Gondola es longo et angusto, habe in medio quasi uno parvo domo cum sediculas et es moto per uno hasta. Nos descende in hostello « Europa », commendato ad nos ut optimo, sed illo es malo et satis caro. Nos prende uno domestico et duo gondola pro conduce nos ad urbe. In alio urbe homine se promove in vectura aut per pedes, hic tamen circula in canales que substitue plateas.

Nos transi Venetia cum triste commotione. Ubicumque es signo de antiquo magnificentia et de praesente miseria. Magnifico aedificios es absolute devastato et corrupto. Domos es turpido et habe solum uno aut duo cubiculo. Nos vide ruinas de monumentos que olim es formoso. Omne confirma decadentia. Venetia non habe plus quam 80000 habitatore. Loco

clarissimo es platea S. Marco circumdato ab multo pulchro « caffè » in tergo de columnas. In foro surge uno turre, nominato turre S. Marco. Nos ascende ad culmine de illo et habe uno mirifico panorama: nos vide ubicumque aqua, terra nam solum in distantia. Ante turre es sito magnifico templo S. Marco, toto marmoreo cum splendidissimo ornamentos in muros et in pavimentos. Prope es antiquo palatio de doges, sub tecto de que es olim carcere Venetiano, noto per historia de Casanova, et destructo per Francos.

Me pote narra etiam multo de Venetia, sed necesse es ut me abbrevia, quia me vol scribe hodie ad meo sponsa.

10 junio nos relinque Venetia et vehe in duo gondola ad Fusina, hic prende uno « vetturino » pro conduce nos ad Padova. Nostro vehiculo es grandioso et pulchro. Illo cursita praeter Brenta in medio de uno regione fertilissimo et plano ut lacu; nos vide agros de frumento, de vino, hortos de fructus. Post 6 hora nos es in Padova, urbe horribile et turpido. Nos visita templos, et post uno die et uno nocte, transacto in hostello caro et malo, nos progredi ad Vicenza, et postea, per jucundo via, adveni vespere in Verona.

Hic es res multo mirabile: uno porta constructo in tempore de Romanos, uno ponte constructo ab Vitruvio supra fluvio Adige que transversa valle, et uno amphitheatro antiquo que pote contine 23000 persona.

11 junio nos relinque Verona et secundum cursu de Adige, in uno angusto valle circumdato ab alto montes, nos perveni heri, 14 junio, in Bolzano. »

Varsavia, Universitate.

PROF. S. DICKSTEIN

PESSIMISMO IN CIFRAS.

Pro cognosce in que *ratione* es *bono et malo* mundiale in aestimatione humano, nos pote stude productos mentale, pertinentes ad opinionem de mundo in ce *ratione*. Pro isto productos me habet electo *vocabulos et proverbios*.

Vocabulario contine inter alio etiam nomines de objectos malo et bono. P. c. es « dolore », « furto », « odio », « parricidio », « pestilentia » nomine de objectos malo, « amore », « devotione », « fide », « gaudio », « generositate » nomine de objectos bono. Si nos calcula nomines de objectos bono et malo, nos obtine postulato *ratione*. In ce re es intensitate de correspondente bono et malo expresso per synonymos. — Nomines in vocabulario pertine ad singulos objectos; factos magis complicatos es dato in proverbios. Calculatione de istos es analogo.

In ce modo me habet calculato circa 25000 vocabulos. Numero de vocabulos pessimistico et optimistico es 2158. Ex ce vocabulos 62% es pessimistico et 38% optimistico.

Me calcula proverbios in libro de *G. Gaal*, (1), que contine proverbios in lingua A. D. F. I. L. et hungarico, in summa circa 9000 proverbio. Etiam in ce casu nos habet synonymos, id est in differente modo expresso proverbios cum idem significatione. Resultatu de calculatione es sequente: In lingua A., proverbios pessimistico et optimistico 299, ex ce pessimistico 57%; in D., 811 et 61%; in F., 200 et 58%; in I., 380 et 61%; in L., 548 et 60%; in lingua hungarico, 246 et 64%; in summa, 2484 et 60%.

Ce resultatu coincide cum antecedente: vocabulos da ad

(1) Sprichwörterbuch in sechs Sprachen, 1830.

nos 62% nomines de objecto pessimistico, proverbios 60% plus minus. *Ratione de malo et bono* mundiale in aestimatione humano es quasi 3 : 2.

A. Kowalewski (2) in 1904 stude, sed non in modo systematico, postulato ratione per opere de *Cornelius Nepos* et memoriale psychologico de *Münsterberg*, et habe calculato idem ratione 3 : 2.

Lubowidz (Polonia)

E. STAMM

(2) Studien z. Psychologie d. Pessimismus, 1904.

DE CYCLONOPATHIA

Quasi omni persona adverte appropinqua de nimbo, cum inquietudine, irritabilitate, difficultate ad labore mentale; aliquos senti majore sufferentias, dolores, perturbationes psychico; id es cyclonopathia.

Etiam animales praesenti perturbationes atmosphaerico, avis vola prope terra, ranas canta, insectos es valde molesto.

Anno 1924 in Congressu de Hydrologia in Abbazia, praeclaro clinico italiano M. Ascoli fac communicatione super Cyclonopathia; enumera factos physico notabile in perturbatione atmosphaerico: forte depressione barometrico (cyclone), elevatione de temperatura, humiditate, statu electrico de atmosphaera, factos que explica plure influentias in cyclonopathia, non omni, quia aliquo rheumaticos chronico adverte dolores, vetere milite praevede nimbos per transfecturas in antiquo cicatrice, dum nullo facto physico es praesente.

Tale influentias sine explicatione non es raro in natura; rhabdomantes senti aquas latente, et forsan tale influentia habe relatione cum sensibilitate de cyclonopathia, aliquo rhabdomantes, post experimento positivo, pati depressiones physico et psychico et sufferentias sicut cyclonopathico.

Cyclonopathia es argumento que merita consideratione etiam de non medicos.

Me stude tale argumento, et spera recipe ab lectores communicatione de facto novo et propositione de interpretationes.

PROF. PEDRAZZOLI.

ESPLORATIONES THALASSOGRAPHICO.

Summo *Leonardo da Vinci* da regula: « Si te tracta circum aqua, prius consulta experientia et inde ratione ».

Omni natione seque isto consilio et promove explorationes de mari.

Italia in 1922-23 comple investigatione de classico via marino, ubi navigatores, ab antiquo tempore, pave insidias de Scylla et Charybdi. Labore et studio fac evanesce omni mysterio. Et nunc navigatore pote lege, in numerico tabellas. directione et velocitate de motus que illo debe occurre.

In 1923-24 Italia promove exploratione de Mari Rubro, cum grande nave hydrographico « Ammiraglio Magnaghi ». Me stude canale de Bab-el-Mandeb in illo modo que e stude canale de Messina, et leges de motus resulta in modo claro.

Fluxu et refluxu de mari, jam pauco noto, hodie es definito supra fundamentos praeciso, hoc es undecim serie de constantes harmonico in stationes sparso in toto Mari Rubro. Et alio characteres de aqua et de clima es nunc noto in modo meliore et amplo quam ante novo explorationes. Mari Rubro appare plus calido inter omni mari: in obscuro abyssos, que perveni ad ultra 2000 m., temperatura nunquam descende sub 21.5 gradu. Radiatione penetra profunditate tam plus quam radios es breve, hoc es radios rubro et flavo perveni ad minore profunditate, radios caerulo et viola usque ad maiore. Lamina photographico es sensibile ad luce usque abyssos que nos voca obscuro, si tempore de expositione ad luce es satis longo. In aqua caerulo es satis quindecim minuto ad profunditate de 700 m.

Aqua de mari es maximo ambiente de vita supra nostro globo. Et in explorationes isto vita es objecto de studio cum extremo interesse. Fauna et Flora de Mari Rubro pertine in modo essentiale ad Fauna et Flora de Oceano Indiano.

Trieste, R. Istituto Geofisico.

F. VERCELLI

MAJORANA ET GRAVITATIONE.

Quirino Majorana admitte audace postulato : *Aetere cosmico non es*. Gravitatione universale debe es, per consequentia, phaenomeno emissivo et Majorana puta que omne corpore emitte particulas speciale que cum proprio impulsu genera vi attractivo de Newton. Es evidente que theoria mechanico de impulsu es contrario ad illo concepto, sed Majorana crede que particula de gravitatione non es de natura mechanico. Nam vi attractivo de Newton es securo et aetere non es, particula de gravitatione que perveni supra omne corpore debe genera vi attractivo.

De isto theoria de gravitatione, Majorana deduc plure importante consequentia. Omne corpore pote absorbe aliquo particula de gravitatione ; omne corpore satis grande, sicut sol, absorbe aliquo particula que proveni de proprio interno et habe massa apparente (que determina astronomo) minore de massa reale ; absorptione de particula de gravitatione produc in corpore augmento probabile de temperatura et ita nos pote explica, in modo simplice, origine de calore solare.

Ab initio de 1919, Majorana fac quatuor mirabile experientia super phaenomeno de absorptione. Illo pone Kg. 104 de hydrargyro circum sphaera de plumbo de gr. 1274 et, cum balance sensibile et multo mechanismo et magno labore et mirabile perseverantia, demonstra que sphaera perde gr. 0,000001. Si circum sphaera pone Kg. 9603 de plumbo, diminutione es de gr. 0,000002, dum praevisio es de gr. 0,000005.

Experientia que hodie Majorana continua in Laboratorio de physica « Augusto Righi » de Bononia confirma absorptione, sed nunc magnitudine de phaenomeno nos non cognosce.

Parma, Universitate.

SEB. TIMPANARO.

AN LINGUA FI PAUPERE ?

Si nos compara linguas hodierno cum antiquo, et speciale cum resultatus de reconstructione de lingua originale, nos vide que lingua simplifica in generale.

Jacob Grimm divide historia de lingua in tres periodo, que illo characteriza in forma de : « laub, blüte und reifende frucht » (« folio, flore et fructu maturante »).

Linguas indo-germano seque via de simplificatione et de comprehensibilitate. Id lucra ubique regularitate. Varietate de formas cede pro harmonia relativo monotono, et abundantia de flexiones pro usu multiplice de medios syntactico. Lingua fi minus complicato et minus prolixo, fi plus comprehensibile. Id appropinqua plus ideale de Michel Bréal, qui explica : « la perfection d'un mot est d'arriver á l'état de signe simple, laissant clairement voir l'idée sans trouble ni réfraction. »

Ergo lingua fi paupere in formas et melodia, etiam in vocabulos, etiam si id recipe quotidiano vocabulos novo de cultura pro objectos et ideas novo. Sed moltitudine de vocabulos fi inutile per cresce de polysemia. Lingua fi plus intelligibile, quia notione es plus perspicuo et habe lucrato in comprehensibilitate. Ex locatione, aut cohesione, aut alio modo, auditore comprehende que oratore vol dic. P. e. english *bear (bare)* es nomine, verbo aut adjectivo. Français habe reducto formas latino : *homo, hominem, hominis, homini, hominum, hominibus* ad uno vocabulo, nam plurimo *s* in *hommes* es muto ; tamen isto uno forma corresponde perfecto ad omni functiones. Lingua afflueto vol dic : lingua intricato et prolixo. Oratore, essente culturale plus alto, ute minus vocabulos pro interpretatione de ideas et sentimentos et tale modo parce multo energia. (Vergende Keine Energie, verwerte Sie ! (Prof. Dr. Wilhelm Ostwald).

Ergo populos minimo erudito posside lingua maximo intricata. Affluetione de vocabulos et de formas non es characteristic de civiliza-

tione. Ullo naturapopulos posside formas valde intricato, non solo dualis et trialis, sed bis 50 et plus forma de verbo, et multo objecto posside alio nominatione post quam id es in alio positione. P. e. illos posside pro « vacca albo », « vacca nigro », « vacca fusco » nomines separato, sed non nomine pro « vacca »; isto indica que impotentia ad abstrahe et ad forma idea et nomine de sorte es magno. Tunc hic es plus flore quam fructu.

Primo de omni lingua es caractere sociale. Lingua uni homos interno et crea entes de societate. Tunc, tam plus simplice et plus utile lingua es, tam plus magno valore sociale es, tanto plus id appropinqua ideale. *Ce lingua es maxima alto, que es capace ad exprime cum maxima simplice mechanismo maxima de significatione. Valore maxima alto est utilitate.*

Sed lingua etiam es factore de arte, es interpretatione de vita, de ideas et de sentimentos variocolorato: id crea effigie spirituale de diverso relationes sociale. Loque *non solo* eveni de necessitate, sed etiam de voluptate et de consensu, que es observato maxima bono ad infante et ad homo-ex-populo, que interdum es indigente ad satisfac urgentia de loque.

Lingua in sensu maximo es representatione de bellitate, et de ibi requisito principale es: fortia expressivo et varietivo. P. e. capacitate de italiano ad forma ex *casa* vocabulos æquale: *casino, casina, casineto, casella, casetta, casettina, casuccia, casone, casaccia, casamento* pro representatione de ideas et de nubantias de sentimento « parvo, caro, magno, rude » — indica sentimento artistico de isto populo in ute, forma et deforma, comprehendit et senti de lingua. Id fac apologia pro sentimento intensivo de lingua de Italianos et pro valore magno sentimentale de suffixos italiano.

Etiam caractere importante artistico, sed difficile ad determina, es euphonia. In generale homo pote dic, que lingua, ubi accentu musicale et suspensio predomina, es plus euphonico quam ce, ubi accentu intensivo domina. Ce linguas es plus euphonico, que posside multo caractere importante ad canta: lingua que posside multo « voce », ubi consonantes non supera in nombro consonante 8. Hic etiam rhythmo es de importantia et melodia de lingua in generale Sed omni determinatione plus exacto confine multo difficultate.

Tunc lingua curre via de omni alio phenomenos sociale, morales, usos et institutos: id move in directione practico-prosaico.

SCHOLA ET LINGUA INTERNATIONALE

Nos habe hodie 400 systema de lingua internationale (ab «Pasigraphia» de Tartaglia, 1550) 40 varietate de Esperanto incluso.

Quale systemas es pædagogico, bono pro schola? — Solo illos que es fundato supra linguas naturale. — An non es?

Inter «pasyalias», nos debe stude solo systemas *a posteriori*, id es, Monario, Esperanto, Ido, Interlingua, Nepo, Occidental, etc. — Futuro demonstra quale systema es meliore.

Inter «pasygraphias», nos debe stude solo systemas cum classificatione de ideas: Ro, Nepo decimale, etc. — Futuro demonstra quale es meliore classificatione.

«Schola et Vita» pote recipe interessante materiale pro discussione ab auctores de systemas kosmoglottico, si Redactione vol permette imprime textu in systemas *ad libitum*, cum, ex adverso, textu parallelo in Interlingua (Latino sine flexione), ut textu obligato.

Leningraad (U. S. S. R.), 24 VIII 1926.

VSEVOLOD CHESHIKHIN

Membro de A. p. I.

Scopo de «Schola et Vita» non es discute de vario systemas de lingua internationale; sed, contra, tracta quæstiones interessante et de actualitate — ut in programma — pro demonstra, ad publico que ignora aut dubita, existentia de magno vocabulario jam internationale, derivato ex latino, et possibilitate et facilitate practico, cum usu de vocabulario isto, de omne relatione internationale, scientifico et æconomico, inter homines, etiam de medio cultura, de toto mundo, et si scriptores non adopta omnes idem elementos et regulas grammaticale.

Discussiones es certo utile pro perfectione de lingua internationale, sed hodie es præcipue necessario excita interesse de publico ad problema; et

medio maximo efficace nos puta initia relationes, de ordine scientifico-culturali, inter studiosos de diverso nationes, cum iusta forma de interlingua, ut Latino sine flexione, de intelligibilitate immediato, et que, ergo, nullo praecedente studio exige pro lectoribus.

Problemas, educativo-socialis interest non solo docentes, sed etiam parentes studiosos, homines politico, associationes variae, etc. - «Schola et Vita», que tractat problemas istos, iuste habet, nos speramus, numerosum lectorem qui ignorat usque hodie nomine ipso de interlingua. Illos vide de potestate lege sine difficultate omne articulum; vide etiam que, per medium de interlingua, scriptores de omni natione potest tractare plano et expedito de quocumque argumento et exprime suas opiniones in modo claro et exacto; vide, ergo, que lingua internationalis non est utopia, sed realitate vere existente, et si ignorata.

Dubios autem indifferentia evanesce inde in illos, qui - et si non fit subito fauctore activo - veni ad auge numero de personas que credunt ad possibilitatem de lingua internationalis, et sequuntur cum sympathia motu interlinguistico.

Ita nos perveni ad conditionem necessariam pro triumpho de lingua internationalis, triumpho qui evenit solo quando problema de lingua internationalis non remane plus argumento de discussione inter paucos studiosos.

Tamen nos accepta quanto proponit domino Cheshikhin; sed nos potest de ad scopo solo aliquo paginas in omni fasciculo de revista, et ad conditiones que: a) scriptos non continere litteras cum signis specialibus, nam typographia deficiat de istis; b) auctores mitte simul versionem in latino sine flexione, nam nos potest non habere cognitionem perfectam de aliquo systema aut deficiat de libris necessario pro versione, que debet esse maxime exacto possibile.

N. MASTROPAOLO

EX DIURNALES ET REVISTAS

(DE EDUCATIONE ET SCHOLAS)

PRÆPARAZIONE DE MAGISTROS IN HISPANIA

In Hispania Schola Normale pro praeparatione de Magistros es de idem typo de Schola Normale de France, quæ es parvo variatione de germanico Seminario de Magistros, creato in seculo XVIII, secundum exemplare de Franke et discipulos: id es ad caractere encyclopaedico, de cultura generale et professionale, tanto criticato in ultimo annos. Tamen in suo organizatione exteriore, Schola Normale de Hispania fit meliore in ultimo annos, propter assumptione de professores juvene et melius praeparato, augmento de annos de studio, et evolutione de novo paedagogia in Hispania.

Praeparatione de Magistros in Hispania transi per sequente periodos historico.

1. — Periodo « corporativo », (ab medio aevo ad initio de seculo XIX): magistros de scholas primario praepara novo magistros in proprio scholas, et, post examine, da ad illos titulo de idoneitate; facultate que postea transi ad Associationes, aut Corporaciones, de Magistros, de que maximo importante jam es illo de S. Cassiano.

2. — (1804-1834): evanesce omne limitatione da caractere corporativo, et facultate de examina magistros transi ad Statu, que nondum assume praeparatione de illos.

3. — (Ab 1834): Statu assume etiam officio de praeparatione et funda Scholas Normale, (primo, in Madrid, anno 1834).

Ab tempore isto, Schola Normale, ut centro speciale pro formatione

de magistros, confirma se in legislatione et in practica, usque ad quando veni statuto de crea Schola Normale singulo, pro sexu, in omne provincia.

In 1868 et in 1901, praecipue per causas de ordine oeconomico, magistros recipe cultura generale in Institutos medio, simul cum alumnos de istos, et praeter stude paedagogia et fac tirocinio.

Praesente organizatione de Schola Normale es de 1913. In quasi omne loco capite de provincia existe duo Schola Normale, pro magistros et pro magistras. In omne es sex professore titolare, que doce: 1. grammatica et litteratura castellana; 2. paedagogia, historia de paedagogia, jure et legislatione scholastico; 3. geographia; 4. historia; 5. mathematica; 6. scientias physico - chemico et naturale. Professores speciale de religione et morale, de educatione physico, de delineatione (designo), de musica et de français es commune ad duo Schola de omne loco.

Professores de Schola Normale veni praeparato in Schola superiore de Magisterio, de gradu universitario, creato in 1909, cathedras de que es occupato ab professores de Universitate, de Instituto, de Schola Normale. Alumnos es, in generale, magistros primario et aliquo licentiatos de Universitate. Admissione eveni per concursu aut examine. Alumno remane in Schola 4 anno (ultimo es pro tirocinio), et, post, recipe titulo de Magistro Normale, que habilita ad doce in Schola Normale et ad officio de Inspectore de Scholas primario.

Non obstante suo defectus, Schola de Magisterio habe facilitato renovatione de spiritu de Scholas Normale. Hodie existe circa 250 professore in Scholas Normale masculino et 293 in feminino. Stipendios pro illos es differente ab uno ad alio schola, et i ab 4000 ad 12000 peseta.

Admissione in Scholas Normale eveni per examine speciale multo simplice. Studios dura 4 anno. Ecce programma.

I anno — Religione et historia sacro — Theoria et practica de lectura — Calligraphia — Notiones generale de geographia et geographia regionale — Notiones generale de historia et historia antiquo — Notiones et exercitio de arithmetica et geometria — Educatione physico — Musica — Delineatione — Arte de sue (pro magistras).

II anno — Religione et morale — Grammatica castellana — Calligraphia — Geographia de Hispania — Historia de Medio Aëvo — Arithmetica et geometria — Paedagogia — Educatione physico — Musica —

Delineatione — Pictura per acu aut arte phrygio et labore de lintea (pro magistras).

III anno — Grammatica castellana — Geographia universale — Historia de aetate moderno — Algebra — Physica — Historia naturale — Français — Paedagogia — Tirocinio — Caesura de vestes et labores artistico (pro magistras).

IV anno — Litteratura hispanico — Geographia particulare de Hispania — Historia contemporaneo — Jure et legislatione scholastico — Chemica — Physiologia et hygiene — Français — Historia de Paedagogia — Tirocinio — Agricultura (pro magistras) — Œconomia (pro magistras).

In scholas feminino es facultativo dactylographia, stenographia et computos commerciale.

Excepto ubi professores posside spiritu paedagogico et entusiasmo, educatione de magistras es curato minus quam instructione. Tirocinio — in scholas primario annexo ad Scholas Normale — es saepe imperfecto et deficiente.

In generale, defectus de organizatione de Schola Normale veni satis attenuato ab docentes que in maioritate es juvene. Docentes habe constituto suo Associatione Nationale, que publica Revista multo interessante.

Ad fine de studios, alumnos recipe titulo de Magistro nationale, que auctoriza illos ad participa ad concursus et obtine officio in uno schola publico.

Possibile reformationes ad Schola Normale es uno *minimo* et alio *maximo*.

Minimo: 1 — auge annos de studios ad sex; 2 — distingue praeparatione generale (primo annos) ab professionale (ultimo annos); 3 — auge extensione et profunditate de disciplina paedagogico et de analogo (philosophia, psychologia, etc.); 4 — doce duo lingua extraneo; 5 — intensifica tirocinio, et statue tempore de proba in officio provisorio, ante nominatione definitivo.

Maximo: introduc, in praeparatione pro magistras, spiritu de schola unificato; id es, praeparatione culturale generale in Institutos medio, et praeparatione professionale in Universitate.

(LAURENTIO LUZURIAGA — *Directore de Museo Pedagogico de Madrid* — in *Rivista Pedagogica de Roma*.)

SCHOLAS PRO MAGISTROS IN POLONIA

Ante resurrectione de Patria, Magistros veni præparato in Seminario de Magistros, in 3 aut 4 anno de studio : in Polonia occupato ab Russia, in russo ; in Polonia occupato ab Germania, in deutsch.

Post receptu de Russos, in Polonia libero veni accelerato institutione de Sēminarios nationale. Et propter urgente necessitate de Magistros pro scholas primario, veni aperto Cursus accelerato pro præpara, ad tempore — in pauco hebdomades aut in aliquo menses — Magistros primario.

Ut primum es reconstituito Statu de Polonia, veni extenso, in toto territorio de Republica, Scholas pro Magistros, cum 5 anno de studio. Isto Seminario de novo typo habe scopo de forma « homines cives » idoneo et animato ad sume officio grave educativo et sociale, in conditione multo difficile, in Natione vix restituito ; de da ad illos cultura generale et præparatione technico pro suo professione.

Simul cum alio disciplinas, programma contine lectiones obligatorio de labore manuale et exercitios physico. Disciplinas pædagogico et didactica practico, que veni executo in schola primario de tirocinio, es in programma de ultimo biennio, et occupa tertio parte de horas de cursu.

Existe etiam *Cursus annuale de Magistros*, pro juvenes que habe absoluto studios de scholas medio, et que vol dedica se ad officio de docente in schola primario.

Inter tempore isto de transitione, veni etiam organizato Cursus biennale, pro candidatos que posside præparatione æquivalente, ad minimo, ad 6 anno de schola medio. Pro Magistros sine diploma, que, propter urgentia de provide ad novo scholas, jam veni assumpto in officio, post præparatione accelerato et breve, es instituto speciale « Cursus in ferias », ubi illos stude et præpara se ad examine regulare, pro obtine diploma et fi magistros effectivo.

SCHOLA PRO MAGISTROS IN GERMANIA

Reorganizatione de Seminario pro Magistros — de que studiosos et auctoritates jam occupa se per longo tempore — nunc es in actuazione. Veni suppresso 180 Seminario de vetero typo, et substituito cum 100 Instituto, vocato « Schola de perfectione », que seque in suo programma Instituto germanico de « humanitate » moderno et Instituto scientifico.

Examine de « maturitate », ad fine de 6 anno de studio, da accessu ad Universitate, ut illo de alio institutos medio.

« Schola de perfectione » es destinato ad collige flore de alumnos rurale; i habe sede in rure; i veni organizato ut collegio, pro non impone ad familias expensas nimis profuso.

Ita, omne aspirante ad officio de docente i transi per scholas medio. Uno ex plus antiquo vindicationes de Magistros veni accepto et satisfacto.

Dolendo es que circa mille functionario de antiquo Seminarios — directores et professores — es amoto ab suo officio. Qui (paucos) inter illos jam stude in Universitate et posside titulo pro doce in schola medio, transi in novo « Schola de perfectione ». Alios — posito nunc in disponibilitate — veni post, per ordine, restituto in cathedras de scholas primario.

Reformatione isto non veni actuato sine criticas et protestationes ex parte de qui non es contento que instructione superiore plus non es privilegio de solo classes divite. Acre criticas veni facto ad programma de novo « Schola de perfectione », que veni accusato de sacrificia, ad illusione de « cultura generale », praeparatione professionale de Magistros, jam insufficiente.

Quid quid nos pote cogita de tale criticas, consilio que triumphas de « formatione de cultura medio pro aspirantes ad docentia primario ». Paulatim, Germania dirige se verso realizatione de programma que jam pare nimis radicale: unico schola, sed differentiato, et unico classe docente.

INSTRUCTIO NE MEDIO IN "UNITED - STATES",

Primo caractere de instructione medio in U. S. A. es suo varietate et suo autonomia. Educatione publico non es sub potestate de Gubernio centrale, sed de singulo Status. Adde: universitates et collegios privato, opulento et sustento ab protectores activo et divite, attrahe magno numero de juvenes, et age parte importante pro educatione.

Inter institutiones famoso, aliquos — Haward, Yale, Princeton, Pennsylvania, Columbia — jam existe multo tempore ante Declaratione de Independentia de 1776. Hodie omne Statu habe suo universitate quasi gratuito, excepto aliquo Status orientale, ubi es scholas autonomo magis

antiquo. In seculo XIX surge et evolve rapido novo universitates et collegios privato, inter que collegios de puellas. Existe, ergo, universitates de Statu, pro studentes de ambo sexu, et institutiones autonomo, alio mixto et alio non.

Inter vario institutos non existe unitate de programma aut de organizatione; livella de studios es etiam multo variabile.

Alio consequentia de autonomia es concurrentia inter institutos: omne stude de attrahe et tene professores eminente, qui adjuva ad conserva aut auge praestigio de instituto. Alumnos, autem, veni sollicitato cum propaganda habile, multiforme et continuo.

Alio caractere es tendentia democratico.

Puero, post *Kindergarten* (schola materno), transi in *Grade-school* (schola primario), et postea - ab 14 ad 18 anno - frequenta *High-school* (schola primario superiore). Si vol continua suo educatione, i tunc ad collegio aut ad universitate. Studios secundario dura 4 anno; studios superiore, 4 aut 5.

Pro accessu ad collegio aut ad universitate suffice certificato de frequentia de schola primario superiore. Jure de cultura in universitate es privilegio de omne cive: universitate, sustento cum pecunia commune, debe admitte omnes, sine probas eliminatio. Etiam universitates et collegios privato, in generale, admitte alumnos de schola primario superiore sine aliquo discriminatione.

Pretio de studios es multo grave in magno institutos privato, et expensas minuto etiam plus grave: 2000 dollar, saepe, in anno. Sed Universitates de Status es pro alumnos non divite et etiam de conditiones multo modesto. Numeroso studentes paupere expende minus de 600 dollar in anno. Non es casu raro que juvenes lucra pecunia necessario cum distribue diurnales, servi in restaurantes, imple caloriferos in domos privato: occupationes omnes compatibile cum horario de schola. Puellas servi in domos privato, aut cura pueros. Studios non pati nimis ob labores isto, que non absorbe plus tempore quam distractiones mundano ad alio alumnos.

Studentes paupere quasi nunquam es invitato ad clubs de condiscipulos divite; cum que, aliunde, illos conveni in circulos que, ab initio, congrega studentes pro uno interesse intellectuale commune: lingua alieno, scientia, repraesentationes dramatico, etc.

Studentes de universitates de Status veni ex omne classe, et in aulas puella et juvene elegante et ornato es cubito ad cubito cum filio de operario, aut de agricola. Et omnes sci que modestia de origine et de medios nullo impedimento es ad perveni in alto.

Democratico es etiam organizatione de institutos. Alumnos habe independentia et iniciativa, et in magno numero de institutiones illos rege se in parte. Elige oficiales, que, in collaboratione cum auctoritates de instituto, statue regulamento, que omnes es obligato ad observa. Uno tribunale, mixto aut composito solo de alumnos, judica de infractiones. Et alumnos elige etiam studios et disciplinas, multo de que es facultativo.

Democratico es etiam modo cum que magistros judica labore scholastico. Non concursus, nec praemios: studentes es distributo in 4 aut 5 classe, que corresponde ad *multo bene, bene, sufficiente, male, multo male*. Aliquo institutos dic solo ad alumno si suo labore es satisfaciente. Ubicumque, et praecipue in collegios et universitates de Statu, homo da opera pro obtine uno livella, sine insiste in differentias singulo. Et ratione es evidente: uno classe es composito, in majoritate, de elementos medio, et es isto que debe es animato: intelligentias excelso, que es minoritate, suffice ad se.

Tale educatione es pro vasto publico, et in facto magno es numero de alumnos, et auge continuo: existe uno alumno de schola medio aut superiore omne 240 habitante.

Tertio caractere: tendentia utilitario. Cursus aestivo es nato ex desiderio de non tene clauso per tres mense, aut tres mense et dimidio, magno aedificios multo bene parato pro studios. Americano, inimico de otio, vol vide labora homines et res, et aedificio deserto non es de suo gustu.

Et ita es etiam in methodos et ideales de educatione. Non tempore dissipato, non activitate sine fructu. In isto regione cum industria tanto perfectionato, multos puta que etiam intelligentia es mensurabile in quantitate et susceptible de es adhibito in modo rationale. Pro excita alumnos, homo dic: Fac vos in modo que vestro capitale de labore, de tempore, de pecunia redde 100 0/0 et non 200 0/0. Et es argumento persuasivo.

Veni uso, et cum latitudine, mensuras de intelligentia. Sed non suffice, omnes vol que intelligentia labora sine intermissione: alumnos veni educato ad lege cito, cogita cito, responde cito. Rapiditate, unico ideale ad consequere.

Et programmas ipso conforma se ad isto scopo utilitario. Simul cum litteras et scientias, nos inveni musica, delineatione, pictura, agricultura, praeparatione commerciale, oeconomia domestico, arte de sue, etc.: omnes importante ex aequo.

Isto ordine de re provoca recriminationes: intellectuales protesta, sed non es audito. Tendentia practico se consolida: omnes commenda praeparatione professionale.

Aliquo universitates organiza etiam « cursus breve » pro qui habe paucio tempore disponibile. Ita, Status rurale occidentale et centrale, in hieme, quando agros sta, offer ad suo juvene agricolas possibilitate de stude moderno methodos de agricultura et de re pecuniario. Extensione universitario es in practica quasi ubicumque: ingeniarios, agronomos, magistros i usque ad parvo vicis, pro cursus vario de lectiones.

Ultimo caractere: sociabilitate.

Vita universitario es vita colectivo. Americano, per natura, detesta solitudine: vita de studente evolve suo gustu innato.

Studentes divite habe suo clubs: fi socio de uno ex isto clubs es ambitione de plure, que i ad collegios solo pro satisfac ambitione ipso.

Pro qui non pote aspira ad clubs sumptuoso et clauso, aut in institutos ubi clubs isto defice, existe plure *convento* aut *clan*. Uno clan, p. e., pote es constituto ex studentes que occupa, in dormitorio, camerarum que spectat ad oriente. Et, constituto clan, alumnos pertine ad illo: prandios, sport... omne es commune.

Numeroso alio circulos approxima illos qui habe pari gustus: pro uno scientia, litteratura classico, quaestione politico internationale, ec. Importancia de singulo organizationes varia ab uno ad alio collegio: sed in generale, duo es ubicumque associatione principale: athletico et dramatico.

Studente pertine etiam ad suo « anno ». Omne classe habe suo consensu, mores, privilegio, interdum suo intercalares, saepe suo festos.

Membro de uno clan, de differente circulos, de suo classe, de idem

anno, alumno participa etiam ad vita de Collegio in suo totalitate. Assiste ad reuniones, conferentias, sports; lege diurnale de instituto, disce cantus, adopta et continua traditiones. Autonomia de universitate auge affectione de studentes pro suo *alma mater*, ad que illos recognosce de es obligato. Si instituto habe necessitate de pecunia, fac appello ad studentes, et praecipue ad antiquos, et omnes concurre in mensura de suo medios, et ultra.

Studio, ergo, non absorbe toto tempore de alumnos. Activitate extra scholastico fac ad studio concurrentia formidabile. Tamen, quantitate de labore scholastico, in conditiones isto, es saepe notabile et mirando pro extraneos. Sed aliquo professores non es satisfacto; illos vol uno vita scholastico magis intenso, mirus dissipato; sed non es audito. Multo educatores, contra, puta que cultura ex libros es uno medio pro formatione intellectuale et morale, sed non illo magis importante. Commercio cum magistros et alio studentes pare ad illos maximo utilitate de annos de collegio. Libenter illos dic, cum Montaigne: « Il faut frotter et limer sa cervelle contre celle d'autrui ». Et majoritate de opinione publico consenti cum illos.

Autonomo et vario, democratico, utilitario et sociale: tale es instructione medio americano, que plure exalta sine mensura et alios denigra sine discernimento.

Adaptato ad necessitate de uno populo juvene, practico et que da magno importantia ad vita de collectivitate, reflecte in modo nitido tendentia, praecipue occupationes, objectives de populo ipso.

(MARIA TASTEVIN - in « *La Revue Mondiale* » - 15 junio 1926)

EDUCATIONE DE ADULTOS IN AMERICA

Ab aliquo tempore, publico habe portato suo attentione supra necessitate de subministra educatione complementare ad adultos, que, sub pressione de circumstantias saepe de ordine oeconomico, non acquire ante instructione sufficiente.

In United-States motu pro educatione de adultos jam porta ad constitutione de « National Association », que pone opera et studio pro

magis et magis extende beneficio de instructione complementare, per medio de cursus de correspondentia, de scholas ad vespere, et alio organizationes simile.

Numeroso alumnos voluntario profice de auxilios isto, et homo habe calculato que existe circiter quinque vice tam adultos que seque uno quaecumque de isto cursus complementare de studio, quam candidatos inscripto ad examines in collegios et universitates omnes de Natione.

An quale exemplo plus evidente et consolante de tale universale desiderio de discere? — Sed isto studentes voluntario persequere omnes uno scopo utilitario quaecumque, id es, que pertine ad suo occupationes in commercio, agricultura, industria, arte.

Es, contra, in alio sensu que nos debe vol educatione de adultos. Istos debe acquire cognitiones non ad scopo de lucro, sed pro vive cum uno comprehensione magis exacto et magis amplo de res. Sine dubio instructione professionale non debe es neglecto, sed non debe es instructione exclusivo de homines. Ceterum, si nos aspice plus prope et intus, longe de apporta detrimento ad cognitiones speciale, instructione generale que auge intelligentia et habilitate, constitue pro omnes suo meliore praeparatione pro vita, etiam pro vita practico.

(FREDERICK P. KEPPEL - in « *Yale Review* »)

PRÆPARATIONE AD NEGOTIOS AUT AD VITA ?

Studentes, et familias, in majoritate elige scholas et disciplinas non pro praeparatione ad vita, sed ad negotios. Ad juvenes defice, postea, cultura necessario pro comprehendere vita, et illos non sci concipe alio problemas extra proprio occupationes : pro illos, ergo, negotios non es solo negotios, sed vita ipso.

Schola, contra, debe praepara ad vita, que es plus quam negotios : es labore, sed etiam recreatione de animo, es familia et societate, es arte et religione, es cogitatione et actione, et vita es etiam morte.

Saepe labore absorbe tanto, que defice tempore pro quiete, et vita fi actione toto exteriore ; ita labore non duc ad vita spirituale, que solo permittit de gaude in pleno fructus de labore ipso.

Functione de instructione non es de reple mente cum notiones, sed doce ut ute illos ; non da solutione de determinato problemas, sed pone

in gradu de resolve omne problema que occurre; non nutri memoria, sed evolve intelligentia; non da doctrina, sed potestate.

Nos in schola non pote disce in toto disciplinas que nos stude; sed nos debe disce methodo de ratiocinatione, notione de causa et effectus, notione de leges et de caractere systematico de res.

Sed instructione non suffice. Nos debe disce ad habe in pretio ideales; distingue sincero ab ficto, in opiniones, in artes, in personas.

Es necessario cognosce technica, sed magis scopo de vita. Pro hoc, verbos et instructione non suffice. Unico medio es influentia de exemplo que nos trahe ex studio de historia et arte, ex commercio cum magno mentes et homines magno.

Systema de productione intensivo et divisione de labore habe dato resultatus optimo in industria; sed systema isto es non efficiente in instructione. In negotios nos sci quod nos vol consequi, et quando scopo es attincto. Ad instructione nos non pote quaere resultatus immediato aut que nos pote mensura in modo definito. Solo vita pote da mensura de resultatus de instructione, et forsan non suffice, nam aliquo ideas fructifica post uno aut duo generatione.

Non existe analogia inter productione de merce et productione de doctrina. Isto non es particula de merce, que nos pote transi, transverso tabula, ad studente consumptore; es, contra, re personale.

Successu de industria moderno es effectu de suo perfecto organizatione; publico crede que etiam optimo modo de doce consiste in distributione systematico de notiones.

Ita nos obtine typo de mente formato secundum dato exemplare, ubi omne idea es posito ad loco fixato. Pro mente isto, cogita es classifica; sed hoc es claritate non cogitatione. In realitate, cogitatione es impulsu dynamico, que non es subjecto ad formulas, es motu, transitione, per natura indefinito. Organiza cogitatione in modo perfecto es-destrue impulsu et motu isto.

Mentes exclusivo claro, ubi defice varietates de ideas, splende in commenta theorias alieno; sed non es creativo. Aliquando intelligentia que pare magis tardo, es magis creativo.

Vita de negotios debe es organizato in modo, que nos pote continua in illo nostro educatione. Negotios non debe occupa toto nostro die, et impedi de iterum lege classicos, aut de cole disciplinas que nos

praefere. Et non suffice inveni tempore pro hoc, occurre que ipso labore cole mente, que in vita nos inveni interesses intellectuale aut artistico, que nos pote participa ad activitate isto, ut parte de evolutione de vita.

Nos considera instructione ut re que debe permane inter muros de schola, et quando nos relinque schola, nos relinque simul studios, et immerge nos toto in vita practico. Nos puta de habe satis cogitato, et que nunc es tempore de age. Ita mente se atrophyza, et actione ipso pati, nam fi mechanico et stagnante.

Ut actione non debe exclude cogitatione, ita cogitatione non debe permane separato ab actione. Studioso aliquando segrega se ex mundo de negotios, et erige doctrina scopo ad se ipso. Sed intellecto non pote age in vacuo: vita es suo officina.

Pro multo personas opera quotidiano fi tanto magnopere organizato, que jam perde omne spontaneitate; es mechanico motu que non permitte nullo expansione ad personalitate.

Nos debe vol que labore veni humanizato, id es connexo cum fontes de personalitate, et reddito plus imaginativo.

Quando cogitatione et actione es separato, nos habe hic paedante et ibi homine de negotios cum mente clauso: conjunge duo re es da vitalitate ad cogitatione et horizontes ad labore.

Nostro universitates pote transforma industrias in operas magis et magis scientifico et humano.

(RAPHAEL DEMOS - in « *Yale Review* » - julio 1926)

“ CHILD GUIDANCE CLINICS „

Ex examine de factos abnorme, que nos observa in vita et mores de puero, ascende ad causas, et stude istos sub luce de moderno cognitiones de psychologia, pathologia et psychiatria, es officio de ambulatorio speciale, que Americanos voca « Child Guidance Clinics ». In initio, ambulatorio es instituto ut medio de praeventione contra delinquentia juvenile; et, in facto, in primo tempores se occupa solo de pueros delinquentes; postea suo actione se extendit in toto territorio de hygiene mentale pro infantia.

Hic nunc veni investigato omne possibile factore causale de irregularitate reperto in actos de pueros, praecipue in schola. Resultatus de

studio accurato - que postea se extendit ab schola ad omne momento de existentia infantile et ad suo ambiente de vita - veni examinato sub quadruplice aspectu: medico generale, psychologico, psychiatrico et sociale, et ex analysi isto homo habet normas pro tractatione de hygiene mentale applicabile ad casu singulo.

Ecce exemplo de actione isto.

In ambulatorio de S. Paulo-Minnesota (de que auctore de articulo es directore), veni misso, pro examine, duo puero que gere se pessimo in schola.

Ambo es mendace et dedito ad furto, insolente et violento contra condiscipulos; sæpe absente, pro vaga in vias.

Pro uno, examine inveni intelligentia pauco inferiore ad normale; sed pro es illo in uno classe, ubi non pote tene se pari in progressu cum condiscipulos, senti mortificatione et abiectione. Pro reactione, cede ad impulsus de rebellione ad disciplina et de violentia verso condiscipulos, et in tale suo qualitate de rebello, illo inveni in aliquo modo compensatione ad inferioritate in progressu scholastico - Per fortuna, in vario examine, veni detecto in illo tendentia distincto pro mechanica: veni misso in uno schola industriale, et in novo ambiente suo age subito meliora in modo evidente.

Etiam in alio puero, malo age habet quasi identico origine; sed sensu de inferioritate, causa de suo mortificatione, es effectus in parte de suo statu physico, et in parte de malo aestimatione apud condiscipulos, et etiam de misero conditiones de suo ambiente domestico. Toto uno anno de curas remane sine resultatu aestimabile. Sed, etiam in casu negativo de resultatus practico, tempore adhibito pro stude et tenta cura, non veni frustra consumpto. Ex observatione de tale individuos profice experientia de qui stude problemas isto, et veni perfectionato technica de tractatione et praeventionem; ab hoc, maiore comprehensione de diverso factos ex que habet origine irregularitates de age, et cognitione de natura de abnormalitates que non es curabile cum ordinario methodos educativo.

Observationes facto in ambulatorio pone in evidentia que omne puero senti, pro instincto, de affirmata personalitate suo in aliquo modo, et si non pote per vias regulare, age cum motus de rebellione ad normas de disciplina que, pro exigentias de vita sociale, limita impulsus de individuos.

Cura, in casus isto, non es possibile, si non veni modificato conditiones de vita et de ambiente, ut puero pote procura ad se, per vias non

reprehendendo, satisfactiones que suo spiritu exige. Tale norma generale es, in practica, applicabile ad omne forma de irregularitate in age de pueros. In 77 % de puero examinato, irregularitate es in relatione cum admissione de puero in schola. Nos erra si considera ætate ut elemento fundamentale pro regula assignatione de puero ad schola ; ita nos impone ad discente uno curriculo fundato supra qualitates medio de puero normale ad uno ætate determinato, et non provide ad casu speciale di puero que in aliquo modo devia ab normalitate medio.

Ergo, es de magno importantia pro hygiene mentale de puero, que normas de admissione in schola cura præcipue non ætate, sed incremento de qualitates physico et mentale, que puero debe ute in novo ambiente.

Si, in initio de vita scholastico, nondum es idoneo, in physico et in mente, ad novo munere, puero veni ad es in conditione de inferioritate que illo — plus aut minus consciente — animadvertit, excepto si es vero et proprio deficiente mentale ; et tunc — reactione ad tale conditione, molesto et humiliante — cede ad impulsus instinctivo, que porta illo ad age adverso normas imposito ab vita de schola et ab existentia in familia ipso.

Ad tale casus provide opera de « Child Guidance Clinics », cum porta, in ambiente de scholas et de familias, illo modificationes que suggere experientia et studio de statu physico et mentale de puero.

Opera isto de sanatione morale, si effectuat usque ab quando appare primo signos de disordine in age, veni ad es etiam prophylaxi maximo efficace contra delinquentia que, cum probabilitate, veni post ad manifesta se, in multo ex isto pueros, si illos non veni curato in tempore et in modo opportuno.

(M. L. STIFFLER - in « *Hospital Social Service* » - Majo 1926)

SCHOLA IN ALIQUO REGIONES POST MUTAMENTO POLITICO-SOCIALE

In Sina existe tres typo de scholas : scholas de antiquo Sina, que rue etiam in regiones magis remorato ; scholas et collegios de Missiones, jam frequentato ab magno numero de actuale homines principale de Sina ; scholas nationale et provinciale, in que es intenso spiritu de nationalismo que hodie spira in Sina toto. Scholas nationale et provinciale — que nos

non pote accusa in generale de xenophobia, de antichristianismo et de bolscevismo — supplantat ubicumque scholas de alio typo.

In Russia, excepto aliquo conatus meritorio, utile praecipue ad schola primario, vario reformationes attende actuazione. Universitate, p. e., defice de professores, de materiale et de pecunia. Ministerio de Instructione publico es bene organizato et administrato. Jam veni facto interessante tentativo pro trahe Russia ex segregatione intellectuale in que es, et si pretende ad centro internationale.

Genève stude de fi capite intellectuale, et jam attinge scopo in studios politico et sociale. Solo defice de uno instituto de relationes internationale pro connecte omne ramo de instructione in commune conatu de investigationes.

Praha i fi capite universitario de populos de Europa orientale. Existe ibi uno Universitate pro 2000 studente russo expatriato, uno Université nationale, uno Instituto français, uno italiano, et uno americano fundato in tempore recente.

Universitate de Wien pati forte propter dissolutione de imperio Austro-Hungarico, excepto tamen studios de medicina que conserva se in antiquo livella.

Ex exemplis isto nos vide quomodo situatione politico repercute se in organizatione de scholas et in tendentias de instructione.

(DR. STEPHEN P. DUGGEN - in « *School and Society* » - NEW-YORK)

INTERLINGUISTAS !

Adjuva omnes nostro iniciativa pro triumpho de Interlingua, cum :

Non solo subscribe aut abbona vos, et procura, inter amicos, alio subscriptores aut abbonatos ;

Sed etiam, et praecipue, cum diffunde Schola et Vita inter maximo numero de persona.

Subscriptione de propaganda : L. it. 80 ad minimo.

BIBLIOGRAPHIA

Gino Loria - *Pagine di Storia della scienza* - I edizione - Vol. in 16 (de Biblioteca Paravia « *Storia e Pensiero* »), de pag. XV-151. G. B. Paravia. Torino, 1925 - L. 9,50.

Novo programma pone in Instituto technico superiore notiones de historia de Scientia: in Lyceo scientifico contra pone: « Problema de Scientia in suo historia », id es Problema philosophico de valore de Scientia ab antiquo tempore usque ad nos.

Nos puta etiam in maximo schola scientifico medio necesse es introducere notiones de historia scientifico, magis utile quam problema philosophico de scientia in theoria de cognoscentia.

Claro professore Gino Loria de athenæo de Genova, bene versato in historia de scientia, scribe parvo volumine « *Pagine di Storia della Scienza* » (Paravia, 1925), in quo delineat cum brevitate et claritate momento principale in evolutione scientifico.

In I Capitulo mentionat vetero civilitate orientale, in II loquitur de mirabile progressu hellenico, in III mentionat parvo contributos romanos, in IV delineat conditiones adverso ad studio in medio ævo, in V cita contributos de Arabos et erroneo attributiones ad Sinenses et Indos.

In VI capitulo loquitur de Renascentia de studios et de scientias, et in particulare de Leonardo Pisano, et de Ruggero Bacone. In VII capitulo nos lege de magno evolutione de Algebra per merito de Bombelli, Tartaglia, Cardano, Luigi Ferrari, Scipione Del Ferro, Cataldi, Viète.

Sæculo XVII (cap. VIII) refulget de nomine de Galileo, Kepler, Newton, Descartes, Newton, Leibniz et de cetero minores, set tamen præclaro, homines.

In capitulo IX, Auctore delineat characteres generale de mathematica, physica, et cetero scientias in Sæculo XVIII; et in ultimo capitulo fac idem quadro de scientia hodierno.

A. NATUCCI

Periodicos Paedagogico-didactico in Lingua Germano

1. « **Die Schulreform** » periodico mensuale de 64 pag. continente sectiones: a) Schulbewegung der Gegenwart b) Pädagogische Abhandlungen c) die Schulpraxis d) die Landschule e) Pädag. Rundschau f) Bücherschau
apud: Schulwissenschaftlicher Verlag A. Haase, Wien III, Rennweg 58
2. « **Die Quelle** » periodico mensuale de 100 pag. cum illustrationes, continente sectiones: a) Wissenschaft und Bildung b) Spiel, Arbeit und Kunst c) die Haltung d) Sang und Klang e) das Kleinkind f) chronica g) notitias, h) libros et periodicos,
apud: Deutscher Verlag für Jugend und Volk, Wien I, Burgring 9
3. « **Die neue Erziehung** » organo de associatione « Bund entschiedener Schulreformer », periodico mensuale de 80 pag.,
apud: C. A. Schwetschke und Solm, Berlin W. 30, Freisinger strasse 5.
4. « **Die neue Schule** » periodico mensuale, apud: J. Bensheimer, Mannheim.
5. « **Pädagogische Rundschau** » periodico mensuale, apud: « Union-Deutsche Verlagsgesellschaft » Berlin S. W. 19
6. « **Deutsche Blätter für erziehenden Unterricht** » bi-septimanale,
apud: Beyer und Söhne, Langensalza.
7. « **Pädagogisches Zentralblatt** » apud: Zentralinstitut für Erziehung und Unterricht, Berlin, Potsdamerstr. 120.
8. « **Lebensgemeinschaftscheule** » edito ab Fr. Karsen et W. Paulsen —
apud: Julius Beltz, Langensalza
9. « **Das Werdende Zeitalter** » periodico quadrimestrale edito per « Liga Internationale pro Renovatione de Educatione » apud: Leopold Klotz-Verlag, Gotha.

(Polonia) Lida, casella postale 18

Prof. W. de Jeziershi

Periodicos paedagogico-didactico in lingua italiana

1. « **Rivista Pedagogica** » — mensuale de 90 pag. circa - Partes: a) Pädagogia, philosophia, etc; b) Recensiones; c) Motu de schola et de pädagogia et scientias analogo.

Directore: senatore Luigi Credaro, prof. in Universitate de Roma.

Apud: Società editrice Dante Alighieri - Lungo Tevere Mellini, 33 Roma, 126.

2. « **L'Educazione Nazionale** » — mensuale de 48 pag. - Partes: a) Reformatione didactico; b) Chronica sine data; c) Excerptos.

Directore : prof. Giuseppe Lombardo Radice, de Instituto Superiore de Magisterio.

Directione et Administratione : Via Ruffini, 2 - Roma, 149.

3. « **La Coltura Popolare** » — mensuale de 48 pag. - Organo de « Unione Italiana dell'Educazione Popolare » - Partes : a) Quæstiones educativo-sociale, præcipue pertinente ad Schola popolare ; b) Articulos vario ; c) Notitias et informationes.

Redactore : prof. Angelo Merlini.

Directione et Administratione : via Bellini, 13 - Milano, 113.

4. « **Levana** » — bimestrale, de 110 pag. circa - Partes : a) Philo-sophia de educatione ; b) Vita de schola in Italia et extra ; c) Recensiones, d) Varietate.

Directore : prof. Ernesto Codignola, de Instituto Superiore de Magisterio.

Directione : Via G. B. Vico, 5 - Firenze.

5. « **La Tecnica Scolastica** » — mensuale de 48-64 pag. - Partes : a) Quæstiones pædagogico ; b) Technica scholastico ; c) Recensiones, Directore : Alfredo Saraz, Inspectore centrale pro instructione primario et popolare.

Directione : via Properzio, 20 - Roma 113 - Administratione : Via P. Calvi, 2 - Milano, 121

6. « **Il Gruppo d'Azione** » — mensuale de 24-32 pag. - Organo de « Gruppo d'Azione per le Scuole del Popolo »

Directore : Angelo Colombo

Directione et Administratione : Corso Roma, 108 - Milano, 114.

7. « **I Diritti della Scuola** » — hebdomadale - Partes : a) Quæstiones pædagogico - didactico, professionale, de politica scholastico ; b) Schola in actione ; c) Articulos et notitias scientifico - litterario ; d) Paginas de varietate ; e) Notitias et informationes.

Directore : prof. Annibale Tona.

Directione et Administratione : Lungotevere Mellini, 7 - Roma, 126.

8. « **Il Corriere delle Maestre** » - hebdomadale - Partes : a) Quæstiones pædagogico - didactico, professionale, de politica scholastico ; b) Didactica ; c) Notitias et informationes ; d) supplemento litterario.

Directore : prof. Guido Fabiani.

Directione et Administratione : Via Stelvio, 2 - Milano, 131.

9. « **La Scuola** » - hebdomadale - Partes : a) Quæstiones pædagogico didactico, professionale, de politica scholastico ; b) Didactica ; c) Revista minimo ; d) Notitias et informationes.

Directore : prof. Angelo Tortoreto.

Directione et Administratione : Corso Roma, 100 - Milano, 114.

10. « **L'Educazione Popolare** » - hebdomadale - Revista minimo de critica scholastico.

Directore : prof. Gabriele de Robbio, jam Inspectore Centrale pro Instructione primario et popolare.

Directione et Administratione : Corso Umberto I, 35 - Napoli.

11. « **Scuola Italiana Moderna** » - hebdomadale-Partes : a) Pro Schola et pro Vita ; b) Paginas sereno ; c) Didactica ; d) Notitias et informationes.

Directore : Avv. Ettore Arduino.

Directione et Administratione : via A. Callegari - Brescia.

12. « **La Nuova Scuola Italiana** » - hebdomadale - Partes : a) Quæstione paedagogico - didactico, professionale, de politica scholastico ; b) Voce de lectores ; c) Supplemento litterario ; d) Paginas de Varietate ; e) Notitias et informationes.

Directore : prof Ernesto Codignola, de Instituto Superiore de Magisterio - Via G. B. Vico, 5 - Firenze.

Administratione : Editore Vallecchi - Via Ricasoli, 8 - Firenze.

Pro historia de lingua internationale

G. Meazzini *Dizionario Italiano Esperanto* - Giusti - Livorno, 1907.

Labore facto ab Auctore pro verte in Esperanto vocabulos italo, es enorme. Sed numeroso vocabulo praesentato ut Esperanto, non existe in vocabulario de Zamenhof, es, contra, in vocabulario de lingua Ido.

G. Peano - *Vocabulario commune ad linguas de Europa* - Fratres Bocca, editores - Torino, 1909.

U. Basso - *Vocabulario Internationale (Interlingua - English - Français Italiano)* - Revista Universale - Ventimiglia, 1911-1912.

Libro continua circa 15000 vocabulo, in orthographia latino (thema) anglo, franco et italo. Auctore distingue per asterisco voces non latino, in sensu lato; da origine ex Græco, Syriaco, etc. de plure vocabulo; distingue per caractere speciale vocabulo moderno, non derivato ex correspondente latino, et adde aliquo derivato que contine thema latino; et da plure alio indicatione utile. Vocabulos internationale es scripto in vocabularios etymologico; sed illos es ignorato ab publico. Libro de Basso - puro labore scientifico - jam es revelatione ad publico de magno vocabulario internationale.

Pinh - *Deutsch - Interlingua Wörterbuch* - Zentraldruckerei in Linz, 1912 - pag. 93.

Auctore in præfatione reproduc regulas de Academia pro Interlingua Explica que latino es unico lingua neutrale et internationale, super que cum certitudine nos pote construe vocabulario neutro, facile, homogeneo et basi indiscutibile pro lingua internationale. Libro, independente ab omne grammatica, es parvo vocabulario etymologico, que explica relationes

inter germanico et latino. De omne vocabulo germanico da correspondente latino, sub forma de thema, selecto, inter synonymos, vocabulo plus internationale. Auctore adde in fine parvo grammatica.

G. Meazzini - *Dizionario Italiano Esperanto* - 2. edizione - Giusti - Livorno, 1912.

Isto novo editione de dictionario es plus amplo que præcedente, et contine numeroso novo vocabulo internationale. Additione de vocabulos internationale ad antiquo vocabulario, quasi artificiale, redde lingua plus intelligibile ad primo visu, et plus proximo ad formas de interlingua, constructo super principio de internationalitate maximo.

G. Peano *100 Exemplo de Interlingua*, cum Vocabulario Interlingua-latino - italiano - français - english - deutsch - Editione II - Cavoretto - Torino, 1913.

Libro contine deliberationes de Academia, explicationes ad lectore que cognosce latino, phonetica de latino, vocabulario latino explicato ad publico, grammatica, vocabulario internationale, 100 exemplo de interlingua, cum versione latino, et vocabulos correspondente aut derivatos italiano, français, anglo, deutsch, et sæpe hispano et russo.

I. Barral - *Nova Orizonti* - Itinerario dil Historio Universal - 1914.

Libro es in lingua Ido, sed cum plure modificatione, que Auctore justifica in præfatione et notas.

J. B. Pinth - *Interlingua sine flexione* - 1914.

Auctore supprime omne affixo grammaticale. Indica infinitivo de verbo in modo conforme ad anglo, id es : infinitivo identico ad thema de verbo, post præpositione aut post alio verbo, et in omne alio casu per vocabulo *to*. Indica præterito per adverbio *olim*, reducto ad *ol*; et futuro per *post*, reducto ad *po*.

Fundamento de Esperanto, publicato cum commentario ab Academia pro Interlingua - 1914.

« Academia pro Interlingua », que publica documentos de omne specie relativo ad lingua internationale, publica etiam libro fundamentale de Esperanto, cum commentario. Omne idea de Esperanto es explicato cum numeroso exemplo tracto, in modo fidele, ex libro sacro pro esperantistas. Lectore pote vide in actione omne idea, et pote adopta quod puta bono in isto systema de interlingua.

G. Peano - *Vocabulario commune ad Latino - Italiano - Français - English - Deutsch*, pro usu de Interlinguistas - Editione II - Academia pro Interlingua - Cavoretto - Torino, 1915 - Pag. XXXII - 320.

Auctore - illustre professore in Universitate de Torino, præsidente de Academia pro Interlingua - in Præfatione da breve historia de interlingua; explica thema latino ad lectore que cognosce latino, et ad cetero publico; tracta: de phonetica et accentu; ætates de latino; mutamento

phonetico et orthographico, ex latino, in italiano, français, english, deutsch; synonymos et vocabulos grammaticale; derivatos; etymologia; grammatica; suffixos.

Vocabulario contine 14000 vocabulo internationale, et de omne da: thema latino, forma adoptato in Interlingua; orthographia de vocabulo in italiano, aut versione; idem in français, english, deutsch, et sæpe in hispano et portuguez; synonymos; derivatos; etymologia; omne thema græco que habe derivatos internationale; et plure alio indicatione utile. Indica etiam si penultimo vocale es breve aut longo; si vocabulo es latino classico, et forma que illo habe in vocabulario ad usu de schola; si non es classico, et de quale ætate: de seculo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 post Christo, aut de medio ævo, aut si es latino moderno.

Libro de prof. Peano es labore puro scientifico. Es vocabulario plus internationale usque hodie publicato, et opera fundamentale pro studio, elaboratione et perfectione de lingua internationale.

J. B. Pinth - *Deutsch - neulateinisches Wörterbuch* - Luxemburg, 1917, pag. 80

Isto interessante libro contine Introductione, « Grammatica de Interlingua » (p. 4-14), scripto in interlingua claro et elegante pro forma, exacto in theoria. Auctore dic: « Interlingua es auxiliare lingua valde facile, fundato supra base latino. Ex grammatica latino fi sumpto ce elementos generale, simplice et idoneo qui es inevitabile pro formar lingua claro », Seque (p. 15-74) vocabulario cum ultra 4000 voce germanico-latino, et (p. 75-79) historia de interlingua, ab volapük de Schleyer « patre de interlingua », de que reproduc imagine.

A. Miller - *Extra-lingua*, 1918, pag. 32.

Exemplo de isto lingua: « Et lingua internationale es un frater-lingua con Anglesi; id es dependenti, exacte com Anglesi es dependenti, del communi latini heritata; ma pro omni qui non parle Anglesi, id es infinite facilius quam Anglesi ». Auctore es anglo, et attesta que ce lingua es anglo.

A. Hartl - *Auf die Spracheinheit* - Wels, 1919.

Auctore explica interlingua in decem epistola.

DIRETTORE RESPONSABILE: NICOLA MASTROPAOLO

STABILIMENTO TIPOGRAFICO DEI COMUNI - S. SOFIA (Italia)

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — **Interlingua.**

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.
Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1.
Torino 105.

Vice Thesaurario: Prof. W. de JEZERSKI, Borszczów (Polonia).

» » V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Washin-
gton D. C.

» » TUMA Dr., Charvatce Mseno u Budyne n. o
(Checoslovakia).

» » CORIO S., Pemberton Row, London E. C. 4.

*Academia, societate inter fautores de lingua internationale, cura progressu
de Interlingua, in theoria et in practica. Qui vol adoptione de Interlingua,
debe inscribere se socio de Academia. Socio solve fr. 10 aut plus, per
anno, et recipe publicationes de Academia et de consocios.*

I.º SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde L. it. 27
ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Peano, Vocabulario Commune ad Latino —
Italiano — Français — English — Deutsch, Editione
II, anno 1915, Fr. 8 in auro.

Isto libro contine circa 14000 vocabulo internationale, scripto in ortho-
graphia de 5 lingua citato, derivatione et synonymos.

II.º SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde L. it. 6
ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Canesi — VOCABULARIO INTERLINGUA -
ITALIANO (INGLESE) et ITALIANO - INTERLIN-
GUA — 1921. L. 10.

Libro contine circa 10000 vocabulo internationale, sub triplice forma:
thema latino, italiano, anglo; et vocabulos italiano, cum versione in In-
terlingua. Illo contine etiam expositione amplo super historia de Interlingua,
et quæstiones de grammatica.

Italianos que posside isto vocabulario, et si ignora latino, pote lege et
scribe Interlingua sine ullo difficultate.

P. C. C. P.

*** Propagandista Cum Chartas Postale)**

Socios et fautores cum diffusionem de ch-post. pote in modo utile collabora ad victoria de practico et facile Interlingua.

Ch-post es apto ad illustrationem et descriptionem de operas artistico, de panoramas, ad reclame de productos industriale, ad recensione de libros, ad commemorationem de eventus....

Ad socio que mitte ad Directionem de Academia pro Interlingua lira italiano 100 aut moneta aequivalente, P. C. C. P. offer 1000 ch-post cum speciale clichè (extracto ab photographia, aut ab incisione nitido, aut ab delineatione...), et cum speciale descriptione.

Si ch-post habe numero progressivo in serie cum numero de ch-post jam edito et fac citationem de Sede de Academia, P. C. C. P. pote acquire 500 ch-post speciale impresso ut supra; inde socio cum minimo expensa (solum lira italiano 50) habe 500 ch-post speciale.

P. C. C. P. non permittit inclusionem in serie de ch-post cum dictione contra religionem et auctoritates aut contra dispositionem legislativo de vario nationes.

Chartas-postale pro propaganda, jam edito ab socios :

1. Programma de Academia. — 2. Lingua auxiliare internationale INTERLINGUA. — 3. Annuntiationem de victoria : 4 novembre 1918. — 4. Codice-cifrario internationale. — 5. Palatio Madama in Torino (cum illustrationem et descriptionem). — 6. Palatio Carignano (idem). — 7. Basilica de Superga (idem). — 8. Castello de Valentino (idem). — 9. È utile, necessaria, possibile una lingua ausiliaria internazionale? — 10. Identico propositionem in 5 lingua internationale. — 11. Monumentale Viaducto de Paderno d'Adda. — 12. RR. Grotte di Postumia jam Adelsberg. — 13. Sacro Campana de Rovereto. — 14. Monumento a Frant Palacki in Praha. — 15. Volata de intrepido comandante De Pinedo. — 16. Cantico de Sole de S. Francisco de Assisi. — 17. SASCLETEM. — 18. Monumento ad poeta Dante, in Trento.

Es proximo publicationem de novo Chartas postale.

10 exemplare vario L. 1 —; 100 L. 8 —; 1000 L. 70.

Dirige ordinationes ad thesaurario lng. CANESI, via Costigliole, 1, Torino.

ISTITUTO PRO INTERLINGUA - FONDATORE ET DIRECTORE: NICOLA MASTROPAOLO

Opusc. PA-I-12953

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

ANNO I. :: OCTOBRE ET NOVEMBRE 1926 :: N. 3-4

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE: Via Washington, 12 - Milano, 125 - (Italia)

ABBONAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad 5 fasciculo de 1926: Periodico misso in Italia
L. it. 20 - misso extra L. it. 25 - SUBSCRIPTIONE DE PROPAGANDA: L. it. 80, ad minimo

REDACTORES ET COLLABORATORES

Ing. Henk Bijlsma, Utrecht; Ing. G. Canesi, Directore de Apl, Torino; Prof.
Dr. A. P. Coleman, Battle Creek College, Mich; Prof. W. de Jezierski,
Borszczów (Polonia); Prof. A. Guérard, Stanford University, California;
Prof. Dr. Alojsio Hartl, Linz (Austria); Prof. G. Kolovrat, Dr.
es-lettres, Paris; Prof. N. Mastropaolo, Milano; adv. T. Nanni,
S. Sofia (Italia); Prof. R. Panebianco, Universitate de
Padova; Prof. G. Peano, Universitate de Torino,
Praesidente de Academia pro Interlingua; Prof.
G. Rossello-Ordines, Palma de Mallorca (Hi-
spania); Prof. G. Semprini, Lyceo scien-
tifico, Genova; Dr. S. Timpanaro,
Universitate de Parma.

SANTA SOFIA DI ROMAGNA
PREM. STAB. TIPOGRAFICO DEI COMUNI
(ITALIA)

I N D I C E

Regulas pro Interlingua. — Ad Lectores.

G. Kolowrat: Utilitate de Interlingua pro studio de latino classico.

Scholas, Instituto pro educatione, Educatores. — « Gruppo d'azione per le scuole del popolo ». Magistros ad Gruppo de Actione. — *J. Tuma*: Indian Schools. — *J. Kohout*: Aliquot sententia ex scriptos de J. A. Comenius.

Organizationes et Actione internationale. — De Societate de Nationes et de Cooperatione internationale. — VII. Consilio Generale de Unione internationale de Succurso ad Puero. — I. Congressu internationale de Cinematographo. — VI. Congressu internationale de philosophia. — IV. Congressu internationale de educatione morale. — Investigatione supra libros scholastico post-bello.

Paedagogia, Didactica, et Scientias analogo. — *A. Slawinski*: Questione sociale in lunime novo. — *G. Peano*: Jocos de Arithmetica.

Arte, Scientia, Vita. — *Tanturri*: Elogio bilingue de Venetia. — *Bijlsma*: Meo Ex libris. — *Hartl*: F. Liszt et Cingaro; Duo pictore. — Exemplo de Interlingua. — *Panebianco*: An es Vico geniale scriptore? — *Tuma*: Explorationes in Brazilia. — *Kohout*: Proverbios russo. — *Jezierski*: 227, 2° in laboratorio. — *Natucci*: Datas memorabile in aviatione, et in explorationes polare.

De lingua internationale. — *G. Peano*: De Vocabulario. — *J. Rossellò-Ordines*: Interlingua Systematic. — *G. Peano*: Utilitate de orthographia latino. — *G. Roggero*: De ae et oe in Interlingua. — Intelligibilitate de linguas internationale: Epistola de *R. Harding*; Nota de *N. Mastropaolo*.

Ex Diurnales et Revistas. — Psychologia individuale. — Orientatione professionale in singulo Nationes. — Instructione superiore feminino et Vita domesticò. — Inspiratione et tecnica in didactica. — Professiones damnosos pro Minores. Infantia paralyzato. — Infantia liberato. — Instructione excessivo? — Radiotelephonia, pro educatione de surdos; — Hospitale-Schola pro pueros distorto in Los Angeles. — Instructione publico in Polonia. — Assistentia medico et hygienico in Polonia. — Conditiones sanitario in scholas de Ægypto.

Bibliographia. — *Seb. Timpanaro*: « Leonardo » « Galileo ». Pagine di Scienza. — Pro historia de lingua internationale.

Ad abbonatos, non socios de A p I, nos mitte in dono periodico Academia pro interlingua, fasc. de anno 1926, usque ad exhaustione.

SCHOLA ET VITA

REVISTA MENSUALE IN INTERLINGUA

REDACTIONE ET ADMINISTRATIONE
Via Washington N. 12 - Milano, 125 - (Italia)

ABBONAMENTO aut SUBSCRIPTIONE ad
5 fasciculo de 1926 : Italia L. it. 20 - extra L. it. 25
Subscription de propaganda : L. it. 80, ad minimo

REGULAS PRO INTERLINGUA

IL es lingua auxiliare internationale, quale resulta ex labores de Academia pro Interlingua (A p I).

Vocabulario. — *IL adopta omne vocabulo commune ad Anglo, Deutsch, Franco, Hispano, Italo, Portuguez et Russo, et omne vocabulo latino que habe derivato in Anglo.*

Orthographia. — *Omne vocabulo internationale derivato ex latino habe forma de thema latino.*

IL — ergo — non habe suffixo de casus, pro substantivo, nec de persona et numero, pro verbo.

Grammatica. — *Suffixo -s indica plurale logico, et pote es omissio post numerale et quando plurale resulta ab contextu.*

IL — in usu de quasi unanimitate de interlinguistas — non habe articulo, non genere grammaticale artificiale, nec concordantia de adjectivo cum substantivo.

Tempore de verbo, quando non resulta ab contextu, veni indicato ut seque:

Futuro: *i stude, vol stude, debe stude.* — Forma cum *i*, thema de verbo *ire*, es notabile pro simplicitate.

Praeterito: *habe scripto, jam stude.* Etiam indo-europaeo e pote indica praeterito: *e dice, e lege.*

AD LECTORES

Plure et diverso difficultates fac retarda publicatione de n. 2 de *Schola et Vita*, jam prompto usque ab mense septembre, et fer etiam, ut consequentia, retardatione in publicatione de subsequente fasciculos.

Nos da nunc, simul, n. 3 et 4, et in proximo januario n. 5, ultimo fasciculo de anno 1926. Ita lectore recipe quanto es statuto in conditiones de abbonamento.

Nos es laeto de nuntia que publico, ad que veni misso *Schola et Vita*, recipe periodico cum sympathia, ita ut solo paucio exemplares veni retromisso, et jam plure lectores fac perveni, ad Administratione, pretio de abbonamento, et aliquos, subscriptione de propaganda.

Sed hoc non suffice.

Necesse : que **omnes** que habe recepto *Schola et Vita* mitte cito pretio de subscriptione ; que Collaboratores fac perveni sine mora suo scriptos.

Nos pote ita continua publicatione in 1927, non solo; sed etiam — ut nos spera — auge numero de paginas, redde *Schola et Vita* magis et magis interessante, et contribue, in tale modo, ad demonstra, cum facto ipso de publicatione, possibilitate de lingua internationale de facile usu practico.

*Nulla lectore **debe recusa** - et nullo **vol** - suo auxilio prompto et cordiale.*

DE UTILITATE DE INTERLINGUA PRO STUDIO DE LATINO CLASSICO

Es evidente que populos neolatino et, in modo speciale, italos et hispanos habe plus facilitate pro studio de vocabulario de latino classico que, per exemplo, scandinavos, russos aut sinicos. Cum etiam majore ratione nos pote affirma que cultores de Interlingua jam posside quasi toto vocabulario latino currente, nam, de uno parte, formas thematico de ambo lingua coincide et, de alio, vocabulos latino que defice in Vocabulario Commune de prof. Peano es satis raro. Si anglo sci que in vice de paper, horse, sister, hand, day, to love, to fear, to write et to sleep nos dic charta, equo, sorore, manu, die, ama, time, scribe et dormi illo sci etiam ablativos et imperativos classico correspondente, sine debe recorda novos themate. Illo que cognosce interlingua cum vocabulario anglo-latino et sine grammatica, pro posside latino classico habe ad stude solo structura de lingua antiquo, i. e. morphologia et syntaxi. Cetero, Interlingua non contine elementos artificiale et studente disce nullu re inutile etiam si non habe necessitate de lingua internationale, sed recipe preparatione solido pro studios classico.

Ergo es desiderabile que, ubi isto pote fi, scholas introduc studio de latino sine flexione pro classe elementare; tunc post pauco mense ad illos que vol stude latino classico jam es noto quasi toto vocabulario cum orthographia et pronuntiatione vero; et omnes pote ute lingua sine flexione pro relationes internationales.

Nunc studio de vocabulario et regulas es simultaneo, que es damno et uno ex causas de difficultates de latino. Contra, secundum systemate proposito, labore es diviso; nam illos que jam cognosce vocabulos pote applica attentione exclusivo ad mechanismo de lingua. Latino que discipulo stude in classes medio et superiores es idem lingua que latino sine flexione, sed considerato sub aspectu plus docto et complicato. Materia es identico, sed applicatione differente: es gradus distincto de idem studio. Simile differentia existe inter aritmetica practico et algebra, aut inter geometria et trigonometria. Si nos stude simul omne parte de mathematica, resulta malo. In omne casu me puta que, possibilitate separa in studio de latino elementos lexico ab elementos grammaticale, es commoditate importante. que pote veni ex introductione de interlingua in scholas.

Ultra es utile publica in interlingua grammatica de latino classico, pro studentes de toto mundo; et traductiones litterale de auctores classico cum commentarios et explicationes. Comparatione de ambo lingua, identico per vocabulario sed differente per structura grammaticale, es instructivo et habe magno valore paedagogico.

Quando latinistas vide utilitate de Interlingua pro studios classico, illos sustine nostro labore; et si discipulos stude latino sine flexione ante latino antiquo, nos proba ad publico in modo claro que pro ute interlingua non es necesse sci lingua de Cicerone.

G. KOLOVRAT

« GRUPPO D'AZIONE PER LE SCUOLE DEL POPOLO * »

OPERA DE AMORE ET DE FRATERNITATE.

Quasi semper juvene Magistro — ob fortuna aut ob suo magno fide — veni misso ad labora terra quasi toto inculto: parvo schola disperso supra montes aut in plano immenso. Omne re ibi debe es facto — Magistro es ibi pro hoc — et tanto expecta ex illo auctoritates et populatione, que raro da auxilio, que immo recede et sta ad aspice. Magno fide et animo forte pote forsan excita inertes. Et Magistro es solo, solo cum se ipso.

Existe scholas ubi defice res necessario. Magistro stude de provide cum proprio activitate et cum medios que pote collige; et ubi deficientia es sine remedio, illo — poeta, idealista — aspice super et longe, et, pro se ipso saltem, consequere, ex summo paupertate, maximo libertate de spiritu.

Sed, aliquando, vide parvulos que sustine incommodos; que nihil pote fac, ob deficientia isto; que non pote consequere, ex labore, illo utilitate et illo jucundo activitate que medios magis amplo pote da.

Tunc ad Magistro — ad que fasciculi de violas de puero fac oblivia que sæpe vita es duro et labore non semper es sereno — suo ipso sensu de fraternitate et de humanitate fac senti toto pondere que res materiale habe, etiam quando de-

---

* Sede: Milano (114) — Corso Roma, 108.

ficie. Et animo suo se dilata in desiderio magis ardente de offer; sed suo amore, suo fide, pleno deditio de se ipso non suffice, et quando vol magis da, senti se re parvo et disperso.

Et vive maximo tormento que creatura humano pote vive: senti que illo ipso habe necessitate de recipe, illo que jam puta de solo pote da!

Invoca experientia de collegas: sæpe habe responso amaro aut indifferente; quære medios et vias meliore pro perveni ad corde et ad mente de pueros; loque de magno flamma que arde in suo animo, et veni intellecto non recte; resiste, lucta usque ad quando pote. Inerte pondere de qui non pote seque suo cursu, reprime et, aliquando, impedi cursu ipso; et tunc illo, per menses et annos, continua, sine plus spe, lucta de omne die, subcincto ab nebula nigro de resignatione passivo, que, et si non fuga, es cessatione de lucta. Aut sume apparentia de sci vive in mundo: vernice de scepticismo, que tege dolente desiderio de luce.

Energias dissipato, pulchro et ardente animas offuscato et extincto ante de habe dato luce! Et paupere parvo scholas remoto permanet magis remoto, magis gelido, magis solo! Et es scholas de populo humile, operoso, que cum silentio et deditio de terra invoca de pote illo etiam extolle fronte verso luce.

***

Magistros que, in magno urbe, jam vide secundato suo conatus, que circum se inveni omne bono voluntate, sed que in labore magis leve pone semper anima de suo primo experientias, senti impulsu de amore fraterno pro collegas que labora ad idem opera, pro idem fide, in conditiones difficile et aspro, et, cum amicitia, tende manu et dic: « Nos ama

vos, que es caro ad omnes, propter lucta et tormento que vos pati ». Tende manu, ut veni tenso ad infante, pro sustine illo in passus difficile, et homo non sci qui magis da: si adulto cum suo fortia, aut parvulo cum suo aspectu fidente et luminoso.

Et Magistros. isto, in 1915, constitue in Milano « Associatione Nationale pro Bibliotheca Circulante de Magistros Italiano »; ut luce ideale, que, ex libros, Spiritus magno, antiquo et moderno, sparge in mundo, perveni etiam ad Collegas disperso et remoto ab omne centro de cultura, pro illuminata et inflamma animas suo: consolatione in horas de mæstitia, impulsu et guida in opera sancto de educatione humano.

Bibliotheca, que incipe proprio activitate cum parvo numero de libros, posside nunc 25000 opera. Socios, de omne parte de Italia, es 3000. In anno 1925 Magistros quære et recipi in lectura 28135 libro. Jam ab primo anno Guberno concede que libros veni misso ad Magistros et retromisso ad Bibliotheca sine expensas postale.

***

Sed omne institutione, si es vivo et cura ut proprio labore da fructus magis et magis copioso, raro pote persevera in programma initiale immutato: sæpe detege necessitate ad que provide, novo, diverso, et, aliquando, magis grave quam primo.

Et ita, « Associatione pro Bibliotheca » amplia per gradus suo actione: constitue « Officio bibliographico de consultatione et consilio »; ad que seque « Magistros.-Guida », que habe officio de corresponde cum Collegas remoto, pro dirige illos in suo studios, et in solutione de speciale problemas, technico aut spirituale. Et constitue etiam « Officio de assistentia pro educatione in rure », que offer aut provide subsidios didactico,

ornamento, supellectile ad scholas de rure, et cura etiam ut schola et magistro fi centro de vita novo, pro diffunde luce in vico, cum bibliothecas, projectiones luminoso educativo, musica, certamine sportivo, etc.

Propter novo activitates isto, primo « Associatione pro Bibliotheca » transforma se in « Gruppo de Actione pro Scholas de Populo » — opera de amore fraterno inter Magistros, pro uno schola meliore, que es opera de amore pro infantia et adolescentia, pro populo toto.

***

« Officio de Assistentia » incipe suo opera cum offer res ad scholas paupere. Donos forsan es misero, sed es manifestatione de comprehensione et amore, et dic ad parvulos: « In mundo existe qui memora de vos ». Et, quod plus vale, simul cum donos perveni ad Magistros disperso, voce benevolo et fraterno de collegas, que penetra in animas in pœna.

Actu de amore es tam pulchro — nam quod veni dato non es petito — que aliquos, multos, non pote crede. Amore, sympathia, comprehensione de pœnas alieno? An existe adhuc in mundo sensus isto?

Et « Gruppo » itera dono et voce benevolo; « Nos es magistros que loque ad alio magistros, — es fratres partcipe de idem itinere et opera. Nos pote da ad vos aliquo re; es parvo re: vero donatores es vos, que da ad nos maximo gaudio, maximo bono, cum intellige nostro desiderio de age et dona et senti nos conjuncto. »

Magistros tunc crede, et pete.

Et paccos perveni ubicumque, et parvo scholas veni ornato, et multo cordes veni de novo inflammato, et fides iterum excitato. O gaudio de non senti se plus solo! Vero es que saltem nos, magistros, non debe habe necessitate de au-

xilio de años ; sed nos es creaturas humano... et ceterum, benedicto debilitate isto que redde manifesto bonitate de alios.

Tunc, Magistro disperso senti se gigante: erubescere pro habe dubitato, et, ex anima facto de novo ardente, ex voluntate que jam confirma se etiam in poenas, attinge fortia que trahe alios, que subleva voluntates passivo, que fac obtine quod jam pare non possibile ad consequere. Et parvulos sustine magistro, es primos ad cognosce et ama illo. Postea etiam familias et vico veni tracto... et veni accenso flamma que nunquam extingue se.

Et horizontes se dilata et homo vide novo necessitate, et veni detecto fortias, pulchritudines et possibilitates que ante transi neglecto.

Pueros detege que etiam illos pote labora pro suo schola, pro redde illo magis pulchro. Et Magistro et pueros ama schola, et si misero, immo propter hoc ipso, nam vide que in schola illos vive horas optimo.

An « Gruppo » quot scholas pote assiste cum res et pecunia collecto inter amicos et protectores? — Paucos.

Sed nos vide, cum admiratione, que magistros que recipe dono, et sci que « Gruppo » non es divite, sed vive in die, compensa dono ut pote: mitte res utile pro alio scholas, productos de suo loco, labores de alumnos, et pecunia. Hodie expensas pro libros et materiale didactico, misso ad parvo scholas disperso, veni refuso toto aut quasi; nam magistros tene se obligato verso « Gruppo », et quod plus es, ad illos, que ama et redde pulchro et jucundo suo schola, non es difficile obtine auxilio, et si parvo, ab auctoritates municipale, parentes et alumnos, etiam ab paupere, que omnes da, ut disce et appretia valores spirituale.

***

Sponte nasce, in animas que novo flamma incende, desiderio de communica gaudio divino de senti se revive et de senti apud se fratres de labore: maximo læto, immo pulchro, es labore; quando nos senti nos unito.

Cum elevatione de animas, etiam conscientia de magistros fi magis profundo et vigile: surge dubios, problemas... et se postula; postulationes de unos fac cogita alios, et omne quære, investiga, non plus pro se, sed pro omnes; et omnes labora simul, in modo fraterno, pro parvulos, ut futuro de illos es meliore, ut illos fi magis bono et magis forte.

Revista mensuale « Il Gruppo d'Azione », organo de Associatione, collige voces de magistros, animas vivo que, ex omne parte de Italia, scribe de suo conatus, de suo experientias, de suo spes,... et de suo dubios, de suo exanimationes; que propone problemas, manifesta consensus, quære consilio aut auxilio.

Et « Gruppo » responde cum amore fraterno, cum possibilitate que magno urbe offer, et præcipue cum fide immenso.

***

Alio manifestatione de activitate de « Gruppo » es suo publicationes: *Catalogo de Bibliotheca, Notas bibliographico. Experimentos scientifico de facile exsecutione, Lecturas pro populo, Carmines de populo italiano, Almanacco pro Lombardia.* Publicationes isto, que redde ad « Gruppo » aliquo utilitate, es fructu de cordiale generoso collaboratione.

***

Pro auge cultura de magistros, « Gruppo » institue, in anno 1923, « Schola de Magistro », ubi juvenes — sub guida

de professores experto, que adjuva ad resolve problemas specifico, culturale et scholastico — es alumnos assiduo, pro fi magistros meliore: schola et officina in idem tempore. Filiatione de « Schola » es « Cursus æstivo », pro magistros que, per causa de distantia, non pote, dum anno scholastico, frequenta « Schola ».

***

Ab ultimo menses de anno 1923, Statu habe commissio ad « Gruppo » directione et administratione de parvo scholas in minore centros rurale de Lombardia. Et « Gruppo », simul cum opera isto, habe instituto, in vicos magis disperso et remoto, ubi es possibile, cursus pro populo, in vespere et in dies festivo, de hygiene, de œconomia domestico, agrario. Et scholas diurno et cursus pro populo jam fi organismos vivo et da resultatus optimo.

Magistros de scholas isto veni convocato omne anno in uno reunione, cum directores de scholas ipso, collegas de urbe, studiosos et amicos de educatione popolare. Et tunc eveni fusiones de experientias, clarificatione de dubios, stimulo, incitamento et mutuo animatione intimo, ex magistros et fratres de labore, in pleno cordialitate.

***

Ut ideales que « Gruppo » persequet, pro schola de populo, pote fi realitate, « Gruppo » jam invoca, et assiduo continua ad invoca, auxilio ex omnes. Et hoc fac cum conscientia tanto magis securam, nam qui forma « Gruppo » jam da ad institutione toto suo tempore et quanto pote de fructu de suo labore.

MAGISTROS AD "GRUPPO DE ACTIONE,,

« Hic, in parvo vico montano, remoto ab omne commoditate, vos habe de me facto dispensatrice de pulcro libros, instructivo et jucundo, que veni lecto in omne familia, in vespere, quando agricolas, lasso per labore de die, recollige se circum foco, in rustico villa. De me, cum vestro parvo capsula pharmaceutico, habe facto infermiere de omne ad que occurre auxilio aut medicatione in expectatione (saepe vano) de medico. Propter vestro donos, de tabulas et quadros, aula nudo fī ridente ed laeto, amato et respectato ab pueros, et etiam ab adultos que, in dominica, collige se in aula, pro suo reuniones. Gratias ! »

* * *

« Nos mitte ad vos flores de gentiana et caule, et ramo de trollium, ut, posito in aqua, revivisce et dic ad vos amore pro « Gruppo » de magistras et alumnos de montes. »

* * *

« Cum me relinque ce montes, ubi me doce per duo anno, animo meo veni ad vos que tanto bono fac pro nostro misero parvo scholas, disperso, neglecto inter silvas et rupes.

Dum age gratias, me etiam vol fac aliquid; me, ergo, mitte ad vos quanto habe collecto: lapides, nidos, spicas de frumento, hordeo, ciceres, fabas, vicia, faseolos, lino, lana, genista.

Es parvo re—me sci—sed hic me non habe invento alio. Ex mec vico—ubi me i nunc ad doce—me i mitte ad vos quanto me inveni. Me sci que pro vos omne re es utile: vos es ut mare, que recipe aqua ex omne flumine, et redde aqua ad omne terra. »

* * *

« Suffice que in parvo vico es uno magistra aut magistro que crede in schola pro meliora vita, ut — subito aut tarde minime interes — energias appare et polariza se circum primo centro de ordine et de bono. Sed maxime interes que qui se da ad opera isto, non senti se ut exceptione relicto ad difficultates perturbante et crudele de realitate quotidiano; sed habe, contra, conscientia de es parte et particeps de uno nucleo pro futuro, que, cum modis; diverso, jam es consociato pro uno scopo commune, quale scopo fi, ad suo tempore, veritate pro omnes. »

* * *

« Loco, jam nudo, es nunc transformato.

In alto, toto in gyro ad parietes, uno serto de hederā; ad pariete apud cathedra, tabula de Ignoto Milite, cum ante vaso de flores, que omne die veni renovato ab pueros; ad lato de illo, Albo de onore de alumnos.

Et omne die, in parvo schola, es aliquid de novo, de laeto. Schola fi loco caro pro pulatione simplice et bono. Ibi es ordine, serenitate, pulchritudine, ut in ecclesia; et pueros vive ibi cum animo intento, et disce, et fi benigno de animo et de mores.

Homines que transi, sta, aspice transverso fenestra, quasi apere capite.

In dominica, post functios missa in ecclesia, gruppos de mulieres i verso schola. Omne pote habe clave et intra. An non es loco de omnes? An non vive ibi tanto parte de illos, misere mulieres fatigato? Et aspice tabulas, flores, Crucifixo.... Quasi quasi fac signo de cruce.

Ibi, in ordine, es designos, labores de alumnos....Parente observa, sine nihil dissolve, commenta, et i, cum in vultu risu beato de complacentia. »

* * *

« Pueros veni vocato, classe per classe, super scaena, pro recipe dono. Quando ascende cum meo parvulos, me senti impulsu imperioso de subito descende. Dominas, cum manus gemmato, distribue celeriter donos, sine nullo verbo, sine nullo actu benigno. Solo pro duo aut tres parvulos, illos plus bene vestito, distributione veni facto cum modo affectuoso, et blanditias. applausos, gratulationes....vere educativo!

Ah! repugnante caritate mundano!

Me senti, illo die, desiderio infinito de fuge ex theatro, de porta cum meo parvulos, de stringe ad me illos maximo deforme, maximo spurco,

maximo lacero, de porta illos in schola, in nostro schola, ubi es tanto sole et toto meo amore ! »

* * *

« Quid fac me pro obtine affectu et fiducia de meo agricolas, adultos et pueros ? Me da opera pro illos. Me cognosce quasi omne minimo re de vita de parvulos meo. Sci — de omne — in quale mensura in familia de illo existe aut defice pane, affectu, honestate. Me satis cognosce miseria de pueros de nostro rure. Aliquos, in aetate de 10 anno, es alumnos, pastores, instrumentos de labore.... toto, excepto pueros.

Quale poena ! Me jam vide, parvula, magno calamitate percuti meo domo. Sufferentias jam acue sensibilitate meo. Et me senti impulsu indomito de approxima me ad pueros magis paupere, magis egente, minus proviso de facultates naturale et humano. Et ita, me divina, aliquando, conditiones familiare maximo doloroso, et pote da consilio aut auxilio efficace. »

* * *

« Ce homines frequenta schola in vespere cum diligentia incredibile. Heri, non obstante tempore et vias es malo, nullo alumno es absente. Et aliquos veni ex loco distante plure kilometros. Uno mutilato veni in uno parvo curru, que suo cane trahe.

Nunc omne loque, et cum sensu de sympathia, de nostro schola in vespere, primo schola in ce loco. In rustico villas, omne vespere, mulieres expecta redditu de homines, pro sci quod illos habe facto in schola. »

* * *

« Magistro in montes, quasi extra mundo. Vesperes longo, aeterno. Lecturas, conversationes apud foco. Joviedies et dominicas que nunquam fini ; deambulatione in nive, excursiones ad culmines,... Et postea ? — Semper solitudine.

Me voca juvene emigrantes de vico, pro doce ad scribe et lege lingua français, que omnes loque. Me eripe juvenes ex taberna vinario et ad illos doce ad lege et loque. Et opera modesto continua ; et me plus non senti taedio. »

INDIAN SCHOLAS

Secundum exemplo de United States, es fundato scholas pro Indianos etiam in cetero republica de America.

Sic in Mexico, 569 publico indian schola, ubi es instructo 34.819 discipulo indian per 578 instructore et 112 missionari. Pro gente Tarahumar es privato schola, fundato et ducto ab missionario. Ministerio de agricultura funda exemplare colonias, cum scholas de agricultura, solo pro Indianos, et in diverso partes de republica, super fundos de gubernatione. Omni colonia habe 8 ha. de fundo, et gubernate dona ad illo instrumentos, machina, semine et bestias necesse ad agricultura. Discipulos es educato primo in schola normale et post in schola pro agricultura. Ambo schola es in colonia et es pacato in parte ex profectu de illo.

Ministerio de instructione decide, post plus longo concilio cum duces, de constitue scholas etiam inter descendentes de indian gente Maskogi et Kikapu, qui transmigra ex United States in mexicano statu Coahuila, expulsos de americano exercitu, quando non vol transmigra in territorio reservato. Ab isto tempore illos vive in Mexico separato ab albos et in toto primitivo statu.

Anno 1923, juvene culto femina indiano de gente Aymara, nominato Nicasia Yábar, cum specifico consensu de praesidente de peruano republica, funda 23 schola, cum indian magistros, pro suo gente in territorio Puno. Pro Indianos de gente Kechua constitue scholas societate sub praesidente Emil Lissón, episcopo in Lima.

In Bolivia es 4 collegio pro educatione de indian magistros et sacerdotes, pacato ab societate pro propagatione de

fiJe. Scholas de missione es pro Indianos de gente Chimane, Yurakar, Guarayo et Takana.

Argentino nationale conventu ordina ad gubernatores de territorio Chaco et Formosa, ut constitue scholas pro pueros de Indianos, laborantes dum fabricatione de saccaro. In meridionale Argentina labora societate « Pro Indios » in territorios Neuquén, Chubut et Rio Negro.

Etiam in Paraguay surge societate pro educatione de indiano gente Guarani et pro protectione et auxilio ad sonoro lingua de illos. Et in Chile es fundato, ab societate pro auxilio de Indianos, anno 1921, plus quam 30 schola pro Araucanos, puero de ambo sexu, ubi es instructo ad lege, scribe et etiam principios de agricultura. Germanico cappucinos habe simile schola in Villarica unito cum praeparatorio pro seminario sacerdotale.

(*Bolletín de la Unión panamericana* 1923 - *Journal de la Société des Américanistes de Paris* 1923 - *Deutsch-mexikanische Rundschau* 1923 - *S'irym svetem* 1925.)

Charvatce (Checoslovaquia)

Dr. JINDRICH TUMA

ALIQUOT SENTENTIA EX SCRIPTOS DE JOANNES AMOS COMENIUS

Nostro paedagogo Comenius, nato anno 1592 in Moravia (parte de Checoslovaquia), es noto sicut reformatore de scholas in toto Europa.

Ecce aliquot sententia ex suo scriptos :

« Primo schola ad homine nato es gremio de matre ».

Si homine debe fi homine, es obligato de sci et comprehendere aliquid et de disce ».

« Vive, dum te vive, sicut te debe mori, ut te mori ita sicut te debe vive ».

« Omne pende ex bono initio.

« Omne labore quaere homine toto ».

« Ordine es dimidio de labore ».

« Felice es natione, que abunda de bono scholas ».

« Felicitate de natione es posito in bono educatione de juventute ».

« Vita activo es solo vita vero ; inertia es sepulcro de homine vivo ; quod te debe fac, accede ad id cum studio ; quod te ipso pote fac, ne exspecta ab alios ; nihil remitte sine ratione (causa) ».

« Vita humano habe angusto fines ; sed si nos ute prudente, suffice ad confice maximo causas ».

Louny (Checoslovaquia)

PROF. J. KOHOUT

Organizationes et Actione internationale

De Societate de Nationes et de Cooperatione internationale Ad Pueros et ad Juvenes

In dies 3-6 augusto 1926, tene suo primo reunione, in Geneva, Sub-Comitatu de Commissione de cooperatione intellectuale, que habe mandato de stude medios idoneo :

1. pro fac cognosce ad juvenes de toto mundo opera de Societate de Nationes (S. d. N.).
2. pro initia novo generationes ad cooperatione internationale.
Et ecce resultatus de suo labores.

I.

Commendationes de Sub-Comitatu, post examine de votos et de opiniones de diverso Gubernos et Associationes internationale.

MEDIOS DIRECTO OFFICIALE

1. Pueros et juvenes, omnes, ante de termina suo studios obligatorio, debe recipe instructione, apto ad suo evolutione intellectuale, supra opera et scopos de S. d. N. et supra organizatione de cooperatione internationale.
2. Disciplina isto debe constitue parte de programma de studios, et es objecto, in scholas normale, de attentione speciale et de examine : nam associationes privato nunquam pote, in tale campo, substitue professore aut magistro.
3. Studio debe incipi in schola primario.
4. Propter officio importante de muliere pro formatione de conscientia de puero, necesse vigila, in nationes ubi studios non es identico pro duo sexu, ut instructione isto veni dato etiam ad puellas.
5. Pro pone professores et magistros in gradu de doce in materia

es opportuno que gubernos inscribe argumento in programmas, et vigila ut libros scholastico fac mentione de illo.

Pro formatione de libros isto, Secretario generale de S. d. N. debe examina possibilitate de redige compendio-typo supra opera de S. d. N.

6. Auctoritates competente debe vigila in omne natione ut magistros habe exemplare de « Pacto » et de « Charta internationale de Labore », cum breve commentario et bibliographia summario.

7. Secretario generale de S. d. N. debe examina possibilitate de transmittit ad principale revistas pædagogico summarios periodico redacto in modo speciale pro docentes.

8. Es de maximo interesse non negligit juvenes que non pote sequi cyclo completo de studios. Necesse, ergo, prece directores de scholas technico et complementare, industriale, agrario et professionale, de scholas in vespere, etc., ut introduc, in suo cursus, cum medios maximo opportuno, notiones relativo ad S. d. N. et ad Organizatione internationale de Labore.

9. De justo loco et de tempore que conveni da in programmas ad disciplina isto, debe decide auctoritates nationale aut locale ; tamen melio es que veni conjuncto cum geographia, historia, aut instructione civico.

10. Studio debe es prosecuto usque ad gradu maximo de instructione generale.

11. Es desiderabile que professore aut magistro, ut auxilio pro suo officio, pote habe :

- a) libros supra principios, historia et opera de S. d. N. ;
- b) materiale de instructione per medio de imagines, illustrationes, præcipue typo Epinal, apparatus de projectiones fixo aut cinematographico, etc. ;
- c) operas de lectura pro pueros de diverso ætate ;
- d) cursus speciale pro docentes que jam non recipit, in scholas normale, præparatione necessario.

12. Oportet indica utilizationes possibile de radiophonia.

MEDIOS INDIRECTO OFFICIALE

13. Auctoritates competente, pro adjuva studio isto in scholas de omne ordine, pote etiam :

- a) Offer aliquo facilitationes, ut professores et magistros frequenta cursus de instructione in Geneva aut in alio loco.

b) Statue, omne anno, uno die, aut dimidio, pro da ad alumnos, cum methodos efficace, aliquo notiones certo supra scopos et resultatus de S. d. N.

c) Institue concursu inter alumnos de classes superiore - de aliquo institutos, de regione, aut de natione - pro optimo labore supra S. d. N.

d) Vigila ut: 1. in bibliothecas scholastico pro magistros et professores, es operas de informationes relativo ad S. d. N.; 2. in bibliothecas pro juvenes, es publicationes, conveniente ad ætate, que tracta de S. d. N.

e) Facilita opera de associationes privato, apud juvenes, extra horas de schola,

f) Vigila ut in examines, quando re es possibile et juxto, es quæstiones relativo ad S. d. N.

14. Modo maximo efficace de propaganda es exemplo. Es, ergo, utile que Commissione internationale de cooperatione intellectuale pote, ad intervallos periodico, compara resultatus consecuto, et etiam iniciativas complementare in diverso nationes.

15. In gradu superiore universitario, considerationes supra S. d. N., sine exclude creatione eventuale de cathedra speciale, debe es maximo extenso. Sed es desiderabile que uno aut plure cursus speciale, de sex lectione ad minimo, es organizato in universitates, pro studentes omnes; et que auctoritates universitario consilia, pro theses, argumentos relativo ad S. d. N.

MEDIOS NON OFFICIALE

16. Associationes privato pote contribue in opera isto in vario modo:

a) Completa conatus de auctoritates sub diverso aspectus supra mentionato.

b) Da, in scholas, conferentias efficace ad excita interesse de alumnos.

c) Organiza conferentias et lectiones pro Societate de juvenes.

d) Organiza concursus, pro stimula ad studio de quæstiones relativo ad S. d. N.

e) Provide documentos et materiale de instructione per medio de imagines.

f) Excita interesse de institutos privato de educatione, et subministra ad illos medios pro lectiones supra S. d. N.

g) Stimula, præcipue inter universitarios, studio técnico de problemas relativo ad S. d. N.

h) Age apud organizationes de instructione pro adultos, et adjuva illos ad stude opera de S. d. N.

i) Habitua novo generationes ut coopera ad provisiones : 1. pro veni in auxilio de nationes percusso ab calamitates, 2. pro remedia ad conditiones hygienico de aliquo regiones.

17. Universitates popolare, syndicatos, circulos de conferentias, circulos de studios, associationes sportivo que habe etiam scopo de educatione, ut Boy Scouts, Girl Guide, et alio associationes de juventute, pote valde contribue pro edoce de scopos et de activitate de S. d. N.

18. Pro libros scholastico et encyclopædias, homo pote quære ad gubernos, ad academias et societates scientifico, ad auctores et editores de libros scholastico, de fac ad S. d. N. loco que merita. Forsan homo pote recompensa aliquo iniciativas, cum fac significatione de illos ad titulo honorifico, aut cum attribue ad illos aliquo præmio.

19. Ut professores, auctores et editores pote facile inveni documentos de informatione, es desiderabile que omne bibliotheca importante posside publicationes de S. d. N. et principale operas relativo.

***

Emendatione de manuales de historia, in sensu de uno meliore intelligentia de quanto populos debe unos ad alios, es desiderabile, sed maximo delicato. In momento isto, non pare possibile, in dominio internationale, i ultra propositione Casares, adoptato ab Commissione de cooperatione intellectuale. Sed es desiderabile que, in omne regione, nationales da opera et studio pro fac evanesce, ex libros scholastico, excitationes ad odio adverso populos alieno.

Directiones de institutos de instructione deba vigila, ut aliquo libro adoptato non contradic libros que commenda ideales de S. d. N.

Pro adapta commendationes generale isto ad necessitates peculiare de vario nationes, et assecura cooperatione harmonico de administratores-professores et magistros, et de associationes propitiō, es commendato que omne governo convoca ad scopo uno conferentia nationale. Es sperabile que Secretariatu de S. d. N. subministra ad conferentias informationes de provisiones jam adoptato in aliquo nationes, et etiam sumario de notitias de que homo suggere insertione in libro de informationes pro magistros.

II.

Quale es methodo optimo pro habitua novo generationes ad considera cooperatione internationale modo normale pro conduce negotios de mundo?

Suffice enuntia problema pro indica immensitate de illo.

Sub-Comitatu habe descripto aliquo lineas generale, pro da, in vasto dominio isto, indicationes provisorio, que veni examinato in proximo reunione.

Es in classe docente, ab magistro de schola primario ad professore de universitate, que nos debe præcipue habe fiducia, pro forma in juvene mentes habitudine de sympathia pro cooperatione internationale.

Professores et magistros habe ita, pro elaboratione de mundo futuro, officio importante et magno responsabilitate. Formatione de classe docente, in scholas normale, es forsan puncto essentielle de programma. Eleva livella de studios et suscita in animos desiderio ardente de resolve negotios de mundo per medio de libero consensu de populos, es methodo optimo in dominio que occupa nos.

Alio medios: scholas aut cursus ad tempore, ubi congregi juvenes de vario nationalitates; scholas, que præpara ad curriculos internationale, commutationes et itineres de professores; organizationes, ut jam existe in Anglia et in Status Unito, de cursus dato ab uno professore in diverso centros intellectuale.

Conatus isto, nationale et internationale, implica collaboratione de omnes, individuos et associationes, que se interes ad scopo, et concursu de magno associationes internationale.

Opiniones et Votos de Gubernos et Organizationes internationale.

Commendationes de Sub-Comitatu.

1. Cognosce et judica mutuo inter se, tale es principio ad base de omne cooperatione. Pro perfectiona cognitione isto, es opportuno organiza relationes directo aut indirecto inter juvenes de nationalitate diverso.

2. Methodos sequente, destinato ad facilita relationes indirecto, præcipue dum anno scholastico, merita de es notato:

a) Conferentias pro excita spiritu de juvenes, præsentatione de tabulas et de films idoneo, expositione de objectos, festos et spectaculos de alio populos.

b) Correspondentia interscholastico, extenso ad commutatione de imagines, photographias, specimines de labores, etc.

c) Associatione, quando es possibile, de correspondentia interscholastico cum labore facto in schola.

d) Expositione de operas ita collecto.

e) Versione de idoneo operas egregio, comprehenso narrationes popolare nationale, et publicatione de versione ipso in periodico pro juvenes.

3. Methodos sequente de relationes directo inter juvenes pote es pretioso, præcipue si applicato in ætate in que participantes pote facile recipe impressiones durabile:

a) Commutatione temporario de pueros inter familias.

b) Campos internationale pro pueros et colonias internationale de ferias.

c) Excursiones de gruppos, sub custodia de capites idoneo.

d) Congressus et alio reuniones, cum modalitates opportuno.

e) Commutatione de alumnos inter scholas de diferente nationes.

f) Cursus in ferias.

4. Associationes propitio debe, cum omne medio conveniente ad conditiones nationale, adjuva gubernos ad organiza visitationes et commutationes.

5. Es opportuno stude diferente medios que permette de subveni visitationes et commutationes.

6. Oporte obtine ex gubernos omne facilitatione possibile pro itineres, syngraphos (A. passports), taxas; et fac in modo que omne pote consequere maximo fructu ex suo visitationes in regiones alieno.

7. Es opportuno continua studio, et procede ad aliquo experimento, pro signo speciale aut diploma de cooperatione internationale.

8. Veni expresso votos etiam pro commutatione de juvene magistros et professores.

9. Es bene que gubernos examina sine mora quæstione de equivalentia scholastico, que pote facitita commutationes.

10. Apud Instituto internationale de cooperatione intellectuale pote es creato parvo officio pro centraliza propositos de commutationes.

11. Non debe es neglecto auxilio que, pro mutuo cognitione de civilizationes et de populos, offer manifestationes æsthetico, et præcipue museos de arte et de historia.

12. Que Secretario generale de S. d. N. examina possibilitate de habere oratores, in principale linguas, pro da, ad magistros et professores, informationes exacto, idoneo pro doce, supra opera de S. d. N., et pro stimula applicatione practico de vario votos.

VII Consilio Generale de Unione Internationale de Succursus ad Pueros

Consilio Generale — ia es reunione de repræsentante de Comitatus affiliato ad Unione — habe loco in Geneva, in septembre, in tempore de VII Reunione de Societate de Nationes.

Interveni, inter alios, repræsentates de Save the Children Fund: præsidente D. Percy Alden, thesaurario D. H. D. Watson, Secretaria Miss Eglantyne Jebb, Secretario Generale D. L. B. Golden; Mme René Dubost, præsidente de Comitatu français; Dr. Bagotzky, repræsentante de quattuor Societate affiliato de Republicas socialista sovietico; D. Nicolaëw, de Officio internationale de Labore, que repræsenta Unione de Bulgaria. Interveni etiam D. Gertrud Bäumer, de delegatione germanico in S. d. N.; senatore Posner, delegato de governo polono in Commissione consultativo de S. d. N. pro protectione de infantia et de juventute; D. Valvanne, secretario de delegatione finnico in S. d. N.; Miss Macadam, secretaria de Unione universitario de scholas de servitio sociale in Anglia; D. William Rappard, rectore de Universitate de Geneva.

Dum præcedente Consilios Generale tracta quasi solo de quæstiones administrativo, VII Consilio incipe studio de problemas relativo ad protectione de infantia, et redde ita evidente evolutione que eveni in ultimo annos in charactere de Unione. Formula de ante: distribue decem et centum mille pastus ad pueros in tempore de grande fame, nunc plus non suffice. Si magno miserias debe es adhuc mitigato, et servato aliquo existentias; novo officios existe non minus urgente: seque pueros servato, provide omne de uno arte, aut, ad minimo, praepra illos ad vita de labore. Post sex anno de conatus in 30 natione diverso, post magno actione de succursus temporario pro tanto numero de indigentes, Unione, ut bene nota suo inspiratrice Miss Eglantyne Jebb, debe dedica se ad incremento, in omne natione, de systema bene organizato de protectione de infantia: assistentia debe es substituto cum praevidentia, pecunia cum instructione.

Medio maximo practico de perveni ad resultatu isto, es creatione in Geneva de uno Instituto internationale de Servitio sociale. Idea, que Comitatu finnico de Succursus ad Pueros praesenta anno praeterito, post

primo Congressu generale, jam es objecto de studio diligente de Comitatu executivo et de Commissiones electo in primo menses de anno. Quod, in suo forma definitivo, i es Instituto, quale suo disciplinas et tempore de studios, es hodie præmaturo de indica. Opiniones favorable de aliquo Comitatus affiliato et discussione que eveni in Consilio generale, permette tamen de da aliquo ideas generale de novo fundatione. Instructione debe es universitario; non fac in nullo modo concurrentia ad instructione de Scholas de servitio sociale de vario nationes; sed, contra, constitue pro alumnos de scholas isto uno instructione complementare de ordine internationale. Uno ex scopos essentielle, es de praepra, pro servitio sociale, persionas susceptible de adapta se ad conditiones peculiare de uno aut alio natione, in loco de limita se ad exigentias de servitio nationale. VII Consilio generale adopta idea de uno cursu de instructione internationale supplementare ad instructione dato, secundo natura proprio de omne stirpe, in regiones anglo-saxone, latino, germano, etc.

Duo alio quaestione es objecto de relationes diligente de Secretariatu de Unione, et da loco ad discussiones interessante: 1 - de pueros alieno in regiones de residentia; (quaestione que es in programma de Commissione consultativo de S. d. N. pro protectione de infantia et de juventute); 2 - de extensione de scholas-officinas.

Ad examine de ultimo problema participa D.a Vajkai, fundatrice de scholas-officinas in Budapest, et D.lla Mund, de Officio internationale de labore. Consilio generale, unanime, exprime spe que, post experientia conclusivo facto in Budapest, institutiones simile veni fundato in alio regiones.

Congressu internationale de Cinematographo

(Paris, 27 septembre - 3 octobre 1926)

Ad Congressu - scopo de que es studio de problemas relativo ad cinematographo in relatione cum arte et educatione - participa 417 delegato ex 28 regiones diverso. Es repræsentato Societate de Nationes et Officio internationale de Labore. Numerosos es delegatos de France et de Germania. Nullo delegato de cinematographia americano es præsente.

Commissiones de Congressus es octo: I, II et III stude problemas relativo ad educatione et docentia.

Commissione I - ut proponere Societate de auctores français de films et delegato de Mexico et de Sina - emitte voto, que Congressu unanime approba, ut Congressu ipso invita auctores, productores, editores, et, in generale, omne industriale et artifice de film :

a) ad evita cum cura electione de operas apto ad excita aut ad nutui mutuo odio inter populos et ad perpetua idea de bello ;

b) ad evita, autem, cum toto conscientia possibile, de systematico da, in film, caractere degradante aut ridiculo ad actores que repræsenta personas de nationalitate aut stirpe alieno ;

c) ad pone, contra, in evidentia, cum constante sollicitudine, urbanitate et benignitate, pulchritudines et virtutes de populos alieno, et ita excita pro istos sensus de interesse et de sympathia ;

d) in summa, ad fac de cinematographo, in omne possibile modo, instrumeto universale de propaganda internationale et de humano reconciliatione.

Commissione II suggere fundatione de publico cinemathecas nationale, et de cinematheca internationale, sub auspicio de Societate de Nationes. Et exprime etiam voto, ut omnes fave, et cum omne auxilio, educatione, per medio de cinematographo, de classes popolare, ad scopo de eleva livella intellectuale de istos.

Commissione III præsentat votos sequente.

1. Que Gubernos, Officios de hygiene publico et Operas de hygiene physico et mentale, cura, cum effectivo interesse, educatione hygienico de pueros, præcipue per medio de cinematographo, et adjuva, cum medios morale et pecuniario, productione de bono films pro prophylaxi de morbos ex bacterios et infectivo, et de films etiam pro puericultura, et pædagogico.

2. Que mutuo commutationes, inter nationes, de films pro hygiene sociale, veni facilitato ad maximo possibile, etiam cum exoneratione de vectigales, in toto aut quasi. Oportet que uno Commissione, de Instituto pro Cooperatione intellectuale, stude conventionem pro regula conditiones de commutationes internationale.

3. Que propter novo regimine isto, nationes commutata mutuo inter se, in modo currente, films pro hygiene sociale, cum scopo de perfectione technico et scientifico.

4. Que proposito novo Officio internationale de Cinema habe uno

Sectione pro selectione de optimo films de hygiene sociale, que include principale competentes: productores et educatores; et que, ante fundatione de Officio, films isto pote es edito et publicato solo post approbatione de Associationes scientifico, medico et pædagogico, aut de Commissiones constituto ad scopo, in omne natione, ex Ministerio competente.

5. Que pleno cooperatione veni stabilito - inter doctos, productores et propagandista - ut pone in commune scientia, technica et experientia, pro incremento de educatione hygienico, per medio de cinematographo.

6. Que directores de cinema auctoriza projectione, sine expensas, de films relativo ad hygiene.

7. Que speciale films de propaganda anti-alcoholico veni subministrato, ex Auctoritates publico, ad magistros in omne schola primario.

Congressu internationale de Philosophia

(Cambridge, Massachusetts, U. S. A. - 13-17 septembre 1926)

Interveni plus quam 400 delegato de 35 natione.

Inauguratione eveni in vespere de 13 septembre, cum orationes de Nicholas Murray Butler, praesidente generale de Congressu, de A. Lawrence, praesidente de Harvard University, et de W. E. Hocking, R. C. Lodge, H. W. Stuart, praesidentes de tres sectione de « American Philosophical Association », ad que, in nomine de delegatos omnes, responde Paul Lapie, rectore de Universitate de Paris.

Congressu discute 4 argumento de charactere generale, et 12 de indole speciale.

Argumentos generale es: 1) hypothese de evolutione emergente; 2) functione de philosophia in historia de civilizatione; 3) continuitate et discontinuitate inter scientias; 4) philosophia et relationes internationale.

Ad importante discussione participa numeroso studiosos de omne parte de mundo.

In IV Sectione de Classe C — Ethica, Theoria de valore, Philosophia sociale, Æsthetica — veni tractato duo thema de argumento pædagogico: 1) Educatione morale in vario ordines et gradus de schola in France, per Paul Lapie, rectore de Universitate de Paris; 2) Problema de schola et de educatione in novo Italia, per Giacomo Tauro, praeside de Facultate de philosophia et litteras in Universitate de Catania.

VII Congressu, 1930, praeparatione de que veni commissio ad prof. Smith, eveni in Oxford.

IV Congressu internationale de Educatione Morale

(Roma - 28 septembre-2 octobre 1926)

Congressus internationale de Educatione morale non patrocina principios particulare de aliquo associatione aut parte politico, sed offer, ad omnes que occupa se de educatione morale — quale es suo personale opinionones religioso, ethico, politico — pari opportunitate de exprime proprio opinionones et de compara illos cum opinionones de alios.

Scopo, ergo, de Congressus es de fave uno activo collaboratione, inter omnes que cura operas de educatione morale, sine differentias de stirpe, nationalitate aut religione.

Præcedente Congressus eveni: I, in London, 1908; II, in Haga, 1912, III, in Geneva, 1922,

Themas de IV Congressu es:

1) - *Possibilitate de uno Codice morale universale ad base de educatione*; - relatores: Abdullah Cusuf Ali (India), et Francesco Orestano (Italia).

2) - *Personalitate: medio pro suo evolutione in familia, in schola, in societate*; - relatores: Felix Adler (U. S. A.), et Gustave Belot (France).

Ad Congressu participa numero repraesentantes de Status, Associationes, Universitates de toto mundo.

Senatore Scialoia et prof. Orestano expone conceptus fundamentale de opera de Congressus; prof. Bodrero loque de ideas educativo de Guberno italiano et opera de isto, ita in territorio scholastico, ut in territorio humanitario et sociale.

Ad discussione de I thema — sub præsidentia de prof. Radulesen Pogoneau, de Universitate de Bukarest — participa André Lalande, professore ad Sorbonne; Crouset, de Academia de France; professores italiano Calò, Ferretti, Resta; Lonscale Ragg, de Universitate de Oxford; Wolski de Varsavia, De Matos Romano de Lisboa, Valli, Mislakowski de Cracovia.

Interessante es etiam discussione de II thema. Adolphe Ferrière, M. Mossè, domina Mocatte, et alios, tracta de educatione de infantia et de juventute.

Congressu, ut in programma, veni clauso sine ullo deliberatione definitivo. Sed discussione, supra problemas maximo importante de

educatione morale, inter insigne studiosos de 20 natione civilizzato, i da sine dubio optimo fructus.

Proximo Congressu de 1930 eveni in Paris.

Investigatione supra libros scholastico post-bello

« Dotatione Carnegie pro pace internationale » exequit uno investigatione supra libros scholastico post-bello.

Primo volumine de investigatione, de que es jam publicato II editione (*Enquête sur les livres scolaires d'après-guerre*. Tomo I, ed. II, pag. 446, Paris, Centro Europæo de Fundatione Carnegie, Boulevard Saint-Germain, 173), se occupa de libros et manuales uso post bello in scholas primario et secundario de 7 natione belligerante: France, Belgio, Germania, Austria, Anglia, Italia, Bulgaria. Investigatione es supra spiritu cum que — respectu ad bello 1914-18, suo causas et resultatus — veni concepto et redacto manuales et libros scholastico de historia, geographia, educatione civico. Investigatione veni limitato ad libros pro scholas primario, excluso libros pro scholas superiore, ob rationes mentionato in introductione.

Professores de scholas superiore et secundario, et magistros, in 7 natione indicato, habe examinato 370 libro. Volumine de investigatione redacto cum cura particulare, refer citationes de libros examinato, de que veni dato bibliographia completo et indice de auctores. Relationes pro France, Belgio et Germania veni redacto supra datos collecto per Dr. Prudhommeaux; relatione pro Austria es de prof. Karl Brockhausen de Universitate de Wien; Miss Mattheros, libero docente ad Paris, habe redacto relatione pro Anglia; domina Clarina della Cella, de Genova, illo pro Italia; J. Ivanoff, prof. de historia moderno in Universitate de Sophia, illo pro Bulgaria.

Dolendo es que plures ex manuales isto, que es omnes pro juventute, es concepto et redacto cum spiritu de violentia et de intransigentia. Aliquo manuales germanico habe scopo de inculca, in juvenes, amore exclusivo pro Germania ante bello et suo traditiones. Britannia pare fac exceptione ad tale tendentia generale: conatus jam veni facto pro reforma modo de doce historia, et pro educa generationes novo cum spiritu de vero civismo et de fraternitate internationale.

Ad isto I volumine, i seque II — de libros scholastico in nationes neutrale — et III, supra principale nationes extra-europæo.

QUESTONE SOCIALE IN LUMINE NOVO *

Id es bene cognito, que questione sociale es uno questione de natura humano. Nunc theoria de evolutione intellectuale jacta uno lumine novo supra natura humano, ergo supra questione sociale et solutione de illo.

Isto theoria loque de intellectualitate de homines ut de natura humano, id es illo dic que: quale intellectualitate, tale natura. Sed illo doce, in idem tempore, que ce intellectualitate es, in fundo, identico, nam omni homine habe instinctu et ratione ut fortias intellectuale principale, solum in proportione differente. Instinctu es uno fortia impulsivo, que vive et comprehendere in *presente*, ergo in uno mundo de bono et de malo permanente. Ratione es uno fortia continuo, que vive et comprehendere in *tempore*, ergo in uno mundo in evolutione. Et illo recognosce, que bono et malo es relativo, superficiale et transiente, et natura interiore de homines es simile et evolve in uno modo simile.

Instinctu de homine vide in altero homines bono aut malo; ratione de homine vide solum intellectualitate differente. Instinctu opina, aut que uno ordine sociale es toto bono et debe es conservato, aut que illo es toto malo et debe es abolito; illo promove aut idea de conservatione, aut idea de revolutione. Ratione opina, que omni ordine sociale es bono, tam longo

---

* Auctore ute e in loco de diphthongos *ae* *oe*.

ut illo corresponde ad intellectualite de homines; sed ipso optimo ordine sociale fie malo et debe evolve in mensura que homines evolve. Sic ratione promove idea de evolutione. Nam instinctu vive in presente, illo necessita *possessione* — *possessione* immediato, actu de *possessione*; nam ratione vive in tempore et labora pro futuro, illo necessita *attinctione* — semper *attinctione*, actu de *attinctione*. Id es instinctu de homine que sustine *systema* de inequalitate sociale, nam isto *systema* fave *possessione* maximo; id es ratione de homine que promove *systema* de equalitate sociale, nam isto *systema* fave *attinctione* maximo.

Nam instinctu de homine cum tempore diminue et ratione auge, uno pote suppose que instinctu evolve in ratione; ergo omni homine, et toto humanitate, vive plus et plus in tempore, pro evolutione et attinctione. Et, in concordantia cum isto evolutione de intellectualitate de homines, ordine sociale de homines etiam evolve.

Id resulta ex super dicto, que id debe existe uno relatione stricto inter intellectualitate de homines et loro ordine sociale. Et, in facto, id existe. Ordine sociale, ut representato per leges sociale, resulta ex actiones sociale de homines; actiones sociale de homines resulta ex intellectualitate de homines; ergo, ordine sociale resulta ex intellectualitate de homines.

Nam humanitate presente habe uno intellectualitate plus instinctivo quam rationale, et desidera *possessione* plus quam *attinctione*, ordine sociale presente debe es, et es, uno de inequalitate sociale. Instinctu de homine, que semper vide malo in *alteros*, puta — quando isto conveni ad illo — que ordine de inequalitate sociale es «injusto»; sed ratione de homine, que recognosce imperfectione *generale* de homines, pensa que isto ordine es solum imperfecto. Instinctu sustine, que mino-

ritate opulento « impone » ordine de inequalitate sociale supra majoritate paupere ; sed ratione non pensa isto — illo non pensa ipso que majoritate instinctivo « impone » inequalitate sociale supra minoritate rationale. Ratione pensa, que societate humano es uno unitate, omni parte de que depende de totalitate, et viceversa ; ergo, uno ordine sociale generale non pote es « imposito » : illo *debe* corresponde ad intellectualitate colectivo de homines — et illo corresponde.

Id es dicto, aliquo vice, que questione sociale resulta ex retritatie de ordine sociale ab natura, aut intellectualitate de homines ; sed id es tam multo ratione ad dic, que id es intellectualitate de homines, que es retro ordine sociale. Id es plus exacto ad pensa, que questione sociale resulta ex retritatie de ambo intellectualitate de homines et de ordine sociale ab *ideale* sociale de homines. Et, nam isto ideale nasce in modo constante ex *evolutione* intellectuale de homines, questione sociale nasce etiam in modo constante ex isto evolutione.

Evolutione crea questione sociale, et evolutione solve illo. Et isto dic que, tam longo ut evolutione existe, nullo intellectualitate, et nullo ordine sociale, pote solve questione sociale in modo permanente, nam semper novo et novo problemas nasce.

***

Malo sociale es uno malo plus aut minus permanente, et suo intensitate appare etiam plus aut minus permanente. Malo sociale — ut questione sociale que manifesta illo — resulta ex retritatie de vita sociale reale ab vita sociale ideale, et gradu de isto retritatie es gradu de malo sociale. Nam ideale sociale progredere, in mensura que homines approxima illo, gradu de retritatie de vita sociale reale ab vita sociale ideale non dimi-

nue, et malo sociale etiam non diminue. Et in ce modo, questione sociale, sub uno evolutione permanente de homines, non es uno questione de eradicatione de malo sociale, nec uno questione de diminutione absoluto de ce malo, sed solum uno questione de diminutione *relativo* de ce malo — de diminutione de ce malo in mensura que illo auge, de diminutione de illo ad suo gradu normale. Tale « diminutione » de malo sociale es possibile et es scopo de uno efforte sociale permanente.

Toto quod auxilia ad approxima ideale sociale, auxilia ad « diminue » malo sociale, tunc, in primo loco, *opportunitate* ad age, ad approxima — uno opportunitate pro omni uno ad occupa ce loco in societate humano que conveni ad illo, que permette ad expande se et ad attinge. Opportunitate es uno medio naturale pro « diminue » malo sociale — pro fac questione sociale minus acuto et evolutione plus equale et minus penibile. Ce es quod omni homine desidera, et ce es etiam quod revolutione sociale demanda.

Opportunitate fave attinctione. Etsi desiderio instinctivo de possessione es dominante in humanitate presente, necessitate rationale de attinctione non es minus reale. Omni homine necessita, plus aut minus, attinctione, aut uno activitate creatrice. Id es non solum pro resultatu de attinctione que homines labora. Multo homines, que appare ad labora pro successu materiale, es in facto quasi indifferente ad illo, et labora pro attinctione ipso, pro actu de attinctione id es pro evolutione.

Omni homine evolve, sed omni homine evolve in suo modo, in concordantia cum suo intellectualitate. Uno homine rationale, que recognosce evolutione, evolve in uno modo constante. Illo sci que ordine sociale pote evolve solum in uno modo graduale, et illo seque uno evolutione graduale. Uno homine instinctivo, que non recognosce evolutione, evolve per impulsus instinctivo,

et ce impulsus duc illo ad revolutione, id es ad actione et reactione, uno post altero.

***

Nam vita es evolutione, omni theoria vitale debe indica, et in facto indica, uno via evolutionale. Id existe quatuor theorias vitale, aut vias evolutionale, principale, istos de : religione dogmatico, scientia dogmatico, religione hypothetico et scientia hypothetico. Omni uno de isto theorias habe in visu fraternitate de homines, sed recommenda, aut vide, uno medio differente pro attinctione de illo. Religione dogmatico recommenda installatione de fraternitate ut uno *voluntate divino* ; scientia dogmatico recommenda installatione de illo ut uno *justitia sociale* ; religione hypothetico vide in fraternitate uno *ideale spirituale* ; et scientia hypothetico vide in illo uno signo de *progressu intellectuale*. Ambo theorias dogmatico servi optimo intellectu instinctivo de majoritate de homines, que non recognosce evolutione ; ambo theorias hypothetico servi optimo intellectu rationale de minoritate de homines que recognosce evolutione. Tamen, nam nullo homine es solum instinctivo aut solum rationale, omni homine si que non solum uno de dicto vias evolutionale, sed etiam, plus aut minus, omni uno de alteros.

Nam omni homine habe ratione, ad omni intellectuatitate corresponde uno certo recognitione que omni cognitione humano evolve et es solum uno hypothesi. Et, in facto, omni homine seque uno via evolutionale plus aut minus hypothetico — de uno certo gradu de suppositione. Gradu de suppositione depende de intellectualitate de homine — illo auge cum intellectualitate — sed modo de suppositione, religioso aut scientifico, non depende de intellectualitate : illo depende de equilibrio intellectuale de homine.

Id es comprehenso generalum, que religione es dogmatico

et scientia hypothetico ; sed, in facto, ambo religione et scientia pote es dogmatico et hypothetico ; et id es meliore ad pensa de religione ut de suo synonymo « theologia », id es *scientia de existentia*, et de « scientia » ut de *scientia generale*, theologia incluso.

Id es dicto, que scientia de existentia es toto quod homine necessita. Et ce es, in principio, vero. Sed idea de unitate de mundo suggere, que scientia de existentia es inseparabile de scientia generale et non pote es acquisito sine illo ; et que omni specializatione in theologia es effectivo solum tam longe ut uno contactu cum scientia generale es conservato ; et vice-versa, omni specializatione in uno scientia non theologico es effectivo solum tam longe ut uno contactu cum theologia es conservato. Sic, via de scientia generale es via directo et optimo pro evolutione intellectuale — pro evolutione de instinctu in ratione ; et omni tendentia intellectuale exclusivum religioso, aut exclusivum non religioso, ut uno deviatione de via directo, appare ad indica uno certo nonequilibrio intellectuale — uno morbo aut uno degeneratione.

***

Revolutione pote crea uno ordine sociale novo, sed solum evolutione es capace ad stabili illo. Uno ordine novo non pote es stabilito ante que illo es recognito — id es bene cognito — et assimilato per majoritate de homines. Et id prende multo tempore ad recognosce et assimila uno ordine novo. Sic illos, que concipe idea de equalitate sociale, vide in primo loco solum libertate et benestatu generale ; plus tardo illos percipe que equalitate sociale, impone debitos novo, et debitos difficile ; et solum in fine illos recognosce, que equalitate sociale destrue, pro homine materiale, non solum pena de vita, sed etiam gaudio de illo. In modo simile, feminas, que concipe

idea de equalitate de sexus, vide in primo loco privilegios novo; postea debitos novo; et solum in fine recognosce, que equalitate de sexus exclude ideale vetere feminino, uno ideale bene vivente in tempore presente. Et etiam pacifistas. Illos vide sacrificios que guerras demanda, sed non vide sacrificios que uno pace constante demanda. Et illos, in fine, debe recognosce, que sacrificio que uno pace constante demanda non solum existe, sed es, pro majoritate de homines, plus grande quam sacrificiosque guerras demanda, nam uno pace constante demanda uno natura non materiale de homines.

Si id prende multo tempore ad recognosce uno ordine sociale novo, id prende plus tempore ed assimila illo. Et ce es causa quare tanto homines es solum in theoria pro uno ordine novo, et non cessa ad sustine, in practica, ordine vetere. Illos es attracto per privilegios de ordine novo, sed non vol perde privilegios de ordine vetere. Tamen, omni homine debe elige inter novo et vetere, nam uno exclude altero.

Multo homines pensa, que ideale rationale de fraternitate de homines pote es attincto et, in idem tempore, ideale instinctivo de uno vita materiale retento. Sed isto es impossibile. Uno vita materiale, in limite de possessione medio, non disharmoniza cum ideale de fraternitate, sed uno ideale limitato pote satisfac solum uno societate que non evolve. Ideale materiale de societate humano, que evolve, es in possessione *maximo* et, ut tale, illo non harmoniza cum ideale de fraternitate. Instinctu de homine es pro vita materiale, ergo contra fraternitate; id es solum ratione de homine que es pro fraternitate. Ratione non es interessato in vita materiale et tende ad destrue illo, et destrue in totalitate, in favore de uno vita toto mentale, nunc incognito.

Si instinctu evolve in ratione, id es ratione ad suppose que ratione etiam evolve — in spiritu, et evolutione intelle-

ctuale de homine es, in facto, uno *dematerializatione*. Isto dematerializatione es lento, sed jam nunc uno pote vide que, cum progressu de ratione, interesse de homine in « res » diminue et suo interesse in « ideas » auge; extravagantia materiale da loco ad moderatione, et moderatione tende versus simplicitate; et vita fie plus mentale et spirituale. Et ce vita simplice et spirituale es remerio optimo pro malo sociale.

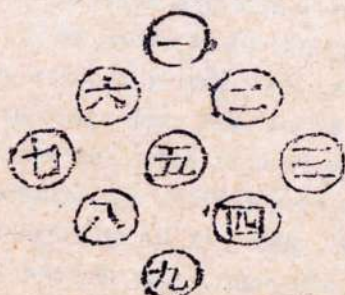
Pozwan (Polonia).

A. SLAWINSKI

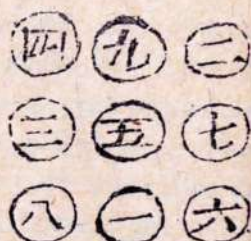

JOCOS DE ARITHMETICA. (*)

Antiquo libro sinense de Arithmetica, in bibliotheca de « R. Accademia delle Scienze di Torino », contine quadratos magico de latere 3, 4,... usque ad 10. Me reproduce illos de latere 3 et 4; ita lectore pote cognosce cifras sinense.

Versione:
$$\begin{array}{ccc} & 1 & \\ 6 & 2 & \\ 7 & 5 & 3 \\ 8 & 4 & \\ & 9 & \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc} 4 & 9 & 2 \\ 3 & 5 & 7 \\ 8 & 1 & 6 \end{array}$$

Versione:
$$\begin{array}{cccc} 13 & 9 & 5 & 1 \\ 14 & 10 & 6 & 2 \\ 15 & 11 & 7 & 3 \\ 16 & 12 & 8 & 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 4 & 9 & 5 & 16 \\ 14 & 7 & 11 & 2 \\ 15 & 6 & 10 & 3 \\ 1 & 12 & 8 & 13 \end{array}$$

(*) Vidi pag. 84.

Sinenses scribe ab alto ad imo, de dextera ad sinistra.

Numeros	1	2	3	4.....	10	11
habe in sinense forma	—	=	≡		+	±

In quadrato

1	15	14	4
12	6	7	9
8	10	11	5
13	3	2	16

Fig. 9.

es constante summa per horizontales:

$$\begin{aligned}
 1 + 15 + 14 + 4 &= 34 \\
 12 + 6 + 7 + 9 &= 34 \\
 8 + 10 + 11 + 5 &= 34 \\
 13 + 3 + 2 + 16 &= 34
 \end{aligned}$$

Et per verticales:

$$\begin{aligned}
 1 + 12 + 8 + 13 &= 34 \\
 15 + 6 + 10 + 3 &= 34 \\
 14 + 7 + 11 + 2 &= 34 \\
 4 + 9 + 5 + 16 &= 34
 \end{aligned}$$

Et per diagonales:

$$\begin{aligned}
 1 + 6 + 11 + 16 &= 34 \\
 13 + 10 + 7 + 4 &= 34
 \end{aligned}$$

Divide quadrato in 4 quadrato minore.

Summa de numeros in omne quadrato minore vale 34:

$$\begin{aligned}
 1 + 15 + 6 + 12 &= 34 \\
 14 + 4 + 9 + 7 &= 34 \\
 11 + 5 + 16 + 2 &= 34 \\
 8 + 10 + 3 + 13 &= 34
 \end{aligned}$$

Summa de numeros in quadrato interno:

$$6 + 7 + 11 + 10 = 34$$

in vertices: $1 + 4 + 16 + 13 = 34$

Summa de numeros in vertices de quadratos de latere 3 :

$$1 + 14 + 11 + 8 = 34$$

$$15 + 4 + 5 + 10 = 34$$

$$6 + 9 + 16 + 3 = 34$$

$$12 + 7 + 2 + 13 = 34$$

Et in quadratos :

$$15 + 9 + 2 + 8 = 34$$

$$14 + 5 + 3 + 12 = 34$$

Es possibile assume quatuor ex numeros 1, 2,... 16, cum summa 34, in 86 modo differente. Isto exercitio de additione pote, in schola, substitue additiones super numeros arbitrario.

Si nos scribe numeros de quadratos minore in figura 9, super horizontales, resulta novo quadrato ubi es constante summa per horizontales, verticales, diagonales, ut supra, et remane magico, si nos transporta primo verticale post ultimo, plure vice, et primo horizontale post ultimo, plure vice.

Quadrato de isto natura es dicto panmagico (Tarry).

1	15	6	12
14	4	9	7
11	5	16	2
8	10	3	13

In quadratos de fig. 9, in medio de primo horizontale es scripto 1514; in anno 1514 incisore Dürer publica primo quadrato magico in Europa occidentale. Illos es noto ad monacho graeco Moscopulo, in anno 1400 circa, ad Arabos in anno 800, et ad Sinenses, 2000 anno ante Ch.

Frénicle, in « Mémoires de l'Académie des sciences, Paris 1729 », publica tabula completo de quadratos de latere 4; illos es in numero de 7040, ex que 384 es panmagico.

Quadrato de latere 5. — Si x et y es numeros ab 0 ad 4, et si in puncto de coordinatas x et y nos scribe
 $n = 1 + (x + 2y) R 5 + ((2x + y) R 5) \times 5$, resulta quadrato panmagico de latere 5.

Summa per horizontales, verticales, diagonales es semper 65, et quadrato remane panmagico si nos permuta in circulo horizontales et verticales.

1	12	23	9	20
8	19	5	11	22
15	21	7	18	4
17	3	12	25	6
24	10	16	2	13

Tabulas mysterioso.

Tene in mente uno numero ab 1 ad 15, et dic ad me in quale ex sequente tabulas illo es scripto:

1	3	5	7	9	11	13	15
2	3	6	7	10	11	14	15
4	5	6	7	12	13	14	15
8	9	10	11	12	13	14	15

Numero, que te habe in mente, vale summa de primo numeros in tabulas ubi es scripto.

Numero 1 es scripto in solo tabula que incipe per 1; numero 2 in tabula que incipe per 2; numero $3=1+2$, in tabulas 1 et 2; num. 4 in tabula que incipe per 4; num. $5=4+1$ in tabulas 4 et 1, etc.

Operationes curioso.

$$1 \times 1 = 1$$

$$11 \times 11 = 121$$

$$111 \times 111 = 12321$$

$$1111 \times 1111 = 1234321$$

$$11111 \times 11111 = 123454321$$

. . . . .

$$12345679 \times 9 = 111\ 111\ 111$$

$$12345679 \times 8 = 98765432$$

$$1 \times 9 + 2 = 11$$

$$12 \times 9 + 3 = 111$$

$$123 \times 9 + 4 = 1\ 111$$

$$1234 \times 9 + 5 = 11\ 111$$

$$12345 \times 9 + 6 = 111\ 111$$

$$123456 \times 9 + 7 = 1\ 111\ 111$$

$$1234567 \times 9 + 8 = 11\ 111\ 111$$

$$12345678 \times 9 + 9 = 111\ 111\ 111$$

$$123456789 \times 9 + 10 = 1\ 111\ 111\ 111$$

$$1 \times 8 + 1 = 9$$

$$12 \times 8 + 2 = 98$$

$$123 \times 8 + 3 = 987$$

$$1234 \times 8 + 4 = 9876$$

$$12345 \times 8 + 5 = 98765$$

$$123456 \times 8 + 6 = 987654$$

$$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$$

$$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$$

$$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$$

$$9 \times 9 + 7 = 88$$

$$9 \times 98 + 6 = 888$$

$$9 \times 987 + 5 = 8888$$

$$9 \times 9876 + 4 = 88888$$

$$9 \times 98765 + 3 = 888888$$

$$9 \times 987654 + 2 = 8888888$$

$$9 \times 9876543 + 1 = 88888888$$

$$9 \times 98765432 + 0 = 888888888$$

Ibn Albanna, mathematico arabo, vivente in Marocco circa anno 1200, publica multiplicationes praecedente.

Quaestiones captioso.

In problemas sequente, solutione vero non es quale se praesenta ad auditore minus attento. Es joco, que acue mente.

1. Nos habe fune longo 7 metro; omne die nos seca uno metro. Post quot die operatione habe fine?

Responsu. Post sex die (et non septem).

2. Homines 14 es in linea. Distantia inter duo homine contiguo es 3 metro. Quale es distantia inter primo et ultimo?

R. Metro 3 multiplicato 13 (et non 14). Es simile ad praecedente.

3. Uno limace ascende super muro alto 5 metro. Omne die ascende 3 metro, et omne nocte descende 2 metro. Post quot die limace perveni ad summitate de muro?

R. Post tres die (et non quinque).

4. Super uno plano de libreria es posito uno opere in tres volumine, in ordine; omne volumine habe 100 folio. Uno verme rode primo folio de primo volumine, procede in linea recto usque ad ultimo folio de ultimo volumine. Quot folios illo rode?

R. 192 (et non 300), nam in libreria, primo folio de primo volumine es prope secundo volume, que es prope ultimo folio de ultimo volumine.

5. Duo fratre habe simul 40 moneta, que divide in partes aequale. Uno fratre acquire piros, ad pretio de uno moneta pro piro, et vende illos duo moneta pro piro. Alio fratre acquire piros, duo moneta pro piro, et vende illos uno moneta pro piro. Postea fratres pone simul monetas. Quale es lucro de illos?

R. Es 10 moneta (et non nihil). Isto problema es in Tartaglia, nato in Brescia 1506, mortuo in Venezia 1557.

6. Titio Vende 30 piro, ad pretio de 3 piro pro uno moneta, et 30 piro, 2 pro 1 moneta. Caio vende 60 piro ad pretio de 5 piro pro 2 moneta. Quale ex isto duo persona fac lucro majore?

R. Lucro de Titio supera de 1 moneta lucro de Caio. Isto problema es in Beda, dicto venerabile, nato in Anglia anno 671. Vide *Academia pro Interlingua* a. 1926 pag. 44.

7. Uno societate de tramways, omne minuta, ab centro de urbe mitte uno vectura, que perveni ad statione de ferrovia post septem minuta, et subito veni retro. Uno vectura, in itinere ab centro ad statione, quot vectura de idem societate occurre?

R. 13 (et non 7), nam illo societate habe 14 vectura in servitio.

8. Superficie de parte de capite humano, que habe capillos, es inferiore ad 775 cm. quadrato, et omne cm. quadrato habe numero de capillos minore de 165, Demonstra quod in uno urbe cum plus de 130.000 habitante, existe duo persona cum identico numero de capillos.

Si isto problema es difficile, lectore pote solve problema seguente:

Septimana habe septem die; anno habe 12 mense. Demonstra quod duo mense, ad minus, de anno incipe per identico die de septimana.

9. Duo nave in idem tempore linque portu. Primo nave fac itinere de 6000 millia et veni retro semper cum velocitate de 10 millia pro hora. Secundo nave fac idem itinere, cum velocitate de 8 millia pro hora, et veni retro cum velocitate de 12 millia pro hora. Quale nave perveni primo ad portu initiale?

R. Primo nave praecede secundo de 50 hora.

10. Uno servo recipe 1000 franco per anno, plus 50 fr. post omne anno de servitio. Alio servo recipe 500 fr. pro semestre, plus 5 fr. post omne semestre de servitio. Quale servo recipe mercede superiore?

R. Secundo servo recipe 5 fr. de plus omne anno.

11. Uno agricola fer plure gallina ad mercatu. Vende ad uno emptore parte dimidio de gallinas plus dimidio de uno gallina; ad secundo emptore vende dimidio de gallinas que posside, plus dimidio de uno gallina. Ad tertio emptore vende parte dimidio de uno gallina. Ita vende toto suo merce (et seca nullo gallina). Quale es numero initiale de gallinas?

R. Septem. Si operatione es repetito n vice, numero de gallinas es $2^n - 1$.

12. Uno agricola fer ovos ad mercatu. Vide quod si numera illos duo ad duo, remane 1 ovo; si enumera 3 ad 3, remane 1; si ad 4, remane 1; si ad 5, remane 1; si ad 6, remane 1; et infine si ad 7, remane nihil. Quale es numero de ovos?

R. 301, aut 301 plus multiplo de 420. Isto problema es in **Leonardo Pisano**, *Liber abaci*, anno 1202.

Torino, Universitate

G. PEANO

ELOGIO BILINGUE DE VENETIA

Matthaeo Butturini nasce in anno 1752, in Salò (provincia de Brixia), et mori in 1817, professore de Lingua et litteratura graeco in Universitate de Pavia. In 1766, es alumno de gymnasio, et non habe 14 annos quando debe evolve thema: *Elogio de Venetia*, in lingua latino, et in prosa aut in versu, secundum suo praeferentia. Illo lege isto 11 versus:

Te saluto, alma Dea, Dea generosa,
O gloria nostra, o veneta regina!
In procelloso turbine funesto
Tu regnasti secura: mille membra
Intrepida prostrasti in pugna acerba.
Per te miser non fui, per te non gemo;
Vlvo in pace per te. Regna, o beata!
Regna in prospera sorte, in pompa augusta,
In perpetuo splendore, in aurea sede.
Tu serena, tu placida, tu pia,
Tu benigna, me salva, ama, conserva.

Et, subito, magistro dice: versus es satis bono, sed lingua latino ubi es? Cum secundo lectura, magistro et condiscipulos recognosce que illo scripto es toto bilingue, et plaude ad ingenioso juvene.

ALBERTO TANTURRI

MEO EX-LIBRIS. 1)

*Non omni es comprehenso.
sed es comprehensibile.
(Meo sententia)*

Universo es impleto cum aethere summo subtile, invisibile, et imponderabile. Spatio immenso in universo inter astros de caelo, inter sol et planetas, inter luna et terra non es vacuo. Caelestia nata in aetheroceano invisibile simile animales de mari in aqua. Si cosmo es vero vacuo, quo modo lumine et calore de astro pote radia ad nos? Nos ipso cum omni objecto circum nos vive in ce aetheroceano. Nostro camera es pleno de id, spatio inter nostro oculos et isto revista es aetheremassa. Ex subtilitate infinito id penetra inter materia-partes de omni objecto, que pro nostro sensus rude es impermeabile. Id penetra in poros de solo, de ligno, de aqua, de nostro cute, et imple hiatus inter partes, simile scissura imple spatio inter ovos involveto. Trans poro subtile de fenestravetro, que sensus non percipe, aethere flecte et treme quam lumine in camerâ.

Tunc universo es aetheroceano monstruoso; ubi id mane in quiete es « nihil », ibi es vacuo ficto, sed vere spatio pleno de aethere. Per ullo effectu isto aethere es cadeto in motio.

---

1) Isto meo idea es proposito ut introductione ad alio publicationes naturascientifico, speciale chemia et biologia. Unitate in mundo es proclamato ab omni philosophos illustre, p. e.: Buddha, Lao-tse, in biblia, Anaxagoras, Lukrez, Giordano Bruno. Shakespeare, Simpl. Simplicissimus (1669), Spinoza, Angelus Silesius, Goethe, Schelling, Hebbel, Schopenhauer, Nietzsche, Emerson, Molescott. Id non es si simplice quale es descripto hic; nam quanto plus nos sci, tanto plus nos vide, que nos sci nullo.

Hic aethere incipe to comprime se, ibi to rarefac et forma turbines et undas. Tale modo apparentia es nato ex nihil ficto. Ce tempestate in aetheroceano es nominato « procreatione de mundo ».

Concordante subtilitate de aethere isto turbine es inimaginabile subtile, quintillione vice minore quam aqua - et aëroturbine. Tamen in essentia id es toto aequale ad aqua - et aëroforma cognito, id pote posside aequo constructione quam ce et monstra proprietates, que nos observa idem ad aquaturbine.

Tale aethereturbine es nominato « abiatomo » aut « electrono » et es elemento de materia.

Secundum interpretatione hodierno atomo chemico es aedificato de electronos et protonos. Electrono (abiatomo) = unitate de electricitate positivo; protono = hydrogenioatomo cum potentiale positivo, et es cognito, que id es accumulatione de 1800 a 1900 electrono.

Protonos (ad hydrogenio: illo protono) es in nucleo de atomo; parte de electronos (ad hydrogenio: illo electrono) move se in uno (aut in numero) via circum isto nucleo, a distantias, que es multo grande in comparatione cum dimensionibus de nucleo ipso. (Diametro de nucleo es $\pm 0,000\ 000\ 000\ 001$ centimetro; distantia de electrono ad nucleo es $\pm 0,000\ 000\ 01$ centimetro).

Electronos neutraliza tanto protonos quam es in atomo-nucleo. Cetero protonos posside potentiale positivo. Nombro de isto protonos indica ordinale aut atomonumero de elemento chemico in systema 1 ad 92; systema monstra solo 3 loco aperto.

Nucleo de atomo plurimo simplice composito (ce de hydrogenio) contine uno protono, et uno electrono planetario construe suo via circum id. Ad elementos chemico, cum ordinale plus grande quam 1, a atomo neutrale nombro totale de protonos et ce de electrono es sempre aequale; sed illos posteriore es divideto inter nucleo et suo proximitate.

Si nucleo de atomo contine p protono cum potentiale positivo, ordinale de elemento in systema es etiam p . Cetero

nucleo contine nombro protono et electrono (de ambo totidem), que neutraliza se. Si isto nombro es q , $p - q$ electrono planetario move se in (aut in plus quam uno) via circum nucleo.

Protonos et electronos praesente in atomonucleo pote es unito cumulomodo; ergo atomonucleos de elementos cum ordinale minore es in id. Plurimo simplice de tale cumulo es composito de quator protono et duo electrono. Atomonucleo de isto elemento contine helionucleos, que cum duo electrono planetario forma illo atomo neutrale helio.

Isotopo hydrargyro 197 es aedificato sequente modo: «nombro totale de protonos es 197; que cum 117 electrono forma atomonucleo; ergo nombro de protono cum potenziale positivo es 80. Atomonucleo es circumvolato ab 80 electrono a plure distantia. Nucleo ipso contine anulo de 22 helionucleo (ordinale:2) et anulo de 12 electrono. Electrono-anulo claudet cetero, que es aequale ad cadmionucleo (ordinale: 48)».

Tunc omni elemento chemico es nato ex tale turbineformatione de aethere. Astros, sols, terra es aetherecumulatione monstruoso in universo, es conflucto ex spatio ficto vacuo, ex «nihil» ficto de aetheroceano. Omni petra, aqua, aëro, animale es aethere cumulato. Etiam homo es in suo divisione maxima subtile aethere, simile omni in universo, sed es systema de aethereturbines monstruoso implicato.

Omni nascentia, omni creatione es comprimatione, manifestatione de aethere invisibile. Omne decompositione es centrifugatione de aethere conturbinato. Vere nihil fi creato et decomposito, nam aethere ipso es imperturbabile et suo massa es invariabile. Materia es inviolabile, solo phaenomenos varia. Omni quod existe et decompone, que simula to es de natura manente et que muta se balde es statu speciale de abipartes de mundomateria movente; dicto cum uno vocabulo: *energia*.

Lege de Julius Robert von Mayer contine solutione quale to oppone ad evanescentia constante idem nascentia. Es nullo annihilatione, sed solo deformatione de energia, que es semper constante in quantitate et qualitate; id muta suo aspectu.

Omni apparentia pate es reducto ad isto fundamento: oscillatione de partes minimo.

Quale imagine admirabile et unico es aedificato super ce cogitatione. Vere nec creatione, nec annihilatione, sed solo toto grande et indivisibile, ubi nec vita nec morte es, nullo initio et nullo fine, nullo distantia et nullo proximo, nullo heri et nullo hodierno, sed sempre illo solo, ex que omni descende, si id appare in forma de aethereturbine aut de homo, in forma de solecreatione aut de mundohistorio.

Hic sono fundamentale de ce harmonia de mundovita es audabile ex profunditate de abiexistencia, que sona ad contra nos in modo que musica symphonico in nativitate et morte, in juventute et senectute, in nutritione et digestionem de corpore humano.

Si nullo annihilatione, nullo vita et nullo morte, nullo initio et nullo fine existe, quare id non es possibile to construe semel aliquo ente « vivente » ex materia « morte » ? Quare id i succede solo ad Wagner in Faust de Goethe ? (Faust: versu 6848 - etc).

Non constructione de homunculo es desiderato, sed homo es contento, si illo es capace to crystalliza uno cellula vivente. Etiam isto non es attacto, sed omni resultatus obtineto indica que nos progrede graduale. Jam multo forma de organismo es imitato, etiam multo conditione chemico et physico, que es in organismo.

Omni investigatione ad homunculo ha fortificato nos in persuasione, que vita radica profundo in anorganico. Nihil es in organico, que non pote es deducto ex anorganico.

Omni meo studio es directo ad chemia et biologia syntetico et analitico. Meo ex libris (1) debe es etiam in concordantia cum meo sententia (vide initio de isto articulo). Ergo id debe imagina illo maxima realisabile, illo minimo comprehenso et illo maxima comprehensibile. Ce es simbolizato maxima bono in « homunculo-crystallizatione », que Goethe describe in suo Faust. In reproductione adjuncto es to vide, quale designatore Anton van der Valk (pseudonymo: Ton van Tast) (2) imita id magnifico.

Utrecht

H. BIJLSMA

Ad illo, qui collige exlibris, es misso uno aut plure exemplare de isto exlibris, si illo mitte ad me uno aut plure alio exemplare. Me cambia etiam alio exlibris. Meo adresse es: Post Box 54 - Utrecht (Hollande).

(1) Considerato de elegantia ædificatione de collecto de exlibris es extra utile, speciale si explicatione de symbolo es adjuncto, simile heraldico.

(2) « Ton » es abbreviatione de prænominis « Anton »; « van Tast » sona in modo que « phantast », vocabulo nederlandis pro homo, qui es phantastico. « Ton van Tast » es multo noto designatore nederlandis.

FRANCISCO LISZT ET CINGARO

Cingaros habe uno genio particulare pro musicâ. Es musica bizarro, que emine ex commune et que exerce in auscultante fascinatione extraordinario. Cingaros es deinde multo habiles executores, in modo speciale pro instrumentis cum arcu.

Francisco Liszt, auscultante uno parvo orchestra cingaresca, nota in istos infante de circa septem anno, qui sona violino in modo, pro aetate suo, miraculoso. « Vole tu venire ad habitare cum me? Ego te educarâ, ego te docerâ musica; tu fierâ grande artista et grande seniore. »

Causa fi combinato cum patre et matre de parvo cingaro. Liszt duce illo cum se ad Vienna, ad Paris, in Italia; suo praevisiones non es falso, nam parvo violinista fac in breve tempore progressus stupendo. Insupra fi uno gratioso juvene, educato, vivace, multo ingenioso; et in valde elegante societates de capitales de Europa fi applauso, admirato, cumulado cum adulationes et donos.

Vos crede ergo quod cingaro habe oblito suo familia et perduto amore et tendentias de suo stirpe? Vos habe errato. Uno die Liszt quaere suo discipulo et non inveni. Dum illos es in Pest, juvene cingaro, ambulante in circuitu de civitate, conveni cum caravana de suo confratres et invita illos ad sonare.

Dum illos sona, oculos de juvene imple se de lacrimas: cum echo de nativo cantationes, in fundo de animo suo evigila caro memoria de infantia; et instinctu de suo gente, instinctu nomade, que pare mortuo et es solummodo sopito, evigila in modo praepotente, irresistibile.

Parvo cingaro redi ad suos: ad incerto casus, ad fatigationes de suo paupere familia. Et ad suo magistro et bene-

factore, qui exi ad requirere illo et vole persuadere illo ad redire, responde, osculante manus :

« Deo vole quod cingaro vade per mundo sine quiete et sine patria. Relinquere illo ad suo fato! »

Linz (Austria)

AL. Hartl.

DUO PICTORE

Duo delectante in pictura confide uno ad altero aspirationes proprio.

« Me vol dealba meo camera et postea depinge me ipso », dice uno.

« In isto casu me ad te consilia : depinge primo et dealba postea ».

Linz (Austria)

Dr. ALOISIO HARTL

EXEMPLO DE INTERLINGUA

In uno restaurante de Sina, puero servi ad domino de Europa plato de carne, que domino puta ex cato. Domino, que ignora lingua de Sina, demanda in Esperanto : « Chiu estas tio? (quod es hoc) ». Puero, que cognosce Volapük, responde : « No Kapitalob (me non intellige) ». Tunc domino demanda : « Miau? Miau? ». Puero responde : « Bau bau ». Es carne de cane.

AN ES VICO GENIALE SCRIPTORE ?

In generale, mentes de summo ingenio, que manifesta se per suo scriptos, es bene cognito ab homines culto de omne natione civile. Sed isto non es casu de G. B. Vico, proclamato tale, per magno rumore, ab ullo intellectuales italiano.

Magno opera de V. es *Scientia Novo*, que es pauco lecto ab intellectuales extero, nam lingua italiano es pauco noto ad istos, qui bene, aut saltem modice, cognosce latino. Ad scopo quod isto intellectuales intellige meo scripto, me scribe in interlingua, aut latino sine flexione, que omne homine qui cognosce vocabulario latino, aut illo scientifico de uno lingua europaeo, intellige sine ullo studio. Sine ullo studio, et per solo auxilio de vocabulario latino, etiam qui cognosce nec latino nec ullo lingua europaeo, pote intellige et scribe in interlingua. Qui loque lingua europaeo et non cognosce vocabulario scientifico de suo lingua, legendo et scribendo in interlingua, per auxilio de vocabulario latino, disce vocabulos scientifico de suo lingua et fi culto.

Me verte in interlingua ullo fragmentos de magno momento de *Scientia Novo*, que tracta re historico-naturalistico : origine post diluvio de homines pagano. V. crede es facto nullo modo dubio, isto diluvio universale, nam diluvio, dic illo, es veritate patefacto ab Deo. Isto specie de veritates, dic V., nos debe, nullo modo, inquire ut es veritates !

V., isto Dante de Philosophia, ut es vocato ab alio intellectuale de dimidio seculo XIX, (*) puta *Scientia Novo*, scripto per *splendore de forma*.

Ab sequente fragmentos, lectore pote judica quanto summo ingenio es isto Dante de Philosophia et quanto habe splendore de forma suo scriptos.

Ecce fragmentos.

(*) Principi di Scienza Nova di G. B. Vico, Milano, 1857. Pag. 12.

I

« Auctores de humanitate pagano debe es homines descendente ab Sem, Cham et Japheth, qui, unos post alios, renuncia ad vero religione de suo commune patre Noe, religione que solum pote tene homines juncto in humano societate, per vinculo de matrimonios. Ergo, isto homines, post rejecto religione avito, debe solve suo matrimonios et disperde se per concubito incerto, vagando, in modo ferino, in magno silva de terra. Illos, unde evita feras, que abunda in magno silva de terra, debe erra huc et illuc, unde persequer mulieres, qui es silvatico, opposito et difficilis. Matres es, per tale modo, disperso, unde inveni cibo et aqua, et, ergo, illos desere suo filios, et istos debe cresce sine audi humano voce et sine disce humano mores, et, ergo, cresce, in modo completo, in statu bestiale et ferino. Matres lacta solum, ut fac belvas, suo filios, et post desere illos, qui nudo pervolve se in suo faeces (sales nitrico contento in istos fertiliza agros), et contende unde penetra in magno silva, que per causa de recente diluvio, debe es magis denso. Isto contentione debe dilata plure muscolo de infantes, unde tende plure alio. Isto dilatatione et tensione fac ini sales nitrico in majore quantitate in corpore de infantes, in modo de amplifica suo carne et osses et fac cresce illos robusto, usque ad fi gigantes. Infantes ante dicto cresce sine ullo timore de Deos, de patres et de magistros, timore, que alge illo qui es magis arrogante inter pueros.

Gigantes es sparso per terra post diluvio. In praeterito et in praesentē, maxime surper montes es sparso cranios vasto et suo osses de deforme magnitudine ». (Pag. 121 et 122.)

Scriptore de Napoli, proclamato de summo ingenio, dum cognosce nullo modo elementos de mathematica, puta es descriptione, ante relato, de origine de homines pagano, *uno axioma, uno arido demonstratione mathematico!* Uno suo laudatore puta, in contrario, que isto descriptione es pulcro et magno poesi.

An es pulcro poesi lactantes qui pervolve se in suo faeces? An es magno poesi usu, per magno ignorantia, scelere, de matres de Napoli et de alio locos, qui relinque, plure hora de die et toto nocte, suo filios lactante simul ad faeces de istos, bene pervoluto in fasces, hypocrito, per suo albedine exteriore, et mediaevali instrumento de tor-

mento? An es magno poesi isto abominio hygienico, causa de magno mortalitate de lactantes? Abominio, de que matres remove culpa de ignavia ab se, per credentia, identico de illo de scriptore de *Scientia Novo*, credentia que faeces humano stercora corpore de lactante ut si illo es brassica de agro?

II

« Historia Sacro narra que existe integro populos de gigantes, que, ante diluvio, es homines forte de fama inclito et potente. Hebraeos per suo disciplina de munditia de corpore et per suo timore de Deo et de patres, permance in statu de justo statura, in que Deo habe creato Adamo, et Noe procreato suo tres filios.

Forsan in abominatione de statura giganteo, hebraeos habe statuto leges, que ordina munditia de corpores. » (*Lineas in dimidio de pag. 125 et repetito in plure alio pagina*).

III

« Origine de sacro ablutione es in praeterito commune ad omne natione. Per isto ablutione aut munditia de suo corpores et per timore de Deo et de patres (timore, in extremo modo terrifico in tempore primitivo) gigantes fi reducto ad nostro justo statura. » (*Parte infero de pag. 124, repetito in alio locos*).

IV.

« Gigantes es homine stupido, stulto et horrido magno belvas. (*Pag. 125 et alio locos*). Giganteo poetas declara bello ad caelo per atheismo, sed es victo ab idea de Deo, per terrore de Jove, que illos cognosce ut fulminatore; terrore que sterne ad humo, non solum suo corpores, sed etiam suo mentes, per excogitatione de idea magis terrifico de Jove. Ab quod seque aeterno veritate: mentes umano pro fac bono usu de cognitione de Deo, necesse sterne ad humo se ipso; et in contrario, superbia de mentes fer istos ad atheismo; ergo atheistas fi gigantes de spiritu, qui debe dic, cum Horatio: Caelum ipsum petimus stultitia. » (*Pag 183*).

An es de summo ingenio

1º, idea quod munditia de corpore et timore de Deo et de patres fac permane hebraeos de justo statura?

2º, idea, non originale, sed infelicitur popolare, quod homines dum es lactante, stercoreato per suo ipso faeces, cresce robusto, et adde V., quod homines, in tale modo facto crasso, fi gigantes, et suo descendentes per sacro ablutione, id es, per munditia de suo corpores simul ad timore de Jove fulminatore, reveni ad nostro justo statura?

3º, idea de pone horrore que populo de Israele habe de giganteo statura, ut causa de legislatione que contine, in Biblia, plure regula hygienico, in vice de pone, ut causa de tale regulas, excelso mentalitate de auctore aut auctores de legislatione israelitico, praecursore de moderno legislatione hygienico?

An es forsitan idea de summo ingenio considera ut facto historico, fabulas de existentia de populos gigante? Et es vero stultitia, affirmatione, in seculo XVIII, de existentia de cranios et osses de gigantes super montes.

In fine, et praecipue, an es idea de summo ingenio illo de prosterna mente humano ad humo, idea que solum pote es amplexo ab homine tam fanatico pro adora summo et supremo nume, usque ad prosterna ad humo qualitate humano de maximo nobilitate: mente humano?

Homines commune, ut me, dum, per commune iudicio, nullo modo intellige es V. magno ingenio, habe coacto se de lege, cum immenso fastidio, magno opera de V., confuso in maximo modo per confusione de cogitatione, et exposito per stilo et eloquio que fac auge confusione, tam que, proclamatores de summo ingenio de V., non habe audacia de nega isto confusione; imo, uno de istos, assere, ludificando lectores, quod isto summo ingenio, qui honora Italia, basa suo magno opera super colossale errore. Sed illos que non habe experito de lege isto magno opera, aut alio scripto de V., qui es, in generale, omne homines italiano (excepto illo pauco numeroso laudatores de V., que, forsitan, es illo ipso tam de summo ingenio quam V), repete laudes de isto laudatores.

Ad me pate quod V., ultra que per suo graphomania (manuscripto de *Scientia Novo* habe quasi omne suo vocabulo sublineato per uno, duo et etiam tres linea, tam que in omne pagina typographico de illo, maximo parte de vocabulo habe tres caractere de typo et magnitudine

diverso ab illo de typo commune, et fac age in gyro paupere mente de lectore), per sequente facto, confirma id que psychiatra subito intellige, ab scriptos de V., id es, que paupere homine monstra incipiente demencia.

Ecce facto praetermisso in silentio ab ante dicto suo laudatores.

V., imitando in parvo modo brutalitate, que fabula popolare attribue ad heroico Lucio Junio Bruto, fac claude, ab Politia, uno suo filio in carcere, ubi illo remane longo tempore ad libito de superiore auctoritate. Biographo de V., qui non pote praetermitte in silentio isto facto, tenta attenua illo, narrando que V., quando missos de Politia pulsa ad fores de suo domo, clama ad filio de fuge, dum consilio es inactuabile. Culpa de filio es de habe hereditato ab suo patre infirmitate mentale. Et es bono fortuna de paupere juvene, quod suo custodes habe, nullo modo, suspicione de isto infirmitate; nam in illo tempore, quando gubernatores de despotico Regno de Napoli habe identico mentalitate de V., si carceres es scelerato, manicomios, per suo camisia de fortia, suo verberes, suo catenas et plure alio crudele punitione corporale, inflixo ad paupere homines, aegro de aegritudine quasi nullo modo sanabile, es ultra scelerato, es vero abominio.

Padova, Universitate

R. PANEBIANCO

EXPLORATIONES IN BRAZILIA

Brazilense docto, de origine germano, D.r Curt Nimuendajú - Unkel, fac pro ordine de brazil gubernatione, dum annos 1921 - 1923, explorato expeditione in regione de fluvio Madeira et de aliquo affluentes de isto. Scopo de expeditione es de salva vario indigeno, non civilizzato gentes, ab pernicie, que illos mina ab collectores de gummi.

Regione, quem viatore describe, mensura ad minus 20.000 km.q. Via duc per intacto silvas et regiones usque ad nunc inexplorato aut quasi ignoto, ubi D.r Nimuendajú inveni magno serie de gentes toto ignotos.

Uno ex primo debitos de expeditione es de loca in colonias de gubernatione Indianos de gente Parintintin. Istos es usque ad nunc pauco notos, feroce, adversario ad civilizatione et saepe fac aggressione ad vicino colonias de Brazilenses. Ullo experimento de funda missione de patres de Jesu inter illos naufraga, sacerdotes es occiso et manducato.

Jam dum anno 1910 gubernatione proba de loca gentes intraquillo in isto tropicale regione, sed sine successu. Solo D.r Nimuendajú habe successu per fundatione de Posto do Pacificação in supero cursu de fluvio Maicy-mirim dum februario anno 1921. Illo funda ibi commerciale statione, schola et casas pro indigenos, de qui ibi transmigra circa 500, ex que medio es Parintintin. Altero simile statione funda ing. Amarante, socio de expeditione, apud ignoto gente Mura-Piranhá super fluvio Baixo-Maicy. Istos novo invento indigenos es pace-amante et rapido se civiliza. Illos pertine cum societate de Parintintin et ullos gente vicino ad grande aggregatione Tupi et lingua de illos es locuto, cum pauco dialecto, in toto Brazilia sub nomine «lingoa general».

Dum januario de sequente anno, expeditione habe successu de pacifica gente Porá, usque ad nunc ignoto et septentrionale vicinos de Parintintin, pro qui es constituto statione Nova Olinda. Gente Arára,

habitante super fluvios Machado et Preto non se subordina. Meridionale gentes es locato in duo statione super fluvio Jamara: Arikeme et Colonia Rodolfo Miranda. In altero parte es fundato stationes: Jarú, Presidente Penna, etc. Plure gentes es usque ad nunc toto ignoto: Urupá, Urumí, Arikém, Jarú, etc., et lingua de illos es, secundum explorationes de docto exploratore, parente ad Chapacuros et Itenezos in Bolivia.

In virginal silvas circa fontes de fluvios Zinho, Branco, Castanha et Piroculuina es invento altero parentes de Parintintin: vere grande Kawahib, Takwatib, Kepkeriwát Paranawád et ultra minore Wiraféd.

Hic omnes Indianos vade toto nudo, sine aliquo cooperculo aut praecinctore et id ambo sexu. Vir porta aliquando solo chorda circum latere, post illo aut pipa aut plure minore sagittas. Religione de illos es primitivo totemismo. Illos fabrica idolos ex ligno et orna istos per plumas de pittaco. Illos se divide in duo religioso-social aggregatione (clan): Mitú et Kwandú, de que membros non debe inter se marita et qui heredita post patre pertinentia ad clan.

Parintintin et gentes ad illos parentes vive in monogamia, apud ceteros es permissio polygamia. Ceremonias nuptiale es simplice et consiste in consensu de patre de sponsa et de compatre (patrino) duce de aggregatione. Sociale positione de femina es humile; femina debe de fac omne labore in agro de mays (Zea) et in domo, vir solo capta pisces et pugna.

Parintintin, Kawahib et Paranawád es bellico. Illos trahe venenoso sagittas, habe grande arcu, tubos pro suffla minore sagittas ultra venenoso et clavas de lapide. Ante quam es pacificatos, bis fac impetu et es repulsato solo cum difficultate. In lucta olim ede occiso inimicos et etiam nunc solo cum fatigatione custodes de gubernitate prohibe ut indigenos non ede carne de homine. Illos narra, quod isto es bono, speciale coxa et medulla ex osse.

Olim illos vive in aggregationes de 40 persona, omni clan habe independente duce, dignitate de qui es hereditario; nunc habe omni statione aliquo seniores, subordinato ad custode de statione et ad inspectore de aborigines in Manáos, qui es albo homine. Vir et femina tatua se super mento et facie, pinget ad se suras, perfora aures et orna se per plumas de variabile aves. Illos habita in vicos, consistente ex 4

casa, longo 8 m. largo 6 m., et ad navigatione ute scaphos 5-7 m. longos ex cortice de arbore Hymenaca sp.

D.r Nimuendajú compone vocabularios de aliquo linguas de ce novo aut pauco noto Indianos et affirma in fundamento de ce materia, quod gentēs Parintintin, Kawahib, Paranawád, Kepkeriwál, Takwatib Wiraféd, Utogapéd et Mura Piranhá es residuos de plus grande populo qui ante habita ab fontes de fluvio Hingú usque ad fluvio Madeira.

(Amplio relatione es in « Journal de la Société des Americanistes de Paris » 1924.)

Charvatce (Checoslovaquia)

Dr. JINDRICH TUMA

PROVERBIOS RUSSO

Stulto lauda solum stulto. — Time de vive, non time de mori — Non omne ara campo, sed tamen omne ede pane. — Esuriens gallina somnia de grano. — Ubi amore, ibi etiam Deo. — Qui vol cognosce multum, debe dormi parum. — Morte non es ultra montes, sed post tergo. Non vive sicut te vol, sed sicut Deo ordina.

Lojny (Checoslovaquia)

J. KOHOUT, prof. lyceo

— 272,2° IN LABORATORIO

Physico nederlandense, Kammerling Onnes, in suo laboratorio in Amsterdam obtine temperatura —272,2°.

Isto facto es recordabile, nam temperatura obtento ab illustre physico es proximo a l temperatura de « zero absoluto », id es ad —273°.

Lida (Polonia)

W. JEZISKI

DATAS MEMORABILE IN AVIATIONE

1891. — Lilienthal vola sine motore.
1891. — Chanute construe multiplano.
1898. — Cap. Ferber inveni « planeur ».
1901. — Orville et Wilbur Wright fac primo experientia cum biplano.
1908. — Fratres Wright triumphat et vola.
1905. — Voisin construe suo velivolo.
1906. — Santos-Dumont construe suo velivolo.
1908. — Delagrange construe suo velivolo.
13 julio 1909. — Blériot transvola mare Manica supra monoplane.
Septembre 1910. — Geo Chavez transvola Alpes.
1920. — Ten. italiano Ferrarin vola ab Roma ad Tokio.
21 aprile - 7 novembre 1925. — De Pinedo et Campanelli supra idroplano
« Gennariello » vola ab Sexto-Kalendas ad Melbourne, ab Melbourne
ad Tokio, ab Tokio ad Roma, et fac 55.000 Km, 370 hora de volo.
21 Maio 1925. — Roald Amundsen et comites vola de insulas Spitzbergen
ad 88° lat. nord.
9 Maio 1926. — Byrd vola de insulas Spitzbergen ad Polo Nord.

EXPLORATIONES POLARE (DATAS MEMORABILE)

1. — R. E. Peary primo perveni ad polo Nord, 6 aprile 1909.
2. — R. Amundsen primo perveni ad polo Sud, 14 dicembre 1911.
3. — Cap. Scott. secundo perveni ad polo Sud, 18 januario 1912, et mori
cum comites suo (Evans, Oates) dum reveni.
4. — R. Amundsen et col. Nobile transvola supra polo Nord in dirigibile
italiano, 12 majo 1926.

A. NATUCCI

DE VOCABULARIO.

Infante disce primo vocabulo pro voca *matre*; et in ætate de duo anno exprime omne suo idea per 50 vocabulo.

Ad homine rustico suffice 300 aut 1000 voce. Phædro fac loque lupo et agno et multitudine de alios animale per 1000 voce; tale es numero de voces noto ad studentes de latino, in ætate de 10 ad 14 anno.

Biblia, id es « omnes libro », per 5462 vocabulo hebraico, describe: creatione de mundo; expulsionem de homine ab paradiso terrestre; fratricidio de Cain; diluvio universale que fac peri homines malo; Noe et familia que genera homines pessimo (Genesi XIII 13), que committit omne specie de crimine, usque ad tempore de Romanos.

Homero, per 5600 vocabulo, incluso nomines de persona et de urbe, et vocabulos composito, describe iliade de malos producta ab ira de Achille; dissidio inter Jove et Junone; strage de Græcos et de Trojanos, per causa de Helena simile ad dea, usque ad funere de Hectore domatore de equos. Et describe odyssæa de Ulixee captivo de nympha Calypso; Cyclopos anthropophago; Æolo domino de ventos; Circe que muta homines in animales; descensu de Ulixee ad inferno; cantu de Sirenas; Ulixee que vita Charybdi et non incide in Scylla, et infine procos (prætendentes) que devora boves et agnos de Penelope, et strage de illos.

Plus proximo ad nos, Dante (anno 1272 ad 1321) describe inferno, purgatorio et paradiso per 7000 vocabulo; Milton, 1608-1674, canta paradiso perduto per 8000 vocabulo; 12000 es in Goethe, 15000 in Shakespeare.

Vocabularios de uno lingua, que contine vocabulos de omne scriptore, es plus amplo.

Vocabulario de latino classico contine 25000 voce.

Vocabulario Anglo de Webster a. 1861, contine 80009 vocabulo, id es, 55 524 græco-latino, 22 220 germanico, 2 265 de vario origine. Suo editione de 1910 contine 400 000 vocabulo.

Si nos considera quod botanicos da nomine ad omne specie de herba, zoologos ad omne specie de insecto, astronomos ad omne stella, resulta quod numero de vocabulos necessario in omne scientia es infinito.

Sed maioritate de vocabulos es ultra raro; homine instructo cognosce circa 10 000 voce de proprio lingua.

Informationes præcedente es tracto ex Max Müller, *The Science of Language*, et plure alio libro, aut per computatione de vocabulos in vocabularios speciale.

Cultores de scientia, usque ultimo seculo, scribe in latino, et ad vocabulario de latino classico adde omne alio vocabulo necessario: *algebra* ex Arabo, *tabaco* ex Americano, etc. Illos tribue ad vocabulos novo valore: *differentiale*, *integrale*; forma vocabulos novo: *logarithmo*, etc. Et declina nomines proprio: *Newtonius Newtonii*.

Pro construe lingua internationale, plure auctore moderno adopta vocabulario latino, et simplifica grammatica. Flexiones grammaticale de latino, que exige plure anno de studio, pote es reducto ad pauco aut nihil. Per tale lingua auctores comunica proprio idea, in modo plus aut minus claro.

***

Plure philosopho imagina lingua cum vocabulario constructo super classificatione de ideas.

Fo Hi, imperatore de Sina, circa anno 3000 a. Ch., adopta numeratione in base 2. Si nos repræsenta cifras de numeratione binario per — et +, cum valore 0 et 1, tunc in isto systema, dicto Kwa:

0 = — — — = cælo.	1 = — — + = mari.
2 = — + — = igne.	3 = — + + = fulmine.
4 = + — — = vento.	5 = + — + = fluvio.
6 = + + — = monte.	7 = + — + = terra.

Vide:

Carus, *Chinese philosophy*, The Monist, January 1896.

G. Vacca, *Numerazione binaria*, Congresso storico, Roma 1903.

Ampère, illustre physico, in 1838 publica: *Exposition analytique d'une classification naturelle de toutes les connaissances humaines*, ubi procedit per divisiones dichotomo: id est, dividit scientias in 2 classe, et omne classe in alio duo, et ita continua usque ad $2^7 = 128$ classe. Si nos repræsentat classes per numeros in base 2, tunc, secundo Ampère:

theoria de probabilitate = — — — — — + + = 3.

Divisione dichotomo est etiam uso in historia naturale.

Dewey in 1873 proponit classificationem decimalem de libris in bibliotheca. Tale classificatio est adoptata ab *Institut international de bibliographie* de Bruxelles, post anno 1895. Per exemplo:

5 = scientias mathematico-physico.

5, 1 = mathematica.

5, 19 = calculo de probabilitate.

In loco de cifras, plures proponunt litteras de alphabeto, disposito in modo de facile pronuntiatione, et ita resultat linguas « a priori », objecto de publicationes numero et voluminoso, sed toto divergente, et que usque hodie concludit nihil. Sed lingua philosophico non est absurdo. Ultimo systema est de Foster.

***

Volapük, anno 1879, habet vocabulario de 1700 voce, tracto ex latino, ex anglo, et alio lingua, aut artificiale, cum grammatica de mirabile regularitate. Fautores multo numero, in 1887 constituit Academia, pro evolve tale interlingua, que postea fit *Academia pro Interlingua*.

Esperanto, anno 1887, consta de 921 voce, de que 479 est de origine latino, 76 franco, 68 teutonico, 36 anglo, 9 italiano, 4 russo, 2 polono, et 247 de origine incognito aut artificiale. Editio de 1905 consta de 2629 vocabulo. Vocabularios posteriore est plus amplexus.

Lott de Wien, in plure publicatione ab anno 1888 ad 1900, demonstrat existentiam de vocabulario internationale, et suo *Mundolinque* est intelligibile ad primo visu ab omni homine culto de civilizatione Europæo.

Circa idem tempore, Liptay, medico in Chile, anno 1880, publica « La lengua catòlica », ubi in 245 pagina, describit vocabulario

internationale. Es commune ad 500.000.000 de homines vocabulos in *-ale*: *capitale, differentiale, formale*,... in numero de 340. Vocabulos in *-ore*: *amore, ardore*,... in numero de 445. Vocabulos in *-ione*: *accessione admissione*,... in numero de 1100. Etc. In toto 8000 vocabulo. In generale, toto vocabulario scientifico es internationale. Vocabulos internationale es derivato. Ex illos nos trahe *capite, differentia, forma, ama, arde, accesso, admisso*, ...

Academia, sub directione de ing. Rosenberger de Petersburg, anno 1893-1898, collige vocabulos internationale, et in 1902 publica vocabularios de 4500 voce, sufficiente pro construe lingua Neutral que toto mundo intellige.

Lingua Ido, in 1908, consta de 5376 vocabulo, semper internationale, excepto pauco vocabulo que conserva ex Esperanto. Etiam vocabularios recente de Esperanto contine numero crescente de vocabulos internationale. Notabile es illo de Meazzini, nunc idista.

Semper cum auxilio de vocabulario internationale, et breve grammatica, plure alio auctore construe *Central, Federal, Occidental, Romanal, Universal*, etc., vario in orthographia, et ita communica ad publico proprio idea; et si illos diffunde pace et concordia, fac opere bono.

Resulta quod vocabulario internationale es quasi toto latino (et si plure auctore ignora de scribe in latino).

Pro construe vocabulario internationale, suffice de collige vocabulos latino scripto in vocabulario etymologico anglo; aut, in defectu de vocabulario etymologico, suffice collige vocabulos que in vocabulario anglo de dimensione medio, cum circa 25 000 vocabulo, es simile ad français, aut alio lingua.

Academia, in 1910, consilia orthographia de thema latino. Ita lingua, semper intelligibile ad primo visu ab Europæos, pote es interpretato ab Sinenses cum auxilio de vocabulario latino. Vocabulario de interlingua non es necessario, sed utile.

Vocabulario internationale pote es conjuncto cum omne specie de grammatica, et omne regula de derivatione. Illo pote servi ad scriptores que adopta « Latino sine flexione », aut ad omne alio que adopta vocabulos internationale. Suffice quod illo adde breve grammatica.

Vocabulario de interlingua debe es scientifico: affirmatione « isto

vocabulo es internationale » non suade publico. Vocabulario de socio Beatty, dono de auctore ad socios de Academia, de omne vocabulo indica existentia in linguas Anglo, Franco, Hispano, Italiano, Portoguez, Germanico, Russo, et in plure alio lingua. Usu de orthographia proprio redde isto libro utile solo ad lectores que adopta isto systema de orthographia. Etiam vocabulario de socio De Wahl, indica diffusione de singulo vocabulo.

Modo plus simplice et præciso pro indica internationalitate de vocabulo es de scribe forma que illo habe in plure lingua, in modo speciale in latino et in anglo.

Pro servi in labores de vario genere, vocabulario debe contine circa 10.000 voce. Vocabulario pote contine in uno solo ordine alphabetico, vocabulos de Interlingua et vocabulos de lingua nationale ; nam vocabulos internationale resulta scripto uno solo vice. Tale dispositione es in plure vocabulario de Volapük, in Beatty, in Canesi, etc.

Vocabulario Interlingua-Italiano de ing. Canesi contine circa 10000 vocabulo, in triplice orthographia : latino-italiano-anglo : et per sapiente electione de vocabulos, exactitudine in citationes, et opportuno dispositione, me puta illo optimo ; et me augura, pro successu de lingua internationale, quod illo es imitato pro cetero lingua nationale.

(*Ex Academia pro Interlingua, 1924 N. 4*)

G. PEANO.

INTERLINGUA SYSTEMATIC

I Rossellò-Ordines publica, in opuscolo de 16 pag., Grammatica de suo Interlingua Systematic (I S). Post Introductione, A. explica Electione de lexico, Elementos de I S, Syntaxi, Formatione de vocabulos.

Nos non assume regulas de I L ut dogma. Puta, contra, que triumpho de lingua internationale, et in suo forma meliore, eveni non per unitate coacto, sed ut effectu de libero uso de vario formas. « Uso et experientia — nos repete — fac evidente si et quale mutationes orthographico et phonetico et quale elementos lexicales et grammaticales es necessario et utile, pro redde I L maximo intelligibile ad omnes, et maximo facile ad discere et ad uti: istos veni in futuro sponte adoptato ab omnes, dum veni relicto illos inutile aut superfluo ».

Nos, ergo, reproduc libenter, in I S, Electione de lexico et aliquo Regulas de grammatica, et libenter i publica, in Schola et Vita, articulos interessante in I S, que nos perveni.

Electione de lexico de I. S.

Vocabulario de I S es composito: de vocabulos international commun ad A., F., G., H., I., P., et R.; de vocabulos anglo-latin; de vocabulos de minor internationalitate quando illos es necessari, quamquam illos ne es comprehenso in du series anterior. Existe multo vocabulos, etiam international, que ob synonymia, archaismo, etc., pote fier excluso ex lexico interlinguistic.

Extra casu clar de carentia de vocabulo in acervo latin vivente, in practica eveni ul casus dubius.

1. Existe un forma latin pauco international apud alter modern forsan plus international.

Semper quando forma latin adhuc vige in ullo ex linguas modern aut produc derivatos normal, vocabulo latin es preferibil.

2. Existe un forma latin apud alter neolatin, ambo vivente.

Si significatu de vocabulo ne ha mutato, nos pote conservar forma latin; in alter casu, voce plus modern sole haber plus precisione in significatu.

Si voce es diviso in du acceptiones, hom pote conservar ambo formas dando acceptione distincto: *hospitale* pro beneficentia, *hotel* pro turista.

3. Existe plur vocabulos, plus aut minus international, non latin, pre expresser idem idea.

Selectione debe esser pro vocabulo cognito in major numero de linguas europæan.

Jam admissio ce vocabulos, mane grave questione de fixar forma in que illos debe fier acceptato; nam voces international latin frequentim varia graphic aut phoneticomodo ex un ad alter lingua.

Vere, forma propri de singul vocabulo es in Vocabulario de Interlingua, et lectore ne necessita facer ce labor investigativ, sed il pote scir via secuto pro obtener-lo.

Existe plur vias pro ce electione: methodo descompositiv, methodo selectiv, ambo uso ab nos in primo temptativas de I S; methodo de thema latin, debito ad Peano, et alios minus acceptabil in systema que propende ad naturalitate.

Methodo descompositiv. — Il es fundato in facto cod in vocabulos derivato modern, de major internationalitate quam primitivos, elementos integrante mane plus pur et proxim ad lingua matre quam ce primitivos national. Observa *F. nocturn* ubi *noct* = nuit, *balneable* ubi *balne(o)* = bain, etc.

Nos possed ita primo modo invenir thema aut forma graphic de mult vocabulos interlinguistic, reducendo derivatos de caractere international ad lor elementos primitiv per separatione de lor suffixos aut desinentias: *annu-al-itate*, ergo *annu*; *destruc-t-ione*, ergo *destruc*.

Methodo selectiv. — Il es complemento de anterior et pro casus in que primo ne da solutione. Il responde ad ce questione: in simil voca-

bulos international sed de differente orthographia, qual elecer? Ce forma, vivente in ul ex principal linguas de Europa, plus fidel aut proxim ad forma de lingua matre. Ce norma monstra frequentim vocale desinential plus acceptabil. Conveni reducer formas national de orthographias simplicato ad orthographia classic.

Methodo de thema latin, adoptato ab Peano. Thema resulta ex vocabulo latin, suppresso suffixo de flexione. In general, in nomines, ablativo es thema; in verbos, imperativo: *rosa, pede, sensu, die, ama, stude...*

In principio de elaboratione de I S, *methodo de Peano* ne esseba ad me cognito. Comparando nunc vocabulos obtento per ce tri *methodos*, hom vid cum placente sorpresa cod majorparte coincide. Tamen *methodo de thema latin* es plus expedito, in vocabulos international latin, quam nostro *methodo selectiv*, nam — ut nos ha viso postea — majorparte de vocabulos international procedente ex Latino habe ul forma vivente in un aut plus linguas, coincidente cum forma de *thema latin*, et in casus ubi es discrepantia, forma obtento per anterior *methodo*, naturalim ne es tam pur; sed *methodo de Peano* ne comprehendere voces international de origine non latin, et pote dar ul graphia archaic aut ne vivente (v. gr. gruppos vocalic *ae oe* que jam fi exilito ex linguas modern), et formas que ne adapta, ob irregularitate derivativ, ad principio de descompositione (*anno vice annu*, nam derivatos fac *annual, -itate*; *mortuo vice mort(o)*, nam derivatos fac *mortal, -itate*; *corde vice cordi(o)*, nam derivatos fac *cordial, -itate*; etc.); il exige in verbos irregular latin du *themas*, id es, de presente (*afflige, mitte, abute, etc.*) et de supino (*afflicto, misso, abuso,*) vice nostro reductione ad un solo *thema verbal conjugabil et generator*.

Ob caractere practic de eccellente norma de *thema latin* et pro contribuir ad desiderabil unitate interlinguistic, nos adopta-lo ut *methodo general* semper et quando il ne es in oppositione cum normas anterior et cum nostro scopo de systematizatione et simplificatione. Ideo in demonstratione de obsequio ad illustre Peano, nos accepta pro nostro actual conceptione nomine *Interlingua*.

Finalim, in quanto ad forma de vocabulos international de origine non latin, que presenta leve differentias graphic aut phonetic, es preferibil illo plus diffuso in linguas europae, preter quando il oppose-se

gravim ad characterem de nostro systema; nam semper debe licere leve adaptationem in voce exoticam pro acomodare ad genium de Interlingua.

In que I S differ ex L. s. f.

Alfabeto de I S es latinum. In stilo familiar et commercial liceat useri *r* pro *rh*, *t* pro *th*, et etiam *f* pro *ph*, *i* pro *y*, *c* pro *ch* (ante *a*, *o*, *u* et consonantes), et suppresser litteras iteratas, — quasi semper procedente ex assimilatione, et frequente pronuntiatio ut simplice — quando ambiguitate ne pote evenire.

Adjectivo, in general, es invariabilis. Vocale final *fi* suppresso quando pronuntiatione ne resulta desfacile. Concordantia de genere et numero es innecessaria, sed tolerata, specialim in casibus in que il pote addere claritatem.

Pronomines personalis: *me*, *te*, *nos*, *vos*; *illo* aut *il*, neutro; *ille*, masculin; *illa* feminin.

Formas abbreviata de 3. persona *lo*, *le*, *la*, *los*, *les*, *las*, pote useri se in casu de objecto.

Articulo. Rar vices il es necessarius. Pro articulo determinato pote fieri usus pronomine demonstrativo et personal *il* (solo *I* apud vocalem). Contractiones *del*, *al* es tolerata.

Verbo. I S ne habet irregularitates in verbo; il solim habet un themam general que servi pro formatione de omni temporibus et pro scopo derivativis. Ce thema es in relatione cum participio passato aut *Generator* et cum innumerabilis derivatis de isto, in modo cod suppressendo desinentiam *-to* de participio (solo *-o* si *t* ne es), aut alter suffixo de idem serie, nos obten themam general, et reciproco. In *ama-to*, *ama-t-ore*, etc., ce thema es *ama*; in *dic-to*, *dic-t-ione*, etc., ce thema es *dic*. (Thema sine vocale final, prende un *e* ut vocale ligativ: *dic-e-r*, *dic-ente*.)

Formatione de modis et temporibus. Infinitivo: *Th....r*: *amar*, *gemer*, *dicer*.

Generatore: *Th....to*: *amato*, *dicto*; si thema fini in littera de characteribus supinal *x*, *s*, *d*): *Th....o*: *annexo*, *censo*, *viso*. Finale *e* de *th* fi *i* breve in *G*.: *geme*, *gemitio*.

Participio presente: *Th....nte* (*ente*, post *i*): *amante*, *dicente*, *audiente*.

Infinitivo composito: *haber G.*: haber dicto.

Indicativo presente: *Th....*: audi, dic, vid, annex.

Preterito perfecto: *ha G.*: ha amato.

Imperfecto: *Th....ba (eba, post i)*: diceba, audieba.

Plusquamperfecto: *habeba G.*: habeba amato.

Preterito simplo: *Th. oxiton*: amà, dicé.

» anterior aut composito: *habè G.*: habè audito.

Futuro simplo: *Th...rà*: amarà, generà.

» composito: *haberà G.*: haberà dicto.

Conditionale: *Th....re*: amare, audire.

» passato: *Habere G.*: habere annexo.

Imperativo subjuntivo ordinariim pote expresser-se per *th. general*.

Formas *habe esse* pote reducer-se ad *ha es* in tempore presente.

Si ul particula apud verbo jam designa tempore, ne es necessari desinentia temporal in verbo: *Cras meo patre veni*.

Nos forma voce passiv per auxiliare *fi* cum *G*.

Adverbio. Ipse adjectivo apud verbo pote servir ut adverbio. Adverbio de modo etiam es formabil per finitione *-im*, *-modo*, aut cum periphrasi.

(J. Rosselló-Ordines.)

Auctore propone uso de e in loco de ae oe, et aliquo variantes ad orthographia latino. Nos puta, ergo, opportuno reproduc quanto jam scribe, in proposito, Prof. Peano, et A. Roggero.

Utilitate de orthografia latino

Si scriptore adopta thema latino, vocabulario de Interlingua es utile sed non necessario. Pro interpreta vocabulo dubio suffice vocabulario latino ad uso de schola. Si scriptore adopta novo orthographia, es necessario publicatione de vocabulario, que exige multo labore et pecunia.

Nunc, si post mutatione de *ae oe* in *e*, nos consilia de muta *ph* in *f*, libros publicato habe valore commerciale nullo, et novo publicatione es necessario. Si postea nos muta *y* in *i*, simplifica litteras duplo, supprime vocale finale, toto labore es inutile. Tale es causa de morte de Volapük et similes: nullo scriptore et editore publica libro in lingua que muta cum luna.

Ergo, interlinguistas, que crede ad orthographia superiore ad thema latino, debe concordare super uno systema completo de orthographia, et si illos es in numero sufficiente, pote publica vocabulario, cum spe de non fac labore inutile.

G. PEANO

De AE et OE in Interlingua

Latino habet diphthongo *ae* et *oe*, in vocabulis proprio et in vocabulis derivato ex Graeco, ubi correspondet ad *aj oj*. In inscriptiones antiquo, litteras es disjuncto: AE, OE. In libros impresso post 1500, litteras es conjuncto: *Æ* *Œ*. In libros latino impresso hodie, existe duplici scriptura. Qui dividit litteras, scribe « poëta, aëre », quando litteras non forma diphthongo.

Lingua I. H. P. semper reduce *ae* et *oe* ad *e*, Lingua F. quasi semper. Lingua A. solo in vocabulis popolare. Lingua D. conserva *ae oe*.

Exemplo:

L. **aedifica**, I. *edificare*, H. P. *edificar*, F. *édifier*, A. *edify*, D. *ae-dificieren*.

L. **aedile**, magistratu Romano, I. *edile*, H. P. *edil*, F. *édile*, A. *ae-dile*, D. *Aedil*.

L. **aequatore**, I. *equatore*, P. *equador*, H. *ecuador*, F. *équateur*, A. *equator*, D. *Aequator*.

L. ex Graeco **aethere**, I. *etere*, H. *eter*, P. *ether*, F. *éther*, A. *ether*, D. *aether*.

L. ex Graeco **aesthetica**, H. I. *estetica*, P. *esthetica*, F. *esthétique*, A. *aesthetics*. D. *Aestetik*.

L. G. **oeconomia**, I. H. P. *economia*, F. *économie*, D. *Oeconomie*.

L. G. **oesophago**, H. I. *esofago*, F. *oesophage*, A. D. *oesophagus*.

Volapük, lingua de Academia in suo origine 1887, conserva *ae* et *oe*, que scribe ä ö sicut in D. Exemplo: D. *poena*, Vp. *pön*. Isto lingua artificiale habet nullo regula in orthographia.

Academia in 1895 declarat impossibile de modifica Vp. pauco ad pauco, et construit Idiom neutrum super principio de internationalitate maximo, lingua intelligibile sine studio, et regulare in orthographia et grammatica. Illo muta *ae* et *oe* in *e*.

In suo tertio periodo, post 1910, majoritate, quasi unanimitate, de

socios adopta orthographia latino, que es plus facile ad qui scribe: suffice quod illo transcribe vocabulo quale existe in vocabulario latino. Es multo plus facile ad qui lege, que inveni vocabulo in vocabulario latino sine ambiguitate. Ab orthographia latino nos pote deduce orthographia de vocabulo internationale in omne lingua de Europa, et non viceversa. Linguas moderno diverge ab latino, et non ab alio forma.

Qui confunde *ae oe e*, confunde radices latino:

aede de *aedifica*, cum *ede* de *editore*, et *oede* de *oedema*;

aequo de *aequatore*, cum *equo* de *equitatione*, *equiseto*;

caede de *caedula*, cum *cede* de *concede*;

laeto de *laetitia*, cum *leto* de *letifero*.

Radices latino existe in statu latente in omne lingua de Europa, et etiam in vocabularios moderno de linguas artificiale. Variatione ab orthographia latino redde plus difficile de cognosce historia et valore de vocabulos que nos adopta in nostro lingua.

A. ROGGERO

INTELLIGIBILITATE DE LINGUAS INTERNATIONALE

Kar Sior,

London (Anglia) 13-10-26

Vu jentile sendis a me « Schola et Vita » e pro to me dank vu.

Me dezir pozar koram vu e koram vua amiki mea idei relate la question di linguo internaciona.

Ton me facas kun special plezur pro ke me kred ke la opinion di un qua ne pretend irga special kompetenteso posed valor preske quaze di invers grandeso al linguala eruditeso posedata.

Semblas a me ke quante plu extensit la konoco di lingui — vivant o mortint — tante min grand la vera kapableso evaluar juste ed akurate la desfacilesi quin renkontras la ne-eruditi kande li vol aquirar un od altra dil artificial lingui existant.

Or, me ipsa-pardonez, me pregas, ke, por klarigar la punt quan me vol explikar, me trov me koaktata aludar me ipsa-es lerninta Esperanto ed Ido ed obtenint la diplomo di singla di ta du lingui.

Sequas, naturale, ke me trov la uz di Ido, od en parol od en skrib, pasable facil e me sav ke mea parol es facile lektat (malgre mea uz di tri de la desinenci fakultative) da ti qui es lernint la lingua Ido.

Ma to provas nulo pri la facileso di ido a ti qui ne es lernint ta linguo. E mem se vu, sior, pov lektar ica prezenta letro perfekte facile, to provas nulo, nam vu es membro di korporacion di qua preske omna person posed konoco di plura lingui. Forsan es ti en vua korporacion qui povus responder ca letro en perfekt angla; e, se la sequant letro arivus skribit en dana od en greka o rusa, probable ul membro povus responder ol.

Kapro, qua pov manjar (e mem juar kom delikataĵo) irga mala sakaj o velkinta foliaki — o, mem, linjo pendigita por sikesko — o karmel, qua pov prosperar sen drinkar dum plur dii, es mala konstatanto pri konvenanta nutraĵo e drinkaĵo *por kaval*. Same, do, vi, qui parol bone e fluante multa lingui e qui posed teorial konoco di mult altri, es diveninta deskapabla judikar pri la facileso di Interlingua por ti qui konoc nur sua matral linguo. Ka ne?

Forsan la opinion di anglo qua posed nur la angla, poka franca, Esperanto ed Ido, povas interesar vu e vua amiki. Yen, do, mea opinion.

1. — Esperanto, bon en sua temp, es nun obsolet krudaĵo.
2. — Plura ek la recent lingui (exemplo, Etem — quan Sior den Hengst skribas a me — la linguo uzata da Sior van Diemen, Occidental ed c.) es tante bon e tante facil komprenebla ke me acceptus un de li egale plezuroze kam altra, se nur:

a) la totaĵo, od adminime preponderanta majoritato dil linguala internacionisti, konsentus transferar ad ol, e

b) li inter-konsentus sorgoze augmentar la boneso dil nove adoptit linguo per kambio di vorti ed elementi e per enkorpigo di bonavorti ed elementi de altra L-i internaciona.

3. — A me (anglo) Interlinguo e Medial ne es egal facil kam Etem o la linguo di Sior Jac van Diemen od Occidentale. Ma to pov rezultar, forsan, de similesa inter le jus mencionit ed Ido.

4. — Ma, segun mea opinion, la question dil relativ facilesa o kompreneblesa ye unesmo vido (od audio) es question por la ne eruditi, nam es da tala personi ke L. I. mustos esar uzat. Komercisti esos uzanti di L. I. Komercisti es profunde instruktit pri vari, pri aferi industrial, pri transakti, pri procedi di produkto, pri financi o pri kambio de servado. *Ma pri lingual detali li es ne-eruditi*. Simile ciencisti posed alta kapablesi pri specal ciencal entreprezi ed esploro-questi. Tamen pri linguala tekniko li, anke, es ne-eruditi. Fakte, ofte eventas ke le maxime donacizita dal naturo relate altra kapablesi es maxime privacita relate lingual kapablesa.

5. — La maxim saja ago da linguala internacionisti esus prenar (inaugurar) extensit plebicit inter grand nombro di ne-linguisti di omnia landi pri « qua linguo ek....ica....ica.... ica, quin ni expozas a vi (en skribo ed en parole) es la linguo maxim facile komprenebla? »

Me sincere esper ke ico ne tedos vu. Mem se me eror, me permis
a me kredar ke kandid expreso di sincer opinion pri la question en qua
vu tante laboras ne esos san utileso.

Kum maxime profund saluti,

A vu sincere,

ROBERT HARDING

VERSIONE.

Caro Seniore,

Vos mitte benigno ad me « Schola et Vita », et pro hoc me age
gratias.

Me desidera pone ante vos et vestro amicos meo ideas relativo ad
quaestione de lingua internationale.

Me fac id cum speciale delectatione, nam me crede que opinione
de uno que non pretende ad aliquo speciale competentia, posside valore
quasi de granditate inverso ad eruditione linguistico possesso.

Pare ad me que quanto plus extenso cognitione de linguas vivente
aut mortuo tanto minore es vero capacitate ad aestima, justo et accurato,
difficultates que non eruditos inveni, quando vol disce uno aut alio de
linguas artificiale existente.

Me ispo — da vos venia, me preca, si, pro clarifica puncto que
me vol explica, me es coacto ad lauda me ipso — jam disce Esperanto
et Ido, et obtine diploma in omne de tale linguas.

Seque, naturale, que pro me, uso de Ido, in loque aut in scribe, es
satis facile, et me sci que meo verbos es facile intellecto et meo scrip-
ptos facile lecto (non obstante meo usu de tres desinentia facultativo)
ex qui sci lingua Ido.

Sed hoc proba nihil de facilitate de Ido pro qui non sci isto lingua.
Et etiam si vos, seniore, pote lege perfecto facile praesente epistola,
hoc proba nihil, nam vos es membro de corporatione de que quasi
omne persona posside cognitione de plure linguas. Forsan in vestro
corporatione existe qui pote responde ad epistola in anglo perfecto;
et si sequente epistola perveni scripto in dano aut iu graeco aut in russo,
aliquo membro, verisimile es, pote responde.

Capra; que pote ede (et etiam gusta ut delicias) quaecumque malo
frondes flaccido - aut; etiam, lino pendente ob siccatione - aut camelo
que pote prospera sine bibe dum plure dies, es malo iudice de conve-

niente nutrimento et potione pro equo. Item, ergo, vos, que loque bene et fluente plure linguas et qui posside cognitione theorico de plure alios, e fi non plus idoneo pro judica de facilitate de Interlingua pro qui cognosce solo suo lingua materno. An non es ?

Forsan opinione de anglo que posside solo suo lingua, pauco de français, Esperanto et Ido, pote interes vos et vestro amicos. Ecce, ergo, meo opinione.

1 - Esperanto, bono in suo tempore, es nunc re crudo et obsoleto.

2 - Plures ex recente linguas (exemplo, Etem - cum que domino Hengst scribe ad me -, lingua uso per domino van Diemen, Occidental, etc.) es tam bono et tam facile intelligibile, que me pote accepta æque cum delectatione uno quam alio, si solo :

a) totalitate, aut, ad minimo, præponderante majoritate de interlinguistas consenti transi ad ipso; et

b) illos inter-consenti de da opera pro auge bonitate de novo adoptato lingua cum mutatione de vocabulos et elementos et cum incorporatione de bono vocabulos et elemento de alio linguas internationale.

3 - Pro me (anglo), Interlingua et Medial non es æquale facile quam Etem aut lingua de domino Jac van Diemem aut Occidental. Sed hoc pote resulta, forsan, ob similitudine inter linguas vix mentionato et Ido.

4 - Sed, secundo meo opinione, quæstione de facilitate relativo aut intelligibilitate ad primo visu (aut auditu), es quæstione pro non eruditos, nam es ab tale personas que L. I. debe es uso.

Mercatores (commerciantes) i ute L. I. Mercatores es profundo instructo de merces, de negotios industriale, de transactiones, de via et ratione de productione, de res pecuniario, aut de mutatione de officio. Sed illos es non erudito de particularitates linguistico. Item doctos (scientistas) posside alto capacitate pro speciale res et investigationes scientifico. Tamen pro technica linguistico illos etiam es non erudito. In factò, sæpe eveni què qui es maximo dotato ex natura pro alio capacitates, es maximo destituto relativo ad capacitate linguistico.

5 - Maximo prudente age de interlinguistas pote es de inaugura extenso plebiscito, inter magno numero de non-linguistas de omne regione, supra « quale lingua ex....ica....ica....ica, que nos expone ad vos (in scriptos aut locuto) es lingua maximo facile intelligibile ? »

Me spera sincero, que observatione non tæde vos. Etiam si me erra, me permittit de crede que candido expressione de sincero opinione in quæstione pro que vos tanto opera non es sine utilitate.

Plebiscito, que domino Harding propone, es de actuatione vere difficile non solo, sed etiam non efficace ad scopo.

Problema de lingua internationale occupa hodie parvo numero de studiosos, opinione de que jam es noto. Publico, contra, negligit illo.

An es possibile que isto publico indifferente participa ad plebiscito? Et, ceterum, quale opinione pote illo exprime, si non cognosce formas de l. i., de que debe judica? Pote, forsan, es sufficiente, pro judicio, breve scripto, in vario formas de l. i., misso simul cum invito ad plebiscito? Et, post, minoritate i accepta opinione de majoritate?...

Solutione de problema non pote eveni per voto de transitorio majoritates, nec per decretos de Auctoritates; sed solo per spontaneo adoptione de forma meliore de l. i. ex publico culto internationale. Tale es nostro firmo opinione.

Quid agè, tunc?

Nos reputa que praecipue necesse excita interesse et sympathia de publico.

Publico hodie non crede ad possibilitate de lingua auxiliare internationale de usu practico, nam ignora resultatus ad que jam perveni studiosos de problema. Et non veni ad nos.

Si ita es, i nos ad publico.

Existe plure formas de l. i., que es intelligibile ad primo visu, aut quasi. Domino Harding indica aliquos. Que nos interlinguistas ute, in publicationes de charactere internationale et in relationes cum gente de lingua diverso, forma que omne praefer. Publico que, sine ullo studio anteriore, pote lege et intellige, vide que lingua internationale jam existe, et si sub vario formas, que es ut dialectos de unico lingua. Et veni ad nos, et fac suo electione.

Cum publicatione de Schola et Vita, nos initia tale experimento.

Interlingua de Academia pro Interlingua, que nos ute, praesenta immenso utilitate de non exige, pro lectores, grammatica, aut manuale, aut vocabulario speciale. Ad lectores suffice, pro interpreta vocabulos dubio, consulta vocabulario latino, que existe in bibliothecas de toto mundo.

N. MASTROPAOLO

EX DIURNALES ET REVISTAS

(DE EDUCATIONE ET SCHOLAS)

PSYCHOLOGIA INDIVIDUALE

Magno numero de pueros debile per natura non es adaptabile ad exigentias de vita. Causas de debilitate et inferioritate es quasi semper in aliquo alteratione de germine, ob alcoholismo et syphilide et ob hereditate de organos jam percusso de inferioritate.

Propter curas assiduo, arte de medico et proprio fortia de resistentia, plures mane in vita: sed majoritate pati debilitate organico; aliquos, ob impulsu de crescentia, realiza plus aut minus suo æquilibrium; alios præsentat uno exaggeratione functionale.

Sensu de inferioritate, multo plus distincto quam insecurity normale de puero, producit perspectiva pessimistico, dubio, incertitudine, que impellit subjecto ad libera se de sensu de insecurity, cum tendit ad scopos que pote dā ad illo securitate et quiete. Omne functione psychico de puero—attentione, memoria, vita instinctivo, mundo affectivo—perde suo serenitate et impartialitate, et pone se ad servitio de scopo finale, tam pleno de promissos, et ex realizatione de que puero crede pote attinge aliquo superioritate.

Inter causas de inferioritate, et primo, es defectus in organos de sensus, et præcipue myopia, deficientia de uno oculo, astigmatismo, perturbatione et insufficientia de auditu, de organos respiratorio, de apparatus digestivo, de organos de excretionem, de glandulas ad secretionem interno, de cerebro et de medulla spinale. Omne defectu, perturbatione et insufficientia, redde ad puero plus aut minus difficile solutione de suo officios

vitale. Illos impone ad puero exercitio exaggerato que provoca forte hypertrophia de functiones psychico tenso ad extremo.

Aures et oculos non perfecto tenta, cum conatus duplicato, de assimila varietates que illos pote adhuc percipe, etiam pro uno utilizatione artistico; aut puero renuntia, exanimato, ad omne incremento de suo cognitiones. Age de puero in primo difficultates isto, fac saepe praevide suo age in vita.

Difficultates de motu in rachitismo grave stimula interesse de puero pro motus in generale; difficultates in functiones digestivo impelle illo ad desidera statu que praepara alimento securo; ineptitudine de «sinistro», ad exercitios exaggerato que pote da resultatus bono aut malo.

In exercitios isto nos vide interesse, conatus de imaginatione, gradu de activitate de que puero es capace; scopo que illo persequere, suo animo et conscientia de se ipso, aut suo pigritia et suo dubitatione. In primo lucta isto, puero manifesta fortia aut debilitate de suo resolutio, ne pro vince difficultates. Educatione, in sensu magis lato, et praeparatione que illo jam recipe, influe in magno modo supra suo age.

***

Evolutione de personalitate, in casus isto, es tam dominato ab scopo finale, que etiam somnios et imaginationes de subjecto reflecte suo linea de evolutione.

Ex desiderio de vince sensu de humiliatione, de supera difficultates, nasce illo aspirationes ambitioso, superbia, vanitate, sensibilitate exaggerato, praecautiones excessivo, que characteriza subjectos in quaestione; nam illos senti se ut in regione inimico. Age hostile adverso alios, irritabilitate, insociabilitate, egocentrismo—characteres peculiare de pueros isto—cede loco ad demissione de animo, angore, invidia impotente, taedio sterile, quando pueros perde fide in se ipso, certitudine de triumphare super alios, et plus non crede ad possibilitate de resolve quaestiones que vita pone. Subterfugios et falso praetexto es solo auxilio que mane ad illos pro tene suo personalitate ad livella plus aut minus elevato. Sed es facile extrahe secreto que illos stude de absconde, et que, tamen, appare manifesto in modo de age: illos es tormentato, obsesso ab idea de suo inferioritate. Omne decisione, omne proba, etiam minimo, reple de timore et fac trema illos, que saepe perveni ad age in directione de minimo conatu, ad inveni pretexto pro interrompe opera initiato. Et

quaere et inveni alibi et excusatione in suo debilitate, in suo triste hereditate, in educatione, in morbos aut laesiones plus aut minus imaginario. Illos transi dies et supporta suo malos in uno atmosphaera de exanimatione.

***

Sed sensu de inferioritate non nasce semper ex inferioritate organico. Nos inveni idem insecuritate in pueros super qui es onere multo grave, in pueros que cresce in miseria aut parentes de que jam pati adverso fortuna. Magno psychologo Binet jam monstra que existe parallelismo inter facultates intellectualem de pueros et pondere de corpore. Difficultates existe etiam quando pueros remane privato de amore et de benevolentia; nam hoc reprime suo sensus altruistico, suo sociabilitate, suo confidentia in homines.

Causa de grave damno pro puero es etiam spes immenso que nos pone in illo. Puero tunc vive cum timore de non justifica spes, aut toto exanimato refuge se in neurosi.

Es contra evolutione normale de pueros etiam curas maximo tenero, vita in cella caldario. Pueros cresce sine cognosce difficultates, et recede ad minimo obstaculo; vive toto vita in expectatione que alios i fac pro illos quod necesse; pati excessu de ambitione et deficientia de perseverantia; et etiam retrahe se ex fronte de vita, et verte tergo ad exigentias de suo tempore.

***

Inter psychologos contemporaneo, solo Janet discerne magno importantia de sensu de inferioritate; et nemo vide tam claro, quam Bergson, parte immenso que animo forte et activitate habe in vita. Merito et importantia de psychologia individuale sta in habe monstrato que *sensu de sociabilitate* es elemento affectivo fundamentale, que nos inveni in omne manifestatione psychico; que *sensu de inferioritate* es alio elemento affectivo fundamentale, surgente de aspiratione continuo ad potentia et ad exaltatione de personālitate.

Pro monstra influentia profundo que factores isto exerce, suffice cita antiquo *memorias de infantia*. Uno homine de 30 anno, que pati angore quando initia aliquo opera, recorda aut crede de recorda que, in aetate de 3 anno, es uno die apud fenestra, et aspice quod eveni in via. Duo eventu isto, que pare parvo, permette de reconstrue principio et scopo

de vita de ce homine : *es spectatore et non auctore*. Ex tale reconstructione nos incipe ad intellige memoria de infantia. Nos pote dic que, forsan, propter sollicitudine exaggerato ex suo familiares, et suo debilitate, individuo vive suo infantia in conditione tale, que habitua illo ad nihil expecta ex se et toto ex alios, ad vide in hoc uno superioritate, et aestima passivitate modo meliore de vita.

***

Signos cum que neurosi et psychosi exprime se, es, omnes, manifestationes de exanimatione. Nullo melioratione eveni si nos non perveni ad releva animo de infirmo. Omne medico, omne schola neurologico fac bene solo, et tanto, si habe possibilitate de anima infirmos. Etiam profano pote. Sed solo psychologia individuale applica cum conscientia methodos isto.

***

Psychologia individuale permette de discernere, in age de homine nervoso, *plano de vita* vitioso, *methodo de vita* defectuoso, de qui non crede se apto ad satisfac officios normale, et se immitte in alio via,

Ce deviationes appare, cum maximo claritate, usque ab primo infantia in domo et in schola. Omne resultatu non perfecto de educatione debe es considerato ut effectu de sensu de inferioritate, artificiosomodo culto. Pueros præsenta aut manifestationes exaggerato de rebellione activout *arrogantia, improbitate, absentia de scrupolos, incuria* - aut signos caracteristico de resistentia passivo - *pigritia, mendacio, indolentia*. Sed illos, cum suo modo timido de gere se, monstra sempre cura de subtrahe se ad suo officio. Illos maximo teme de redde manifesto suo *inferioritate* ; et praefer es punito aut tractato ut pigro, plus quam fac vide et recognosce inferioritate ipso. Suo reeducatione es possibile solo cum redde ad illos animo et fide. Hoc exige suppressione de aliquo errores in suo notiones de vita. Illos es convicto que nunquam pote attinge livella de patre et matre ; que defice de virilitate ; que semper necesse ad illos auxilios de alios ; que non pote place ad alios ; que es damnato ad mori juvene ; que omne homine es suo inimico ; que nemo pote aperi via si non cum astutias ; que posside vitios et defectus que debe ad se ipso, aut ad alio, aut ad educatione ; que es degenerato ; que homo debe pote obtine omne re natu minimo ; que homo debe obtine subito resultatus in omne

opera. In puellas nos saepe inveni errore que muliere es sine praetio, idoneo ad nihil, non existe que pro homine, non habe que uno officio: es juvene et pulchro.

Erroris isto obsta ad omne progressu, tolle animo ad pueros, que vide, in omne successu nullo, confirmatione de suo cogitatione fatalistico, pessimistico de mundo. Pro mensura gravitate de situatione, nos debe considera que pueros manifesta propensione ad incuria et ad criminalitate, solo quando fi persuaso de suo incapacitate pro studios, et de parvo valore que illos praesenta pro individuos de alio sexu.

Sed errore fundamentate maximo frequente es in persuasione que qualitates innato vale plus quam omne alios. Ce persuasione es surgente de grave damnos pro qui crede se dotato, nam ingenera spes, non realizatione de que appare ut vero catastrophe; et es de damno etiam pro qui veni considerato non dotato, nam incita illos ad renuntia ad omne conatu. Educatores debe, quanto es possibile, et cum omne medio, evita damno isto, et illos perveni ad scopo si cogita que res magno resulta ex lucta contra difficultates et nunquam nasce sine conatus.

Etiam praejudicio de *natura innato de signos de characteres* es, forsan, surgente de grave damnos pro pueros et educatores, nam pote paralyza omne iniciativa, omne voluntate de interventu autonomo. Argumentos contra ce falso visione non defice tamen. Nos cita uno, de que psychologia individuale habe statuto exactitudine: loco que puero occupa in ordine de nascentia exerce supra characterem influentia magis et magis forte quam qualitates innato. Primo nato praesenta signos conservativo et propensione ad concilia se cum potentia; puero que seque, si es de idem sexu, es pro lucta, et stude de subverte omne re; ultimo nato aberrat saepe ex origine, supera omnes, aut manifesta characterem maximo indolente.

***

Principale ambitione de psychologia individuale sta in supera, cum suo doctrinas et suo experientias, limite de dominio therapeutico et de educatione individuale, *pro fi uno prophylaxi et uno conceptione de mundo*. Ad hominem tracto in motu de cosmos, adnexo ad crusta terrestre que non semper es de fecunditate profuso, conjuncto ad collectivitate, causa debilitate de suo organismo, et magis per vinculos de naturale dependentia ex lingua, ratione, mores, aesthetica, erotica - vita postula respon-

sos ad quaestiones, que surge sine que illo sci modo et ratione. Illo es ut ante uno problema mathematico, que exige solutione de exactitudine absoluto, que illo non es capace de inveni. Animo suo, suo optimismo et activitate disciplinato es reactiones necessario ad influentias de vita reale; influentias que fac, de sensu d'inferioritate permanente, materia essentielle de suo vita psychico. Omne manifestatione de suo vita, toto suo cultura et omne suo phaenomeno psychico es medios cum que illos stude de attenua sensu de insecuritate. Variantes individuale et errores plus aut minus grande, que ex isto deriva, crea quadro de personalitate individuale.

Magno manifestationes de anima colectivo flue ex logica absoluto de conviventia humano; et semper e habe pro scopo de crea medios de securitate, de praesidio, contra assaltus de natura, et de fave vita sociale (formatione de classes, legislatione, religione, operas de genio). Psychologia individuale repraesenta, in idem tempore, tentativo de modera, de attenua assaltus de natura contra homines. Ce assaltus es crudele, et natura es plus duro que nos ipso, et minacia homines nervoso, demente, criminale de destructione quasi completo. Ineptitudine ad vita sociale et professionale, extinctione de familias et de populos es vario stationes et manifestationes de opera isto de destructione. Incapacitate de gaude de vita, crimine, alcoholismo, morbos de organos sexuelle, perversione et impotentia de omne genere, prostitutione, timore de habe filios, frigidity, repugnantia ad amore et ad matrimonio, tale es signos praecursore de catastrophe que minacia nos. Conceptiones fundamentale de psychologia individuale adjuva nos certo ad intellige fato originale de homine, nato ex ignorantia et ex errore. Conceptione de mundo que psychologia individuale praeconiza, constitue medio de securitate maximo forte, nam es medio que sta non supra debilitate, sed supra fortia.

(A. ADLER - in *Scientia*, 1 - VI - 1926 - Milano)

ORIENTATIONE PROFESSIONALE IN SINGULO NATIONES

Germania — Uno decreto de 1923 obliga urbes cum plus quam 10000 habitante ad institue Officinas pro Orientatione Professionale, cum servitio gratuito pro omne cive. Extra servitio officiale isto, existe numeroso

Centros, Institutos et Laboratorios, ubi homo stude orientatione professionale, in theoria et in practica, et cetero activitate que constitue Scientia de labore, cum principale auxilio in psychotechnica. Centros magis importante es Institut für Arbeitswissenschaft (de Kaiser Wilhelm Gesellschaft), Orga-Instituto (Piorkowski-Schultze), Institut für Angewandte Psychologie (Stern-Lipmann), et Psychotechnische Laboratorium de Technische Hochschule de Charlottenburg (Moede).

In Schola industriale de Stuttgart, Fritz Giese habe formato uno laboratorio completo de psychotechnica, ubi pro orientatione professionale veni applicato methodo eclecticico (de observationes et experimentos), sine exclusivismos de Lipmann et Moede. Excellente servitio ad scientia jam redde Giese, publicando completo « manuale » de probas psychotechnico, que constitue IV tomo de Encyclopaedia de Scientia de labore (10 tomo), edito in Halle (C. Marhold), sub suo directione.

Existe etiam numeroso Associationes de tutela, protectione et guida pro tirones, cum, in omne, uno centro informatore et vocationale.

Austria — Ministerio de Protectione Sociale jam dedica suo attentione ad problema de Orientatione professionale; et propter studio et auxilio de illo jam age plure Centros. Etiam vario scientiatos—Dück, Kammel, Singer et Adler — dedica se ad studio de quaestiones pertinente ad O. P. aut ad Selectione professionale. Adler fac penetrante analysi psychologico de causas de electione de officio, cum propone suggestivo theoria de « supercompensatione », pro explica plure casus de discordantia inter vocatione et aptitudines. Secundo isto originale conceptione, plures elige officio, ad que es minus idoneo, per uno intimo, et saepe subconsciente, protestatione contra suo statu de inferioritate. Ita, es frequente que, in virtute de uno forte conatu de voluntate, veni creato aptitudines extraordinario.

Centros maximo importante pro O. P. es Laboratorios psychotechnico in Universitates de Wien et de Insbruck.

Belgio — Jam ante bello mondiale existe labores et conatus pro O. P. — Post armistitio veni subito creato Officio intercomunale de O. P. in Bruxelles, directo per M. Christianes, cum pretioso collaboratione de Decroly, Vermeylen et Drabs. Organizatione et functione de isto centro pote es citato ut exemplare de simplicitate et de sensu practico. Maximo

parte de suo materiale es constituto ex probas et dispositiones originale et de aliquo apparatus debito ad Michotte, professore de psychologia experimentale in Louvaine. Centro publica periodico trimestrale, cum notitias de suo activitates et scriptos originale supra O. P. Habe etiam initiato publicatione de serie de monographias professionale, de grande utilitate pro perfecto cognitione de vario officio sub puncto de visu technico, physiologico et psychologico.

Opera nationale pro orphanos de bello habe creato, in tempore recente, alio servitio de O. P., sub directione de M. Maquet.

Czechoslovakia — Masarik Academia de Praha funda, in 1921, importante centro pro O. P., affidando parte psychotechnico ad Ruzek. In istituto veni dato importantia extraordinario ad examine medico de pueros (examine de laboratorio, exploratione radioscopico et radiographicum, etc.)

In isto natione jam tene suo reunione primo conferentia internationale pro organizatione scientifico de labore.

Dania — Universitate de Kobenhavns habe uno laboratorio de psychologia, ubi eveni probas pro selectione de candidatos ad servitio de politia et de tranvias.

Hispania — Existe 4 centro pro O. P. que es, in ordine de tempore: Instituto de O. P. de Barcelona, Instituto de O. P. de Sabadell, Laboratorio de O. P. de Instituto pro Reeducatione de Invalidos de Carabanchel (Madrid), et Officina de O. P. de Madrid. Quam primo, veni inaugurato etiam Centros de O. P. in Santander et Bilbao.

Studiosos que se occupa de O. P., et operas que tracta quaestiones relativo, jam fi numero. Instituto de Barcelona publica Revista «Anals d'Orientacio Professional», ubi veni dato notitia de suo activitates et tractato quaestiones generale pertinente ad O. P. et S. P.

Finlandia — Sectione de docentia professionale de ferrovias, institue, in Helsingfors, in autumnno de 1922, laboratorio psychotechnico pro selectione de candidatos ferroviario. Pare que laboratorio vol extende suo actione ad O. P.

France — Existe numero officinas pro O. P., que functiona sub

auspicios de administrationes de urbes, aut de Associationes de labore, aut de alio centros de Politica sociale. Merita mentione: Officina de Schola de Artes et Officios de Bordeaux (directo per Mauvezin, et que jam crea celebre «Rose de Metiers»), Instituto pro O. P. de Marseille, et «Cabinet» de O. P. de Strasburg, ubi labora M. Fontegne, qui adopta uno originale methodo «impressionista», sine recurre, in generale, ad probas psychotechnico. Methodo toto empirico, que duc in practica ad resultatus contradictorio.

Existe etiam alio realizationes de O. P., de majore soliditate scientifico: studios de Lahy et fautores (sub auspicio de Ligue de Hygiène mentale), et de Instituto Lannelongue de Hygiene soc ale.

Graecia — Dr. Georgiades jam obtine auctorizatione de Gubernio pro examine systematico de juvene delinquentes, pro orientatione professionale de delinquentes ipso. Ad scopo jam constitue uno laboratorio, in Athena, satis bene formato.

Hollandia — In anno 1908 veni instituto in Haga primo officina de O. P. In 1920, insigne Prof. V. Wayenburg, mortuo in isto anno, crea in Amsterdam uno eccellente laboratorio psychotechnico, ubi veni initiato cum alacritate studios pro selectione et orientatione professionale, que porta interessante contributiones ad problema de differentia inter «ex-citatione» et «adaptivitate», ad studio de aptitudine affectivo, de explorationes de reactiones emotionale, etc. Grünbaum, Roels et Van Ginneken i es valido continuatores de opera isto, ut permitte spera examines de recente operas de illos, edito per Bock-Centrale de Amsterdam.

Anglia — Practica de O. P. es centralizato in magno «National Institute of Industrial Psychology» de London, directo ab prof. Ch. Myers, ex-titulare de psychologia experimentale in Universitate de Cambridge. Instituto jam collige circum se personas maxime praeminente in politico, in scientias, in industrias, in labore. Prospero vita oeconomico de isto Centro, habe permissio, post duo anno, de crea uno officio de O. P., toto independente (quanto ad suo regimine interiore), sed bene in relatione cum alio officios de Instituto, sub puncto de visu scientifico.

Directione de dicto officio veni commissio ad Cyril Burt, uno inter maximo praeclaro psychologos et paedagogos anglo, que jam publica optimo labores in Revista de Instituto.

Italia — Existe duo centro importante de O. P.: in Milano et in Roma. Primo, fundato sub auspicio de «Società Umanitaria», jam absolve interessante studios de S. P., et habe adoptato uno scheda eclecticico pro O. P., fructu, sine dubio, de quod jam doce III Conferentia internationale de psychotechnica applicato ad O. P. - P. Gemelli jam collabora in isto labores.

In Roma, cum auxilio de centros officiale et de proff. De Sanctis et Levi, veni creato «Ufficio per l'Orientamento». In suo laboratorio anthropometrico, Dr. Diez Garcia habe collecto uno serie de interessante datos, cum mensuratione systematico, in subjectos, de indices de Pirquet et de Wolfer. In generale suo deductiones pare coincide cum illos de Viola et Naccarati, id es, tende ad proba que ex simplice examine anthropometrico nos pote deduc solido orientationes pro determinatione de aptitudines professionale de individuos.

Japonia — Prof. Matsumoto habe creato in Tokio, annexo ad suo laboratorio de psychologia experimentale, uno centro de studio de psychotechnica et de organizatione de labore. Isto habe publicato due volumine in japoniense, cum epitome in anglo.

Latvija — In parvo natione isto es sede et centro de «Associatione Internationale de Psychologia et Psychotechnica», secretario de que, Dr. Moeller, stude, cum probabilitate de exitu, ut veni creato, in Riga, centro de O. P.

North-America — In United-States veni creato, in 1909, primo centro de O. P. (Vocational Bureau de Frank Parsons). Ab tunc, natione isto tene primo loco in studios de psychotechnica et pro O. P. (Vocational Guidance). Psychologos maximo celebre: Angell (Rectore de Yale University), Bingham (Carnegie Institut of Technology), Mc. Keen Cattell, R. Dodge, I. Franz, Stamley, Hollingworth, H. Judd, W. Mc. Dougall, W. Pillsbury, W. D. Scott, Seashore, L. Terman, E. Thorndicke, B. Titchener, H. Warren, J. Watson, W. Thomson, R. Woodworth, R. Yerkes (National Research Council), etc., constitue in anno 1922 magno associatione «The new Psychological Corporation», cum scopo de promote studios de psychologia applicato et praecipue de psychotechnica et de O. P. Associatione calcula oeconomia per anno in 7000000000 de dollar,

si habitantes omnes de U. S. veni orientato verso labore ad que es magis idoneo. In 1924 veni constituto « Association for Vocational Guidance for Juniors », in que confluere Associationes et Institutiones pro O. P. existente in U. S. Centros de « Association » practica O. P. in intimo contactu cum elementis paedagogico, professione, sociale et medico.

Alio centro importante de O. P. es « Carnegie Institut of Techology » (Pittsburg), ubi insigne psychologos Thurstone et Otis habet elaborato probas collectivum de selectione pro studentes de principale Universitates.

Existe etiam magno numero de officinas, scholas et institutos de O. P., privato aut pertinente ad corporationes paedagogico et sociale: in Oakland, Chicago, Philadelphia (White Williams Foundation), Pittsburg, Detroit, etc. — In centro de Oakland, directo per Dr. V. E. Dickson, aptitudines professionales veni explorato per medio de *tests* originale de ipso Dickson.

In laboratorio de Harvard University, directo per J. Brewer, veni continuato studios de analysi de aptitudines professionales, jam initiato per Münsterberg.

Qui desiderat datos completo de organizatione pro O. P. in U. S., pote consulta libros de noto psychologo H. Link, Hollingworth et D. Kitson.

Nationes scandinavæ — In Kristiania existe, ab 3 anno, centro de O. P. que age sub patronatu de Universitate. Suo opera, usque hodie, se limita in standardizatione de probas mentales pro examine psychotechnico. Jam realiza speciale studio supra aptitudines pro curriculo nautico; Ministerio militare da subventionem, ut studio continua, praecipue sub aspectu militare.

In Göteborg existe - dependente etiam ab Universitate - alio laboratorio de psychotechnica, directore prof. Jaederholm, homine dotato de magno spiritu critico.

Polonia — D.ra Francisca Baumgarten, discipula de Lipmann, Moede et Stern, jam exequit utile labores supra investigationem de aptitudines affectivo, supra control de sensus et emotiones, supra explorationem de veracitate de testimonio, etc., et jam obtine fundationem in Varsavia de uno laboratorio psychotechnico.

Portugal — Istituto de O. P., protecto et subventionato per Gubernum, i es creato in Lisboa.

Romania — Domina Vaildeu jam publica datos interessante supra orientatione professionale feminino.

Russia — Studios pro O. P. es florente. Instituto de Labore, in Moscua, cura studio et solutione integrale de problemas pertinente ad Scientia de Labore et praecipue ad O. P. — In laboratorio de physiologia et psychologia professionale (Moscua), de D.ra Ioteiko, jam veni soluto diverso quaestiones de peculiare interesse pro technica de O. P. p. ex. importantia, characteristics et evolutione de ambidexteritate, fagitione professionale, typos de attentione, etc.

In Leningraad, celebre prof. Bechterew jam stude, in suo laboratorio «reflexologico», aliquo quaestiones de O. P. et de S. P. — Et, in fine, Doumaievsky, direttore de Instituto de Labore Kharkoff, jam contribue ad solve importante problema de intelligentia spatiale et suo exploratione, publicando serie de interessante probas mentale fundamentale pro determinatione empirico de series spatiale.

America meridionale — Nullo institutione, in Argentina, dedica se ad practica aut ad studio exclusivo de O. P., ante fundatione, in 1926, de Officina de O. P. in Buenos Aires. Primo labores de officina es sumario de statisticas supra situatione et futuro oeconomico de vario labores professionale.

In Brasilia, conatus de Medeiros et Albuquerquei crea atmosphaera propitio pro institutione de centros de O. P. — Dicto auctores, in suo libro de «tests» mentale, jam cita aliquo characteres selectivo professionale.

Helvetia — Officinas de O. P. ante bello, instituto ad expensas de Associationes aut Patronatus pro tirocinio, habe, praecipue, caractere de informatione et empirico. In octobre 1922, sub auspicios de prof. Claparède, veni fundato Cabinet de O. P. in Instituto J. J. Rousseau de Geneva. In mense isto eveni in Geneva I Conferentia Internationale de Psycho-technica et Orientatione Professionale, que discute problemas fundamentale de O. P. — Cabinet extendit suo actione ad puellas, pro que domina Alice Descoedres jam initia studio de probas pro diverso labores professionale de muliere. Pretioso collaboratione de technicos ut Walther, Bovet et Heinis, assecura ad centro vita scientifico fecundo, de que nos habe notabile manifestationes per publicationes in Archivos de Psycho-

logia, in *Revue Internationale du Travail*, et nunc, in interessante libro de Walter: *La Technopsychologie du travail industriel*.

In Zürich age Instituto de Psychotechnica, pro investiga aptitudines ad distincto officios que age in urbe; examina aspirante-tirones ad diverso corporationes, pro vide se habe uno minimo de conditiones necessario; examina, in modo systematico, alumnos de scholas primario, pro detege possibile talentos latente, stabili typos intellectuale medio, et indica O. P. magis conveniente ad omne.

Age, etiam, centros de O. P., cum regimine mixto, in Neufchatel, Bale, Bern, Lausanne, etc.

(Dr. E. MIRA, de Instituto de O. P. de Barcelona — in *Revista de Escuelas Normales*, septembre-octobre — Guadalajara).

INSTRUCTIONE SUPERIORE FEMININO ET VITA DOMESTICO

Sociologos jam nota que numero de mulieres que se colloca in matrimonio diminue, ut eleva se livella de cultura feminino.

An es vero, forsan, ut puta sociologos ipso, que mulieres, plus non obligato ad matrimonio per causas oeconomico, praefer libertate personale et satisfactiones professionale, ad officios et cura de familia?

Si ita an es, que muliere minus ama domo quam magis es instructo, instructione feminino veni, certo, ad constitue grave periculo pro societate, nam cum averte tanto numero de eccellente mulieres ex vita domestico, veni ad deprime vita ipso.

Sed effectu damnosus isto, que aliquos puta definitivus, es solo passu de motu que extolle facultates intellectuale omnes, transforma per gradus personalitate de muliere, ita ut illa fi diverso ex olim, et duc ad statu de vita domestico plus alto quam praesente.

Vita de mulieres es in tempore de transitione. Si grande numero de mulieres culto non se conjunge in matrimonio, facto non significa que ad illas defice gusto pro vita domestico, ut plures affirma, sed que suo aspirationes es plus alto, et plus alto es suo amore pro vita domestico, conceptione de que es plus elevato.

Ergo, motu, que hodie forsan es causa de damno sociale, produc in ultimo immenso progressu, nam amore de muliere pro domo, que ante

habe base in vita instinctivo et genetico, fi rationale et spirituale. Nullo bono i evanesce de vetere ordine, que immo meliora toto, in veritate, pulchritudine et stabilitate.

Nos es solo ad tertio generatione de mulieres de cultura superiore. Ex primo generatione, formato de pauco mulieres culto, nullo conclusionem de charactere generale nos pote trahe. Utile indicationes nos pote habe ex secundo generatione, ad que pertine mulieres culto nunc in aetate maturo.

Generatione isto es formato de duo gruppos: a) mulieres divite que, non contento de vacuitate de vita mundano, aspira ad evolve personalitate suo, et frequenta universitate, removendo se ab traditiones de suo classe sociale; b) mulieres minus divite, sed de ingenio praestante, que etiam illos tenta de evolve personalitate suo, cum spe de eleva in tale modo proprio conditione sociale. Et omnes jam manifesta spiritu de iniciativa, fortia de inhibitione, imperio de se, tenacitate de propositis: qualitates omnes nimis pretioso, que humanitate non debe perde.

Mulieres ipso non es *vetere puellas* de narrationes, de caricaturas, elementos sociale indesiderabile, rejecto; sed mulieres que ad capacitate intellectuale conjunge attractiones personale, ut mulieres maritato.

Sed criticos objecta que, si es vero que mulieres culto labora et sustenta se, es vero etiam que illas pote gaude de toto suo stipendio, et non, ut homines, de uno solo parvo parte; habe tempore libero pro itinera, lege, dedica se ad exercitios physico; non redde deforme manus cum labore domestico, et libenter renuntia ad filios: quod es egoismo.

Sed *vetere puellas* isto, in majoritate, non es mulieres imperfecto in physico, aut egoista; es, contra, mulieres normale, in que instructione habe elevato, non extirpato instinctos domestico: solo conditiones economico et novo idealismo feminimo es causa si illas remane non maritato.

Usque ab tempore immemorabile, sorore aut amita, sine marito, es persona utile in familia.

Hodie que illa lucra cum suo labore, fi tam plus utile; filia non maritato, magis saepe quam filio, sustenta matre vidua, aut cura instructione de parvo fratres et sorores. «*Vetere puellas*» que sustenta solo se ipso es raro exceptione, nunquam regula generale, ut affirma qui nega aequiparatione de mercede pro ambo sexu.

Negotios et professiones, que saepe exige toto activitate de mulieres

jam contribue in vario modo ad tene mulieres longe ab matrimonio. Sed non solo res oeconomico influe ut mulieres culto remane puellas; magis influe novo idealismo feminino.

Quando mulieres isto frequenta universitate, eveni evolutione sociale feminino plus rapido quam masculino; et si studios es identico, et illas bene contende cum homines in campo oeconomico, fac suo pro de cognitiones pro suo vita intimo et suo ideales. Ex instructione, muliere bene intellige ideas que duc illa ad considera familia ut interesse summo. Praesidio de stirpe es in natura; ergo, horizonte plus lato et cognitiones plus profundo eleva et fac plus pleno in muliere ideale de vita domestico. Charactere de suo mente fi plus sociale, et illa plus non considera matrimonio ex puncto de visu individuale, sed vide ut vita de familia insere se in vita de societate. Muliere incipe tunc non ad repudia, sed ad bene interpreta vetere adagio «regno de muliere es domo»; cum melius intellige poësi et responsabilitate de maternitate, intellige periculos que minacia infantia et medio necessario pro evita illos. Bono de filios fi scopo essentiali pro electione de marito. Non divitias, praestigio sociale, aut vita parasitario de commodos pro se; sed multo magis salute, intelligentia, characteres quod quaere in socio futuro de suo existentia. Et, cum es independente pro res oeconomico, pote selige.

Homine non intellige subito isto novo puncto de visu. Independentia oeconomico — que permite ad muliere de crea pro se optimo familia, aut de renuntia ad illo — conjuncto ad satisfactione de proprio labore, veni interpretato ut egoismo, ut desiderio de imita homine. Ex incomprehensione isto, familia pati, pro tempore.

Muliere manifesta suo instinctu pro domo in omne forma de activitate. Instinctu materno, ut psychologos incipe ad intellige, es toto independente ab maternitate physico; differ in mulieres singulo et, hodie, es saepe plus evoluto in puellas quam in mulieres maritato. Sensus isto valde contribue ad dirige selectione de occupatione et es praecipuo elemento de successu.

Omne forma de docentia, reintegratione et assistentia de familia, assistentia ad aegros, institutiones pro infantia, contra delinquentia juvenile, etc., es omnes activitates ubi es ad suo loco sympathia et comprehensione instinctivo de infantia.

Etiam mulieres politico, saepe deriso, es defensore de leges in protectione de maternitate et de infantia. In practica, excepto in negotios

puro technico, muliere culto verte suo activitate pro bono de familia, et puella saepe forma suo domo et adopta uno aut duo orphano.

Activitates isto habe valore sociale maximo elevato, nam excita et fac age fortias fundamentale, que duc, in futuro, muliere culto ad suo loco normale in familia.

Muliere ipso es potente factore dynamico, que contribue ad supera æra isto de transitione. Non es sine significatione factio que operas philanthropico, pro que muliere age, veni evolvendo se dum auge instructione feminino. Adde. Influentia de matre tende ad auge, ut negotios tene homine longe ex domo; in scholas inferiore et medio majoritate de docentes es mulieres, et magno numero de mulieres doce etiam in scholas superiore: mulieres jam forma homines de praesente generatione, et factio isto es de importantia sociale non dubio, ut es etiam importante factio que notione de vita domestico fi magis elevato in omne activitate ubi muliere habe parte.

Abhinc 50 anno, studentes homines et mulieres pote consequere gradu de doctore in scientias sociale, sine habe dato uno hora ad studio scientifico de vita domestico. Hodie, contra, problemas de familia es objecto de studio et de discussiones.

Ita, leges morale et scientifico, que es base de relationes sociale omnes, fi hodie possessione commune de juvenes de ambo sexu de nostro tempore. Quando juvenes ipso funda futuro familias ad lumine de novo cognitiones, tempore de transitione es superato, et spes de muliere jam attinge meta auspicato.

(Prof. NANCY E. SCOTT, de Schola Normale de Kalamazov (Mich.) — in *American Journal of Sociology*, fasc. IX).

INSPIRATIONE ET TECHNICA IN DIDACTICA (PRO ET CONTRA SCHOLA DE TIROCINIO)

Quæstione de Schola de Tirocinio veni discussio, anno vertente, in aliquo revistas pædagogico.

Ut omne alio, etiam Reformatione Gentile, post habe affirmato se cum tono de veritate certo et absoluto, cum que se praesenta omne novo idea, seque benefico sorte de ideas: veni discussio.

Veni examinatio ex adversarios, et postea ex amicos, ex convictos,

ex fideles, ex enthusiastas ipso. Ex fanaticos et pedisequos non, nam ad istos es inhibito facultate de discute, nobile privilegio de spiritus rationante et libero.

Controversia tange conceptione fundamentale de reformatione, et demonstra in modo claro quale es puncto debile de ideas nimis absoluto et unilaterale, de innovationes que, cum proposito de vindica uno elemento aut valore, pone isto non ut præponderante, sed ut unico, et recusa, et inesorabile damna, alio elementos et valores, que tamen es coefficientes necessario, et si complementare, pro actuazione de realitate plus alto.

Schola debe es facto de mutuo communicatione inter docente et discipulos, fusione de spiritu de illo cum spiritus de alios. Magistro debe es uno «inspirato», que suscita et accende animas et, potius quam versa in mentes «cognitiones utile», trahe spiritus ad senti et cogita, eleva illos in uno communione ideale, ubi parvo personalitates in germine aperi se ad vita intellectuale et morale. Tale es essentia de reformatione Gentile.

Magistros non omnes, et si fautore et adepto de reformatione Gentile, es idoneo ad absolute tale opera mirabile et arduo. Vero magistros non negligere, et nunquam habere neglecto, isto que es suo officio primo. Sed nemo, etiam inter optimos, pote omne die et continuo, tenere se ad altitudine de vibratione spirituale, tenere se in «statu de gratia», in que prodigio eveni; nec, propter evidente necessitates physio-psychico, pote tenere se ad tale livella, ad tale tensione, ad tale pressione, mentes immaturo de alumnos. In necessitates practico et in programmas de schola existe etiam vasto territorio, super que nos non pote vola cum ala de aquila, sed ubi necesse ambula cum modesto passu de homine que pone pedes post alio.

Docente accende imaginationes, sensus, entusiasmos, cum pulchro pagina de poësi aut de prosa; sed post debet curva se ad analysi practico que es stolido dic *plus utile* aut *minus utile* quam expositione synthetico, dum ambo es utile et ambo necessario.

Docente accende imaginationes, sensus, entusiasmos, cum pulchro eventu historico; sed non negligere, post, de edoce de datas, locos, circumstantias, que pertine ad ordine de factos materiale: et, in scientias naturale, in scientias exacto ipso, habere modo et fac senti pulchritudines et poësi, que abunda-pro qui sci inveni et exprime illos-etiam in disci-

plinas que nos considera maximo arido; tamen, ad ideale nutrimento isto, debe fac seque studio positivo de characteres zoologico aut botanico, aut exercitios de numeros, ubi «inspiratione» debe cede ad realitate de duo plus duo es quattuor.

***

Controversia supra Schola de tirocinio es controversia supra conceptione centrale isto. Si magistro debe es artista que da toto se ad inspiratione, an pote habe auxilio ex gymnastica de facultates didactico, ex studio «technico» de vias, de methodos, de subsidios didactico, et ex exercitios practico pro applica illos? Aut debe repelle istos, ut instrumentos que impedi passu, ut exercitio frigido que obscura et falsifica sincero impulsu de suo spiritu?

Pro Romanos, sarcinas es «impedimenta», nam illos impedi rapido procede et agile pugna. Tamen Romanos porta cum se «impedimenta» ad campo; nam bene sci que spiritu, et si maximo heroico, cede, et non pugna, et non vince, si ad corpore non veni subministrato cibo et novo energias.

Plure docentes quaere hodie si Schola de tirocinio es instituto inutile; si magistros, «inspirato», debe omne mane improvisa suo lectione per actu de voluntate de spiritu, sine cura de methodos et de exercitios pro arte maximo difficile de communica cum alumnos; et observa que «Reformatione exige pro magistros cultura nimis aristocratico et scientifico, que non cura concreto et humile vita quotidiano de schola, et non perveni ad solutione de innumerabile problemas peculiare, que constitue vero didactica vivo, didactica in actu de magistro».

Et alios responde. «Certo, pro fi magistro, necesse exercitio de actione educativo, sed minuto problemas de technica scholastico habe valore accessorio multo secundario in processu educativo, si educatione debe es vero communione de animas: problemas, ipso attinge suo virtute et significatione solo ex personalitate de magistros, sed in se vale nihil, es materia sine forma. Unico problema que debe resolve qui vol forma educatores es: ut promove personalitate de meo alumnos, personalitate aperto ad voces de vita, maximo humano, conscio de se et de mundo ubi debe vive? Schola pote praepara nos ad nostro officio; non pote doce ad resolve problemas que jam non es nato, ad carpe fructus de experientia futuro. Si nos accipe idea, fundamento de reformatione, que edu-

catione es processu de autoformatione de personalitate, ergo autonomo et originale in modo absoluto, que ad nullo forma praestituto pote es reducto, necesse repudia quaecumque exigentia de *praeparatione technico* pro futuro docente».

***

Valores de spiritû, idealitate que, per virtute de corde et de verbo de magistro, vivifica toto materia de studio, debe es pro'nos, et semper jam es, pro magistros bono, fundamento de Schola. Instructione que subministra in pilulas «cognitiones utile» de interesse practico, de applicatione immediato pro vita post scholastico, et non forma characteres non eleva animas, non fac senti ad puero poësi de Vita, non es tolerabile, et nunquam existe, si non in facile caricaturas de neo-spiritualistas aut descriptiones de conversos aut adulatores, que, verisimile es, depinge suo Schola, suo modo de doce, ante reformatione. Ubicumque jam es magistro cum fervido corde et spiritu aperto, ibi jam es Schola vero et bono.

In valuatione isto de elemento individuale de docente, in comparisonem de importantia que nos debe da ad methodos, programmas, etc., nos consenti.

Nos crede que veritate, ut semper, es non in medio, sed in integratione de conceptiones diverso, in aequo fusione de elemento personale, cum experientia et exercitatione technico, cum notione et proba de toto patrimonio didactico, que magistros optimo jam accumula et transmittit, materiale copioso et insigne, que es absurdo non utiliza. Imbecille imita *ad litteram*, et crede de disce uno methodo ut jam disce alphabeto. Homine intelligente, ex patrimonio didactico, trahe motivos pro studio, elabora, transforma, quasi crea de novo patrimonio ipso, que fac suo et supera, et redde meliore aut repelle, et, etiam cum repelle, sci.

Es utile et consolante que magno problemas de Schola, magno etiam si humile et practico, veni discussus, et que, ex examine critico de tempore praeterito, nos progredi ad futuro. Discute es quaere veritate, et inveni illo. Solo immobilitate de *ipse dixit* es antidinamico et pernicioso.

(Ex *La Coltura Popolare* - Milano, Novembre 1926.)

PROFESSIONES DAMNOSO PRO MINORES

Auctore tracta de damnos morale.

Operario non es automato, sed homine. Considera suo valore professionale abstrahendo ex suo valore humano, es fac opera vano.

Quid es damno morale de uno professione?

Aliquo professiones es damnoso per se ipso. Auctoritates de tutela impedi certo, et ubicumque, que pueros veni adhibito in locos suspecto, in domos de jocos, in restaurantes nocturno, et in omne alio loco ubi illos pote recipe donos que corrumpere aut assiste ad spectaculos indigno.

Existe professiones damnoso ad corpore et que, per repercussione, es damnoso ad morale; nam non es possibile attenta systematicomodo ad salute physico de juvenes, sine expone istos ad corruptione. In Helvetia jam es adoptato provisiones ad protectione physico de operarios; tamen i adhuc examinato si labore ad domicilio veni facto ubicumque in conditione normale.

Existe postea professiones que non es damnoso in se ipso, sed da ad pueros et puellas occasione ad tentationes insidiosus. Grande es influentia corruptore que, in operarias adhibito in arte de sue, exerce labore ipso: ad tracta toto die vestitus de luxu, puellas inclina ad auscultare voce tentatore: « es magis facile obtine veste serico quam caligas de lana »

Occasione ad corruptione de puellas pote veni ex commissiones de tenore immundo que operarias adulto da ad illas. Operarias de uno officina de Bruxelles, p. ex. jam se fac lege, ad voce alto, ex uno puella, *La Garçonne*. Necesse vigila ut impedi factos simile.

Pro pueros necesse evita que, dum disce professiones adverso que nullo reprehensione nos pote fac, non veni adhibito ad labores que pote contamina suo imaginatione. Casu pote eveni in typographia et magis in lithographia. Lithographo, in facto, que habe sub oculos imagine licentioso, non pote impedi que illo se imprime in suo imaginatione.

Homo non pote, sine dubio, submitte ad censura praeventivo typographias omnes que habe tirocinantes, sed homo pote interdic de tene tirocinantes ad typographias que notorio se occupa de editiones pornographico aut solo licentioso; et preca directores de alio typographias,

ut habe respectu ad ætate de operario, quando debe fac compone aut imprime textus aut imagines licentioso.

Professione de ministra de vino et liquores, in bars et simile, et si præsentat aliquo periculo, es honorabile in se. Sed cessa de es tale, si ministra habe mercede supra et in ratione de alcohol vendito. Ministra, in effectu, pro impelle cliente ad bibe, se fac offer potione, et consume, in uno die, quantitates enorme de alcohol. Contractus de labore de isto genere debe es interdicto in modo absoluto.

Et item interdicto debe es labore de pueros et puellas in theatro.

Perditione morale de muliere es plus inremediabile. Illa es plus debile; illa habe minus elasticitate intellectuale pro iterum ascende, ex imo ubi jam veni tracto ab male influentias. Societate nullo indulgentia demonstra pro illa, que numquam adjuva ut redi in summo. Sed problema es æquale pro duo sexu. Ad nos omnes quære remedios pro serva ab malo adolescentia obligato ad labora pro sustenta se. Qui invenit remedios efficace bene mere de humanitate.

(ALBERT CHALLAND - in *Revue Internationale de l'Enfant* -

Geneve, septembre, 1926)

INFANTIA PARALYZATO

Paralyzato in sensu morale, homo debe intellige.

Causa de malo isto es systema de educazione que, tam in familia quam in schola, nimis sæpe tende ad oppone se ad impetus et impulsus de juvene personalitate.

Pro quot parentes et magistros, tendentias singulare de pueros et necessitates de naturas diverso es ut non existe, et «fac bene» de puero vale fac exacto ut illos. Tale modo de age produc cito, in puero, obscuracione de facultates mentale, per timore continuo de ridiculo aut de punitiones, aut etiam per defectu de illo incitamento et stimulo que fac evolve et auge spiritu de iniciativa et fiducia in se.

Nos habe plure rationes pro crede que ætate in que spiritu de puero es capace de cogitatione originale et de pleno comprehensione es plus præcoce quam homo in generale admitte.

Ex hoc, tragœdia, quasi universale, inter parentes et pueros: istos que lucta contra illos, pro defende suo personalitate.

Item, exclusivismo pro gradus universitario fi, nimis sæpe, complice de suffocatione de manifestationes spontaneo de characteres originale.

Ad educatores necesse, es evidente, fortitudine de animo pro admittite ideas isto, tanto differente ex illos admissio in generale ab opinione publico. Tamen nos nota cum satisfactione que aliquos inter illos jam verte se resoluti ad methodos plus moderno, que cum resultatus obtento, pronuntia damnatione de antiquo systema.

(D. DRAPER - in *Forum*)

INFANTIA LIBERATO

Magis et magis se expande, inter personas que se occupa de educatione, opinione que pueros es quasi omnes capace de creatione personale et originale in uno quaecumque ex ramos de artes aut professiones, et que tale facultate es uno ex maximo fortias que nos debe excita pro educa. Et, in facto, non es raro inveni pueros que produc operas de arte de non dubio valore.

In aliquo scholas systema isto jam es in practica. Ibi puero elige et initia labore secundo suo inspiratione; dum officio de magistro se limita solo ad praepara materiale pro labore, et ad da assistentia technico quando es necessario, et consilios quando veni petito.

Tamen, pro reproductione de imagines humano aut animale, ad puero debe es proposito imitatione de natura et de vita; sed magistro nunquam debe interpone se transverso visione mentale de puero, cum suggere ad illo modo de initia suo opera: magistro pote adjuva alumno solo in cursu de executione.

Praecipue necesse evita de destrue fiducia de puero in se ipso, cum monstra exemplares de magno arte, que illo non pote spera de imita.

Cum methodos isto homo jam consequere excellentem resultatus, tam in artes plastico, quam in figulina, sculpura in ligno, labores de batik, de corio, de sue.

(HUGUES MEARNS - in *Progressive Education* - WASHINGTON)

INSTRUCTIONE EXCESSIVO?

Proposito de diffunde instructione es optimo, sed sæpe perveni ad resultatus paucio felice.

Homine capace de satisfac officio suo, non semper es homine instructo, saltem in sensu de instructione ex libros.

Vero ideale de instructione es de præpara omne persona pro labore ad que illo es idoneo.

Occurre, ergo, supprime dimidio de subsidios in scholas medio de cultura generale, et distribue cetero inter scholas medio isto et scholas commerciale, technico, de agricultura.

Excepto in Scholas infantile, instructione manuale veni neglecto ubicumque, cum grave damno pro magno numero de personas, que mane inepto ad exeque operas cum suo digitos, et nunquam pote habe gaudio de produc ipso aliquo re.

Educatione manuale valde contribue ad evolve mente; et nos demonstra de ignora id, et age præpostere, quando stude de evolve mente, dum negligere manu.

Uno magistra sagace, turbato ob non intelligentia de suo numeroso alumnos, fac experimento sequente. Occupa pueros ad labore manuale, præcipue ad labore domestico, et subito adverte que intelligentia evolve cum rapiditate mirabile.

Quanto beneficio nos pote obtine ex simile methodos, maxime in periodo ut isto post-bello, in que tam difficile jam fi vita materiale in omne regione.

An non es melius spera in tale usu de activitate, plus quam in mero instructione que solo pote da homines non bene ad loco, non contento, non idoneo?

(E. HARRISON - in « *English Review* »)

RADIOTELEPHONIA MEDIO PRO EDUCATIONE DE SURDOS

Radiotelephonia veni applicato, cum maximo successu, pro educatione de surdos, in Instituto Centrale de Saint-Louis (United-States).

Dr. Max Goldstein, directore de Instituto, puta, ex plure et diverso experientias, que nullo persona existe toto muto, et forsan es raro per-

sonas toto surdo. Etiam in casu de surditate totale, homine fi muto propter impossibilitate ad audi voce humano et non per atrophiam de organos vocale. Radiotelephonia, autem, cum amplifica sonos, offer medio pro audi sonos ipso, et præcipue voce humano.

Primo applicatione de systema jam consiste in determina gradu de surditate de pueros educandò. Postea, per medio de speciale amplificatore radiotelephonico, superstite auditu veni excitato in modo que capacitate de percipe sonos auge per gradus in pueros non toto surdo. Inter istos es multo tenue proportionem de qui es surdo ab primo natale die; et inter alumnos de Instituto, veni calculato ad plus quam 30 % illos que habe aliquo gradu de auditu.

Pueros qui, ad initio de suo educatione, non sci discerne simplice vocales, perveni ad intellige phrasis completo, post uno periodo de exercitio (ab tres mense ad uno anno) et cum ute instrumento radiotelephonico solo aliquo minutos in die. Resultatus isto veni consecuto per medio de repetitione continuo de idem sonos, usque ad perfectum comprehensionem.

Systema, que jam da notabile resultatus, es ad initio, et fac spera in applicationes magis et magis extenso.

(PAUL PADDOCK - in « *Popular Mechanics* » - CHICAGO)

HOSPITALE-SCHOLA PRO PUEROS DISTORTO IN LOS ANGELES (U. S. A)

Orthopædico Hospitale-Schola pro pueros distorto, in Los Angeles (Cal.), es institutione juvene, nam veni fundato in 1922. Suo scopos es: 1) da ad pueros invalido et distorto curas physico idoneo, medico et chirurgico, et affectuoso assistentia; provide ad educationem mentalem, dum corpore veni curato; fac renasce fiducia et fortitudine morale, jam depresso ab sufferentiis; ut pueros ipso pote vive, in futuro, una vita tam normale quam possibile: 2) redde, ad Statu, aliquo utilitate cum suo opera, ut possibile, pro præventionem de pauperismo.

Pro realiza scopos isto, secundo alto idealitates humanitario de directore Dr. Charles Le Roy Lowman, homines et mulieres, que da suo opera in Hospitale-Schola, e veni selecto cum cura vere speciale, ut habe personas bene præparato sub omne aspectu — scientifico, technico, pra-

ctico — et que etiam posside sensu de sympathia pro miseros de instituto.

Numero de pueros, ab 1921 ad 1926, fi quadruplo: 816 in 1921, 3139 in 1926. Parvo ægros, in majoritate, nondum habe 15 anno de ætate.

In permanentia de puero in Hospitale-Schola, præcipuo cura de instituto, ad que omne alio veni subordinato, es de redde sanitate et activitate ad parvo distorto corpore. Omne ramo de scientia medico et chirurgico concurre ad scopo. Veni examinato et curato etiam statu generale et organos de sensus.

Quando puero es in via de sanatione, prende primo loco suo educatione, sub consilio et guida de uno psychologo, et suo instructione, ad que provide magistros officiale de Hospitale-Schola. Postea puero veni exercitato in uno arte manuale. Et ita, per gradus, gaudio de vive, et sensu de es normale, de es utile, de fac parte de organismo sociale, reveni ad puero.

Antiquo alumnos de Hospitale-Schola jam constitue associatione de mutuo assistentia, que habe hodie 400 socio.

(HELEN SINCLAIR - in « *Revue International de l'Enfant* - Genève, Septembre 1926)

INSTRUCTIONE PUBLICO IN POLONIA

Polonia fac laudabile conatus pro assecura frequentatione scholastico in scholas primario. Obligo de frequenta jam veni extenso ad territorio toto de republica; sed in provincias orientale, ubi instructione es minimo diffuso, oblige ipso pote veni actuato solo lento et per gradus. Tamen, progressu de instructione primario es evidente, nam proportione de alumnos de scholas primario, in ratione ad numero totale de pueros in ætate scholastico, auge continuo: 62,3 % in 1921-22, 65,1 % in 1922-23, 71,1 % in 1923-24.

Lingua pro doce es, in 1922-23: polono, in 22374 schola; deutsch, in 1217; polono et deutsch, in 332; rutheno, in 3025; etc. Scholas primario es distincto, propter numero de alumnos frequentante, in 7 gradu. Scholas cum 7 classe (scholas de septimo gradu) habe programma maximo extenso. Disciplina essentialia de istos es: polono, calculo, labores manuale, gymnastica, scientias, historia, et geographia.

Instructione secundario polono veni organizato in 1919. Gymnasio habe 8 classe. Tres classe inferiore forma gymnasio inferiore, que corresponde ad classes superiore de scholas primario. Cetero 5 classe (gymnasio superiore) es diviso in sectiones: mathematicas et scientias naturale, humanitates (cum lingua latino), classico (cum latino et graeco). Scholas secundario publico veni frequentato in 1923-24 ab 87 727 pueros et 21 785 puella. Scholas secundario privato, plus numeroso, veni frequentato, in anno ipso, ab 48 800 puero et 63 400 puella.

Instructione professionale toto neglecto, in territorio polono, ante bello, hodie habe incrementò. Scholas es de typos diverso. In 1924-25, existe 829 schola, aut cursu professionale, cum 94665 alumno. Pro instructione superiore existe 12 universitate et « scholas academico » de Statu et aliquo alto scholas privato.

(Ex « *L'Education* » - Paris - n. 10, julio 1926.)

ASSISTENTIA MEDICO ET HYGIENICO AD PUEROS ET ADOLESCENTES, IN POLONIA

Pueros subjecto ad publico assistentia medico et hygienico es 83.000 recepto in 4700 hospitio, et 3 millione que frequenta scholas primario. Tamen vigilantia medico et hygiene es saepe neglecto, maxime in institutos clauso, ubi saepe nullo inspectione medico existe. Omne instituto cum plus de 50 puero debe habe uno muliere diplomato infirmiere, uno loco pro segrega aegros, uno loco pro consultatione, cum toto materiale occurrente.

Necesse da incremento ad colonias de ferias in rure in menses de aestate. In 1924 frequenta colonias isto 26.524 puero; in 1925 es 39.805, id es, 33,4 % de plus.

Existe 104 centro de consultatione pro assistentia medico et hygienico ad lactantes, opera de que es maximo efficace: in facto, mortalitate de lactantes que recipe assistentia ex centros es 5,9 % dum mortalitate generale de lactantes es 15,3 %.

Inspectione de 414.780 puero de scholas primario habe demonstrato que tuberculosi jam tange aut minacia 16,86 % de pueros. In institutos clauso de aliquo provincias trachoma jam tange 60 % de pueros. Officio

pro protectione de infantia et de juventute, de Ministerio de labore, habe organizato, in tempore recente, cursus pro forma personas idoneo pro assistentia sanitario-sociale.

(BRONISLAW KRAKOWSKI - in *Opieka nad Dziekiem* - Varsavia, majo-junio 1926).

CONDITIONES SANITARIO IN SCHOLAS DE ÆGYPTO

Dr. Aly Yehia bey, medico-capite in Ministerio de Instructione publico, in uno relatione ad Ministro, tracta de conditiones sanitario in scholas, et fac vario propositione, de que quære actuazione cum anno scholastico 1926-27.

Inter alio, illo propone :

1 - Creatione de Officio radiographico, pro alumnos afflicto ab morbos parasitario contagioso de capite.

Usque nunc es uso in scholas de dimitte alumnos isto, ut familias pote cura illos. Sed quasi semper anno scholastico transi sine ullo cura.

2 - Tractatione de alumnos afflicto ab morbos infectivo in sanatoriis speciale, que Administratione pro Hygiene publico funda ad tale scopo in Cairo.

3 - Classificatione de alumnos de scholas primario per gradus de intelligentia.

4 - Electione de manipulos pro jocos sportivo, inter alumnos que habe necessitate de fac exercitios pro meliora proprio conditiones physico.

5 - Præparatione de libellos sanitarios, distributo ad alumnos, ubi medico scholastico scribe, omne trimestre, suo iudicio supra conditione sanitario de singulo alumno. Ita parentes pote cura suo pueros secundo indicationes que es in libellos.

6 - Institutione de uno ordine medico, organizato et munito de moderno apparatu pro explora alumnos afflicto ab bilhartia et ab ankylostoma.

(Ex *Phare Egyptien* - Alexandria, 1 junio 1926).

BIBLIOGRAPHIA

Seb. Timpanaro - *Leonardo* - Pagine di scienza, I - cum Introductione, Notas et Effigies - I editio - Vol. in 16, de pag. XIX - 474. Mondadori. Milano, 1926 - L. 17.

Seb. Timpanaro - *Galileo* - Pagine di scienza, II - cum Introductione, Notas et Effigies - I editio - Vol. in 16, de pag. XIX - 454. Mondadori. Milano, 1925 - L. 14.

« Nos stude scientia, plus aut minus, in omne schola ; sed scientia nondum amalgama se cum nostro cultura, ut elemento essentiale de illo. Nostro cultura, permanset, obstinato, philosophico-litterario. Sed nos da, tandem, ad nostro magno scientistas recognitione que merita, ut evanesce abysso inter cultura scientifico et cultura classico, inter scientia et spiritualitate. Nos senti que i triumphat novo humanismo, ad que omnes jam nunc tendit — et si plus aut minus scientie — que in idem tempore est classico et moderno, spiritualismo absoluto et absoluto positivismo.

Pro instauratione de novo humanismo, in nullo modo necesse humaniza scientia - ut dicat qui non cognoscit scientia ipso - sed, contra, cognoscit et amat illo. I nos ad scientia cum toto animo, et illico nos senti humanitate de illo.

Nos non hesita ad affirmare que non adventu de novo humanismo, id est, de cultura vero moderno, est consequentia de facto que in nostro studiis non est loco, usque hodie, pro historia de scientia. »

Ita Auctore, in Introductione ad « *Leonardo* ». Novo programmas de instructione medio in Italia ponit, in scholas medio de II gradu, notionem de historia de scientia et problema de scientia in sua historia.

Sed, quod debet esse historia ista ? — Magno catalogo bibliographico, instrumento pro investigationibus ? — Synthesi de synthesis, que monstrat connexionem inter evolutionem de uno et evolutionem de alio scientias, relationes inter scientias ipso, inter scientia et cultura, scientia et religio, etc. ? — Studio de evolutione de conceptione philosophico de vario scientistas ?

Auctore responde.

« Ut historia de scientia es digno de nomine, debe es intuitione critico de scientia in suo evolutione; simile ad omne historia, debe interpreta, illumina, æstima opera de scientistas singulo.

Et historia isto, que es scientia in idem tempore, non habe philosophia extra se, aut arte, aut vita, aut natura; sed es totalitate absoluto; non es copia, aut schema, aut symbolo de realitate, sed realitate et originalitate absoluto.

Historia debe præsentia physicos, mathematicos, naturalistas, chemicos, astronomos, vivo et operante, ut illos fi familiare ad nos ut nos ipso. Nos non debe solo lege suo libros, sed vive suo acquisitiones, suo investigationes, suo hypotesis, in omne particulare, in omne varietate, in omne suo impetu; et, ergo, necesse renova calculos, experientias, observationes de illos, cum ute, quanto plus possibile, idem medios que illos jam ute. » (Ibidem).

Quando nostro scholas i fac senti scientia et suo historia in tale modo ?

Auctore, interim, collige, pro juvenes de scholas medio, scriptos de maximo scientistas italiano. Sed libros non habe characteres fragmentario, que es charachere consueto de anthologias scholastico; contine, contra — minus pauco exceptiones — aliquo scriptos completo de scientistas singulo, in que scientistas ipso revela se in quod habe de maximo originale, scriptos que servi, ergo, in modo mirabile, pro fac senti personalitate de investigatore aut de expositore.

In I vol., simul cum « Ludi mathematici » de L. B. Alberti, es scriptos de Leonardo et supra Leonardo (G. Govi, A. Favaro, G. B. de Toni, G. de Lorenzo), et de naturalistas, physiologos et astronomos: F. Redi, L. Spallanzani, G. B. Brocchi, A. Secchi, A. Mosso, L. Luciani, F. Delpino, A. Stoppani. M. Lessona, F. Denza, G. V. Schiaparelli, G. Celoria, O. Beccari, A. Andres.

In II. vol., simul cum scriptos de Galileo, es paginas de physico et chemicos: E. Torricelli, C. Dati, L. Magalotti, L. Galvani, A. Volta, G. Zamboni, A. Avogadro, M. Melloni, C. Matteucci, G. Ferraris, S. Cannizzaro, A. Pacinotti, P. Blaserna, I. Guareschi, A. Righi, G. Ciamician; tamen libro nihil habe aspro et difficile: non formulas complicato et abstruso, non imagines intricato aut ponderoso.

Ante omne scripto, es effigie de auctore. In Notas, nos inveni biographias et bibliographia. Biographia, et si breve, es characteristico. Bibliographia, simul cum operas fundamentale, indica etiam operas secundario de omne auctore, idoneo pro studentes, et litteratura circa auctore ipso.

« Ut Anthologia scientifico fi vere utile in scholas, necesse que illo es commentio ad res que professore explica, aut, melio, medio pro redde plus concreto, plus copioso de particulares et de varietates, notio-

nes que studente jam sci, principios ad que magistro semper inspira se. Anthologia debe permitte ad alumno de melio intellige magistro, de arde de entusiasmos de illo, de redde plus firmo et plus intimo mutuo communione spirituale. »

Pro tale scopo — nam libros vol es complementare ad libros scholastico — veni selecto et collecto scriptos. Sed nos puta que libros pote habe numero plus estenso de lectores. Nam tracta pauco argumentos, es organico et vivo; es in idem tempore multo pulchro sub aspectu artistico: pote, ergo, fi lectura grato pro omne Italiano culto, et servi - nos spera, cum Auctore — ut invito et impulsu ad stude Classicos e scientia.

Pro historia de lingua internationale.

Dr. H. Molenaar - *Grammatik de Universal* pro Italiani, Spanioli, Franzesi, Anglesi, e Germani, kon texti (pros e poesi) e vokabular — Edition de Iulius Püttman — Leipzig, 1907.

Dr. H. Molenaar - *Wörterbuch der Universalprache, mit Grammatik und Einleitung* — Leipzig, Wigand, 1909 - pag. XXXI - 120.

Libro incipe per expositione historico de quæstione; explica post principio de internationalitate, et grammatica de *Universal*, que es naturalè, non artificiale, et multo simplice; seque duplo vocabulario.

Universal es evolutione de *Panromam* que auctore publica in 1913. *Universal* habe vocabulario internationale, grammatica minimo, orthographia speciale, et es intelligibile, sine studio, ad omne homine culto de Europa et de America.

Exemplo.

« Nos simpatis kon tut sistemi neo-latin e vere universal, i. e. in harmoni kon nostr tes prinzipal, ke un mund-ling, que merit is nom, deb eser baset sur elementi komun a tut nazioni zivilizet de okcident. Histori de Universal es rakontet in pok paroli. In juventut jo haveva eset entusiast volapukist. Esperanto, in kontrar, kauseva mi un fort aversion, perke mon sentiment estetik revolteva se kontra is konglomerat de leplus ling-elementi e kontra artifizialitat de gramatik. Jo interogeva me, si non eserè posibl un plus bon soluzion de universal-ling-problem ke Esperanto, e respons se presentava mi in mem vi, que haveva prendet Liptay, Lott, Puchner, Kürschner, Henderson, Beermann, Peano e tut altr Neo-Latinisti, speziale Akademi de Ling Universal sub direkzion de Rosenberger e Holmes, que jo enkontreva in mon stud ulteriori. Mon prim skiz apareva in revist « *Die Religion der Menschheit* », volum III (1903) pag. 93 e 144. In mem lok (p. 210) jo publikeva un konstelazion de 10 soluzioni sur bas latin-roman, de que jo poteva ekstrakter un form medial, tal es lor resemblenz ! Tut is

soluzioni pot eser regardet kom dialekti de futur universal-ling. Jo kambeva nom original « Panroman » in « Universal » por non ofenser Teutoni, Slavi, etc., e in fakt is designazion es plus korekt, perke grand majoritat de vokabli internasional de origin roman trov se in rus, german, angles, skandinav, etc., kom in franzes, italian e spaniol. »

Prof. Dr. Rothenbücher - *Prim lektur in Universal* - 1909, pag. 80.

Es collectione de interessante fabulas, et varietates, intelligibile sine studio de lingua.

A. Michaux - *Une langue internationale anglo-latine* - 1917, pag. 78.
Romanal - 1919, pag. 4.

In ambo auctore explica lingua in idem tempore latino et anglo.

Wilfr. Moeser - *Interlingua in forma di Semilatin, illustrad per cento exemplo* - Linz, Austria, 1921 - pag. 16.

Interlingua de auctore consta ex vocabulario latino, et circa 50 elemento grammaticale.

An international auxiliary language - Report of the Committee, British Association for the Advancement of Science - Edinburg, 1921.

Isto studio, toto scientifico, expone rationes in favore 1) de latino classico, 2) de english, 3) de Esperanto, 4) de Ido. Et conclude: 1) Latino es nimis difficile ad servi quale internationale auxiliare lingua, 2) adoptione de uno moderno nationale lingua excita invidia, 3) ergo uno invento lingua es optimo. Comitatu non decide quale forma es meliore.

La question des langues et la Société des Nations - Rapport de M. Nitobé - Société des Nations, Genève, 1921.

Report of the Committee on an International Auxiliary Language, Accepted by the Council at Toronto, December 29, 1921.

« The American Association for the Advancement of Science », in Congressu de St. Louis 1919, nomina Commissione que debe refer supra problema de interlingua. Relatione expone historia de problema, suo interesse apud Societates scientifico in ultimo anno, societate de Nationes, British Association for the Advancement of science, et conclude que problema de lingua auxiliare internationale es digno de studio et de auxilio.

Jean Barral - *Elementos Gramatikali dil Lingna internacional* - Nice.

G. Canesi - *Interlingua*, lingua internationale con ortografia latina - *Vocabolario Interlingua, Italiano, (Inglese) e Italiano, Interlingua* - cum præfatione de G. Peano - Paravia, Torino, 1921 - pag. XVI - 176 - L. 10.

In præfatione, prof. Peano expone historia de *Academia pro interlingua*. Seque: *Spiegazioni sull'uso del Vocabolario, Ortografia italiana, Ortografia inglese*.

Vocabulario contine circa 10.000 vocabulo internationale, in triplice orthographia: thema latino, italiano, anglo, et vocabulos italiano cum ver-

sione in interlingua - Vocabulos interlingua et vocabulos italiano es scripto in uno solo ordine alphabetico. Vocabulario es optimo, per sapiente electione de vocabulos, exactitudine in citationes. In ultimo paginas es, in italiano, nota de prof. Peano : « Questioni di grammatica ».

PUBLICATIONES VARIO IN INTERLINGUA (1921 - 1922).

Prof. R. Panebianco - *De Adamante*. Lectione - Rovigo, 1921 - pag. 14
Adoptione de lingua internationale es signo que evanesce contentione de classe et bello. Padova, 1921, pag. 8.

Thulite de Varallo in Valsesia et margarita de manganese - Padova, 1921.
Presbytero Catholico, et ultimo bello paneuropæo.
Lege de Haiiy et lege de symmetria - Cuneo, 1922, pag. 20.

Prof. P. Satta - *Calendario perpetuo* - **G. Peano** - *Calculo super calendario* — Academia pro Interlingua — Torino, 1921 - pag. 8.

G. Peano - *Area de rectangulo* - Ex « Rassegna di Matematica e fisica » - Roma, 1921.

Operationes super magnitudines - Ex « Rassegna di matematica » - Roma, 1922.

Theoria simplice de logarithmos - Ex « Wiadomosci matematyczne » - Varsavia, 1922.

F. Sibirani - *Super successiones de functiones* - Ex « Rassegna di Matematica » - Roma, decembre 1922.

C. Ciamberlini - *Uno proprietate de poligonos* - Ex « Bollettino de Matematica » - Firenze, 1922.

Observatorio astronomico de Krakow - Circulare n. 10 - 14 VI 1921 - contine prævisione super « Occultatione de Venere per Luna, visibile in horas matutino de 2 julio ». Calculo relativo es de direttore de Observatorio, prof. **Banachiewicz**, illustratione de mathematica.

Circulare n. 11 - Contine numeroso et importante articulo astronomico.

Circulare n. 12 - Contine « Occultatione de Aldebaran per Luna » - 17 VIII 1922.

Circulare n. 13 - Direttore annuntia « Occultatione de Albedaran per Luna », 6 XI 1922, et da elementos de phænomeno pro 100 urbe de Europa.

Circulares es scripto omnes in latino sine flexione, claro et elegante.

Dott. L. Santucci - *Applicazione dell'Interlingua all'Unione postale universale* - Ex « Rivista delle Comunicazioni » - Roma, 1922.

LIBROS ET OPUSCOLOS QUE PERVENI AD DIRECTIONE

Sidni Bond - *Meso* - Gramatik et Specimenes, 1926. Pag. 12 - Xe Sidni Bond - Street High 24, Velington, Somerset, Britain - Pret: 4 pences.

J. Rossello - *Ordines* - I. S. - Lingua international intelligibl. sine studio, ad primo visu - Grammatica, cum textu in Interlingna et in Franc Editione Franc - Palma de Mallorca (Hispania) - Pag. 16.

Josef ed Betti Weisbart - *Illustrat Abecedarie* del Lingue Medial European - (N. 1 de European Biblioteke) - Nürnberg, 1925 - pag. 78.

Aldo Lavagnini - *Interlexico Monario: Italiano - Français - English - Deutsch*. Kum Introdution, Grammatal Appendo, Fonetal Reglos - Casa Editrice Eclettica (Casella Postale 331) - Roma - 1926- pag. 96. L. 15.

Periodicos que nuntia « Schola et Vita »

F. Migliavacca - *Origine de Urbe Torino*. Legenda antiquo - Torino - pag. 8.

Publicatione de n. 1 de *Schola et Vita* veni nuntiato, cum laude et augurios, ex sequente periodicos:

« *Academia pro Interlingua* » - Torino - n. 5 - que scribe:

« Lingua, conforme ad regulas de Apl, es semper claro et elegante. Periodico habe pro scopo principale, quæstiones didactico, relativo ad schola, que habe interesse universale. Isto importante periodico, per suo nobile scopo in favore de instructione, et per medio de Interlingua, es digno de auxilio in pecunia et labore ab omnes, et in modo speciale ab interlinguistas ».

« *Corriere delle Maestre* » - Milano - 30 IX 1926.

« *Roia* » - Waverly (U. S. A.) n. 30 - Sept - Oct. 1926.

« *Graphicus* » - Torino - n. 298 - Octobre 1926.

« *Ars Italica* » - Torino - n. 10 - Octobre 1926.

« *Diritti della Scuola* » - Roma - n. 2 - 23 X 1926.

« *Kosmoglott* » - Reval - n. 6 - Novembre 1926.

« *Weltsprache* » - Frankfurt am Main - N. 11|12 - Novembre 1926.

« *La Scuola* » - Milano - n. 7 - 29 XI 1926.

« *Utrecht Esperantisto* » - Utrecht - n. 14 1 XII 1926.

Nos age gratias.

DIRETTORE RESPONSABILE: NICOLA MASTROPAOLO

STABILIMENTO TIPOGRAFICO DEI COMUNI - S. SOFIA (Italia)

ACADEMIA PRO INTERLINGUA

Volapük — München 1887 — Paris 1887-1892 — Petersburg 1893-1898
New York 1898-1908 — Torino 1909 — Interlingua.

Præsidente: G. PEANO, Prof. in Univ. de Torino. Cavoretto-Torino.

Directore et Thesaurario: Ing. G. CANESI, Via Costigliole, 1.
Torino 105.

Vice Thesaurario: Prof. W. de JEZIERSKI, Borszczów (Polonia).

„ „ V. L. LOWE, c/o Bureau of Standards, Wash-
ington D. C.

„ „ TUMA Dr., Charvatce Mseno u Budyne n. o
(Checoslovakia).

„ „ CORIO S., 2, Pemberton Row, London E. C. 4.

*Academia, societate inter fautores de lingua internationale, cura progressu
de Interlingua, in theoria et in practica. Qui vol adoptione de Interlingua,
debe inscribere se socio de Academia. Socio solve fr. 10 aut plus, per
anno, et recipie publicationes de Academia et de consocios.*

I.^o SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde L. it. 27
ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Peano, Vocabulario Commune ad Latino —
Italiano — Français — English — Deutsch, Editione
II, anno 1915, Fr. 8 in auro.

Isto libro contine circa 14000 vocabulo internationale, scripto in ortho-
graphia de 5 lingua citato, derivatione et synonymos.

II.º SEMI-DONO

Ad abbonatos aut subscriptores, que adde L. it. 6
ad pretio de abbonamento, nos mitte:

G. Canesi — VOCABULARIO INTERLINGUA -
ITALIANO (INGLESE) et ITALIANO - INTERLIN-
GUA — 1921. L. 10.

Libro contine circa 10000 vocabulo internationale, sub triplice forma:
thema latino, italiano, anglo; et vocabulos italiano, cum versione in In-
terlingua. Illo contine etiam expositione amplo super historia de Interlingua,
et quaestiones de grammatica.

Italianos que posside isto vocabulario, et si ignora latino, pote lege et
scribe Interlingua sine ullo difficultate.

P. C. C. P.

(Propagandista Cum Chartas Postale)

Socios et fautores cum diffusione de ch-post. pote in modo utile collabora ad victoria de practico et facile Interlingua.

Ch-post es apto ad illustratione et descriptione de operas artistico, de panoramas, ad reclame de productos industriale, ad recensione de libros, ad commemoratione de eventus....

Ad socio que mitte ad Directione de Academia pro Interlingua lira italiano 100 aut moneta aequivalente, P. C. C. P. offer 1000 ch-post cum speciale clichè (extracto ab photographia, aut ab incisione nitido, aut ab delineatione....), et cum speciale descriptione.

Si ch-post habe numero progressivo in serie cum numero de ch-post jam edito et fac citatione de Sede de Academia, P. C. C. P. pote acquirere 500 ch-post speciale impresso ut supra; inde socio cum minimo expensa (solum lira italiano 50) habe 500 ch-post speciale.

P. C. C. P. non permette inclusione in serie de ch-post cum dictione contra religiones et auctoritates aut contra dispositione legislativo de vario nationes.

Chartas-postale pro propaganda, jam edito ab socios:

1. Programma de Academia. — 2. Lingua auxiliare internationale INTERLINGUA. — 3. Annuntiatione de victoria: 4 novembre 1918. — 4. Codice-cifrario internationale. — 5. Palatio Madama in Torino (cum illustratione et descriptione). — 6. Palatio Carignano (idem). — 7. Basilica de Superga (idem). — 8. Castello de Valentino (idem). — 9. È utile, necessaria, possibile una lingua ausiliaria internazionale? — 10. Identico propositione in 5 lingua internationale. — 11. Monumentale Viaducto de Paderno d'Adda. — 12. RR. Grotte di Postumia jam Adelsberg. — 13. Sacro Campana de Rovereto. — 14. Monumento a Frant. Palacki in Praha. — 15. Volatu de intrepido comandante De Pinedo. — 16. Canticco de Sole de S. Francisco de Assisi. — 17. SASCLETEM. — 18. Monumento ad poeta Dante, in Trento.

Es proximo publicatione de novo Chartas postale.

10 exemplare vario L. 1 —; 100 L. 8 —; 1000 L. 70.

Dirige ordinationes ad thesaurario Ing. CANESI, via Costigliole, 1, Torino.